

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Studijní program: Geografie

Studijní obor: Sociální geografie a regionální rozvoj

Ing. Alena Franclová

**Role konceptu sociálního kapitálu v problematice
mezinárodní migrace**

A role of a social capital concept within international migration issues

Diplomová práce

Vedoucí závěrečné práce: Prof. RNDr. Dušan Drbohlav, CSc.

Praha, 2018

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její dílčí část nebyla předložena k získání jiného ani stejného akademického titulu.

V Praze dne 10. 4. 2018

.....

Ing. Alena Franclová

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat všem, kteří mi pomohli se vznikem této práce, především panu Prof. RNDr. Dušanu Drbohlavovi, CSc., vedoucímu diplomové práce, za věnovaný čas a ochotu, se kterou se této role ujal. Velice si vážím jeho cenných rad a připomínek, bez kterých bych se při psaní této práce neobešla.

ABSTRAKT

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je analýza role sociálního kapitálu v procesu mezinárodní migrace na dvou vybraných migračních skupinách v Česku. Konkrétně byli sledováni migranti z Ukrajiny a Vietnamu žijící na českém území a jejich vzájemné rozdíly.

Práce se skládá z teoretické a empirické části. Teoretická část se zabývá především analýzou dostupné literatury a souvisejících výzkumů. Konkrétněji zkoumá proces mezinárodní migrace, sociálního kapitálu, sociálního kapitálu v mezinárodní migraci a také roli temperamentu v mezinárodní migraci. Rovněž práce poskytuje stručný náhled historického vývoje migračních tendencí sledovaných skupin na našem území. Navazující empirická část je založena na vlastním dotazníkovém šetření, přičemž výběr respondentů byl omezen na ty jedince, kteří byli navázáni na nevládní sektor. Konkrétně výběr dotazníků spočíval v organizaci snow-ball metody výběru respondentů pomocí nevládních organizací a jejich vazeb na migranty.

Z kvantitativní statistické analýzy takto nasbíraných dat vyplynulo, že sociální kapitál je pro obě sledované migrační skupiny podstatným faktorem, který jim pomáhá a který využívají ve všech fázích migračního procesu. Mezi mírou sociálního kapitálu se mezi sledovanými skupinami respondentů neprojevil statisticky významný rozdíl, přesto u nich lze pozorovat rozdíly v tom, co u nich míru sociálního kapitálu ovlivňuje, ale také jakým způsobem ho jednotliví respondenti v rámci různých migračních fází využívají.

Závěrečná část práce zasazuje výsledky analýzy do širšího teoretického rámce a porovnává je s odbornou literaturou a výsledky výzkumů věnujících se danému tématu. Hodnotí také naplnění cílů práce a nastiňuje další možný výzkum v této oblasti.

KLÍČOVÁ SLOVA

MEZINÁRODNÍ MIGRACE, SOCIÁLNÍ KAPITÁL, TEORIE, KONCEPTY, ČESKO, IMIGRANTI

ABSTRACT

The main goal of this diploma thesis is analysis of importance of social capital in process of international migration of two migration groups in Czechia. Specifically were researched immigrants from Ukraine and Vietnam living in Czechia and their specifics.

The thesis contains of theoretical and empirical parts. The goal of theoretical part is mainly an analysis of related scientific literature and researches. This part of the thesis deals with process of international migration, social capital, social capital in the context of international migration and importance of temperament in relation to international migration. The thesis also provides a brief introduction to history of migration tendencies of both researched groups in Czechia. The following empirical part is based on own questionnaire survey. Respondents were chosen from immigrants who are connected to non-governmental organizations. Collecting of questionnaires was organized as so called “snowball” method of picking of respondents in coordination with cooperating non-governmental organizations.

Quantitative statistical analysis of the collected data shows that social capital is an important factor for both studied migration groups, which aids them and which they utilize in all parts of the migration process. No statistically significant difference in the degree of social capital was found between the observed migration groups. However, there are differences in what influences the degree of social capital, and in what way the respondents utilize it.

The final part of this work shows results of the analyses in a broader context and compares them with known literature and research on the topic. Fulfillment of goals of this work is evaluated, and future research in this area is discussed.

KEY WORDS

INTERNATIONAL MIGRATION, SOCIAL CAPITAL, THEORIES, CONCEPTS, CZECHIA, IMMIGRANTS

OBSAH:

1. ÚVOD	20
2. CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	22
3. TEORETICKÝ RÁMEC A DISKUSE LITERATURY	25
3.1. MEZINÁRODNÍ MIGRACE	25
3.1.1. <i>Migrace v kontextu Česka</i>	27
3.1.2. <i>Migrační faktory</i>	28
3.1.3. <i>Konceptuální uchopení migrace</i>	29
3.1.3.1. <i>Sociální sítě (social networks)</i>	30
3.1.3.2. <i>Institucionální teorie</i>	32
3.1.3.3. <i>Teorie transnacionalismu</i>	33
3.1.4. <i>Proces mezinárodní migrace</i>	34
3.1.5. <i>Integrační faktory a dimenze</i>	35
3.2. SOCIÁLNÍ KAPITÁL	38
3.2.1. <i>Formy, složky a dělení sociálního kapitálu</i>	39
3.2.2. <i>Typologie a formy sociálního kapitálu</i>	40
3.3. SOCIÁLNÍ KAPITÁL A MEZINÁRODNÍ MIGRACE.....	42
3.3.1. <i>Užití sociálního kapitálu</i>	44
3.3.2. <i>Měření sociálního kapitálu v rámci migračních procesů</i>	45
3.4. TEMPERAMENT JAKO MIGRAČNÍ FAKTOR	54
3.5. METODY VÝZKUMU	61
3.5.1. <i>Reprezentativnost</i>	61
3.5.2. <i>Dotazníkové šetření</i>	62
4. VÝVOJ MIGRACE ZKOUMANÝCH MINORIT V ČESKU	63
4.1. POZADÍ VIETNAMSKÉ MIGRACE	63
4.1.1. <i>Vietnamská migrace do Česka</i>	63
4.1.2. <i>Územní preference a koncentrace</i>	64
4.1.3. <i>Formování a vývoj vietnamské komunity v Česku</i>	64
4.1.4. <i>Adaptace migrantů na hostitelskou společnost</i>	65
4.2. POZADÍ UKRAJINSKÉ MIGRACE	66
4.2.1. <i>Ukrajinská migrace do Česka</i>	66
4.2.2. <i>Územní preference a koncentrace</i>	67
4.2.3. <i>Formování a vývoj ukrajinské komunity v Česku</i>	67
4.2.4. <i>Adaptace migrantů na hostitelskou společnost</i>	68
5. EMPIRICKÁ ČÁST	69
5.1. METODIKA PRÁCE	69
5.1.1. <i>Data pro analytickou část</i>	69
5.1.1.1. <i>Dotazníkové šetření - vytvoření dotazníku</i>	70
5.1.1.2. <i>Struktura dotazníku</i>	70
5.1.1.3. <i>Distribuce dotazníků</i>	71
5.2. VÝSLEDKY ŠETŘENÍ	73
5.3. METODY VYHODNOCENÍ	74
5.3.1. <i>Identifikace respondentů dotazníkového šetření</i>	74
5.3.2. <i>Fáze odchodu</i>	89

5.3.2.1.	Kódování otázek.....	89
5.3.2.2.	Výzkumná otázka č. 1 – testy nezávislosti.....	92
5.3.2.3.	Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 1.....	102
5.3.3.	<i>Fáze příchodu</i>	107
5.3.3.1.	Kódování otázek.....	107
5.3.3.2.	Výzkumná otázka č. 2 – testy nezávislosti.....	108
5.3.3.3.	Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 2.....	122
5.3.3.4.	Výzkumná otázka č. 3 – testy nezávislosti.....	127
5.3.3.5.	Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 3.....	139
5.3.4.	<i>Fáze usazení</i>	144
5.3.4.1.	Kódování otázek.....	144
5.3.4.2.	Výzkumná otázka č. 4 – testy nezávislosti.....	146
5.3.4.3.	Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 4.....	159
5.3.4.4.	Kódování otázek.....	163
5.3.4.5.	Výzkumná otázka č. 5 – testy nezávislosti.....	165
5.3.4.6.	Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 5.....	175
5.3.4.7.	Kódování otázek.....	179
5.3.4.8.	Výzkumná otázka č. 6 – testy nezávislosti.....	180
5.3.4.9.	Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 6.....	197
5.4.	OVĚŘENÍ STANOVENÝCH HYPOTÉZ	203
6.	DISKUSE	212
6.1.	FÁZE ODCHODU.....	212
6.2.	FÁZE PŘÍCHODU	215
6.3.	FÁZE USAZENÍ	218
7.	ZÁVĚR	226
8.	POUŽITÁ LITERATURA	232

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha 1: Dotazník – čestina	248
Příloha 2: Dotazník – vietnamština	256
Příloha 3: Dotazník – ukrajinština	264
Příloha 4: Dotazník – angličtina.....	272
Příloha 5: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory, první ubytování.....	280
Příloha 6: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory, první práce	281

SEZNAM OBRÁZKŮ:

Obrázek 1: Typ vyšší nervové soustavy.....	55
Obrázek 2: Grafické znázornění temperamentu.....	56

SEZNAM GRAFŮ:

Graf 1: Respondenti celkem.....	74
Graf 2: Jste muž nebo žena?.....	75
Graf 3: Kolik je Vám let?.....	76
Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání	77
Graf 5: Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	78
Graf 6: Jaký je Váš rodinný stav?	79
Graf 7: Počet dětí (do 18 let věku)?	80
Graf 8: Jak dlouho pobýváte na území ČR?.....	81
Graf 9: Pobýváte zde na základě:.....	82
Graf 10: Kde bydlíte?.....	83
Graf 11: S kým bydlíte?	84
Graf 12: Počet členů domácnosti	86
Graf 13: Typ temperamentu	87

SEZNAM TABULEK:

Tabulka 1: Typ vyšší nervové soustavy	55
Tabulka 2: Grafické znázornění temperamentu	56
Tabulka 3: χ^2 test nezávislosti – pohlaví	75
Tabulka 4: Mann-Whitney test – věk.....	76
Tabulka 5: Mann-Whitney test – vzdělání	77
Tabulka 6: Mann-Whitney test – úroveň českého jazyka	78
Tabulka 7: χ^2 test nezávislosti – rodinný stav	79
Tabulka 8: Mann-Whitney test – počet dětí (do 18 let věku)	80
Tabulka 9: Mann-Whitney test – délka pobytu v Česku.....	81
Tabulka 10: χ^2 test nezávislosti – druh pobytu.....	83
Tabulka 11: χ^2 test nezávislosti – „Kde bydlíte?“	84
Tabulka 12: χ^2 test nezávislosti – „S kým bydlíte?“	85
Tabulka 13: χ^2 test nezávislosti – počet členů domácnosti.....	86
Tabulka 14: χ^2 test nezávislosti – typ temperamentu	88
Tabulka 15: Kódování otázky č. 13	89
Tabulka 16: Kódování otázky č. 14	89
Tabulka 17: Kódování otázky č. 37	90
Tabulka 18: Rozložení hodnot indexu mobilizačního sociálního kapitálu u jednotlivých migračních skupin	91
Tabulka 19: Ukrajinci, faktor – pohlaví.....	92
Tabulka 20: Vietnamci, faktor – věk.....	93

Tabulka 21: Vietnamci, faktor – vzdělání.....	94
Tabulka 22: Obě migrační skupiny dohromady, faktor – znalost českého jazyka.....	95
Tabulka 23: Vietnamci, faktor – rodinný stav	95
Tabulka 24: Vietnamci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy.....	96
Tabulka 25: Ukrajinci, faktor – délka pobytu	96
Tabulka 26: Ukrajinci, faktor – druh pobytu	97
Tabulka 27: Ukrajinci, faktor – druh pobytu, post-hoc testy	97
Tabulka 28: Ukrajinci, faktor – „Kolik osob, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do země Vašeho původu, jste pře Vaším odjezdem znal/a?“	98
Tabulka 29: Ukrajinci, faktor – „Kolik lidí trvale žijících v Česku jste znal/a před vaším odjezdem?“	99
Tabulka 30: Ukrajinci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“	99
Tabulka 31: Ukrajinci, faktor – „Pomohlo Vám to, že tyto osoby znáte a jejich rady, v rozhodnutí emigrovat?“	100
Tabulka 32: Výzkumná otázka č. 1. – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „míra sociálního kapitálu“ na nezávislých proměnných)	102
Tabulka 33: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory.....	103
Tabulka 34: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory	104
Tabulka 35: Ot. č. 1 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami	106
Tabulka 36: Kódování otázky č. 38	107
Tabulka 37: Rozložení hodnot indexu přemosťujícího sociálního kapitálu u jednotlivých migračních skupin	107

Tabulka 38: Ukrajinci, faktor – pohlaví.....	108
Tabulka 39: Vietnamci, faktor – věk.....	109
Tabulka 40: Vietnamci, faktor – rodinný stav	110
Tabulka 41: Vietnamci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy	111
Tabulka 42: Ukrajinci, faktor – druh pobytu	112
Tabulka 43: Ukrajinci, faktor – „S kým bydlíte?“	113
Tabulka 44: Vietnamci, faktor - „Kolik lidí trvale žijících v Česku jste znal/a před vaším odjezdem?“	114
Tabulka 45: Ukrajinci, faktor – „Kolik lidí trvale žijících v Česku jste znal/a před vaším odjezdem?“	114
Tabulka 46: Vietnamci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“	115
Tabulka 47: Ukrajinci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“	116
Tabulka 48: Vietnamci, faktor – „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“	117
Tabulka 49: Vietnamci, faktor – „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“, post-hoc testy	117
Tabulka 50: Ukrajinci, faktor – „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“.....	118
Tabulka 51: Ukrajinci, faktor – „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“, post-hoc testy	119
Tabulka 52: Vietnamci, faktor – „Kde bylo Vaše první ubytování?“	119
Tabulka 53: Vietnamci, faktor – „Kde bylo Vaše první ubytování?“, post-hoc testy	120
Tabulka 54: Ukrajinci, faktor – „Kde bylo Vaše první ubytování?“	120

Tabulka 55: Výzkumná otázka č. 2 – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „rychlost sehnání si prvního ubytování“ na nezávislých proměnných)	122
Tabulka 56: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory.....	123
Tabulka 57: Ot. č. 2 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami	126
Tabulka 58: Ukrajinci, faktor – pohlaví.....	127
Tabulka 59: Ukrajinci, faktor – věk	128
Tabulka 60: Ukrajinci, faktor – věk, kontingenční tabulka	128
Tabulka 61: Ukrajinci, faktor – rodinný stav	130
Tabulka 62: Ukrajinci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy.....	130
Tabulka 63: Vietnamci, faktor – délka pobytu.....	131
Tabulka 64: Ukrajinci, faktor – délka pobytu	131
Tabulka 65: Ukrajinci, faktor – „Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a známých, kdo emigroval do ČR?“	132
Tabulka 66: Vietnamci, faktor – „Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?“	133
Tabulka 67: Ukrajinci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“	133
Tabulka 68: Vietnamci, faktor – „Jak jste sehnal/a svou první práci?“	134
Tabulka 69: Vietnamci, faktor – „Jak jste sehnal/a svou první práci?“ , post-hoc testy	135
Tabulka 70: Ukrajinci, faktor – „Jak jste sehnal/a svou první práci?“	136
Tabulka 71: Ukrajinci, faktor – „Jak jste sehnal/a svou první práci?“ , post-hoc testy	136

Tabulka 72: Vietnamci, faktor – index mobilizačního sociálního kapitálu	137
Tabulka 73: Ukrajinci, faktor – index mobilizačního sociálního kapitálu.....	137
Tabulka 74: Vietnamci, faktor – „Jak dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?“	138
Tabulka 75: Výzkumná otázka č. 3 – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „rychlost sehnání si první práce“ na nezávislých proměnných)	139
Tabulka 76: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory.....	140
Tabulka 77: Ot. č. 3 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami	143
Tabulka 78: Kódování otázky č. 18 – rozdělení faktorů do jednotlivých dimenzí..	144
Tabulka 79: Rozložení hodnot ve stanovených dimenzích u jednotlivých migračních skupin	145
Tabulka 80: Vietnamci, faktor – vzdělání.....	146
Tabulka 81: Vietnamci, faktor – znalost českého jazyka.....	147
Tabulka 82: Vietnamci, faktor – rodinný stav	148
Tabulka 83: Vietnamci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy	148
Tabulka 84: Ukrajinci, faktor – „Kolik lidí trvale žijících v Česku jste znal/a před vaším odjezdem?“	150
Tabulka 85: Ukrajinci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“.....	150
Tabulka 86: Ukrajinci, faktor – „Měl/a jste při svém příjezdu do Česka zajištěné ubytování?“	151
Tabulka 87: Vietnamci, faktor – index mobilizačního sociálního kapitálu	152
Tabulka 88: Vietnamci, faktor – index přemost'ujícího sociálního kapitálu.....	152

Tabulka 89: Ukrajinci, faktor – index přemost'ujícího sociálního kapitálu	153
Tabulka 90: Vietnamci, faktor – „Jak vycházíte s českými občany?“	153
Tabulka 91: Ukrajinci, faktor – „Jak vycházíte s českými občany?“	154
Tabulka 92: Vietnamci, faktor – „Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří v Česku žijí, bylo by to.“ .	154
Tabulka 93: Ukrajinci, faktor – „Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří v Česku žijí, bylo by to?“.	155
Tabulka 94: Vietnamci, faktor – „S kým udržujete vazby v zemi svého původu?“	156
Tabulka 95: Vietnamci, faktor – „S kým udržujete vazby v zemi svého původu?“, post-hoc testy	156
Tabulka 96: Výzkumná otázka č. 4. – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „spokojenost se životem v Česku“ na nezávislých proměnných)	158
Tabulka 97: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory.....	159
Tabulka 98: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory	161
Tabulka 99: Ot. č. 4 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami	162
Tabulka 100: Kódování otázek č. 42, 43, 48 – index míry integrace	163
Tabulka 101: Kódování otázek č. 39, 40 – index interpersonální důvěry.....	163
Tabulka 102: Kódování části otázky č. 49 – index subjektivního hodnocení zakořenění na základě znalosti českého jazyka	164
Tabulka 103: Kódování části otázky č. 49 – index zakořenění na základě dodržování tradic.....	164
Tabulka 104: Vietnamci, faktor – věk.....	165
Tabulka 105: Vietnamci, faktor – vzdělání.....	166

Tabulka 106: Ukrajinci, faktor – vzdělání	166
Tabulka 107: Vietnamci, faktor – znalost českého jazyka.....	167
Tabulka 108: Vietnamci, faktor – rodinný stav	167
Tabulka 109: Vietnamci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy	168
Tabulka 110: Vietnamci, faktor – délka pobytu.....	168
Tabulka 111: Vietnamci, faktor – druh pobytu.....	169
Tabulka 112: Vietnamci, faktor – druh pobytu, post-hoc testy.....	169
Tabulka 113: Vietnamci, faktor – index přemostujícího sociálního kapitálu	170
Tabulka 114: Vietnamci, faktor – interpersonální důvěra	170
Tabulka 115: Ukrajinci, faktor – „Jak často udržujete vazby ve Vaší zemi původu pomocí moderních technologií (elektronická komunikace, telefon, sociální sítě, aj.)?“	171
Tabulka 116: Ukrajinci, faktor – „Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země Vašeho původu?“	172
Tabulka 117: Ukrajinci, faktor – index subjektivního hodnocení zakořenění na základě znalosti českého jazyka.....	173
Tabulka 118: Vietnamci, faktor – index zakořenění na základě dodržování tradic.	173
Tabulka 119: Vietnamci, faktor – personální faktory ovlivňující migraci.....	174
Tabulka 120: Výzkumná otázka č. 5. – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „míra integrace“ na nezávislých proměnných)	175
Tabulka 121: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory.....	176
Tabulka 122: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory	177

Tabulka 123: Ot. č. 5 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami	179
Tabulka 124: Kódování otázek č. 45 a 46 – index intenzity kontaktů s lidmi v zemi původu.....	179
Tabulka 125: Ukrajinci, faktor – pohlaví.....	180
Tabulka 126: Ukrajinci, faktor – věk	181
Tabulka 127: Vietnamci, faktor – znalost českého jazyka.....	182
Tabulka 128: Ukrajinci, faktor – znalost českého jazyka	182
Tabulka 129: Ukrajinci, faktor – rodinný stav	183
Tabulka 130: Ukrajinci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy.....	183
Tabulka 131: Vietnamci, faktor – délka pobytu.....	184
Tabulka 132: Vietnamci, faktor – druh pobytu	185
Tabulka 133: Ukrajinci, faktor – druh pobytu	186
Tabulka 134: Ukrajinci, faktor – druh pobytu, post-hoc testy	186
Tabulka 135: Ukrajinci, faktor – „S kým bydlíte?“	187
Tabulka 136: Ukrajinci, faktor – personální faktory ovlivňující migraci	188
Tabulka 137: Vietnamci, faktor – „Pomohl/a jste někomu z Vaší země, kdo emigroval do Česka?“	189
Tabulka 138: Ukrajinci, faktor – index přemost'ujícího sociálního kapitálu	190
Tabulka 139: Vietnamci, faktor – index interpersonální důvěry	190
Tabulka 140: Ukrajinci, faktor – index interpersonální důvěry.....	191
Tabulka 141: Ukrajinci, faktor – „Jak vycházíte s českými občany?“	191
Tabulka 142: Vietnamci, faktor – „Plánujete se vrátit do země svého původu?“....	192

Tabulka 143: Ukrajinci, faktor – „Plánujete se vrátit do země svého původu?“	192
Tabulka 144: Vietnamci, faktor – „Plánujete zůstat trvale v Česku?“	193
Tabulka 145: Ukrajinci, faktor – „Plánujete zůstat trvale v Česku?“	193
Tabulka 146: Vietnamci, faktor – „Jakým jazykem v Česku (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?“	194
Tabulka 147: Ukrajinci, faktor – „Jakým jazykem v Česku (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?“	195
Tabulka 148: Vietnamci, faktor - index zakořenění na základě dodržování tradic	195
Tabulka 149: Výzkumná otázka č. 6. – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „intenzita kontaktů s mateřskou zemí“ na nezávislých proměnných).....	197
Tabulka 150: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory.....	198
Tabulka 151: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory	200
Tabulka 152: Ot. č. 6 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami	202
Tabulka 153: Otázka č. 1 – H1 – závislost mezi mobilizačním a přemostujícím sociálním kapitálem a zemí původu.....	203
Tabulka 154: Otázka č. 2 – H1 – závislost mezi blízkostí vztahu s lidmi v Česku a sehnáním prvního ubytování – chí-kvadrát test	204
Tabulka 155: Otázka č. 2 – H1 – závislost blízkostí vztahu s lidmi v Česku a sehnáním prvního ubytování – kontingenční tabulka	205
Tabulka 156: Otázka č. 2 – H2 – závislost blízkostí vztahu s lidmi v Česku a sehnáním první práce – kontingenční tabulka, Ukrajinci.....	206
Tabulka 157: Otázka č. 2 – H2 – závislost blízkostí vztahu s lidmi v Česku a sehnáním první práce – kontingenční tabulka, Vietnamci.....	207

Tabulka 158: Otázka č. 4 – H1 – závislost mezi spokojeností se životem v Česku a sociálním kapitálem.....	208
Tabulka 159: Otázka č. 5 – H1 – závislost mezi temperamentem a výší sociálního kapitálu.....	209
Tabulka 160: Otázka č. 5 – H1 – závislost mezi temperamentem a výší přemost'ujícího sociálního kapitálu.....	209
Tabulka 161: Otázka č. 5 – H2 – závislost mezi mírou integrace a zemí původu...	210
Tabulka 162: Otázka č. 6 – H1 – závislost mezi intenzitou kontaktů s lidmi v zemi původu a zemí původu	211

1. ÚVOD

Migrační proces a migraci samotnou lze chápat jako jednu ze základních charakteristik lidských dějin, neboť lidé migrovali od nepaměti. Je to široce podmíněný proces ovlivněný komplexem vnějších determinujících faktorů. Mezi tyto faktory patřily a stále patří především potřeby hmotného (později ekonomického) zajištění jedince či jedinců a další faktory jako např. nestabilní politická nebo environmentální situace v zemi původu, etnické či náboženské pronásledování v zemích s represivními režimy, války, přírodní katastrofy, hladomory, chudoba, demografická nerovnováha v určité oblasti, ale i následování rodinného příslušníka, sňatky, vzdělávání, a poznávání nových míst.

Zároveň je mezinárodní migrace v současné době prakticky každodenním tématem a kvůli tomu i velmi populárním předmětem vědeckého zájmu, na který lze nahlížet z mnoha pohledů.

Z obecného pohledu na tuto problematiku vyplývá, že je vnímána jak negativně, tak pozitivně. Negativní hledisko lze spatřovat především v xenofobii, rasismu, ztrátě identity aj. Pozitivní náhled na migraci vyzdvihuje například kulturní obohacování, zlepšení kvality života jednotlivců nebo z demografického hlediska migrace pomáhá udržovat velikost dané populace či určité populační struktury obyvatelstva státu. Migraci, chápanou ve smyslu stěhování lidí z jednoho státu do jiného, lze považovat za celkem nový jev, jehož vznik je datován do 16. století, kdy vznikaly národní státy. V současné době moderních technologií globalizační procesy a další faktory migrace pouze nabývají nových forem a rozměrů.

Migrační motivace jedinců ovlivňuje mnoho faktorů, kvůli kterým se rozhodují nejen o tom, zda budou migrovat, ale velmi důležitým rozhodnutím je i to, kam budou migrovat. To samozřejmě podmiňuje mnoho dalších dílčích faktorů, které migranti řeší. Důležitým faktorem, který podmiňuje migrační tendence, je i sociální kapitál. Tento pojem se stal jedním z nejfrekventovanějších konceptů na poli současného výzkumu v sociálních vědách. V obecné rovině jej charakterizují sociální sítě, hodnoty či důvěra (Bourdieu, 1993). O jeho popularizaci se zejména

zasloužili autoři jako Bourdieu (1986) nebo Coleman (1988). V současnosti je rozmach tohoto konceptu spojen především s R. D. Putnamem (1993; 1994; 2002).

Brzy se tento koncept rozšířil do mnoha vědních oborů a tím i do studia migrace a dnes jsou sociální kapitál a sociální sítě považovány za jeden z klíčů k pochopení migračních procesů. Sociální kapitál ve spojení s mezinárodní migrací je v literatuře chápán jako dostupnost informací či přímá pomoc, kterou migranti získávají prostřednictvím svých sociálních vazeb s osobami, které migrovaly před nimi (Massey et Espinosa, 1997; Massey et Zenteno, 1999). Je to tedy schopnost migrantů získat hodnotné zdroje nebo výhody na základě jejich sociálních vztahů či členství ve skupinách (Ritzer, 2005).

Proces mezinárodní migrace je samozřejmě patrný i v Česku, které v několika minulých desetiletích prošlo velmi významnými obměnami společnosti. Dle Drbohlava (2011) je Česko migračním Goliášem v regionu střední a východní Evropy. I díky tomuto faktu je zajímavé proces mezinárodní migrace s jeho všemi změnami v Česku zkoumat, přičemž tak lze činit z mnoha různých pohledů. Tato práce si klade za cíl zkoumat imigraci do Česka z pohledu sociálního kapitálu, a to konkrétně, jak sociální kapitál ovlivňuje imigranty mířící do Česka, přičemž se na imigraci dívá z pohledu dvou ze tří nejpočetnějších skupin migrantů u nás, tj. Vietnamců a Ukrajinců.

2. CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je na základě výzkumného šetření analyzovat na vybraných vzorcích migrantů v Česku význam sociálního kapitálu těchto migrantů vůči ostatním důležitým faktorům migračního a integračního procesu.

Práce obsahuje několik dílčích cílů, které lze formulovat následovně:

- V rámci teoretického rámce vypracovat diskusi teorie a konceptů sociálního kapitálu v mezinárodní migraci.
- Poskytnout základní přehled dosavadních poznatků řešené problematiky z dostupné literatury.
- Prostřednictvím dotazníkového šetření s vybranými skupinami migrantů zmapovat roli sociálního kapitálu u vybraných migračních skupin.
- Provést analýzu získaných dat a prezentovat výsledky vlastního výzkumu.
- Ověřit předem stanovené výzkumné otázky a hypotézy na základě výsledků šetření.

VÝZKUMNÉ OTÁZKY A PRACOVNÍ HYPOTÉZY

V této práci bylo položeno několik níže uvedených výzkumných otázek, které byly následně empiricky ověřovány pomocí dotazníkového šetření. Výzkumné otázky byly následující:

a) **Využívají sociální kapitál spíše Vietnamci nebo Ukrajinci?**¹

KTERÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍ MÍRU SOCIÁLNÍHO KAPITÁLU?

H1: Pro migraci budou Vietnamci potřebovat více sociálního kapitálu než Ukrajinci (Massey et Aysa, 2005).

JAKÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍ INTENZITU KONTAKTŮ S MATEŘSKOU ZEMÍ?

*H1: Vazby v zemi původu budou mít trvalé a intenzivnější spíše migranti z Ukrajiny než z Vietnamu.*²

b) **Funguje sociální kapitál v kontextu mezinárodní migrace Vietnamců a Ukrajinců spíše na úrovni příbuzenských vazeb nebo vazeb mezi známými?**³

JAKÉ FAKTORY OVLIVNILY TO, JAK DLOUHO VÁM TRVALO SEHNAT SI SVÉ PRVNÍ UBYTOVÁNÍ?

*H1: Rodina spíše zajistí akutní potřeby po příjezdu do cílové země.*⁴

¹ Otázka je postavena na teorii transnacionalismu, která se mimo jiné zabývá využíváním konceptu sociálních sítí v rámci přeshraničních vztahů mezi jednotlivci a skupinami (Faist, 2000; Portes, 1997; Castles, 2002)

² Jak uvádí Portes (1997) jedná se o tzv. dvojí život migrantů, kteří se zajímají o dění v obou státech, které vnímají jako svůj domov. U Ukrajinců je tedy předpoklad, že vzhledem ke geografické blízkosti obou zemí se budou zajímat intenzivněji o dění i ve své zemi, protože je pravděpodobnější, že se tam někdy vrátí a případně, že se tam budou častěji vracet za rodinou a přáteli.

³ Otázka koncipována na základě teorie sítí a výzkumu Morosanu (2010), která vyzdvihuje důležitost silných a slabých vazeb. Otázka byla vybrána na základě dodatku k tomuto výzkumu, že kvalita kontaktů stále zůstává na okraji výzkumů.

JAKÉ FAKTORY OVLIVNILI TO, JAK DLOUHO VÁM TRVALO SEHNAT SI SVOU PRVNÍ PRÁCI?

H1: Kontakty mimo rodinný okruh nově přichozímu pomohou s uspokojením dlouhodobějších potřeb⁵

c) Existuje závislost mezi temperamentem a sociálním kapitálem migrantů?⁶

H1: Migranti extroverti budou mít více sociálního kapitálu než migranti introverti.

KTERÉ FAKTORY PODMIŇUJÍ MÍRU INTEGRACE?

H1: Migranti z Vietnamu budou spíše usilovat o zakořenění v ČR více než Ukrajinci.⁷

d) Existuje závislost mezi sociálním kapitálem a subjektivní spokojeností s životem v cílové destinaci?

CO PODMIŇUJE SUBJEKTIVNÍ SPOKOJENOST SE ŽIVOTEM V ČR? KTERÉ FAKTORY K TÉTO SPOKOJENOSTI PŘÍSPÍVAJÍ?

H1: Migranti s vyšším sociálním kapitálem budou v Česku více spokojeni.

⁴ Akutní či krátkodobé potřeby jsou např. krátkodobé ubytování, finanční podpora atd.

⁵ Dlouhodobějšími potřebami se rozumí např. dlouhodobé ubytování, pomoc se zajištěním práce, pomoc s integrací do společnosti apod.

⁶ Inspirací pro tuto výzkumnou otázku byl článek (Garip, 2008), v němž se, mimo jiné, hovoří o závislosti sociálního kapitálu na vlastnostech příjemců a síle jejich zdrojů.

⁷ Předpokladem migrace z tak vzdálené země jako je Vietnam je především slučování rodin či nespokojenost s vlastním životem v zemi původu. Také vzhledem ke kulturním rozdílům a finanční náročnosti je rozhodnutí migrovat do ČR dlouhodobě promyšleným krokem s dlouhodobým účinkem. Takovou migraci lze tedy považovat ve většině případů za definitivní bez záměru návratu do země původu.

3. TEORETICKÝ RÁMEC A DISKUSE LITERATURY

Teoretický rámec diplomové práce je její nedílnou součástí, neboť na jeho základě je možné sofistikovaněji analyzovat výsledky zjištěné v části empirické. Napomáhá také pochopit procesy spojené se zkoumanou vietnamskou a ukrajinskou migrací do Česka.

Teoretický rámec práce je rozdělen do několika částí. První část se zabývá definicí migrace, migračními teoriemi a koncepty obecně. Druhá část je zaměřena na definice, formy a měření sociálního kapitálu. Třetí část propojuje tyto dvě zkoumané oblasti, hlavně za pomoci zahraniční literatury a výzkumů. Poslední část se zabývá lidským temperamentem.

3.1. Mezinárodní migrace

Proces migrace je ovlivněn mnoha zřejmými i skrytými faktory, z čehož je patrné, že nelze najít jedno všezahrnující vysvětlení tohoto sociálního jevu (Drbohlav et Uherek, 2007). To je dáno především vysokou diverzitou, ale též specifičností politického, ekonomického, kulturního a prostorového kontextu, ve kterém veškeré migrační pohyby probíhají a také povahou aktérů, kteří do těchto procesů vstupují. Drbohlav (1999) chápe mezinárodní migraci jako jednu z relativně trvalých forem lidské prostorové mobility a jednoduše ji definuje jako pohyb skupiny nebo jedince přes hranice států doprovázený změnou místa pobytu. Statistická migrační data často redukují výklad migrace na pouhé konstatování přesunu migrantů z bodu A do bodu B (Cresswell, 2006).

Ač se migrace může zdát jednoduchým procesem, díky pluralitě a heterogenitě podmiňujících faktorů a komplexnosti důsledků migračních změn se jedná o velmi složitý proces (Čermák, 2005). Podle Kaufmanna (2008) je důležitým faktem i „záměr“, tedy volba a strategie pohybu, jež předchází samotnému migračnímu pohybu. Dlouhodobě plánovaná a vědomá intence a motivace, která předchází migračnímu pohybu je tedy při výzkumu migračního pohybu primární složkou (Gould et White 1974; Cresswell, 2006). Migrační motivace je lidská potřeba uspokojovaná realizací migrace (Drbohlav, 1990). Migrace působí nejen na samotného migranta, ale přímo působí i na místo emigrace,

oblasti v trajektorii migrace, neboli tranzitní země, a v neposlední řadě na cílové místo imigrace. Migrace je tedy důležitý faktor ovlivňující restrukturalizaci sociokulturního a geografického prostoru míst (Bergman et al., 2009). Dle Ministerstva vnitra ČR, je migrace obecně definována jako *„přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních.“* Dále ministerstvo specifikuje mezinárodní migraci, a sice jako *„pohyb jednotlivců i skupin osob mezi územími jednotlivých zemí světa“* (MV ČR, 2010).

3.1.1. Migrace v kontextu Česka

Dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, se cizincem rozumí fyzická osoba, která není občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. V rámci Česka se výraznější migrační procesy projevily a projevují až po roce 1989, kdy se Česko proměnilo na zemi převážně tranzitní nebo cílovou a stalo se v oblasti migrace tzv. nárazníkovou zónou, oddělující Evropu od východní části euroasijského kontinentu (Uherek, 2003).

I před rokem 1989 samozřejmě migrační procesy probíhaly, ale jednalo se spíše o emigraci z českých zemí. Imigrace do socialistického Československa probíhala převážně jako centrálně řízený proces. Do Československa přicházeli především občané z „východu“, kteří přijížděli za studiem nebo pracovními zkušenostmi, ale i z Vietnamu, Kuby, Polska a dalších zemí tzv. socialistického tábora či sovětského bloku (Rákoczyová, 2009). Po roce 1989 se české etnický homogenní prostředí muselo začít vyrovnávat s příchodem cizinců, kteří byli nositeli rozličných kulturních identit, přicházeli ze svobodné vůle a nesli si s sebou vlastní identitu a životní styl (Bittnerová et Moravcová, 2010).

Dle statistických údajů bylo k 30. 9. 2017 na území České republiky přibližně 516 tis. cizinců (ČSÚ, 2017). Z poslední, statistickým úřadem zveřejněné statistiky o počtech nejčastějších státních občanství cizinců v ČR k 31. 12. 2016 vyplývá, že 208 tis. cizinců je ze zemí EU (nejvíce bylo Slováků – 107 tis., následují Německo s 21 tis. a Polsko s 20 tis.), z ostatních zemí to bylo 285 tis. (nejvíce se zde nacházejí Ukrajinci – 109 tis., Vietnamci – 58 tis., Rusové – 35 tis.) a to z celkového počtu 493 tis. cizinců nacházejících se na našem území k 31. 12. 2016. Z celkového pohledu je tedy 23 % všech migrantů z Ukrajiny, 21 % ze Slovenska, 13 % z Vietnamu, 8 % z Ruska a 4 % z Německa. Největší koncentrace cizinců se nachází na území Prahy - celkem 184 tis. cizinců, následuje Středočeský kraj 64 tis., Jihomoravský kraj 43 tis., Ústecký kraj 33 tis. (ČSÚ, 2017). Nejsilnější věkovou skupinou cizinců zastupují migranti ve věku od 30 – 40 let, celkem 124 tis., z toho 54 tis. jsou ženy (ČSÚ, 2017).

3.1.2. *Migrační faktory*

Obecně lze říci, že existují dva základní typy migračních faktorů a sice „push“ a „pull“ faktory. První skupina – neboli „push“ faktory jsou takové, které migranty nutí, či motivují opustit svou zemi původu. Oproti tomu „pull“ faktory jsou ty, které je přitahují do země nové (Bogue, 1952; Petersen, 1970).

Mezi **push faktory**, které v rámci mezinárodní migrace donutí migranty k odchodu ze země původu, řadíme příčiny, které většinou bývají např. ekonomického, politického, sociálního či environmentálního původu. Kromě jiného se jedná např. o demografický tlak v určitých státech a oblastech (enormně vysoký přírůstek obyvatelstva - zejména v Africe a některých oblastech Asie), degradující životní prostředí včetně přírodních a ekologických katastrof (a to přírodní i technologické povahy), nepříznivé politické prostředí a politická či náboženská represe, válečné konflikty v dané oblasti apod. Mezi push faktory lze také zařadit nízkou úroveň životních podmínek nebo nedostatek pracovních a ekonomických příležitostí v zemi původu (Bogue, 1952; Petersen, 1970).

Všechny tyto důvody však nemusí být dostatečným důvodem k migraci. Migrant se v rámci svého rozhodovacího procesu neorientuje pouze pomocí push faktorů, ale hledá i pozitivní pull faktory, jež ho budou lákat a přitahovat, a podle nichž si vybírá zemi, do které bude potenciálně migrovat. Mezi **pull faktory** se řadí především zlepšení životní úrovně migrujícího jedince či skupiny, ekonomická prosperita cílové země, ale i ekonomická prosperita vlastní, více pracovních příležitostí apod. A dále politické a náboženské svobody v cílové zemi a také možná přítomnost rodinných příslušníků, přátel či osob stejné komunity, kteří migrovali před ním (Bogue, 1952; Petersen, 1970).

V rámci výše zmíněných faktorů se jedinec či skupina může rozhodovat, zda zahájí migraci, ale jak uvádí Lee (1969), migrační pohyb nastává až za předpokladu, že faktory, které jedince z původní země vytlačují, a které ho přitahují do země cílové, dosáhnou určité intenzity. Tato intenzita se mění s okolnostmi a zároveň je velmi subjektivní povahy (Lee, 1969).

3.1.3. Konceptuální uchopení migrace

První tzv. „zákony migrace“ definoval koncem 19. století E. G. Ravenstein. Mezi faktory, které podmiňují migraci, zařadil například velikost populace ve zdrojové a cílové zemi nebo vzdálenost či pohlaví migrantů aj. Následně se v průběhu 20. století v literatuře setkáváme se snahami o vybudování teoretického rámce z pozic různých vědních disciplín především sociologie, ekonomie a geografie. Drbohlav et Uherek (2008) uvádějí, že teorie migrace ve skutečnosti nejsou teoriemi v pravém slova smyslu, neboť jim chybí některé prvky teorií jako je obecná platnost, logická provázanost jednotlivých částí a také postrádají současně explanační a predikční funkci. Z těchto důvodů tedy v rámci migrace hovoříme spíše o konceptech, přístupech a modelech, které se souhrnně označují jako teoretický rámec studia migrace.

K systematizaci studia lze přistupovat například na základě vědní disciplíny, kdy jednotlivé koncepty a přístupy lze rozdělit podle převládajícího oboru, tedy např. ekonomická, sociální, geografická nebo politická perspektiva (viz Zlotnik, 1998; Bijak 2006). Dalším kritériem je např. měřítková úroveň. Ta se dělí na mikro-, mezo- a makroúroveň (Drbohlav et Uherek 2007; Kalinowska et Knapińska, 2009). V rámci mikro-úrovně se na téma nahlíží z pohledu jedince případně jeho rodiny nebo domácnosti čili v kontextu jeho mikrosociálního prostředí. Naopak makro-úroveň se zabývá ekonomickými, sociálními a politickými podmíněnostmi, které formují prostředí, ve kterém se daný migrant pohybuje (Drbohlav et Uherek, 2007; Kalinowska et Knapińska, 2009). V rámci této práce je však nejzajímavější mezo-úroveň zaměřující se na oblasti, které ve dvou předchozích úrovních chybí, a to je především kolektivita, sociální vazby apod. (Faist, 1997; Kalinowska et Knapińska, 2009).

Následující řádky jsou ve stručnosti věnovány vybraným konceptům a přístupům souvisejícím s řešeným tématem (podrobněji viz např. Massey et al., 1993; 1998; Baršová et Barša, 2005a), a tedy jsou zde představeny teorie spadající do sociálně orientovaného teoretického rámce – jmenovitě teorie migračních sítí, teorie institucionalismu a teorie transnacionalismu.

3.1.3.1. Sociální síť (*social networks*)

Sociální síť, jež jsou základem teorie migračních sítí („theory of migration networks“), pomáhají migrantům v nejrůznějších životních situacích, které jsou s migrací spojeny. Mezo pohled teorie sítí se zabývá mechanismy, které se tvoří v průběhu migračního procesu, a které umožňují trvání migračních toků v čase (Faist, 1997). Podle Massey et al. (1988) se „*migrační síť rozumí soubor mezilidských svazků spojující migranty, bývalé migranty a také nemigranty v původní i cílové oblasti skrze příbuzenské vazby, přátelství a společný původ*“ (Massey et al., 1988, s. 396). Pojem migrační síť má v současném výzkumu migrace velmi důležitou roli, neboť tyto síť jsou vnímány jako jeden z nejdůležitějších faktorů ovlivňujících migraci (Arango, 2000). Jeden z důvodů je i fakt, že v současné době mnoho států zavádí různá restriktivní opatření, kvůli kterým je pro nové migranty obtížnější dostat se do cílové země, a tak se vazby v dané zemi pro ně stávají velmi významné. Ovšem existují i státy, jež naopak kladou důraz na slučování rodin, a tedy povolují imigraci na základě rodinných vazeb nových migrantů s jedinci z jejich rodiny, kteří už v zemi pobývají (Boyd, 1989).

Teorie sítí už z podstaty vychází z předpokladu, že každý jedinec má určité sociální vazby na ostatní jednotlivce a tím utváří síť osobních vztahů (Arango, 2000). V rámci sociálních interakcí se tak odehrávají migrační toky mezi zdrojovou a cílovou zemí, do kterých jsou migranti aktivně zapojeni, a to díky příbuzenským vazbám, přátelským vztahům či pro svůj společný původ. Tyto vazby mohou být často označovány jako sociální kapitál, protože jedincům nebo skupinám jedinců poskytují důležité zdroje informací stejně, jako materiální nebo psychickou podporu. Tím je usnadněna adaptace migranta v cílové zemi. Sociální síť jsou velmi důležité především v podávání prvotních informací o situaci ve vybrané cílové zemi, čímž je pro migranty snadnější překonávat různé druhy překážek při migraci samotné a usnadňují jedincům do těchto sítí zapojeným přístup např. k zaměstnání, bydlení, administrativním úkonům a dalším potřebám nutným pro život v zahraničí. Díky pomoci, již poskytují krajané usazení v cílové destinaci, se tak snižují možná rizika spojená s migrací a zvyšuje se potenciální pravděpodobnost dalších migračních pohybů, což dále dané sociální síť rozšiřuje (Massey et al., 1993). Naopak v momentě, kdy je pro každého člena dané komunity, která je pomocí sociální sítě

propojena se zemí cílovou a kdy tedy pro každého člena komunity v zemi původu je migrace snadným krokem, migrace samotná slábne. To je dáno tím, že se mnozí již přistěhovali a potenciální migranti se ze stále větší části skládají z žen, dětí a seniorů, u kterých se pravděpodobnost migrace snižuje (Massey et al., 1993). Je důležité neopomenout i připomínky Drbohlava et Uherka (2007), kteří upozorňují, že tyto sítě mohou migranty taktéž „odpuzovat“, pokud jedinec touží po zásadní životní změně. Tou se rozumí změna prostředí v jakékoli podobě např. sociální, etnické, náboženské, ale i environmentální aj.

Light et al. (1989) se pak zabývá migračními sítěmi v dalších rovinách. Jednou z nich je systém migračních sítí, který pomáhá snižovat investice a náklady, které jsou v tomto pojetí chápány v širším smyslu (sociální, ekonomické, emocionální) – jako investice do procesu migrace. Další rovinou jsou migrační sítě chápány jako nástroj ovlivňující postmigrační chování a v neposlední řadě je to strategie jedinců nebo širších kolektivů, která ovlivňuje ekonomické, sociální a další oblasti (Light et al. 1989; Drbohlav et Uherek 2007).

Teorie sítí tak může vysvětlit, proč bez ohledu na důvody jejího začátku migrace stále pokračuje (Boyd, 1989). Za nedostatek teorií používaných ve výzkumu migrace je považováno zejména opomíjení negativních aspektů. Např. Boyd (1989) rozlišuje migrační sítě podle hloubky sociální vazby a povahy interakce na širší sociální sítě⁸ a osobní sociální sítě⁹. Právě v rámci širších sociálních sítí se setkáváme s prostorem pro vykořisťování, protože funkci sociálních sítí včetně jejich migračně posilujícího efektu mohou přebírat také instituce tvořící tzv. „migrační průmysl“. Těmi se rozumí banky, právníci, ale i soukromé osoby zprostředkovávající nejrůznější služby (většinou zpoplatněné) od bydlení, zaměstnání a tlumočení až po sňatky, falešné dokumenty či převaděčské služby (Castles, 2004).

⁸ Širší sociální sítě Boyd (1989) chápe jako interpersonální vazby vystavené na vzdálenějších nebo organizovaně definovaných sociálních vztazích.

⁹ Osobní sociální sítě Boyd (1989) vysvětluje jako na rodině, přátelství a pevných komunitních vazbách vystavené mezilidské vztahy, které jsou posilovány různými společenskými činnostmi.

3.1.3.2. Institucionální teorie

Na teorii sítí plynule navazuje institucionální přístup, který je v migraci chápán jako koncept zdůrazňující roli institucí rozličného druhu v migračním procesu. Institucionální teorie nemusí vysvětlovat příčiny migrace, ale soustředí se hlavně na procesy, které s migrací souvisejí. Tato teorie se tedy snaží vysvětlit nově vznikající instituce reagující na míru atraktivity migrace, které mají velmi různorodou formu. Rozlišujeme především oficiální, neoficiální, soukromé a dobrovolnické instituce, které rozličnými způsoby podporují rozvoj transnacionálního pohybu nebo ho determinují.¹⁰

Všechny tyto typy institucí zakotvené v místních zvycích a ideologiích určují vzorce pohybu migrujících jedinců (De Haan, 1999) a vznikají vlastně jako odezva na nerovnováhu mezi poptávkou po migraci a omezenými možnostmi migrace, které jsou ve většině případů dané restriktivním nastavením podmínek přijímajících států. Tyto organizace tedy v podstatě reagují na nepoměr mezi počtem lidí, kteří chtějí do jednotlivých zemí vstoupit a mezi omezeným počtem povolení, která jsou ke vstupu vydávána.

Jako první se tedy setkáváme se vznikem různých typů zprostředkovatelů a dalších podnikatelů, kteří se v reakci na novou situaci snaží obohatit. Toto chování daných subjektů má značnou tendenci k vykořisťování, a proto se následně objevují různé dobrovolnické a neziskové organizace, které se migrantům snaží pomoci (Massey et al., 2008).

V další fázi vzniká kolem procesu migrace mnoho dalších institucí, jež se postupem času mezi migranty stávají známými a usnadňují tak jejich přesun do dané cílové země. Díky těmto institucím se migrace také udržuje a posiluje. Typů organizací je mnoho. Na jedné straně se jedná o organizace z migrace či integrace migrantů profitující, jejichž nabídka služeb obsahuje mnoho různých forem od nelegální nabídky práce, padělání dokumentů, sňatkové podvody až po nelegální převádění lidí přes hranice; na druhé straně pak jsou neziskové organizace nabízející

¹⁰ Jedná se např. o imigrační úřady, víza a kvóty, zprostředkovatelské agentury, náboráře, převaděče a další.

poradenství, právní pomoc, dočasné formy ubytování, sociální služby i možnou právní ochranu (Massey et al., 1993; Baršová et Barša, 2005).

Slabinou, kterou tato teorie disponuje, se zdá být obtížné dokazování závislosti pokračující migrace na těchto existujících institucích.

3.1.3.3. Teorie transnacionalismu

Dalším přístupem ve zkoumání migrace je *transnacionalismus* („*transnational social spaces*“), kde se také setkáváme s intenzivním využíváním konceptu sociálních sítí, jenž se zaměřuje na přeshraniční vztahy mezi jednotlivci a skupinami. Dle tohoto přístupu se kvůli migrantům vytvářejí ekonomické, sociální, kulturní a také politické vztahy/mosty mezi zdrojovou a cílovou zemí, kdy migranti mohou komunikovat se svými známými nebo rodinnými příslušníky bez ohledu na to, kde se zrovna nacházejí (Faist, 2000; Portes, 1997; Castles, 2002). Portes (1997) dále v této souvislosti hovoří o tzv. dvojím životě migrantů, kdy se jedná především o migranty snáze přijímající jinou kulturu, a tedy o jedince, již se zajímají o dění v obou státech, které vnímají jako svůj domov (tzv. vytváření dvojí identity). Dle Szaló (2007, s. 7 – 8) imigranti „... *nerезignují na udržování sociálních vztahů propojujících je s místem původu a nevzdávají se svých původních identit*“. Teorie transnacionalismu zároveň reflektují zkušenosti relativně nových vln migrantů, jejichž chování je formováno výrazným technologickým pokrokem postindustriálního období, a to v podobě výrazného poklesu dopravních nákladů a rozvoje dopravních, informačních a komunikačních technologií. K transnacionálnímu chování předurčuje migranty i to, jakými disponují technologiemi, jaké mají finanční prostředky, roli dále hraje např. geografická vzdálenost a sociální kapitál, kterým migranti v zemi svého původu disponují.

Vertovec (2001) v rámci této teorie specifikoval několik oblastí, kterým dal název paralelní přeshraniční sociální seskupení. Tyto oblasti souvisí s transnacionálními skupinami migrantů a pracujících cizinců. Jedná se o oblasti „sociálních sítí“, neboli rámce, ve kterých dochází k vytváření sociálních vztahů a interakcí – pro něž je charakteristická propojenost, vnitřní konzistence a vnitřní slabé a silné vazby, které propojují jednotlivce ve zdrojové a cílové zemi.

Dále Vertovec (2001) definoval pojem „sociální kapitál“ jako schopnost jedinců působit v sociálních sítích nebo širších strukturách; sociální kapitál je tvořen udržovanými vztahy mezi jednotlivcem a skupinou -, jedná se i o normy chování, které jsou však přeshraničně těžko přenositelné. Oblastí nazvanou „zakořenění“ je myšleno zapojení jednotlivců do sociálních sítí. Důležitou roli zde hraje charakter osobních vazeb nebo míra důvěry. Dále definoval pojmy jako „sociální změny“ a „obchodní sítě“, které již není potřeba podrobněji v rámci této práce rozebírat.

3.1.4. Proces mezinárodní migrace

Mezinárodní migraci lze jednoduše definovat jako pohyb jedince či skupiny přes hranice států, jenž je doprovázen změnou místa pobytu (Drbohlav, 1999). Dle Demutha (2000) zahrnuje migrace čtyři základní fáze. Jsou jimi: Fáze odchodu, fáze cesty, fáze příchodu a fáze usazení.

Fáze odchodu – Jeden z klíčových momentů v úplném počátku migračního procesu začíná rozhodnutím potenciálního migranta o odchodu ze země původu. To zda se jedinec k tomuto rozhodnutí odhodlá, je dle Demutha (2000) na něm samotném a považuje to za rozhodnutí jednotlivce. Oproti tomu jiní autoři toto rozhodování chápou spíše jako rozhodnutí skupinové, většinou v rámci rodiny (Palloni et al, 2001). Dalším faktorem ovlivňujícím migraci je fakt, zda je migrace dobrovolného charakteru (pracovní, řetězová, ekonomická migrace a cesty za studiem a kvalifikací) či je vynucená (uprchlictví z důvodu válečných stavů, environmentální migrace, ohrožení uspokojení základních potřeb). V rámci rozhodování je také pro migrující osoby limitující množství informací o cílové zemi a finančních prostředků, jimiž disponují (Demuth, 2000).

Fáze cesty – Vzhledem k modernímu pokroku v oblasti dopravy je cestování a mobilita jako taková mnohem jednodušší, což značně ovlivňuje rozhodnutí jedince k migraci. Mezi faktory ovlivňujícími fázi cesty ale patří i informační a komunikační technologie. Významnou roli hraje také vzdálenost, kterou jedinec musí při migračním procesu překonat. Existují mnohé studie např. King (2012), Gregory et al. (eds., 2009), z nichž vyplývá skutečnost, že s rostoucí vzdáleností frekvence migrace mezi dvěma místy klesá, tzn., že většina osob migruje na kratší vzdálenost.

Fáze příchodu – V této fázi migračního procesu migrant překračuje hranice cílové země. Zde záleží především na nastavení politického uspořádání daného státu, tzn., jak definuje migranta a jak má nastavenou migrační politiku (Demuth, 2000). Na jedné straně jsou státy vstřícnější a otevřenější, zdůrazňující význam lidských práv. Na straně druhé je mnoho států s restriktivní migrační politikou, založených na principu národa jako kolektivu a národního státu. Nastavený politický přístup jednotlivých států bývá spjat s charakterem jejich historické konstituce (Baršová et Barša, 2005a).

Fáze usazení – Finální fáze migračního procesu je fáze usazení, kdy záleží na mnoha faktorech, jako je majoritní společnost cílového státu, politika imigračního státu, ale i na migrantovi samotném, jaké podmínky bude v dané zemi mít (Demuth, 2000). Mezi základní dělení už dnes nepatří pouze migrace dočasná a trvalá, ale existuje mnoho dalších typů pohybů a pobytů, které lze pomyslně umístit mezi tyto dva póly. Jedná se např. o sezonní migraci, která je chápána jako opakovaný pohyb mezi zemí původu a zemí cílovou, který může případně vést k původně nezamýšlenému trvalému usazení v cílové zemi (Leontiyeva in Rákoczyová et Trbola, 2010).

3.1.5. Integroční faktory a dimenze

Pojem integrace má v odborné literatuře opět mnoho definic. Heckmann (2000, s. 4) v obecné rovině integraci definuje jako „*proces, při kterém dochází k začlenění nižší části do vyššího celku za vzniku nové struktury. Zároveň také dochází ke změně původních vztahů ve struktuře.*“ V rámci integrace cizinců je tato definice chápána jako včleňování se do již existujících sociálních, kulturních, ekonomických, politických a dalších existujících struktur majoritní společnosti. Například Baubock (1994) uvádí, že při definování tohoto pojmu je třeba rozlišit integraci jako proces a jako stav. Proces integrace je chápán, jako nově vstupující jednotky do systému, do něhož se začleňují. Integrace jako stav je potom vnitřní soudržnost systému, který je složen z více prvků.

V procesu integrace imigrantů dochází k okamžiku, kdy se imigranti začínají začleňovat do různých oblastí života majoritní společnosti. Heckmann (2000) tyto oblasti rozdělil do několika tzv. „**integročních dimenzí**“.

integrace se rozumí začlenění imigranta do klíčových institucí cílové populace. Jsou jimi především pracovní trh, vzdělávací systém, bytový trh, ale i členství v politických organizacích. Jedná se o zrovnoprávnění imigrantů a majoritní společnosti. Často se v rámci strukturální dimenze hovoří zvláště o integraci politické (zakládání organizací, účast ve volbách, atd.), a právní (legalizace pobytu). Pokud se hovoří o **kulturní dimenzi integrace**, je tím míněna aktivní účast migrantů v rámci socializačních a znalostních procesů. Migranti částečně přijímají kulturu majoritní společnosti, ale zároveň si zachovávají své kulturní zvyklosti. **Socioekonomická dimenze integrace** reflektuje vertikální rozmístění cizinců, a to z hlediska výše vzdělání, sociálních styků, profesní prestiže nebo příjmů a zároveň horizontální rozmístění, čili prostorovou dimenzi, jako je rozmístění škol, zaměstnání apod. **Identifikační dimenze integrace** znamená začlenění imigrantů do majoritní společnosti, a to s pocitem sounáležitosti a etnické či národnostní identifikace. Kromě tohoto společenského ztotožnění dochází i k identifikaci geografické či sídelní, ke které se váže trvalé usazení a případné zakládání rodin v dané oblasti (Heckmann, 2000).

Integrační faktory:

V rámci integrace cizinců do majoritní společnosti také hovoříme o integračních faktorech, které lze rozdělit následovně:

- a) Integrace díky znalosti jazyka (jazyk, je považován za jednu z nejdůležitějších podmínek pro další integraci v rámci společnosti);
- b) integrace do vzdělávacího systému (tento typ je důležitý především pro ekonomickou integraci);
- c) integrace sociální (vztahuje se především k participaci migranta na společenském životě v hostitelské společnosti. Dále se dotýká zdraví, psychického stavu atd.);
- d) integrace politická (souvisí s členstvím v nejrůznějších sdruženích, organizacích, politických stranách a úzce souvisí s integrací sociální);

- e) integrace ekonomická (se vztahuje k účasti migrantů na trhu práce, souvisí s ekonomickými aktivitami migrantů, příjmy domácností aj.);
- f) integrace rezidenční (neboli prostředí, ve kterém migrant žije. Hodnotí se např. stupeň regionální koncentrace migrantů, povaha a kvalita bydlení aj.) (IOM, 2010).

3.2. Sociální kapitál

Sociální kapitál je relativně nový pojem, avšak v sociálních vědách velmi atraktivní. Jako první autor, který sociální kapitál prezentoval jako ucelený koncept, je považován Coleman (1988). V tomto příspěvku Coleman označil sociální kapitál jako „...souhrn různých entit se dvěma shodnými elementy. A to tak, že se všechny skládají z určité formy sociální struktury a také, že usnadňují jisté činnosti „hráčů“ ve skupině“ (Coleman, 1988, s. 98). Sociální kapitál se ale v literatuře objevoval už předtím, a to např. v pracích Bourdieuho (1980; 1985). Ten ho definuje jako „úhrn aktuálních nebo potenciálních vztahů, jež jsou napojeny na vlastnictví trvalé sítě více či méně institucionalizovaných vztahů založených na vzájemném poznání nebo známosti“ (Bourdieu in Portes, 1998, s. 3). Tento sociologický pojem byl časem převzat do mnoha dalších vědních disciplín a v rámci nich je sociální kapitál definován různě, a to s ohledem na potřeby daného vědního oboru. Z obecné povahy je charakterizován sociálními sítěmi, hodnotami, normami důvěry a vzájemnosti, jež vedou k vzájemné prospěšnosti (Coleman, 1988; Bourdieu, 1993; Putnam et al., 1993). Hlavními determinanty sociálního kapitálu jsou faktory jako historie, kultura, podoba sociální struktury, rodina, vzdělání, ekonomické nerovnosti, podoba občanské společnosti, osobní hodnoty atd. (Halpern, 2005).

Dle Putnamovy (1995, s. 67) definice „sociální kapitál odkazuje k vlastnostem sociální organizace, jako jsou sítě, normy a sociální důvěra, které usnadňují koordinované jednání a spolupráci ústící ve vzájemný prospěch“. Je možné říci, že pokud hovoříme o sociálním kapitálu, setkáváme se s ne zcela jeho sourodými dimenzemi, kdy se při empirickém měření můžeme shledávat s komplikacemi. Podle této definice má sociální kapitál několik složek, přičemž některé z nich jsou spíše postojové. Mezi ně lze řadit například důvěru nebo normy, zatímco členství v sociálních sítích je spíše strukturální charakteristikou. Putnam dále předpokládá, že se jednotlivé složky sociálního kapitálu navzájem podmiňují. Uvádí také, že při socializaci v sociálních sítích vzniká důvěra a upevňují se normy reciprocity, které poté naopak umožňují další rozvoj sítí (Putnam, 1995). Portes (1998) toto Putnamovo pojetí kritizuje za obtížně aplikovatelné, protože nerozlišuje mezi příčinami a následky.

Chápání sociálního kapitálu je také vysoce závislé na daném sociálním kontextu, tzn., že existují rozdíly např. mezi západní a postkomunistickou Evropou. Občané postkomunistických zemí, ve srovnání se zeměmi západní Evropy, podstatně méně participují v občanském životě a také jsou méně často členy dobrovolných organizací. Dále jsou méně důvěřiví k politickým autoritám a demokratickým institucím (Howard, 2003).

Reprodukcí sociálního kapitálu zajišťují sociální interakce, a to formou přenosu a sdílení zdrojů, informací, znalostí mezi jedinci uvnitř sociálních sítí a skupin (Sýkora et. Matoušek, 2009). Jeho rozsah je odvozován např. od počtu členů, hustoty, míry důvěry v dané sociální síti, ale také od kvality prostředí, ve kterých se sociální interakce odehrávají (Kučerová, 2008).

3.2.1. Formy, složky a dělení sociálního kapitálu

Sociální kapitál představuje dvě odlišné složky. Jednou z nich je strukturní složka sociálního kapitálu, jako jsou kontakty a sociální síť v rámci rodiny, skupiny přátel, sousedů nebo kolegů a druhou je pak sociokulturní složka sociálního kapitálu, což je chápáno jako důvěra v komunitu, společenské instituce a normy a hodnoty dané společnosti (Putnam, 1993; Paxton, 1999). Důvěra může panovat mezi jedinci, mezi jedincem a skupinou až po důvěru v organizace a instituce. Důvěra v lidi, ve skupiny a instituce významně usnadňuje jednání a spolupráci mezi členy společnosti a je důležitou součástí normativní složky sociálního kapitálu (Coleman, 1980; Putnam, 1993). Za důležité je považováno také členství lidí v dobrovolných sdruženích, kdy sociální síť tímto členstvím produkované vytvářejí významný zdroj řešení problémů a prosazování určitých zájmů ve společnosti (Putnam, 1993; Paxton, 1999).

Coleman (1980) mezi základní formy sociálního kapitálu řadí:

- **závazky a očekávání**, které závisí na důvěryhodnosti sociálního prostředí;
- **informační kanály** neboli kapacita sociální struktury z hlediska toku informací;
- **normy** - doprovázené účinnými sankcemi.

3.2.2. *Typologie a formy sociálního kapitálu*

Z hlediska typologie se nejčastěji sociální kapitál dělí na kolektivní a individuální. Tato forma dělení vychází z toho, komu sociální kapitál přináší zisk. Rozlišuje se tedy, zda přináší zisk společnosti jako celku nebo jednotlivci či uzavřené skupině (např. rodině). Toto dělení se odráží i ve dvou rozdílných definicích, a sice Bourdieu (1986) vidí sociální kapitál jako síť kontaktů, které může člověk využít ve svůj prospěch, oproti tomu Coleman (1988) chápe sociální kapitál jako veřejný statek.

- **Kolektivní sociální kapitál** – souhrnné statistické údaje – počet občanských/ profesních sdružení, počet členů v občanských sdruženích, podíl dárcovství v součtu osobních příjmů, odpracované hodiny v dobrovolnické práci.
- **Individuální sociální kapitál** – výpovědi – dotaz na členství v občanských/ profesních sdruženích, důvěra v druhé lidi
 - **interakční** - frekvence a intenzita společenských aktivit
 - **mobilizační** – schopnost mobilizovat sociální síť ve svůj prospěch, např. obstarání nedostatkových statků.

Silné vs. slabé vazby

Dělení dyadických vazeb na silné a slabé poprvé představil Granovetter (1973), který za silné vazby považuje ty, jež zahrnují kontakty s rodinou, blízkými přáteli, spolupracovníky, zatímco do slabých vazeb lze zahrnout veškeré známosti – „přátelé přátel“.

Na rozlišení sociálního kapitálu na silné a slabé vazby do určité míry navazuje Putnamovo (2000) dělení na svazující a přemostující formu sociálního kapitálu:

- **svazující** (silné vazby mezi jedinci ve skupině, obrana proti negativním vlivům zvenčí, založen na vnitřní homogenitě, vysoké důvěře a loajalitě, rodiny, blízcí přátelé).
- **přemostující** (vzdálenější kontakty, se slabšími nestálými vazbami, známý, obchodní partneři, provazuje jedince napříč různými skupinami, které spojuje stejný zájem, spolky, kluby, zájmová sdružení) (Putnam, 2000).
- **spojující** (vztahy mezi skupinami rozdílného sociálního a ekonomického statusu, vertikální vazby mezi aktéry – vazby na instituce umožňující získání informace, finančních prostředků).
- **korporační** (odlišuje působení sociálních sítí na charakter sociálního kapitálu: pozitivní – dobrovolnické organizace, negativní – odbory prosazující své zájmy) (Sebatini, 2009).

Mezi odborníky se toto členění sice ujalo, ale je důležité podotknout, že pokud budeme zkoumat několik typů sociálního kapitálu, nelze následně porovnávat jeho celkovou míru, čímž se komplikuje proces komparace (Putnam, 2002; Halpern, 2005).

Dále se sociální kapitál může dělit na:

- **strukturální** (různé formy sociální organizace – role, pravidla)
- **kognitivní** (spojuje jedince mentálními procesy – hodnotami, postoji, názory, přesvědčením) (Callois et Angeon, 2004).

3.3. Sociální kapitál a mezinárodní migrace

Sociální kapitál a sociální sítě jsou dnes považovány jako jeden z klíčů k pochopení migrace. V odborné literatuře je pojem sociální kapitál ve spojení s migrací chápán jako dostupnost informací nebo jako přímá pomoc, kterou jednotlivci nebo skupiny migrantů získávají prostřednictvím svých sociálních vazeb s osobami, které migrovali před nimi. Tyto zdroje pak snižují náklady spojené s migrací pro potenciální migranty (Massey et Espinosa, 1997; Massey et Zenteno, 1999). Je zřejmé, že imigranti, již nově přišli do cílové země, budou mít méně sociálních sítí, obzvláště po svém příchodu, než je tomu u „domorodců“, kteří v daném státě vyrostli nebo v něm žijí dlouho a po celou dobu si tyto vazby budovali. Pro imigranty tedy bude ve všech ohledech těžší sehnat si práci, ubytování a další z mnoha potřeb. Přesto se předpokládá, že sociálními sítěmi většina imigrantů disponuje - jde především o mezilidské vazby v rámci krajanů, známých, přátel nebo rodinných příslušníků, kteří migrovali dříve než oni (Massey et al., 1993). Všechny tyto sítě zvyšují pravděpodobnost mezinárodní migrace (De Jong, 1996; Davis, 2002; Curran et al., 2005) nejen proto, že snižují náklady, ale i rizika spojená s migračním pohybem, a dále zvyšují také výnosy (finance, vzdělání, kvalifikace, bezpečí, atd.), jež migrantovi z migrace plynou. (Massey et al., 1987; 1994; Coleman, 1990). U zkoumání sociálního kapitálu v rámci mezinárodní migrace je tedy klíčovou hypotézou, že sociální sítě a spojení vytvářejí podmínky, které usnadňují migraci dalším osobám (snižování nákladů, snižování rizik, předávání informací, atd.) což bylo mnohokrát prokazatelně popsáno (Massey et al., 1998).

Migrační sociální kapitál tedy lze shrnout jako zdroje, jimiž se rozumí informace nebo pomoc při migraci, ke kterým má příjemce – neboli potenciální migrant – přístup prostřednictvím svých sociálních vazeb a zdrojů. Portes (1998) rozdělil sociální kapitál v rámci mezinárodní migrace do tří dimenzí. A sice na prostředky (informace nebo pomoc při migraci), zdroje (předchozí migranti) a příjemce (potenciální migranti). Tento přístup zdůrazňuje rozdíly, které mezi jednotlivými dimenzemi sociálního kapitálu existují v rámci mezinárodní migrace, protože každý rozměr může mít na migraci různý vliv.

a) **Prostředky** jsou definovány jako informace nebo přímá podpora poskytované předchozími migranty migrantům potenciálním a migrantům reálným. Převážně můžeme hovořit o informacích o možnostech pracovního uplatnění, které mohou potenciálním migrantům zvýšit možnost získání práce, případně vyššího platového ohodnocení. Dále předchozí migranti mohou poskytnout informace o dopravě, místě předpokládaného pobytu a informace o dalších nákladech spojených s migrací. V neposlední řadě tato pomoc tkví i v poskytnutí zkušeností, jež předchozí migranti mají.

b) **Zdroje**, neboli také dárci poskytují privilegovaný přístup k prostředkům, čili informacím. Na rozdíl od ekonomického zprostředkování kapitálu dárci neočekávají či není nijak sjednáno, že taková to pomoc bude v budoucnu splacena. Pokud existuje plán „splacení“, jedná se již spíše o obchodní výměnu než o pomoc zprostředkovanou pomocí sociálního kapitálu. Tato solidarita však není výsledkem norem vštípených v průběhu dětství či dospívání, ale jde spíše o produkt vzniklý společným osudem. Avšak k určité formě splacení této pomoci zpravidla dochází, ovšem bývá povětšinou opět v nehmotné formě. Může se jednat například o poskytování důvěry či souhlasu ze strany příjemce apod. Odměna dárců tedy není založena na reciproční motivaci ani na znalostech příjemců, ale na zařazení příjemce do společné sociální struktury. Vkládání investice do takovéto transakce má dva důsledky. Zaprvé dárcova odměna nemusí přijít přímo od příjemce, ale ze společenství jako celku. Může to být např. formou společenského statutu v rámci společenské skupiny či komunity, cti, pověsti, či získané důvěry a souhlasu. Zároveň toto začlenění příjemce do stejné komunity je určitou zárukou toho, že jeho závazky budou na základě společenského tlaku této komunity splaceny. Můžeme tak hovořit o pojmu vynutitelná důvěra.

c) **Příjemci** jsou ti, kteří hledají informace a přístup k nim, aby se jim co nejvíce usnadnil migrační pohyb, ale i adaptační fáze v nové zemi, a to za předpokladu co nejnižších investic - ať finančních či jiných. Po začlenění do komunit a společenství mají schopnost ochránit výhody

plynoucí skrz společenství v sítích a dalších sociálních strukturách, do kterých jsou zapojeni. Po určité době se formují do pozice dárců.

3.3.1. Užití sociálního kapitálu

Pro lepší pochopení toho, jak může být sociální kapitál využit k dosažení určitých cílů, je nutné si nejprve uvědomit, jak se migrant rozhoduje a jak selektuje své zdroje, pokud řeší určitý problém. Dle socioekonomické teorie sociálních výrobních funkcí (Ormel et al., 1997) se předpokládá, že migrant se snaží dosáhnout svého cíle, kterým by mělo být zajištění blahobytu (či neformálně „štěstí“). Překážky, které stojí v cestě za dosažením tohoto **individuálního cíle**, se kterými jsou migranti konfrontováni, se snaží překonávat vytyčováním přechodných či dílčích cílů, přičemž pomyslný vrchol blahobytu se skládá ze dvou odlišných částí: fyzického zdraví a sociálního statutu. Pokud jedna z těchto částí není naplněna, pocit blahobytu je vážně narušen jako celek (zdraví nemůže být nahrazeno sociálním statusem a naopak). Tyto dvě části by měly být samostatně naplněny za předpokladu následujících dílčích cílů: 1) Fyzické zdraví - stimulace (cvičení, psychická stimulace), externí komfort (příjemné prostředí) a interní komfort (naplnění fyziologických potřeb). 2) Sociální status - statusem jedince v daném sociálním prostředí (kontrolou nad nedostatkovým zbožím a zdroji) uznáním (ujištění od okolního prostředí) a pocit náklonosti (Gaag, 2005).

K dosažení těchto cílů si migranti vybírají ze své sociální sítě ty nejvhodnější kontakty, které jim za použití co nejmenšího úsilí pomohou těchto cílů dosahovat.

To, jak migranti vynakládají prostředky do své sociální sítě a kdy používají a mobilizují sociální kapitál, není jen otázka povahy cíle a přítomnosti sociálních vztahů, které zdroje jsou tzv. k dispozici v rámci migrantova sociálního prostředí, v němž jsou jeho vazby zakotveny, ale také na osobních dovednostech a osobních zdrojích, jež souhrnně můžeme nazývat **osobní atributy**. Vzhledem k tomu, že sociální vazby jsou víceméně začleněny do normativních struktur, musí se k nim přistupovat v rámci určitých pravidel, a to jak ve vytváření, tak při udržování těchto vztahů. To mimo jiné vyžaduje i lidský kapitál ve formě sociálních dovedností. Pokud migrant nedisponuje sociálními dovednostmi, logicky pro něj bude těžší investovat (ale i vyhodnocovat jak investovat) do sociálních vazeb, což může mít

negativní dopad na dostupnost sociálních zdrojů ze stávajících vztahů a vytváření vztahů nových. Tedy ve srovnání s institucionálním řešením dosažení cílů může sociální kapitál zahrnovat více nejistoty ohledně výsledků snažení migranta (Gaag, 2005). Může se například jednat o jednostranné využívání sociálního kapitálu s následkem záporné bilance, což následně může vést k vyloučení ze sociální skupiny nebo omezení výměn a snížení ochoty investovat do vztahů a vzájemné pomoci (Flap, 2004).

Mezi další osobní atributy při využívání sociálního kapitálu patří i finanční zajištění migranta. Pokud má dostatek finančních prostředků, bude cítit menší potřebu mobilizovat sociální kapitál, protože řešení bude dostupné na tradičním trhu a tito jedinci si ho budou moci dovolit. Na druhou stranu pro chudší migranty může být přístup k sociálnímu kapitálu velmi důležitým zdrojem pomoci (Gaag, 2005).

3.3.2. Měření sociálního kapitálu v rámci migračních procesů

V rámci studia sociálního kapitálu existuje velké množství možností, jak sociální kapitál měřit. Bjørnskov a Svendsen (2003) uvádějí, že měření sociálního kapitálu není jednotné a nemá ustálenou metodiku, neboť každý výzkum sociálního kapitálu zkoumá jinak. Tento fakt je mimo jiné způsoben rozdílným chápáním sociálního kapitálu a jeho definic. Už ze samotného množství definic, které se, jak je patrné z výše popsaného přehledu, mohou velmi lišit, je jasné, že metodika měření se bude odvíjet právě od teoretického zarámování sociálního kapitálu. Různost definic komplikuje operacionalizaci tohoto pojmu, a tedy i výběr souboru vhodných identifikátorů (Pileček, 2010). Dle Stone (2001) existuje propast mezi teoretickým porozuměním a způsoby, jakými je sociální kapitál v empirických pracích měřen. Existují dokonce tací, kteří jakýkoli způsob měření sociálního kapitálu odmítají, především z důvodu heterogenity celého konceptu (Chamlee et Wright, 2008).

Snaha o empirické uchopení sociálního kapitálu je úzce spjata s důležitostí zvolení vhodné teoreticko-metodologické analýzy. Je nutné mít na vědomí zejména kvantifikovatelnost sociálního kapitálu, mezikulturní přenositelnost sociálního kapitálu a validitu používaných indikátorů sociálního kapitálu. Způsob měření

se samozřejmě odvíjí i od rozsahu datové základny, která je pro výzkum k dispozici, což také ostatně předurčí kvalitativní či kvantitativní formy sledování (Pileček, 2010).

Co se týče indikátorů měření, těch lze zvolit nepřeberné množství, ale v zásadě je možné je rozdělit do dvou hlavních forem, a to na základě toho, zda se jedná o jednání (např. členství v různých organizacích) nebo o postoje (důvěra – v sebe, v instituce, hodnocení kvality sociálního života) (Šafr et Sedláčková, 2006). Za nejrozšířenější formu měření se ale stále považuje „Putnamův index“ (Putnam, 2000). Ten stojí převážně na sekundárních datech, a jako indikátory se uplatňují rozmanitě agregované statistické údaje pro několik dimenzí. Těmi jsou komunitní život, angažovanost ve věcech veřejných, komunitní dobrovolnictví, neformální sociabilita a sociální důvěra (Pileček, 2010). Tuto metodu např. používají Knack et Keefer (1997), kteří dále využívají ke svým výzkumům také dotazníkové šetření, při kterém aplikují asociační metody a různé formy stanovení důvěry v občanskou spolupráci.

Při měření sociálního kapitálu je také nutné si stanovit základní přístupy. Jedním z nich je individuální přístup (teorie lidského kapitálu, teorie sociální reprodukce, teorie jednání s využitím sociálních zdrojů) nebo kolektivní přístup (koordinace kolektivního jednání, ekonomický a sociální rozvoj). Některé příspěvky hodnotí míru sociálního kapitálu na základě činností, které jsou spjaty s trávením volného času. Řadí do nich například občanskou participaci, dobrovolnické práce, komunitní aktivity, sociální styky se sousedy, přáteli a rodinou (Brook, 2005). Všechny tyto aktivity jsou pro imigranty potenciálními zdroji lokálních kontaktů.

MĚŘENÍ INDIVIDUÁLNÍHO SOCIÁLNÍHO KAPITÁLU

Měření individuálního sociálního kapitálu probíhá v rámci zjišťování osobních kontaktů respondenta, a to ve třech základních sférách - 1) funkčních vztazích (bydliště, práce), 2) obsahové oblasti (pracovní a domácí témata) a v 3) soukromí (důvěra, intimita). Pro účely této práce jsou dále rozepsány metody měření pouze některých typů sociálního kapitálu.

Přemost'ující individuální sociální kapitál

Přemost'ující sociální kapitál hraje významnou roli při utváření společenské soudržnosti, neboť vyvolává tolerantní postoje k cizím lidem a omezuje předsudky mezi skupinami. I přes velký důraz kladený na tuto dimenzi sociálního kapitálu v teorii (Putnam, 2000) jsou přístupy k jeho měření spíše ojedinělé. Pajak (2006) navrhla pro běžné dotazníkové šetření pro měření přemost'ující sociálního kapitálu baterii o 12 položkách. Tato metoda měří sociální kapitál jako množství vazeb mezi lidmi, kteří se od sebe navzájem sociálně odlišují. Tím se rozumí např. jiné vzdělanostní, příjmové, věkové, náboženské skupiny apod.

Mobilizační individuální sociální kapitál

Mobilizační kapitál má blíže ke konceptu lidského kapitálu, ve smyslu aktivace či mobilizace sociální sítě za účelem zisku (Lin, 2001). Mezi indikátory měření tohoto typu kapitálu patří schopnost mobilizovat sociální síť ve svůj prospěch např. získat informace, získat práci, obstarat nedostatkové statky, ale i obdržet emocionální oporu.

Individuální mobilizační kapitál v rámci studia sociálních sítí, lze měřit tzv. metodou generátorů jmen a pozic (Lin, 2001). V rámci této metody lze využít dotazníkové šetření. Při využití generátoru jmen od respondenta očekáváme, že vyjmenuje své osobní kontakty ve třech základních dimenzích – 1) pevné a formální vztahy, které má ve svém blízkém okolí (bydliště, práce, škola); 2) obsahové oblasti, kam se řadí pracovní a domácí záležitosti a 3) soukromí (důvěrné a přátelské interakce v rámci nejbližšího okolí). Z těchto informací je možné vytvořit „mapu vztahů“ mezi respondentem a jeho kontakty a také mezi těmito kontakty navzájem. Podle rozmanitosti kontaktů lze následně vyvodit míru

sociálního kapitálu respondenta. V rámci analýzy se také při výzkumu často soustředíme na sociodemografické charakteristiky (zejména věk, pohlaví, atd.) a zdroje (vzdělání, profese) všech uvedených kontaktů.

Generátor pozic se respondenta dotazuje na úzké kontakty ve vybraných společenských strukturálních pozicích. Jedná se o různé sociální vrstvy, pracovní útvary, profese, úřady atd.¹¹ Sociální kapitál respondenta je pak určován na základě počtu uvedených pozic, ale je zaměřen i na to, jakého druhu a jak intenzivní tyto vztahy jsou. Tuto metodu rozvíjejí např. Gaag et Snijders (2005), kteří ve svém přístupu nezkoumají mobilizované zdroje, ale naopak zdroje potenciálně mobilizovatelné.

MĚŘENÍ DŮVĚRY

Podle Halperna (1999) (in Mohan et Mohan, 2002) je indikátor důvěry možné považovat za vůbec nejlepší pro měření sociálního kapitálu. Důvěra se nachází ve třech různých dimenzích – a) sebedůvěra, b) interpersonální důvěra a c) systémová důvěra (Sztompka, 1999). V rámci sociologických výzkumů se spíše používá sociální důvěra a důvěra v instituce. Právě sociální důvěra je považována za základní součást sociálního kapitálu. Putnam (1993) ovšem vnímá důvěru pouze jako jeden ze zdrojů sociálního kapitálu. Důvěra se dá měřit např. pomocí metody dotazníkového šetření, kdy jsou nejčastěji využívány následující typové otázky:

„Celkově vzato, řekl byste, že většině lidí se dá věřit, nebo že člověk nemůže být nikdy dost opatrný při jednání s lidmi?“ (odpovědi jsou ve formě škálového hodnocení, např. 0 - 5, kdy nula znamená celkovou nedůvěru a číslo 5 plnou důvěru apod.)

¹¹ Používá se seznam deseti až třiceti vybraných profesí, sestavený buď náhodnou procedurou ze seznamu všech povolání nebo se rozdělí statusové skóre na daný počet stejně velkých intervalů, ve kterých jsou následně vybrány nejčastěji zastoupené profese. Seznam je pak předložen respondentovi a ten uvádí, zda se zná s někým v dané pozici. Dále označí, zda se jedná o příbuzného, blízkého přítele nebo známého.

Řekl byste, že lidé se většinou snaží druhým pomáhat, že se snaží si navzájem pomáhat, nebo že se převážně starají jen o sebe? (odpovědi: „snaží se pomoci“, „starají se jen o sebe“.) (Miller et Mitamura, 2003, s. 62-70)

MEZINÁRODNÍ MIGRACE A SOCIÁLNÍ KAPITÁL V KONTEXTU VĚDECKÝCH STUDIÍ

V mnoha vědeckých studiích je možné nalézt konzistentní empirické důkazy potvrzující spojení teorií vlivu sociálního kapitálu na migrační tendence. Velké množství prokazatelných výsledků bylo zdokumentováno na případových studiích migrace z Mexika do USA. Zde bylo vysledováno, že u Mexičanů s vazbami na osoby, které žijí ve Spojených Státech, dramaticky stoupá riziko emigrace (Massey et al., 1987; Massey et Garcia, 1987; Massey et Espinosa, 1997; Palloni et al., 2001; Hernández-León et Zúniga, 2002; Aguilera et Massey, 2003; atd.). Nutno podotknout, že tyto výsledky ze studií prováděných s mexickou populací jsou založeny právě na migraci z Mexika do USA, což může být bráno jako nereprezentativní vzhledem k výjimečnému migračnímu vztahu těchto dvou zemí.

Z tohoto důvodu byly podobné studie prováděny i v jiných zemích. Např. Massey et Aysa (2005) svůj výzkum směřovali na země Latinské Ameriky. Celkem do výzkumu zahrnuli šest zemí Latinské Ameriky a Karibiku a i zde se potvrdilo, že tendence jedince migrovat se zvyšuje, pokud má sociální vazby z řad migrantů a také pokud někdo z jeho sociálních vazeb měl (pozitivní) zkušenosti s migrací. Dle tohoto výzkumu je sociální kapitál nejdůležitější a nejvíce využíván při první migraci a jeho potřeba při opakovaných výjezdech klesá, což potvrzuje i Garip (2008) a sice uvádí, že význam informací klesá již s první vlastní zkušeností s migrací. Dále z výzkumu Massey et Aysa (2005) vyplývá, že využití kapitálu je intenzivnější v případě, že jedinec migruje do oblastí s vyššími náklady na migraci než v oblastech, kde jeho náklady budou obecně nižší.

Sociální kapitál má prokazatelně vliv na migrační tendence, ale také jeho síla různými způsoby migrační rozhodování jedince ovlivňuje. Např. Palloni

et al. (2001), kteří svůj výzkum v mexických komunitách zaměřili na silné vazby, a to konkrétně na jev, jak se navzájem ovlivňují sourozenci, ukazuje, že pokud měl sledovaný jedinec staršího sourozence v USA, jeho pravděpodobnost migrace se ztrojnásobila, tento závěr se ale nepotvrdil v opačném případě, tedy pokud byl mladší sourozenec v USA, u staršího se zvýšené migrační tendence neprokázaly. Dále výsledky ukazují, že riziko migrace je dvakrát tak vysoké, pokud se kterýkoli ze sourozenců pohybuje v komunitě (tedy využívá slabé sociální vazby), která má aktivní zkušenosti s migrací.

Naopak Garip (2008) zkoumal interní migraci ve Vietnamu, a to konkrétně, jak sociální kapitál migrujících osob ovlivňuje migraci jednotlivců z 22 vietnamských vesnic. Z jeho výsledků vyplývá, že pravděpodobnost interní migrace se zvyšuje s dostupnými prostředky (informacemi o migraci), přesto však velikost tohoto nárůstu závisí na síle vazeb příjemců (potenciálních migrantů) s jejich zdroji (předchozími migranty). Je více pravděpodobné, že jedinec bude migrovat v tom případě, čím jsou prostředky větší a dostupnější. Rozmanitost prostředků podle povolání také zvyšuje pravděpodobnost migrace. Prostředky ze slabých vazeb se zdroji, jako jsou např. vztahy mezi členy vesnice, mají vyšší dopad na migraci než zdroje mezi silně navázanými zdroji.

Rozdíl v relevanci silných a slabých vazeb na migrační tendence ale může být i z genderového pohledu. Heering et al. (2004) při výzkumu migrace z Maroka našli významný rozdíl při využití sociálního kapitálu právě v genderové rovině. Z jejich zjištění vyplývá, že zatímco pro ženy je nejdůležitější přítomnost rodinných sítí v zahraničí, u mužů je to spíše migrační zkušenost z jeho okolí/vesnice/regionu a silné vazby v zahraničí nehrají žádnou roli. Ženy na migrační kulturu v oblasti, ve které žijí, citlivé nejsou. Migrace také nemusí být vždy trvalým pohybem a v důsledku toho, jedna z rodinných migračních strategií může být založena na omezeném počtu členů v zahraničí, pro zachování opory v zemi původu. Proto muži v rodinách, které již mají muže žijící a pracující v zahraničí, vyšli z výzkumu jako méně náchylní k migraci.

Migrační tendence, které sociální kapitál ovlivňuje, jsou však limitované také politickou regulací migrace v jednotlivých zemích. Např. ve studii prováděné

na alžírských žadatelích o azyl ve Velké Británii si Collyer (2005) položil otázku, proč žadatelé o azyl z Alžírsko chtějí tento status právě ve Velké Británii, kde je jen malá komunita Alžířanů oproti Francii, kde má většina těchto žadatelů prokazatelné příbuzenské vazby. Z výsledku vyplynulo, že teorie sociálního kapitálu ve vztahu k migraci v tomto případě není všemocná a jak ve své práci zdůrazňuje i Portes (1998), schopnost mobilizovat sociální kapitál nesmí být zaměňována se zdroji samotnými. Jsou překážky, které sílu sociálního kapitálu dokáží poměrně významně utlumit. Je to především azylová politika cílové destinace. Tedy to, že jedinec má vazby na určitou cílovou destinaci, neznamená, že to bude zárukou úspěšné migrace, protože kontrola ze strany Francie pro vstup migrantů do země vedla ke zvýšení úrovně vyžadované podpory a její delší časovou náročnost.¹² To migranta bez dokladů v rámci sociálních sítí v komunitě dále staví do pozice, kdy je od něho těžko vymahatelná reciprocita, neboť se předpokládá, že v tomto postavení nebude mít takový přístup ke zdrojům nebo informacím, které by mohl nabídnout, což zvyšuje váhavost nabízet podporu novým migrantům. Slabší vazby ve Velké Británii se tedy v tomto případě stávají mnohem důležitějšími, protože ty silné jsou méně dosažitelné. Jak bylo naznačeno výše, obě intenzity síly sociálních vazeb v různých kontextech vedou ke zvýšené migrační tendenci, ale nelze jasně definovat, zda rozhodnutí o migraci závisí spíše na silných či slabých vazbách, protože je na tento proces nabaleno příliš mnoho dalších determinantů, které toto rozhodnutí ovlivňují.

Sociální vazby jsou ale významné i v dalších fázích migračního procesu. Ze šetření, které prováděl Behtoui (2007) ve Švédsku vyplývá, že přesto, že jsou migranti omezováni výrazným deficitem sociálního kapitálu, čím větší tento kapitál mají, tím spíše jsou odměňováni vyššími mzdami a odpovídajícími pracovními místy, neboť od svých sociálních kontaktů mohou mít přístup k pracovním pozicím, o nichž by se jinak nedozvěděli. Další výzkumy naznačují, že zde již bude více záležet na síle sociálních vazeb. Výzkumy spíše ukazují, že větší váhu v rámci

¹² Především se jedná o dlouhodobou finanční podporu, kvůli nemožnosti začít po příjezdu legálně pracovat. Dále např. poskytnutí ubytování, neboť migrant v nelegálním postavení bude mít se sehnáním vlastního ubytování problém, ale i další druhy podpory jako je tlumočení, kontakt s úřady aj.

ekonomického hlediska mají spíše slabší vazby. Což lze demonstrovat na příkladu výzkumu v Nizozemsku (Lancee, 2010), kde se ukazuje, že slabší vazby mají pozitivní vliv nejen na zaměstnanost, ale i příjmy, kdežto silné vazby tyto ekonomické výsledky neovlivňují a spíše podporují izolovanost. Zajímavý výzkum také provedli Aguilera et Massey (2003), kteří se zaměřili na to, jak sociální kapitál ovlivňuje mzdy mexických migrantů. Výsledky ukázaly, že přátelé nebo příbuzní s migračními zkušenostmi zlepšují účinnost a efektivitu při hledání práce, čímž se jedinec dostává k lepším pracovním místům a vyšším mzdám. Také bylo dokázáno, že migranti v neoprávněném postavení potřebují mnohem více sociálního kapitálu pro zvýšení svých mezd než migranti legálně pobývající v USA. Také je zajímavé, že legální migrant má více sociálního kapitálu, má více vzdálených příbuzných v USA a má také více přátel se zkušenostmi s migrací.

Markley (2011) uvádí, že tradiční pohled na migraci jako proces, který vyprostí jedince z původního prostředí a implantuje do nové společnosti, již neodpovídá složitě skutečnosti 21. století, kdy migranti udržují a rozvíjejí vztahy jak s novými zeměmi, tak s vlastní. Čili migrant patří současně nejméně dvěma společnostem a v rámci tohoto kontextu se také rozvíjí jeho identita. Při výzkumu migrace důchodců (Casado-Diaz et al., 2014) autoři zkoumali význam nadnárodních sociálních sítí v kontextu mezinárodní migrace. Výzkum byl prováděn na 365 britských důchodcích žijících ve Španělsku a jeho výsledky ukázaly, že stejně tak, jako si respondenti vytvářejí vazby ve Španělsku, jsou tito jedinci úspěšní v udržování sociálních vazeb ve Velké Británii. Udržují kontakt vzájemnými návštěvami s jejich rodinami a přáteli. Z výzkumu dále vyplynulo, že pokud mají tito jedinci problém s jazykovou bariérou, tráví více času ve Velké Británii (totéž platí pro případ, pokud respondenti stále vlastní v zemi původu majetek) než ti, kteří se domluví španělsky. Jazyk je tedy most k úspěšnému rozvoji sociálních kontaktů v nové zemi. Stejně tak neznamená, že s postupujícím časem kontakty ve Velké Británii oslabují, jak by se u mezinárodní migrace mohlo předpokládat. Výjimkou je, pokud se respondenti úspěšně integrují do místní komunity a také záleží na úrovni jejich španělštiny.

Pokud hovoříme o sociálním kapitálu, není to jen dimenze vztahů potenciálního migranta s někým, kdo už migroval. Jsou to i sdílené informace

o migraci, jak uvádí výzkum mexické migrace (Hernández-León et Zúniga, 2002). Autoři se zabývali mexickou migrací do netradičních/nových cílových destinací v USA. Z výzkumu vyplynulo, že i když v dané lokalitě nemá potencionální migrant přímé vazby, dokáže mobilizovat svůj sociální kapitál, kterým jsou v tomto případě finanční prostředky, podpora, informace a znalosti, jež jeho kontakty (rodina a známí) nabyly v historických/tradičních migračních oblastech latinského osídlení v USA a dokáží je transformovat a využít v oblastech, které tuto migraci zažívají poprvé. Tedy předtím nashromážděný sociální kapitál a znalosti usnadňují vypořádání se s migrací, její načasování a urychlují také začlenění. Tyto převzaté zkušenosti také usnadňují přístup k samostatně výdělečné činnosti, což dokazuje vzrůstající počet malých podniků vlastněných migranty v těchto nových oblastech.

Tyto a další studie potvrzují, že se nejedná pouze o specifický případ Mexika a USA, ale že sociální kapitál obecně platí za katalyzátor migračních tendencí. Ovšem vždy je nutné brát v úvahu i mnoho dalších okolností, včetně geografických, ale i politických specifíků jednotlivých oblastí.

3.4. Temperament jako migrační faktor

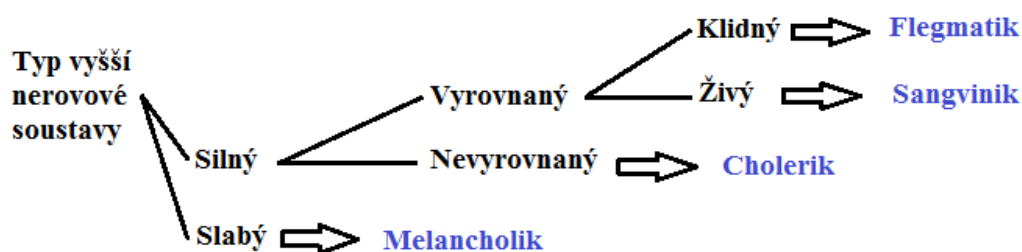
Způsob chování lidí a způsob prožívání podnětů vykazuje značně individuální rozdíly, jež lze chápat jako důsledek rozdílného temperamentu. Temperament tedy udává, jak na tentýž podnět nebo na totožné okolnosti budou jednotlivci reagovat. Reagují odlišným způsobem, což člověku dává jedinečnost. Temperament se od ostatních osobnostních rysů odlišuje především tím, že nepopisuje co a proč (což je záležitostí motivace) a jak (což udávají schopnosti a inteligence), nýbrž odpovídá na otázku „*jak?*“. Temperamentové vlastnosti jedince tak především charakterizují formu prožívání (styl, způsob reakce, vytrvalost). V psychologické terminologii je tedy temperament soubor vlastností jedince. Určit jaký temperament daný jedinec má znamená posouzení několika samostatných a různých vlastností, na základě nichž vzniká struktura temperamentu daného jedince (Mikšík, 2007). Z psychologického hlediska je temperament považován za biologicky podmíněný, a je tedy spíše vrozený než získaný. Dle Blatného a Plhákové (2003) je temperament chápán jako soubor psychologických charakteristik osobnosti, které jsou dědičné (můžeme tedy u nich identifikovat biologický základ) a týkají se formální (stylistické, průběhové a dynamické) chování a prožívání. Obecně převládá přesvědčení, že temperament je patrný již v počátcích života každého jedince a projevuje se jako relativně stálý v mnoha typech situací v průběhu času. Tím, že je temperament biologicky determinován, jsou jeho vlastnosti jen málo ovlivnitelné výchovou a do značné míry nepodléhá ani volní kontrole, tzn. je charakterizován spontánními projevy (Blatný et Plháková, 2003).

Existuje mnoho typů pojetí temperamentu, které pro potřeby této práce není nutné podrobně specifikovat. Obecně temperamentové typologie vznikly důsledkem snah o uspořádání temperamentových vlastností podle jejich individuálního výskytu a vycházejí z předpokladu, že každý člověk je zařaditelný do některého typu temperamentu jakožto nositel daných vlastností (Paulík, 2002). Primárním cílem je identifikace jedinců, kteří si jsou svými temperamentovými vlastnostmi co nejpodobnější a zároveň se co nejvíce odlišují od ostatních temperamentových skupin. Problematiky rozřazování jedinců do daných typových skupin temperamentu naráží na problém, že doposud nebyla vypracována taková typologie, která by obsáhla všechny osoby, protože kromě tzv. „čistých“ typů existuje mnoho

typově nevyhraněných či smíšených jedinců. Typy tedy mají pouze pevná jádra, nikoli pevné hranice (Paulík, 2002).

Z velkého množství typů výkladů a popisů temperamentových vlastností a jejich vzájemných souvislostí je jedním z nejznámějších Pavlova typologie vyšší nervové soustavy. Tato typologie se řadí do tzv. neurofyzilogických pojetí, jež přisuzují zásadní úlohu činnostem nervových dějů v průběhu duševních pochodů. Pavlova metoda výkladu temperamentu spočívá v přesvědčení, že temperament je projev vyšší nervové činnosti člověka a vychází z vlastností hypotetických stavů podráždění a útlumu v mozku (jejich síly, vyrovnanosti a pohyblivosti). Tyto charakteristiky pak propojuje tradičními Hippokratovými typy temperamentu (sangvinický, flegmaticky, cholerický a melancholický temperament).

Tabulka 1: Typ vyšší nervové soustavy

(zdroj: vlastní zpracování dle dělení I. P. Pavlova)

Jednotlivé temperamentové typy a jejich deskripci rámcově zpracoval např. Mikšík (2007) následovně:

Sangvinik – živý, pohyblivý, iniciativní, rychle reagující, společenský, přizpůsobivý, optimistický, výřečný, podnikavý, ale zároveň nesoustředěný, nestálý, lehkomyšlný, nedůkladný, povrchní.

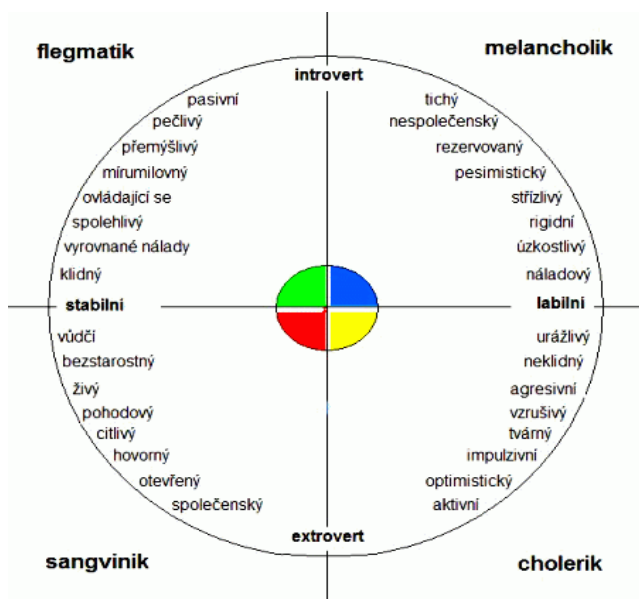
Flegmatik – klidný, pomalý, trpělivý, s nevýraznými vnějšími projevy, přizpůsobivý, rozvážný, vytrvalý, rovnoměrně výkonný, ale zároveň lhostejný, apatický, nepružný, váhavý, málo výřečný, stereotypní.

Cholerik – rychlý, prudký, nevyrovnaný, náruživý, se sklony k citovým vzplanutím a afektivnímu jednání, vnímavý, vášnivý, zásadový, iniciativní, podnikavý,

ale zároveň mrzutý, impulzivní, netrpělivý, výbušný, vzdorovitý, prudký, snadno podrážděný, závislý na stimulacích, nerovnoměrně výkonný.

Melancholik – malá sebedůvěra, snadno zranitelný, citlivý, se stálými, hlubokými city, vážný, srdečný, důkladný, houževnatý, svědomitý, zodpovědný, tichý, pesimistický, roztržitý, úzkostný, smutný, pomalý, unavitelný.

Tabulka 2: Grafické znázornění temperamentu

(zdroj: Kubánek, 2012)

Na toto grafické zpracování navazuje dělení C. G. Junga, který vytvořil dvoustupňové bipolární typologické pojetí – extraverti a introverti. Obecně člověk zaměřený na vnější svět je extravert, naopak introvert je vůči sociálnímu okolí uzavřen a zaměřuje se na vlastní osobu. I zde platí, že každý jedinec v sobě má jak extraverti, tak introverti. Je možné, že mohou být také v rovnováze, avšak častěji převažuje jedna část nad druhou.

Extravert – jedinec zaměřený na vnější svět, objekty a realitu. Společenský, otevřený, činorodý, bývá závislý na mínění druhých lidí. Jedná, cítí a myslí ve vztahu k objektům, je přizpůsobivý a prakticky založený (Nakonečný, 2009).

Introvert – zaměřený především na svou vlastní osobu, vnitřní svět a psychické stavy. Má bohatou představivost a fantazii. Vnější svět je spíše

obtěžující. Introvert je uzavřený, nedůvěřivý, tichý, spíše pasivní, nebývá příliš společenský, jedná plánovitě (Nakonečný, 2009).

OSOBNOSTNÍ TYPY V KONTEXTU MIGRACE A ADAPTACE

Připustíme-li fakt, že lze u jedinců identifikovat určitý profil psychických vlastností a na základě této identifikace je zařadit do jednotlivých kategorií, můžeme teoreticky sestavit nejpravděpodobnější vzorec, či sklon k určitému typu chování a jednání jedince během migračního a adaptačního procesu u každého osobnostního typu.

Čili podle výčtu psychických vlastností nejlepší předpoklady pro úspěšnou migraci a následnou adaptaci v cílové zemi bude mít **stabilní extrovert** (sangvinik). Tento typ osobnosti snadno zvládá navazování kontaktů a to i s majoritní společností, dokáže se snadno orientovat v novém sociálním a pracovním prostředí a bez problémů zvládá i zátěžové situace. Tyto předpoklady ho zároveň osvobodí od stresové situace z důvodu strádání či nemožnosti seberealizace, protože vedou k úspěšným ekonomickým aktivitám v cílové zemi. Zároveň vzhledem k mělké emotivitě není prožívání ztráty domova, přirozeného prostředí a určitých práv příliš intenzivní, což u tohoto typu osobnosti udržuje psychickou stabilitu. Naopak nestálost názorů může vyústit k častějšímu střídání místa bydliště a zaměstnání.

Labilní extrovert (choleric) možný silný stesk po domově avšak krátkodobého charakteru. Pokud nastalá změna jeho situace vážně nenarušuje jeho životní hodnoty a zaběhlé principy, aklimatizace bývá rychlá a úspěšná. Problém nastává v okamžiku, kdy je nucen přizpůsobovat se požadavkům, které jsou v rozporu s jeho životní filosofií, kdy tento stav může vyústit k negativnímu vymezování se vůči majoritě. Své postoje je v tomto případě ochoten aktivně hájit a nemusí tedy vycházet s ostatními lidmi a majoritní společností. Obejde se i bez přátel, a migrace tedy pro něj není tak emocionálně náročná, co se týče opuštění své sociální skupiny. Jeho vůdčí schopnosti ho předurčují např. k vedení skupiny svých krajanů, kdy jim dokáže poskytnout pocit ochrany a zázemí.

Stabilní introvert (flegmatik) má výborné předpoklady být bez problému přijat majoritní společností vzhledem ke svému bezkonfliktnímu chování, s prakticky

neznatelnými emocemi, kdy případnou nespokojenost řeší pouze ve svém nitru. Vzhledem k jeho povaze, kdy nerad “bere život do vlastních rukou” a není příliš nakloněn radikálním změnám, jeho motivace migrace většinou spočívá v následování někoho blízkého nebo protože setrvání v místě původu by pro něj bylo život ohrožující. Jednoduše řečeno, hlavní migrační impuls přichází z vnějšího okolí. V novém pracovním prostředí bývá především zaměstnancem a často pracuje pro svého krajana.

Labilní introvert (melancholik) nejhorší migrační a adaptační předpoklady ze všech uvedených osobnostních typů. Zdlouhavě se odhodlává k odchodu a velmi hluboce ho prožívá. Vše musí být předem výborně naplánované a emigrace musí představovat naplnění dlouhodobých cílů. Nemá potřebu navazovat kontakty s majoritní společností a trvá velice dlouho, než se odpoutá od země původu (Kušniráková, 2008).

TEMPERAMENT A MEZINÁRODNÍ MIGRACE V KONTEXTU VĚDECKÝCH STUDIÍ

Migrace tedy není předmětem zkoumání pouze pro geografii, demografii či sociologii, ale je také oblastí zájmu psychologů, zabývajících se otázkami osobnosti a sociálních psychologů (Fawcett, 1985). Ovšem věda toho stále příliš o roli osobnosti a temperamentu na poli migračního chování, procesů a rozhodování neví. Průřez napříč studiemi z různých zemí ukazuje, že existují osobnostní rysy, jako je extraverte a otevřenost novým zkušenostem, které korelují s větším sklonem k uskutečnění migrace a rezidenční mobilitou. Camperio et al. (2007) vyzkoušeli osobnostní rozdíly mezi Italy žijícími na italských ostrovech a těmi v pevninské části Itálie. Přičemž první skupina byla více introvertní, svědomitější, citově stabilnější a zároveň méně otevřena novým zkušenostem než druhá skupina. Dále zjistili, že jedinci, kteří migrovali z ostrovů na pevninu, byli více extrovertní a otevření novým zkušenostem než ti, kteří zůstali na ostrovech. Např. Silventoinen et al., (2008) ve svém výzkumu ve Finsku, kde se zabývali finskými dvojčaty, potvrdili, že Finové s vysokou dávkou extraverte a lability jsou více otevření migraci

do sousedního Švédska než ti, kteří jeví nízké známky extravertze a labilit. I ti tedy potvrdili, že existuje korelace mezi těmito osobnostními rysy a sklony k migraci.

Jokela (2008) zkoumá roli osobnosti v rámci predikce pravděpodobnosti migrace v rámci států USA. Z výsledků vyplynulo, že vysoká míra otevřenosti a nízká míra spokojenosti respondentů, zvýšila migraci v rámci jednotlivých států i mezi nimi, zatímco vysoká míra extravertze zvýšila migraci uvnitř států nikoli mezi nimi. Psychická labilita se nepotvrdila jako související s pravděpodobností migrace. Celkově výsledky prokázaly, že osobnost jedinců může mít vliv na migrační modely ve Spojených státech. V jiném výzkumu Jokela et al. (2008) do svého výzkumu ve Finsku přidali ještě prvek aktivity a zaměřili se mimo jiné na to, jak osobnostní charakteristiky ovlivňují geografickou vzdálenost migrace. Z jejich devítiletého výzkumu vyplynulo, že temperament může mít dopad na migrační chování jedinců, a to i když se vezmou v úvahu zavedené sociodemografické faktory migrace. Výsledky prokázaly, že větší míra socializace predikuje migraci na delší vzdálenosti (což potvrzují i výzkumy Campeiro et al., 2007 a Silventoinen et al., 2008). Dále, že vysoká míra aktivity¹³ zvyšuje potenciální migraci obecně (což potvrzuje i Windle et Lerner (1986) a dodává, že jednotlivci s vysokou mírou aktivity jsou popisováni jako ti, kteří se dlouhodobě neusazují na jednom místě a pokud ano, stávají se spíše “neklidní”). Z výsledků dále vyplynulo, že citlivost jedince¹⁴ spíše zvyšuje predispozice zůstat na místě¹⁵, pokud se však migrant přesto rozhodne migrovat, pak je to spíše na kratší vzdálenosti, protože migrace na delší vzdálenosti bývá spojena se zvýšenou stresovou zátěží, která může pro tyto jedince být neúměrná. Data z těchto studií potvrzují, že temperament má určitou predikční schopnost v rámci osobního výběru prostředí v demografickém měřítku a může tedy být

¹³ Dle Buss et Plomin (1984) je aktivita definována jako energické a aktivní chování v každodenních rutinách.

¹⁴ Dle Buss et Plomin (1984) se vysoká citlivost projevuje jako tendence k zažívání negativních emocí, především strachu a hněvu

¹⁵ Na druhou stranu zvýšená citlivost, jak bylo prokázáno, koreluje s mírou nespokojenosti a to včetně osobních vztahů, zaměstnání a dalších životních oblastí. Tzn., že jednotlivci, kteří jsou nespokojeni s aktuálním stavem v místě pobytu, budou spíše migrovat než jedinci, kteří jsou spokojeni (Lu, 1999). Tedy pokud je citlivost spojena s nízkou měrou satisfakce v současném místě, pak tito jedinci budou migrovat také.

relevantní proměnnou při zkoumání migrační dynamiky populací. Tyto a obdobné studie však nejsou příliš informativní při hodnocení toho, zda osobnost ovlivňuje migraci nebo, zda migrace ovlivňuje vývoj osobnosti daných jedinců. Také je nutné zmínit, že migrace je příliš komplexní proces na to, aby tyto výsledky mohly být zobecňovány. Tyto typy výzkumů pouze nabízejí omezené perspektivy nahlížení na migrační chování.

3.5. Metody výzkumu

Za hlavní skupiny výzkumných přístupů lze považovat metody kvalitativní a kvantitativní. Kvalitativní metody předem stanovenými hypotézami nedisponují, ale snaží se o zjištění co největšího množství faktů a vztahů, ze kterých jsou následně vyvozovány obecné závěry. Jedná se o typ výzkumu, který je využíván především při potřebě porozumět lidem, při zkoumání problematiky, o které tazatel nemá předběžnou znalost, a nemůžou tedy být vysloveny hypotézy. Oproti tomu kvantitativní forma výzkumu je zaměřena na ověření předem stanovených hypotéz a je používána především v případech, kdy je výzkumník schopen predikovat podstatné proměnné pro řešený problém na bázi již existujících a prověřených teorií či konceptů. Je ale potřeba vyvarovat se přílišným zobecňováním výsledků výzkumů, neboť zjištěné výsledky jsou platné především pro sledovanou populaci, v určitém čase a určitém místě (Fleková, 2012). Mezi kvantitativní metody výzkumu se řadí dotazníková šetření, která byla také využita pro potřeby této práce.

3.5.1. *Reprezentativnost*

Obecně požadavek reprezentativnosti spočívá především na výběru správného reprezentativního vzorku respondentů, ve kterých by se měla reflektovat reprezentace dané populace, ze které je vzorek vybírán. Tzn., odlišnost výzkumného souboru od populace by měla být co nejmenší. Reprezentativnost výběrového souboru je do značné míry nezávislá na jeho velikosti, ale malý soubor vzhledem k velké populaci reprezentativní nebude. Dále také záleží nejen na velikosti zkoumané populace, ale také na její homogenitě/heterogenitě. V praxi je požadavek reprezentativnosti naplňován pomocí různých metod selekce výzkumného souboru (Urbánek, 2011). Mezi ty základní patří **pravděpodobnostní výběr** a **záměrný výběr**. U prvního jmenovaného je elementární zásadou stejná šance všech členů populace (základního souboru) stát se součástí souboru výběrového. Výběr záměrný není řízen náhodou, ale je předem stanoveno, nakolik má být ve výběrovém souboru zastoupena určitá charakteristika. Tzn., vybírá se stejný národnostní, vzdělanostní, věkový atd. poměr respondentů vzhledem k celkové populaci. Toho se dosahuje nejčastěji výběrem takových jednotek, o nichž se zpracovatel domnívá,

že jsou to jednotky typické pro daný soubor. Ve většině případů se volí znaky kvalitativní (slovního charakteru).

Obecně je problematika reprezentativnosti sledovaných vzorků velmi problematická, obzvláště při výzkumu migrace, kdy lze jen těžko, vzhledem ke komplexitě geografických systémů a prostorové povaze geografických dat, výsledky generalizovat pro celou populaci. Ty většinou bývají spjaty s konkrétní zkoumanou skupinou a závislé na čase a místě.

3.5.2. *Dotazníkové šetření*

Dotazník lze jednoduše definovat jako souhrn předem vybraných otázek sloužících pro shromáždění primárních dat. Dotazníkové šetření je tedy vlastně určitou formou hromadného získávání údajů a jedná se o jednu z nejběžnějších a nejfrekventovanějších metod výzkumu, založenou na výpovědích respondentů (Litschmannová, 2009). To je dáno především poměrně vysokou efektivitou vzhledem k potřebnému času a finančním nákladům výzkumu. Kdy za relativně krátký čas a nízké náklady lze získat velké množství dat, která lze kvantifikovat. Dotazníky mohou být zpracovávány v písemné, ústní, telefonické či elektronické formě. Nevýhodou oproti jiným metodám je však nízká návratnost dotazníků a s tím spojená velmi obtížná kontrola výběrové procedury. Mezi základní pravidla sestavování dotazníku patří např. to, že je třeba brát ohledy na rozsah a smysluplné řazení otázek, protože je-li dotazník příliš dlouhý, přestává být pro respondenta atraktivní (Surynek et al., 2001). Dle Kaneové (1985) má úvodní strana dotazníku obsahovat především úvodní slova, která slouží k upoutání pozornosti respondenta. Sestavování dotazníku by mělo být systematické a nejprve by měly být zařazeny snadnější otázky neosobní povahy. Střední část dotazníku by měla obsahovat méně zajímavé otázky a v závěrečné části by měly být řazeny citlivé, osobní otázky otevřeného charakteru (Jeřábek, 1992; Litschmannová, 2009).

4. VÝVOJ MIGRACE ZKOUMANÝCH MINORIT V ČESKU

4.1. Pozadí Vietnamské migrace

4.1.1. Vietnamská migrace do Česka

První vietnamští migranti, kterými byly především studenti a učni, začali do českých zemí, v řádech jedinců, přicházet od druhé poloviny 50. let 20. století (Heroldová et Matějová, 1987). To souviselo především s politickou orientací obou států (Pechová et Martínková, 2011). Od počátků vietnamské migrace až k současnému stavu lze sledovat významné rozdíly. Zlomový byl především rok 1989. Do tohoto roku se jednalo především o organizovanou povahu migrace (zejména mezi spřátelenými komunistickými zeměmi), která podléhala mezivládním dohodám mezi zeměmi. Tyto dohody byly koncipované především na časově omezené studijní nebo pracovní pobyty skupin, z počátku především mužů. V první polovině 80. let, zaznamenalo Československo největší počet vietnamských občanů, kdy jejich počet přesahoval cca 35 tisíc osob, z toho 2/3 dělníků. V této době také začalo docházet k oboustrannému zneužívání stávajících dohod. Z pohledu Československa se jednalo především o umístování vietnamských dělníků na pracovní pozice, které pro místní občany nebyly atraktivní, na vietnamské straně pak byla upozaděna myšlenka zisku kvalifikace pracovníků a byla upřednostněna motivace vyšších výdělků (Kušniráková, 2013).

Od roku 1990 byly přerušeny tradiční politické a hospodářské styky s Vietnamem. Mnoho studentů a dělníků bylo vráceno zpět do Vietnamu, ale díky nedůslednosti navrácení vietnamských občanů jich zde mnoho přesto setrvalo (Martínková, 2010). Tyto skupiny Vietnamců využily příležitosti vytvoření živnosti a následného udělení dlouhodobých pobytů a začaly obchodovat s nedostatkovým zbožím, především levným textilem a elektronikou z Asie. Jejich koncentrace byla především v ekonomicky silnějších oblastech republiky, jako je Praha, Brno a v příhraničních městech a oblastech zejména při hranici s Německem a částečně také Rakouskem. Tito migranti tedy „připravili půdu“ pro další vlnu vietnamských imigrantů. Ta se uskutečnila v 90. letech, kdy začala převažovat migrace především za účelem slučování rodin (Kušniráková, 2013). Nezanedbatelnou složkou byly také

migranti, kteří již v prvních vlnách nějakou dobu na území Československa pobývali (Pechová et Martínková, 2011). Ze státem motivované a regulované dočasné migrace se tedy vyvinula standardní ekonomická migrace, sloužící především ke zlepšení životní úrovně migrantů a jejich rodin. Současná migrace je typická především slučováním rodin, realizací ekonomických aktivit a migrací za účelem studia. Typově přicházejí migranti jak s příbuzenskými i jinými vazbami na Českou republiku, tak i ti, kteří jsou zcela sami, bez jakýchkoli vazeb na hostitelskou zemi (Švec, 2009; Jelínková, 2008).

4.1.2. Územní preference a koncentrace

Z hlediska územní preference a koncentrace je vietnamská komunita specifická oproti jiným imigračním skupinám cizinců. Významná územní koncentrace Vietnamců se nachází v příhraničních oblastech Čech, což úzce souvisí s charakterem ekonomických aktivit těchto migrantů (Čermák et Janská, 2011). To potvrzují i statistické údaje. Ke konci roku 2016 bylo v rámci sledování rozmístění vietnamské komunity uvnitř České republiky vyzorováno, že se vietnamská komunita nesoustředí na hlavní město Prahu, ale spíše na oblasti poblíž hranic se sousedními zeměmi. Nejvyšší podíl vietnamských občanů se nachází v krajích sousedících s Německem. V Karlovarském kraji bylo k 31. 12. 2016 celkem 34 % všech cizinců s vietnamským občanstvím, následoval Ústecký kraj se 23% zastoupením a Plzeňský kraj s 18%. V Praze k tomuto datu bylo registrováno 21 % občanů Vietnamu (ČSÚ, 2017). V rámci Prahy se největší vietnamská komunita nachází na území Prahy 4, především kvůli tržnici Sapa, která je lokalizována na území této městské části (Sýkora, 2014).

4.1.3. Formování a vývoj vietnamské komunity v Česku

Po Slovácích a Ukrajincích jsou Vietnamci třetí, nejpočetnější skupinou cizinců v České republice. K 31. 12. 2016 na našem území pobývalo 58 tisíc Vietnamců, z toho 48 tisíc Vietnamců s trvalým pobytem. Maximální meziroční růst po rozpadu Československa lze vyzorovat mezi lety 1994 – 1995, a to o 47,5 % (ČSÚ, 2014). Specifické je, že z hlediska zakořenění v Česku v porovnání s ostatními migračními skupinami, zde Vietnamci žijí průměrně nejdéle, a to přibližně osm let. Z hlediska rodinného stavu má většina Vietnamců u nás partnera, děti, ale i další rodinné členy

(ČSÚ, 2015). Z hlediska vzdělanostní struktury patří mezi nejvyšší dosažené vzdělání u Vietnamců vzdělání středoškolské (Leontiyeva, 2012).

4.1.4. Adaptace migrantů na hostitelskou společnost

Ve srovnání s dalšími nejpočetnějšími imigračními skupinami u nás, jako jsou Ukrajinci, Slováci, Poláci nebo Rusové, je vietnamským specifikem nejvyšší podíl osob s živnostenským oprávněním. Dalším specifikem je nejnižší podíl osob evidovaných na úřadu práce (1 %) a vysoký podíl osob s trvalým pobytem (63 %) (ČSÚ, 2014). Z ekonomického hlediska se vietnamská komunita specializuje především na prodej levného textilu, obuvi, elektroniky, provozování večerek, restaurací a kosmetických salonů.

4.2. Pozadí Ukrajinské migrace

4.2.1. Ukrajinská migrace do Česka

Z geografického hlediska je vzdálenost mezi Českou republikou a Ukrajinou velmi malá. Obě země leží na evropském kontinentu v jeho střední a východní části. Společnými sousedy jsou Polsko a Slovensko. Velmi důležitou roli hraje i kulturní a jazyková podobnost (Leontiyeva, 2005). Pokud vezmeme v úvahu také výrazně lepší ekonomickou situaci České republiky, jsou tyto faktory nejdůležitějšími důvody, vedoucí migranty z Ukrajiny právě do České republiky. První migrační toky z Ukrajiny na území českých zemí jsou datovány již do 16. a 17. století. Jednalo se většinou o studenty (kteří toužili po vzdělání, které jim Ukrajina v té době nemohla poskytnout) a vojáky (kteří byli v českých zemích najímáni jako žoldáci). Z pohledu dnešních poměrů se ale jednalo o velmi zanedbatelný počet osob (Leontiyeva, 2005). Skladba migrantů se změnila v průběhu 19. století, kdy do Čech začala přicházet především ukrajinská inteligence a to především z politických důvodů (Zilynskyj, 2001). V tomto období dokonce v českých zemích vycházel ukrajinský tisk a literatura, což pokračovalo i během 2. světové války, kdy došlo k další vlně ukrajinské migrace do tehdejšího Československa, která byla způsobena okupací Ukrajiny sovětskou armádou. Nutno ale podotknout, že většina těchto migrantů se snažila dostat dále na západ. Československo tedy bylo převážně zemí tranzitní. K těmto migrantům se často přidávali i dříve příchozí Ukrajinci, neboť se kvůli nacistické okupaci Československa potýkali s častými represemi (Leontiyeva, 2005).

Dalším katalyzátorem ukrajinské migrace bylo připojení Podkarpatské Rusi k Československu, kdy probíhala dobrovolná, obousměrná migrace z nejrůznějších důvodů. Světlym obdobím ukrajinské společnosti v Československu bylo období těsně před rokem 1968. Po intervenci vojsk Varšavské smlouvy však došlo k dalšímu odlivu ukrajinského obyvatelstva směrem na západ a k potlačení veškerého společenského a kulturního života Ukrajinců u nás. Významné změny se odehrály v průběhu 90. let 20. století, kdy došlo k významným politickým transformacím ve světě, ale především ve východní Evropě včetně Ukrajiny. To zapříčinilo změnu hlavních migračních toků, jež byly do té doby zaměřeny především na východ a do Ruska. Preference se změnily a především díky vlivu nových geografických

a ekonomických podmínek se migrační toky z Ukrajiny přesunuly do evropských států (Malynovská in Drbohlav, 2008)

4.2.2. Územní preference a koncentrace

Drbohlav (2008) uvádí, že směr migrace Ukrajinců závisí také na tom, z jaké oblasti migrant pochází. Pokud se jedná o migranty původem z východu a jihu, potom jejich migrační tendence směřují především do Ruska. Do střední a západní Evropy směřují především obyvatelé Zakarpatského regionu.

Dle Čermákové (2005) ukrajinští ekonomičtí migranti mají tendenci k územní koncentraci do ekonomicky silných regionů. To dokazuje i Janská a Čermák (2011) a tvrdí, že hlavními imigračními oblastmi Ukrajinců v Česku jsou velká města s většinovým zastoupením Prahy, následované Plzní, Brnem a Ostravou, což potvrzuje i Drbohlav (2010) a dodává, že hlavním faktorem je tedy geografická poloha sídla a jeho pozice v sídelní hierarchii. V neposlední řadě také stále platí tzv. západo-východní gradient“, kdy až na výjimky, jakými je Ostrava a Brno je jasná preference migrantů osidlovat západní části České republiky (Drbohlav, 2010). Dle Čermákové (2005) jsou atraktivní také oblasti sousedící s Německem a Rakouskem a poukazuje na oblíbenou oblast severozápadních Čech. Zvýšenou koncentraci ukrajinských migrantů je možné pozorovat na Mladoboleslavsku, což si Drbohlav (2010) vysvětluje existencí automobilového průmyslu v této lokalitě, a tedy širší nabídkou potenciálních pracovních příležitostí.

4.2.3. Formování a vývoj ukrajinské komunity v Česku

Ukrajinci jsou nejpočetnější imigrační menšinou v České republice. Úřady ke konci roku 2016 evidovaly 109 tisíc Ukrajinců (ČSÚ, 2017). Z hlediska rodinného stavu je zajímavé, že Ukrajinci s sebou mají většinou partnera, ale děti žijí mimo ČR. V průměru se délka pobytu Ukrajinců pohybuje kolem jednoho roku až tří let. Z hlediska vzdělanostní struktury patří mezi nejvyšší dosažené vzdělání u Ukrajinců vzdělání středoškolské (Leontiyeva, 2012).

4.2.4. *Adaptace migrantů na hostitelskou společnost*

V rámci ukrajinské ekonomické migrace je důležité zmínit i problematiku remitencí, kdy peníze posílané z Česka na Ukrajinu snižují sociální a ekonomické nerovnosti obyvatel Ukrajiny (migrace také snižuje tamní nezaměstnanost), ale problematický může být fakt, že remitence mohou vést k tomu, že na Ukrajině neproběhnou potřebné změny právě v důsledku těchto finančních dotací (Drbohlav, 2011). Dle Levinského (2007) je pobyt Ukrajinců mimo svou domovinu prospěšný především pro zvýšení informovanosti, zisku know-how a zisku finančních prostředků (Markov, 2009). Markov (2009) dále považuje ukrajinskou migraci za cyklickou, tedy že alespoň na část roku se migranti vrací zpět na Ukrajinu a zároveň, že v průběhu pracovního období v České republice jsou v častém kontaktu se svými rodinnými příslušníky.

Hlavními faktory vedoucími k migraci z Ukrajiny jsou tedy převážně nevyhovující stav ekonomiky a nízká životní úroveň (Janská, 2004). Pracovní uplatnění v ČR pro ukrajinské migranty spočívá především v dělnických pozicích, bez nutnosti kvalifikace a vyššího vzdělání (Leontiyeva, 2005; Janská, 2007). I z pohledu majoritní společnosti jsou Ukrajinci vnímáni především jako levná pracovní síla. Dle Markova (2009) jsou nejčastějšími druhy zaměstnání ukrajinských migrantů v Česku stavebnictví, výrobní sektor nebo zemědělství a pomocné práce.

5. EMPIRICKÁ ČÁST

V předchozích částech práce byla nastíněna základní problematika mezinárodní migrace, sociálního kapitálu obecně a sociálního kapitálu v kontextu mezinárodní migrace. Dále byly popsány souvislosti o sledovaných menšinách a to vše na teoretické a popisné úrovni s pomocí české i zahraniční literatury. Tento teoretický základ byl podkladem k porozumění zkoumané problematice tak, aby bylo možné zpracovat vlastní výzkum.

Následující část je již čistě výzkumná a zaměřuje se na cílové skupiny migrantů. Záměrem této části je nalezení odpovědí na předem stanovené výzkumné otázky a zároveň dosažení všech stanovených cílů diplomové práce.

Veškeré znázornění dat (grafy, tabulky a další) použité v empirické části této práce jsou výsledkem vlastního zpracování autorky.

5.1. Metodika práce

5.1.1. *Data pro analytickou část*

Metodicky práce vychází z odborné literatury, která koresponduje se zvoleným tématem. Sběr dat potřebných pro zpracování analytické části této práce probíhal formou dotazníkového šetření, které je podrobně popsáno v následujících kapitolách. Dotazníkové šetření bylo zvoleno především z toho důvodu, že bylo stanoveno, že metodologicky práce bude stát na kvantitativním výzkumu a dotazníky se tedy jeví jako nejlepší forma získání dat pro zodpovězení otázek, stanovených na začátku této práce. Kvůli jednotné metodice a jasnému ověření původu respondentů bylo dále stanoveno, že distribuce bude probíhat mezi migranty, kteří jsou napojeni nebo využívají služeb nevládního sektoru - například neziskové organizace zabývající se pomocí migrantům, organizace pro pomoc uprchlíkům, multikulturní centra, sdružení pro integraci aj. Cílovou skupinou byli migranti původem z Ukrajiny a z Vietnamu. Tyto země byly zvoleny především z toho důvodu, že v Česku se jedná o jedny z nejpočetnějších minorit, ale zároveň proto, že tyto skupiny jsou navzájem velmi rozdílné, jak geograficky, tak i kulturně a behaviorálně. Lze tedy i na základě těchto odlišností analyzovat rozdíly ve využívání sociálního kapitálu.

Před zahájením dotazníkového šetření bylo stanoveno, jaké podmínky musí jednotlivý respondenti splňovat:

- respondent musí být migrant-občan Vietnamu nebo Ukrajiny;
- osoba starší 15 let;
- osoba, která je držitelem jakéhokoli povolení nebo víza s délkou pobytu v Česku na více než 90 dní.

5.1.1.1. Dotazníkové šetření - vytvoření dotazníku

Po konstrukci první verze dotazníku (v češtině) následoval „předvýzkum“, který by měl dle Dismana (2002) předcházet každému výzkumu. Na základě předvýzkumu, který byl zpracován na celkem 6 migrantech (3 z Ukrajiny a 3 z Vietnamu) byl dotazník upraven, zkrácen, některé otázky byly přesněji formulovány. Vzhledem k faktu, že díky neziskovým organizacím byly dotazníky distribuovány i k imigrantům, kteří neovládají češtinu na dostatečné úrovni, byly dotazníky přeloženy jak do vietnamštiny, tak do ukrajinštiny. Zároveň bylo možné je vyplňovat i v češtině a angličtině. Po fázi předvýzkumu dotazník postoupil do fáze překladu. Dotazník ve čtyřech jazykových mutacích, jež také byly při sběru dat využity, jsou k dispozici jako přílohy č. 1, 2, 3 a 4 k této práci.

5.1.1.2. Struktura dotazníku

Samotný dotazník se skládal celkem ze 49 různě strukturovaných otázek (viz přílohy č. 1, 2, 3 a 4) a byl rozdělen do čtyř částí. Otázky byly koncipované spíše jako uzavřené. První „Identifikační část“ tvořilo 14 otázek, které byly zaměřeny na identifikaci respondentů a poslední dvě otázky na charakteristiku temperamentu respondentů. Tyto dvě otázky byly strukturovány tak, aby byl podchycen jak objektivní, tak i subjektivní pohled.¹⁶ Následující části dotazníků se v rámci svého rozdělení opírají o Morosanu (2010), která zdůrazňuje důležitost studia

¹⁶ Otázka 13 byla složena z 5 podotázek, které objektivně měří extroverzi a introverzi. V otázce 14 pak respondent uvedl vlastní hodnocení, jakým temperamentovým typem se cítí být na základně pomocných charakteristik, které byly u otázky uvedeny.

migrace v různých stádiích. Dotazník byl tedy dále rozdělen na fázi: a) odchodu; b) příchodu; c) usazení. Druhou část tvořila sada otázek zaměřující se na „fázi odchodu“ a obsahovala celkem 10 otázek. Část třetí „fáze příchodu“ obsahovala 12 otázek a čtvrtá část „fáze usazení“ sestává ze 13 otázek. V těchto blocích se nacházejí otázky, které byly zkonstruovány na základě odborné literatury a výzkumů, které se sociálním kapitálem zabývají. Byly zde využity otázky měřící mobilizační sociální kapitál, přemostující sociální kapitál,¹⁷ otázky důvěry, otázky ověřující míru integrace respondenta, apod.

5.1.1.3. Distribuce dotazníků

Samotné dotazníkové šetření včetně předvýzkumu probíhalo ve dvou fázích. První fáze byla zahájena v březnu 2016 a ukončena v květnu 2016 a druhá fáze probíhala od září 2016 do listopadu 2016. V prvním období bylo vybráno celkem 107 dotazníků od Ukrajinců a 79 od Vietnamců. V druhé fázi sběru se vybralo 57 dotazníků od Ukrajinců a 34 od Vietnamců. Převážná část dotazníků byla vyplněna v mateřských jazycích respondentů, tedy ukrajinštině a vietnamštině.

V rámci zvolené metodiky byly kontaktovány všechny nestátní neziskové organizace působící v oblasti integrace cizinců. Kladná odpověď ohledně aktivní spolupráce přišla z Pardubického kraje od organizace MOST PRO a dále z Diecézní charity v Plzni. Ve dvou pražských institucích bylo možné dotazníky zanechat případně umístit na nástěnku odkaz na webový formulář s dotazníkem. Aktivně spolupracovat tyto pražské organizace nechtěly. Ostatní organizace spolupráci úplně odmítly. Hlavními důvody bylo to, že nechtějí zatěžovat své klienty dotazníky, případně, že už spolupracují na jiném výzkumu či měly předchozí zkušenost, že klienti odmítali na výzkumech spolupracovat, ale odmítaly účast na výzkumu i bez udání důvodu.

Distribuce dotazníků probíhala v několika formách. Aby byla splněna podmínka návaznosti respondentů na různé typy organizací zabývajících se migranty, byly dotazníky do těchto organizací distribuovány především v tištěné formě.

¹⁷ Více podrobností viz kapitulu „Typologie a formy sociálního kapitálu“ (str. 29 a 30 této práce).

Tak se migrantům dostávaly do rukou například na různých kurzech, seminářích nebo kroužcích pro děti, které tyto organizace pořádají. Byly také k dispozici v čekárnách, veřejných prostorech daných organizací a někteří pracovníci je také nabízeli aktivně svým klientům. Dále byly k dispozici ve formě informačních letáků s možností využití útržků s webovou adresou, kde byly tyto dotazníky také k dispozici. Tyto letáky měly jednotlivé organizace vyvěšené na svých informačních nástěnkách ve společných prostorech. V papírové formě bylo distribuováno cca 500 výtisků v následujícím jazykovém poměru. Celkem 200 ks v ukrajinštině, 200 ks ve vietnamštině a cca 100 ks dotazníků v češtině nebo angličtině.

Na základě získaných statistických dat následně probíhala analýza, a to pro každou z obou sledovaných skupin zvlášť.

5.2. Výsledky šetření

Následující kapitola nastiňuje výsledky dotazníkového šetření, které bylo popsáno výše. Při zpracovávání této části práce byl brán zřetel na “měkkost” získaných dat¹⁸, z čehož plyne i opatrnost při následné interpretaci výsledků. Výsledky získané pro účely této práce prakticky není možné zobecnit, a nelze je aplikovat na celou populaci migrantů u nás či ve světě, neboť vzorek respondentů neodpovídá vzorku sledované populace. Nicméně analyzovaná data poslouží jako podklad pro vyhodnocení výzkumných otázek, jež následně mohou být podkladem či inspirací pro výzkumy, které svým rozsahem budou splňovat kritéria, umožňující zobecnění výsledků.

Kapitola je rozdělena do čtyř částí, kdy první část obsahuje vyhodnocení první, identifikační části otázek z dotazníkového šetření a poskytuje základní informace o respondentech. Zároveň je pomocí testů nezávislosti ověřováno, zda existují statisticky významné rozdíly mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny v rámci těchto identifikačních údajů. Tři následující podkapitoly jsou potom rozděleny podobně jako dotazník na fázi odchodu, příchodu a usazení. V těchto podkapitolách je dále celkem šest výzkumných otázek, na které se tato diplomová práce snaží nalézt odpověď.

V rámci každé z těchto otázek je podrobně rozepsán postup celé analýzy. V první řadě je popsáno vytvoření indexů, které do analýz v rámci dané otázky budou vstupovat. Následují testy nezávislosti závislé proměnné na nezávislých proměnných, které jsou následně doplněny korelační maticí, jež dále specifikuje vzájemné vztahy všech statisticky významných faktorů, které závislou proměnnou ovlivňují. Na konci každé výzkumné otázky jsou popsány výsledky těchto analýz včetně komparace obou migračních skupin. Poslední kapitola této části (5.4.) obsahuje ověření hypotéz, které byly k jednotlivým otázkám stanoveny (viz kapitolu 2. Cíle práce a výzkumné otázky)

¹⁸ Měkká data neboli kvalitativní data jsou definována jako data nečíselné hodnoty, pomocí kterých slovně popisujeme kvalitu, vlastnosti, charakteristiku věcí a jevů. Tento typ dat vyjadřuje názory, chování a postoje respondentů.

5.3. Metody vyhodnocení

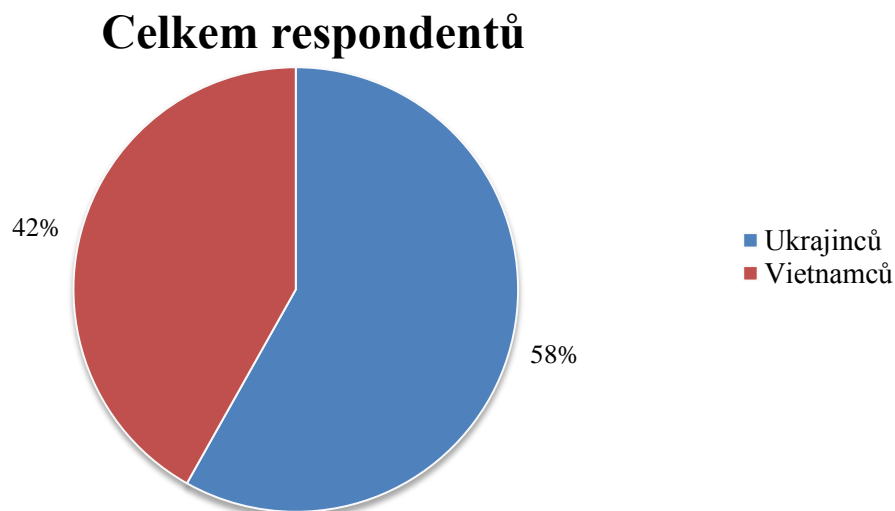
Vyhodnocení dat získaných z dotazníkového šetření probíhalo následujícím způsobem:

Nejprve byla provedena kontrola sesbíraných dotazníků. Celkem 7 dotazníků, u kterých nebyla vyplněna větší část otázek, bylo vyřazeno a dál se s nimi ve výzkumu nepracovalo. Následně bylo provedeno kódování získaných dat, kdy byla data kategorizována a následně převedena do numerických symbolů. V dalším kroku byl pro základní datové operace využit tabulkový procesor Excel. Pro složitější operace pak bylo využito statistického softwaru SPSS.

5.3.1. Identifikace respondentů dotazníkového šetření

První část dotazníku a první otázky obsahově odpovídaly charakteristice jednotlivých respondentů. Pracováno bylo s údaji od celkem 270 respondentů, z toho 157 Ukrajinců a 113 Vietnamců.

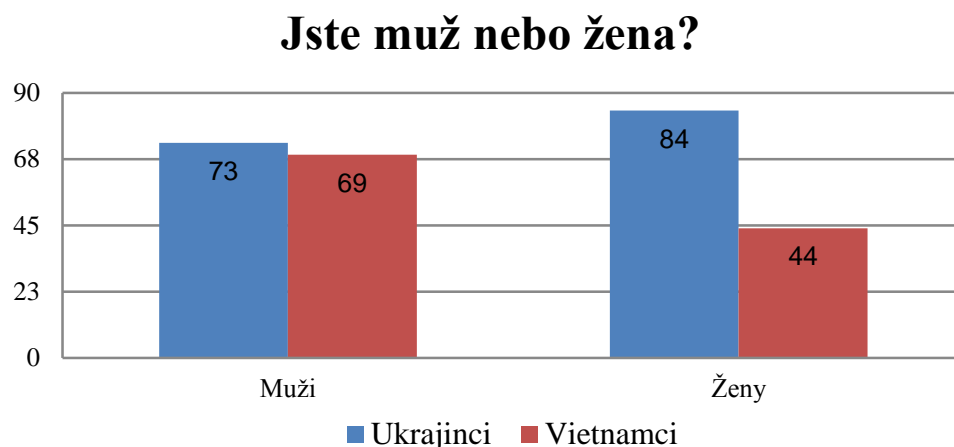
Graf 1: Respondenti celkem

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Co se týče rozložení respondentů dle pohlaví, u Ukrajinců odpovídalo celkem 54 % žen a 46 % mužů. U Vietnamců 39 % žen a 61 % mužů.

Graf 2: Jste muž nebo žena?

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V případě zastoupení jednotlivých pohlaví v rámci respondentů z Ukrajiny a Vietnamu je p-hodnota pro klasický Pearsonův χ^2 test rovna 0,018, tedy existuje statisticky významný rozdíl v rámci zastoupení pohlaví u jednotlivých migračních skupin.

Tabulka 3: χ^2 test nezávislosti – pohlaví

Chi-Square Tests					
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	5,591 ^a	1	,018		
Continuity Correction ^b	5,022	1	,025		
Likelihood Ratio	5,622	1	,018		
Fisher's Exact Test				,019	,012
Linear-by-Linear Association	5,570	1	,018		
N of Valid Cases	270				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 53,57.

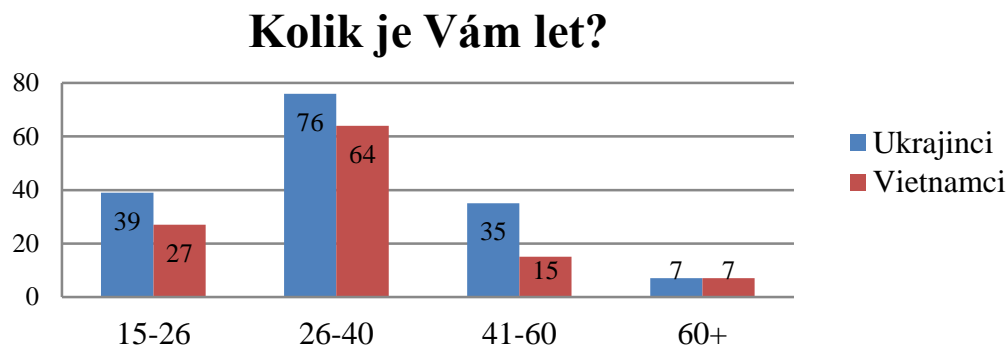
b. Computed only for a 2x2 table

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci věkového rozložení respondentů jednoznačně největší počet, a to celkem 48 % u Ukrajinců a 57 % u Vietnamců, tvořili respondenti ve věkovém rozmezí 26 – 40 let. Následovala věková skupina 15 – 26 let. Nejméně respondentů

bylo ve věku 60 a více let. Obecně se tedy dá říci, že převládali mladší respondenti a respondenti v produktivním věku.

Graf 3: Kolik je Vám let?

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci věkového rozložení respondentů je p-hodnota Mann-Whitney testu rovna 0,542, tedy nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl v rámci věkové struktury mezi sledovanými migračními skupinami.

Tabulka 4: Mann-Whitney test – věk

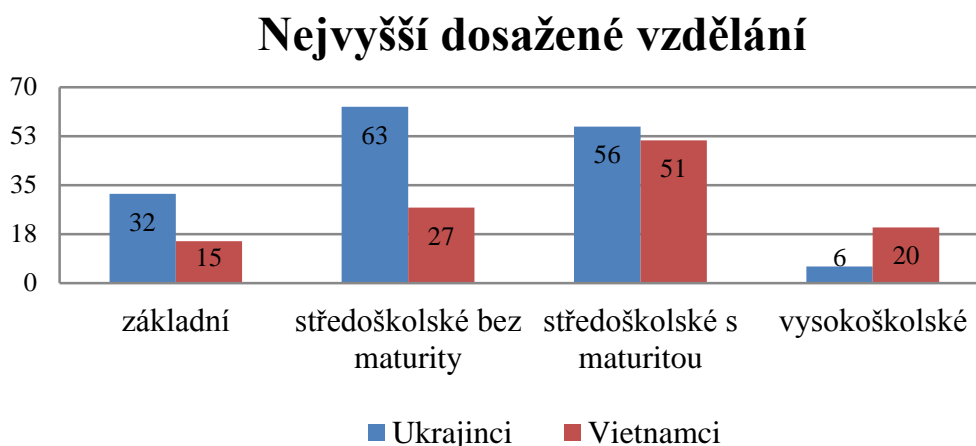
Test Statistics ^a	
	Kolik Vám je let?
Mann-Whitney U	8516,500
Wilcoxon W	14957,500
Z	-,610
Asymp. Sig. (2-tailed)	,542
Exact Sig. (2-tailed)	,544
Exact Sig. (1-tailed)	,273
Point Probability	,001

a. Grouping Variable: Pocházíte z:

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Vzdělanostní struktura dotazovaných migrantů ukazuje, že u Ukrajinců dominuje středoškolské vzdělání bez maturity (celkem 40 %) a pouze 4 % respondentů z Ukrajiny mají vysokoškolské vzdělání. U respondentů z Vietnamu je vysokoškolské vzdělání zastoupeno u celkem 18 % dotazovaných. Nejvyšší počet respondentů z Vietnamu má středoškolské vzdělání s maturitou (45 %). V rámci porovnání mezi jednotlivými skupinami je nejmenší rozdíl v počtu středoškolsky vzdělaných migrantů s maturitou.

Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů je p-hodnota Mann-Whitney testu rovna 0,000, tedy existuje statisticky velmi významný rozdíl v rámci úrovně nejvyššího dosaženého vzdělání mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny.

Tabulka 5: Mann-Whitney test – vzdělání

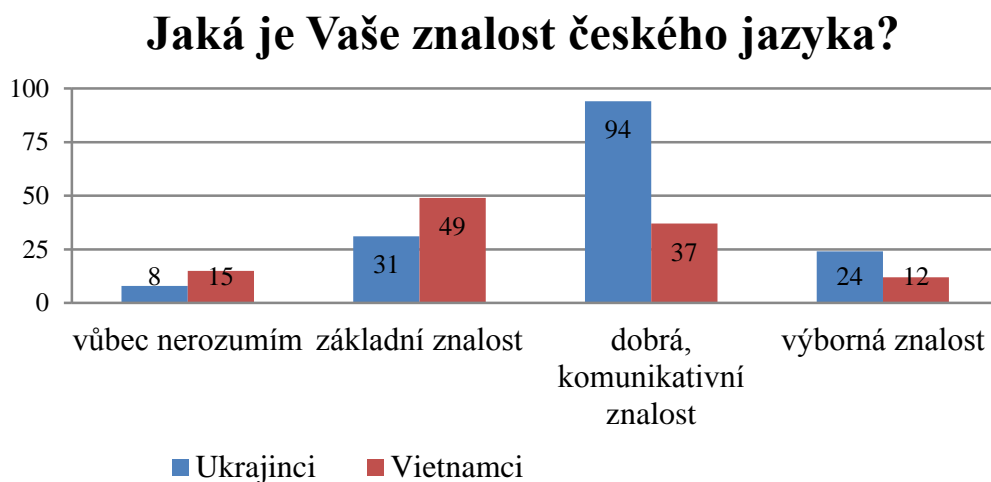
Test Statistics ^a	
	Nejvyšší dosažené vzdělání?
Mann-Whitney U	6433,500
Wilcoxon W	18836,500
Z	-4,071
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000
Exact Sig. (2-tailed)	,000
Exact Sig. (1-tailed)	,000
Point Probability	,000

a. Grouping Variable: Pocházíte z:

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Ze srovnání úrovně českého jazyka u respondentů je patrné, že dotazovaní Ukrajinci jsou na tom o něco lépe než respondenti z Vietnamu. Svoji jazykovou úroveň respondenti hodnotili sami, je tedy nutné brát v úvahu, že jde o subjektivní hodnocení. Z výsledků je možné vyčíst, že dobrá, komunikativní znalost českého jazyka je u 60 % respondentů z Ukrajiny a u 33 % Vietnamců. Vůbec nerozumí 5 % Ukrajinců a 13 % Vietnamců.

Graf 5: Jaká je Vaše znalost českého jazyka?

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci úrovně znalosti českého jazyka respondentů je p-hodnota Mann-Whitney testu rovna 0,913, tedy nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl v rámci věkové struktury mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny.

Tabulka 6: Mann-Whitney test – úroveň českého jazyka

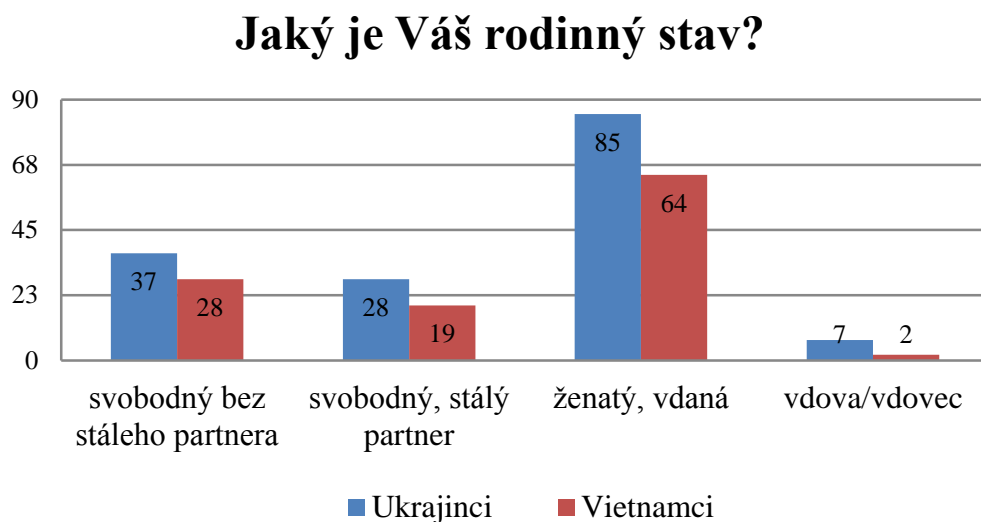
Test Statistics ^a	
	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?
Mann-Whitney U	8806,500
Wilcoxon W	15247,500
Z	-,109
Asymp. Sig. (2-tailed)	,913
Exact Sig. (2-tailed)	,917
Exact Sig. (1-tailed)	,460
Point Probability	,009

a. Grouping Variable: Pocházíte z:

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Rodinný stav u Ukrajinců a Vietnamců se procentuálně příliš neliší, nejvíce zastoupenou skupinou respondentů jsou migranti ženatí/vdané (Ukrajinci 54 %, Vietnamci 56 %). Co je zajímavé, ani jeden z 270 respondentů na otázku ohledně rodinného stavu neodpověděl, že je rozveden/rozvedena.

Graf 6: Jaký je Váš rodinný stav?

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V případě rozdílu v rámci rodinného stavu respondentů z Ukrajiny a Vietnamu je k vyhodnocení nezávislosti, pro větší spolehlivost, použit Fisherův test¹⁹, jehož p-hodnota je rovna 0,707. Tedy nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl mezi respondenty z Ukrajiny a Vietnamu v tom, jaký je jejich rodinný stav.

Tabulka 7: χ^2 test nezávislosti – rodinný stav

Chi-Square Tests						
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)	Point Probability
Pearson Chi-Square	1,579 ^a	3	,664	,662		
Likelihood Ratio	1,693	3	,638	,653		
Fisher's Exact Test	1,464			,707		
Linear-by-Linear Association	,326 ^b	1	,568	,609	,306	,043
N of Valid Cases	270					

a. 1 cells (12,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,77.

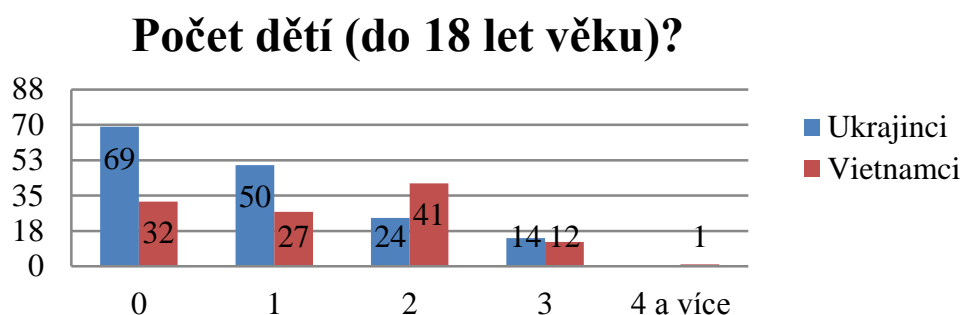
b. The standardized statistic is ,571.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

¹⁹ Fisherův test byl k vyhodnocení hypotézy zvolen na základě poznámky pod tabulkou „Chi-square test“, že očekávaná četnost pro jednu buňku z kontingenční tabulky bude menší než 5, čili Pearsonův χ^2 test nezávislosti se pro tyto proměnné stává nespolehlivým.

Celkem dotázaných 44 % Ukrajinců a 28 % Vietnamců uvedlo, že nemá žádné dítě do 18 let věku. V tomto se tedy také odráží věkové složení respondentů. Jedno dítě má potom 32 % Ukrajinců a 24 % Vietnamců. Dvě děti 15 % Ukrajinců a 36 % Vietnamců.

Graf 7: Počet dětí (do 18 let věku)?

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci počtu dětí (do 18 let věku) respondentů je p-hodnota Mann-Whitney testu rovna 0,001 tedy existuje statisticky velmi významný rozdíl v rámci počtu dětí (do 18 let věku) mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny.

Tabulka 8: Mann-Whitney test – počet dětí (do 18 let věku)

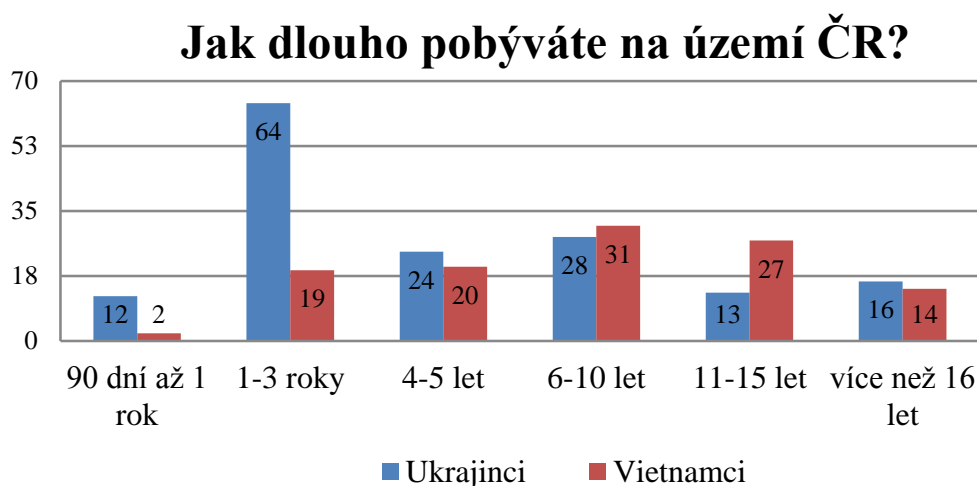
Test Statistics ^a	
	Počet nezaopatřených dětí (do 18 let věku)?
Mann-Whitney U	6771,000
Wilcoxon W	19174,000
Z	-3,371
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001
Exact Sig. (2-tailed)	,001
Exact Sig. (1-tailed)	,000
Point Probability	,000

a. Grouping Variable: Pocházíte z:

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Délka pobytu se u jednotlivých národností také liší. Zatímco respondenti z Ukrajiny žijí v ČR spíše 5 let a méně u Vietnamců je to spíše naopak. Z výsledků vyplývá, že 41 % respondentů z Ukrajiny pobývá na území ČR 1 až 3 roky zatímco u respondentů z Vietnamců je to jen 17 %.

Graf 8: Jak dlouho pobýváte na území ČR?

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci toho, jak dlouho respondenti pobývají na území ČR, je p-hodnota Mann-Whitney testu rovna 0,000 tedy existuje statisticky velmi významný rozdíl v délce pobytu na území ČR mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny.

Tabulka 9: Mann-Whitney test – délka pobytu v Česku

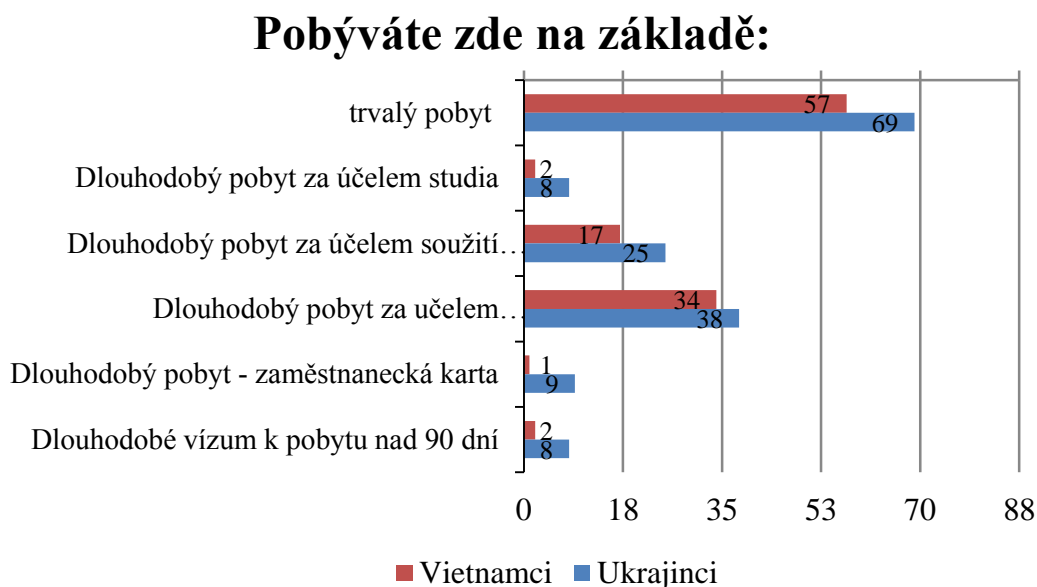
Test Statistics ^a	
	Jak dlouho pobýváte na území ČR?
Mann-Whitney U	5881,500
Wilcoxon W	18284,500
Z	-4,841
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000
Exact Sig. (2-tailed)	,000
Exact Sig. (1-tailed)	,000
Point Probability	,000

a. Grouping Variable: Pocházíte z:

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Další otázka se zabývala typem povolení/víza, na jehož základě respondenti pobývají na území ČR. Z odpovědí vyplynulo, že nejčastějším typem povolení/víz je trvalé povolení k pobytu, které má 44 % dotazovaných Ukrajinců a 50 % Vietnamců. Naopak dlouhodobý pobyt za účelem studia je u obou zkoumaných skupin minimální (Ukrajinci 5 %, Vietnamci 2 %).

Graf 9: Pobýváte zde na základě:

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci typu povolení/víza, na jehož základně respondenti pobývají na území ČR, byl pro větší spolehlivost použit Fisherův test²⁰ pro měření nezávislosti mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny, jehož p-hodnota je rovna 0,092, tedy nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl mezi respondenty z Ukrajiny a Vietnamu v tom, na základě jakého typu povolení/víza pobývají na území ČR.

²⁰ Fisherův test byl k vyhodnocení hypotézy zvolen na základě poznámky pod tabulkou „Chi-square test“, že očekávaná četnost pro tři buňky z kontingenční tabulky bude menší než 5, čili Pearsonův χ^2 test nezávislosti se pro tyto proměnné stává nespolehlivým.

Tabulka 10: χ^2 test nezávislosti – druh pobytu

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)	Point Probability
Pearson Chi-Square	9,573 ^a	5	,088	,085		
Likelihood Ratio	10,769	5	,056	,068		
Fisher's Exact Test	9,326			,092		
Linear-by-Linear Association	,325 ^b	1	,569	,586	,297	,023
N of Valid Cases	270					

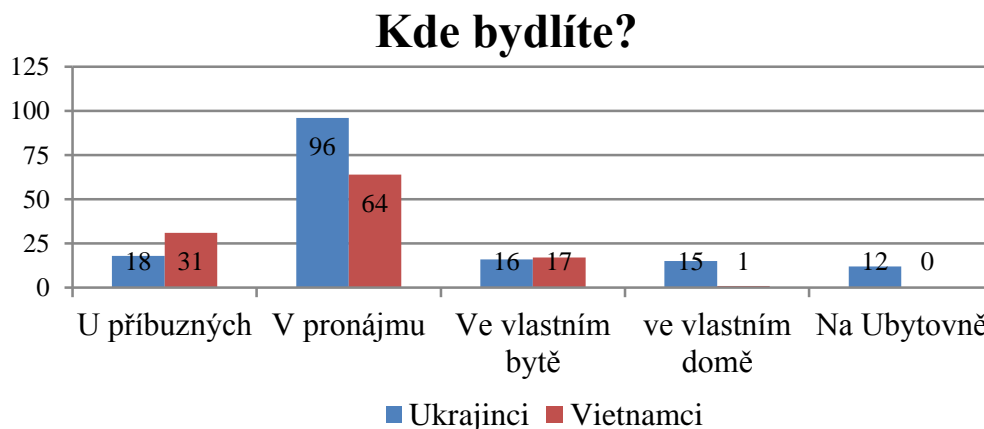
a. 3 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,19.

b. The standardized statistic is -,570.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Na otázku ohledně bydlení respondenti odpovídali následovně. Nejvíce migrantů z obou skupin bydlí v pronájmu. U Ukrajinců je to celkem 61 %, u Vietnamců 57 %. Mezi Ukrajinci je pak 8 % respondentů, kteří žijí na ubytovně. Tato odpověď se u respondentů z Vietnamu neobjevila.

Graf 10: Kde bydlíte?

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V případě zastoupení toho, kde jednotlivý respondenti z Vietnamu a Ukrajiny bydlí je p-hodnota pro klasický Pearsonův χ^2 test rovna 0,000, tedy zastoupení jednotlivých druhů bydlení se v rámci respondentů z Ukrajiny a Vietnamu statisticky velmi významně liší.

Tabulka 11: χ^2 test nezávislosti – „Kde bydlíte?“

Chi-Square Tests						
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)	Point Probability
Pearson Chi-Square	27,694 ^a	4	,000	,000		
Likelihood Ratio	34,097	4	,000	,000		
Fisher's Exact Test	29,920			,000		
Linear-by-Linear Association	4,795 ^b	1	,029	,031	,015	,004
N of Valid Cases	270					

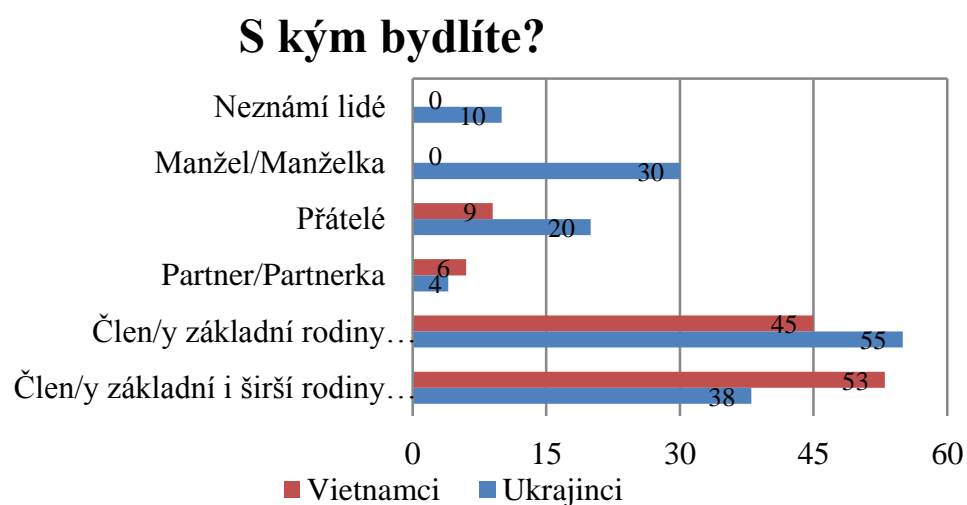
a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,02.

b. The standardized statistic is 2,190.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

S kým respondenti bydlí, bylo předmětem následující otázky. Nejvíce respondentů z obou skupin bydlí se základními členy rodiny, tedy partnerem a dětmi, celkem 35 % Ukrajinců a 40 % Vietnamců. Následuje bydlení se členy základní i širší rodiny dohromady. Takto bydlí celkem 24 % Ukrajinců a dokonce 47 % Vietnamců. Z Ukrajinců dále 19 % respondentů žije pouze s manželkou/manželem, ale také celkem 6 % dotázaných žije s neznámými lidmi.

Graf 11: S kým bydlíte?

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci testu nezávislosti mezi tím s kým respondenti bydlí, byl pro větší spolehlivost použit Fisherův test²¹ pro měření nezávislosti mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny, jehož p-hodnota je rovna 0,000, tedy zastoupení toho s kým respondenti bydlí, se v rámci respondentů z Ukrajiny a Vietnamu statisticky velmi významně liší.

Tabulka 12: χ^2 test nezávislosti – „S kým bydlíte?“

Chi-Square Tests						
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)	Point Probability
Pearson Chi-Square	41,990 ^a	5	,000	,000		
Likelihood Ratio	56,416	5	,000	,000		
Fisher's Exact Test	49,820			,000		
Linear-by-Linear Association	23,148 ^b	1	,000	,000	,000	,000
N of Valid Cases	270					

a. 2 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,19.

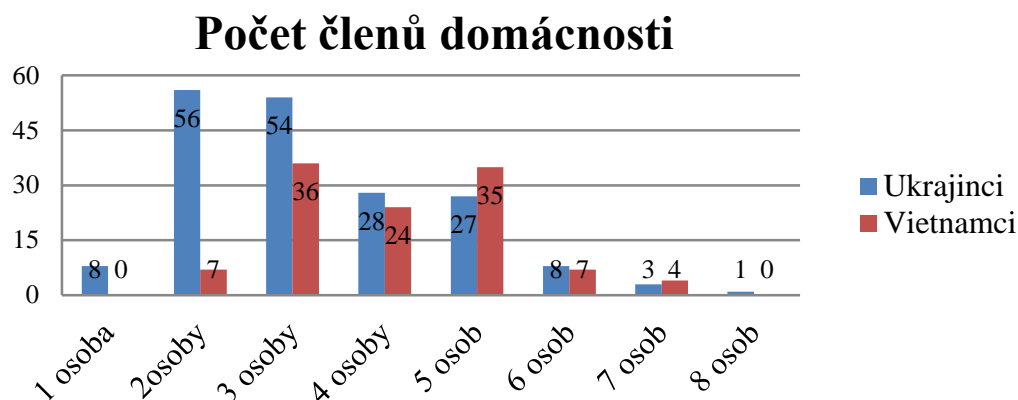
b. The standardized statistic is 4,811.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Respondenti také uváděli, kolik členů obývá domácnost, ve které žijí. Nejčastěji Ukrajinci žijí ve dvou (30 %) či se dvěma (29 %) osobami. U Vietnamců je to 32 % se dvěma osobami a 21 % Vietnamců žije ve čtyřčlenné domácnosti. Se čtyřmi dalšími osobami pak žije 15 % respondentů z Ukrajiny a 31 % respondentů z Vietnamu.

²¹ Fisherův test byl k vyhodnocení hypotézy zvolen na základě poznámky pod tabulkou „Chi-square test“, že očekávaná četnost pro tři buňky z kontingenční tabulky bude menší než 5, čili Pearsonův χ^2 test nezávislosti se pro tyto proměnné stává nespolehlivým.

Graf 12: Počet členů domácnosti

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci testu nezávislosti mezi tím, kolik členů obývá domácnost, ve které respondenti bydlí, byl pro větší spolehlivost použit Fisherův test²² pro měření nezávislosti mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny. Jehož p-hodnota je rovna 0,002, tedy zastoupení toho kolik členů obývá domácnost, v níž respondenti bydlí, se v rámci respondentů z Ukrajiny a Vietnamu statisticky velmi významně liší.

Tabulka 13: χ^2 test nezávislosti – počet členů domácnosti

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)	Point Probability
Pearson Chi-Square	19,825 ^a	7	,006	,003		
Likelihood Ratio	23,662	7	,001	,002		
Fisher's Exact Test	20,547			,002		
Linear-by-Linear Association	11,967 ^b	1	,001	,001	,000	,000
N of Valid Cases	270					

a. 6 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,42.

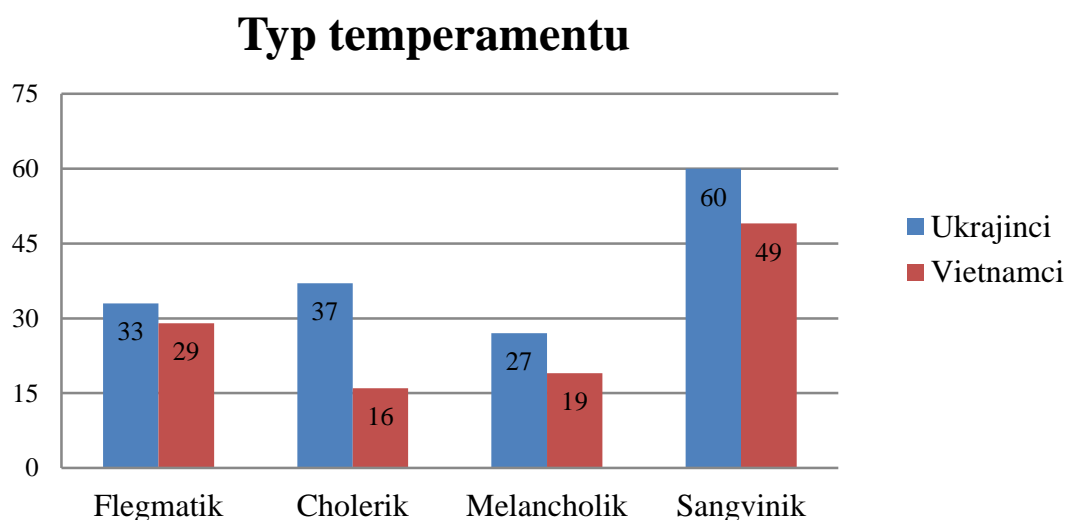
b. The standardized statistic is -3,459.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

²² Fisherův test byl k vyhodnocení hypotézy zvolen na základě poznámky pod tabulkou „Chi-square test“, že očekávaná četnost pro šest buněk z kontingenční tabulky bude menší než 5, čili Pearsonův χ^2 test nezávislosti se pro tyto proměnné stává nespolehlivým.

V přímé otázce²³ na to, jakým typem temperamentu se respondenti cítí být, byly zjištěny následující výsledky. Nejvíce respondentů odpovědělo, že je nejvíce vystihuje typ sangvinik. Celkem tuto odpověď zaškrtno 38 % Ukrajinců a 43 % Vietnamců. U Ukrajinců následuje cholericický typ (24 %) flegmatický typ (21 %). U Vietnamců je to opačně, a sice 26 % flegmatiků a 14 % cholericů. Shodně po 17 % u obou sledovaných skupin respondenty vystihuje melancholický typ.

Graf 13: Typ temperamentu

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V případě rozložení temperamentu respondentů z Vietnamu a Ukrajiny je p-hodnota pro klasický Pearsonův χ^2 test rovna 0,260, tedy nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl v typu temperamentu mezi respondenty z Ukrajiny a Vietnamu.

²³ „Jaký typ temperamentu Vás, podle Vás nejvíce vystihuje?“ (odpovědi, ze kterých mohla být vybrána jedna možnost: a) Choleric (výbušná povaha, impulzivní chování, neústupný), b) Sangvinik (emočně stabilní, vyrovnaný, čilý, veselý, společenský, bezstarostný, plný nadějí, žije okamžikem), c) Melancholik (citlivý, strach z budoucnosti, pomalý, hluboké a trvalé city, vážný, oddaný), d) Flegmatik (klidný až lhostejný, pomalý, spolehlivý, rozvázný, stálý, přemýšlivý)

Tabulka 14: χ^2 test nezávislosti – typ temperamentu

Chi-Square Tests						
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)	Point Probability
Pearson Chi-Square	4,017 ^a	3	,260	,262		
Likelihood Ratio	4,120	3	,249	,254		
Fisher's Exact Test	4,045			,258		
Linear-by-Linear Association	2,001 ^b	1	,157	,159	,088	,017
N of Valid Cases	270					

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 19,25.

b. The standardized statistic is -1,414.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.2. Fáze odchodu

5.3.2.1. Kódování otázek

V první řadě bylo pro další zpracování důležité vyhodnotit otázky č. 13 a 14, zabývající se temperamentem. Konkrétně otázka č. 13 hodnotila objektivní míru extroverze a introverze, v otázce č. 14 pak respondent uváděl, jakým temperamentovým typem se cítí být.

V otázce č. 13 se v kódování nevyskytuje nulová hodnota, neboť v dotazníku nebyla možnost neutrální odpovědi. Platí tedy, čím vyšší hodnota u jednotlivých podotázek, tím více je daný respondent extrovert. Kladné hodnoty poukazují spíše na extroverta, záporné na introverta.

Tabulka 15: Kódování otázky č. 13

Odpověď	Jste spontánní	Pozornost	Promýšlení předem	Snášení samoty	Vystup. na veřejnosti	Vyjadř. emocí
Ano	2	2	-2	-2	-2	-2
Spíše ano	1	1	-1	-1	-1	-1
Spíše ne	-1	-1	1	1	1	1
Ne	-2	-2	2	2	2	2

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V dalších analýzách se dále pracovalo pouze s introverzí a extroverzí, proto odpovědi z otázky č. 14 byly tímto způsobem rozděleny. Dle Jungova rozdělení byl sangvinik a cholerik hodnocen jako extrovert, melancholik a flegmatik jako introvert. Dále byla otázce č. 14 přidělena poloviční váha než otázce č. 13, protože v otázce č. 13 bylo možné z respondenta objektivně získat více informací o jeho osobnosti.

Tabulka 16: Kódování otázky č. 14

Odpověď	Kód
Cholerik	6
Sangvinik	6
Melancholik	-6
Flegmatik	-6

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

I zde opět platí, že kladné odpovědi vyjadřují extroverzi, záporné introverzi. Škála 6 a - 6 byla zvolena jako poloviční váha vzhledem k otázce č. 13, kde součet hodnot mohl dosahovat 12 až - 12 bodů.

S otázkami č. 13 a 14 se dále v analýzách pracuje jako se souhrnným indexem vyjadřujícím, zda je daný respondent extrovert nebo introvert. Kódy z obou otázek byly tedy následně sečteny. U čtyř respondentů se vyskytl nulový výsledek. Vzhledem k tomu, že se jednalo o velmi malé procento respondentů, nebyli z dalších analýz vyřazeni, ale byli identifikováni dle otázky 13, jež by měla vyjadřovat větší přesnost a objektivitu výsledku. Z této otázky všichni čtyři respondenti vyšli jako extroverti. Celkově má sledovaný vzorek 165 extrovertů a 105 introvertů.

Jako další krok bylo nutné vyhodnotit otázku č. 37, měřící index mobilizačního sociálního kapitálu. Zde platí, že čím je hodnota součtu všech položek v otázce vyšší, tím mají dotazovaní respondenti lepší schopnost zajistit si své potřeby pomocí svých sociálních sítí, a tedy mají vyšší index mobilizačního sociálního kapitálu. Mobilizační sociální kapitál je dále v této práci považován jako stěžejní typ sociálního kapitálu. Tedy ve výsledcích práce, kdy je používán pouze pojem „sociální kapitál“ je jím myšlen právě tento mobilizační typ sociálního kapitálu.

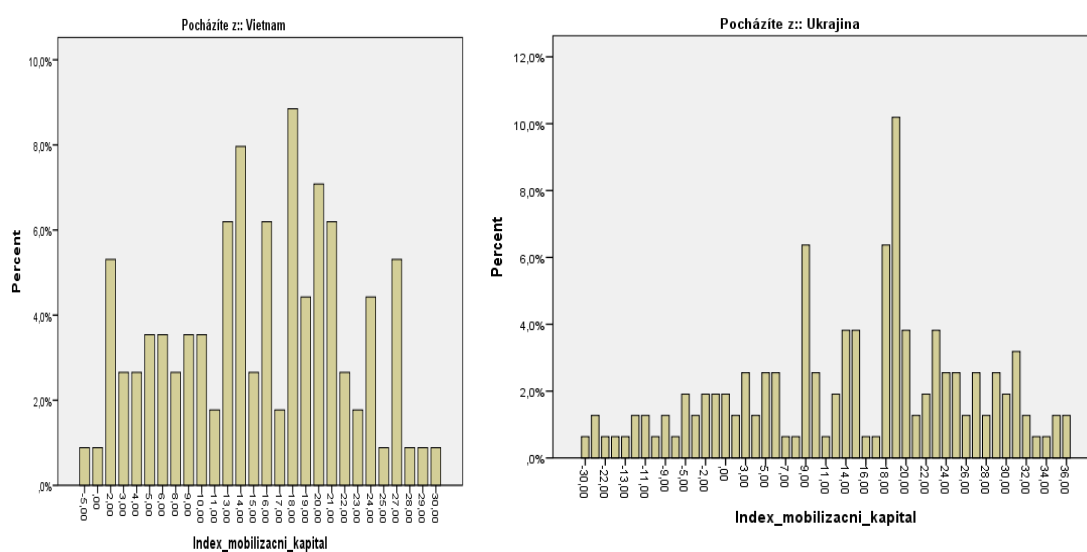
Tabulka 17: Kódování otázky č. 37

Kódování otázky č. 37

Odpověď	Kód
Ano, za měsíc	1
Ano, za 2 týdny	2
Ano, za týden	3
Ano, za 2 – 5 dní	4
Ano, za den	5
Ne	-5

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Tabulka 18: Rozložení hodnot indexu mobilizačního sociálního kapitálu u jednotlivých migračních skupin

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Po vytvoření indexů, potřebných pro zpracování dalších analýz bylo možné přistoupit k testům nezávislosti, jež umožnily určit faktory, které jsou pro sledovanou proměnnou statisticky významné. V následujících analýzách byly použity Mann-Whitney U test, Spearman's rho (Spearmanův koeficient pořadové korelace) a Kruskal-Wallis test. Jednotlivé faktory byly dále pomocí těchto testů vhodně analyzovány a interpretovány. Výběr testu závisel na druhu sledovaných proměnných.

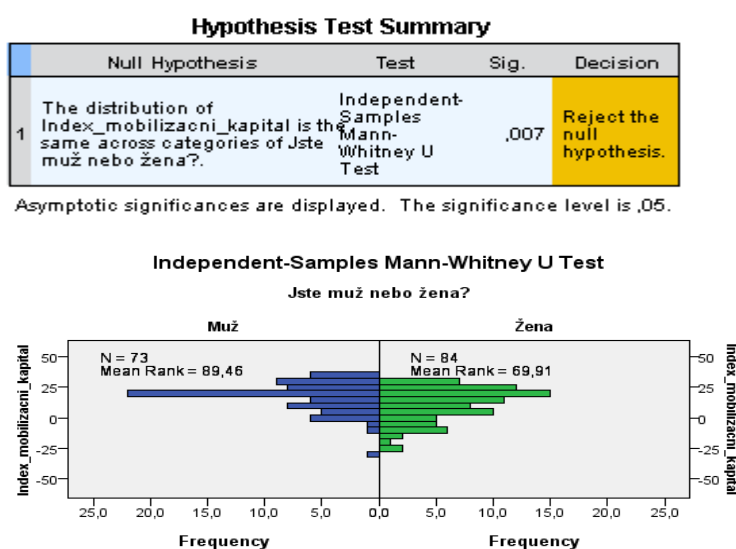
5.3.2.2. Výzkumná otázka č. 1 – testy nezávislosti

KTERÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍ MÍRU SOCIÁLNÍHO KAPITÁLU?

Jako závislá proměnná v této výzkumné otázce vystupuje index mobilizačního sociálního kapitálu. Tento index v následující analýze udává míru schopnosti si pomocí sociálních sítí v cílové zemi obstarat své potřeby. Otázka v dotazníku, z jejíchž výsledků tento index vznikl, zkoumala časovou náročnost obstarání všech položek v ní uvedených. Jednotlivé položky byly velmi různorodého charakteru, od zajištění vyšší finanční hotovosti až po spolehlivé hlídání dětí. Tedy takové položky, které by respondent (migrant) bez sociálních sítí a vazeb uspokojoval mnohem obtížněji, déle a pravděpodobně s vyššími finančními náklady (viz kapitola 3.2. Sociální kapitál). Čili čím se respondentovi podaří jednotlivé položky sehnat rychleji, tím bude respondent disponovat kvalitnějšími sociálními sítěmi a vazbami, a tím je možné jeho míru sociálního kapitálu považovat za vyšší.

Položená výzkumná otázka tedy hledá odpověď na to, které faktory k vyšší míře sociálního kapitálu přispívají, jak ho ovlivňují, ale i to, jak se vliv různých faktorů liší mezi oběma sledovanými migračními skupinami. Index mobilizačního sociálního kapitálu byl na následujících stránkách korelován s různými typy faktorů a z výsledků testů nezávislosti vyplynulo následující:

Tabulka 19: Ukrajinci, faktor – pohlaví

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle Mann-Whitney testu nezávislosti je patrné, že u respondentů z Ukrajiny má pohlaví statisticky významný vliv (p-hodnota 0,007) na index mobilizačního sociálního kapitálu. Graf ukazuje, že muži Ukrajinci mají statisticky významně vyšší index mobilizačního sociálního kapitálu než ženy.

U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota 0,832, tedy pohlaví na tento index u respondentů z Vietnamu statisticky významný vliv nemá.

Tabulka 20: Vietnamci, faktor – věk

Correlations^a

			Index_mobilizacni_kapital	Kolik Vám je let?
Spearman's rho	Index_mobilizacni_kapital	Correlation Coefficient	1,000	-,230*
		Sig. (2-tailed)	.	,014
		N	113	113
	Kolik Vám je let?	Correlation Coefficient	-,230*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,014	.
		N	113	113

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p (0,014) u respondentů z Vietnamu udává, že existuje statisticky významný vliv věku na index mobilizačního sociálního kapitálu. Hodnota korelačního koeficientu je v tomto případě záporná -0,230, tzn., platí, že s rostoucím věkem klesá schopnost si obstarat své potřeby pomocí sociálních kontaktů. Tedy čím mladší respondent z Vietnamu je, tím má lepší schopnost zajištění svých potřeb pomocí sociálních sítí.

Vysoká p-hodnota (0,772) u respondentů z Ukrajiny poukazuje na to, že u nich neexistuje statisticky významná závislost mezi věkem a indexem mobilizačního sociálního kapitálu.

Tabulka 21: Vietnamci, faktor – vzdělání

Correlations ^a			Index_mobilizacni_ kapital	Nejvyšší dosažené vzdělání?
Spearman's rho	Index_mobilizacni_ kapital	Correlation	1,000	,302**
		Coefficient	.	,001
		Sig. (2-tailed)	.	,001
		N	113	113
	Nejvyšší dosažené vzdělání?	Correlation	,302**	1,000
		Coefficient	,302**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,001	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Vzdělání má statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu u respondentů z Vietnamu (dle hodnoty p 0,001) a podle kladného korelačního koeficientu platí, že s rostoucím vzděláním rostou hodnoty tohoto indexu.

Z p -hodnoty (0,141) pro respondenty z Ukrajiny vyplývá, že vzdělání u nich nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Dále bylo testováno, zda index mobilizačního sociálního kapitálu ovlivňuje **znalost českého jazyka**. U Vietnamců byla p -hodnota rovna 0,125 u Ukrajinců 0,128. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů znalost českého jazyka nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Ovšem je zajímavé, že pokud se testoval soubor respondentů jako celek (viz tabulku níže) znalost českého jazyka vyšla se statisticky významným vlivem na index mobilizačního sociálního kapitálu. Hodnota p pro celý datový soubor byla 0,037. Tento rozdíl ve výsledcích byl přisouzen tomu, že rozdělením datového souboru na Vietnamce a Ukrajince se vlastně snížil počet pozorování, a tím méně jsou tedy pozorované závislosti „spolehlivé z hlediska pravděpodobnosti“, a tím menší je tedy šance na statisticky významný výsledek.

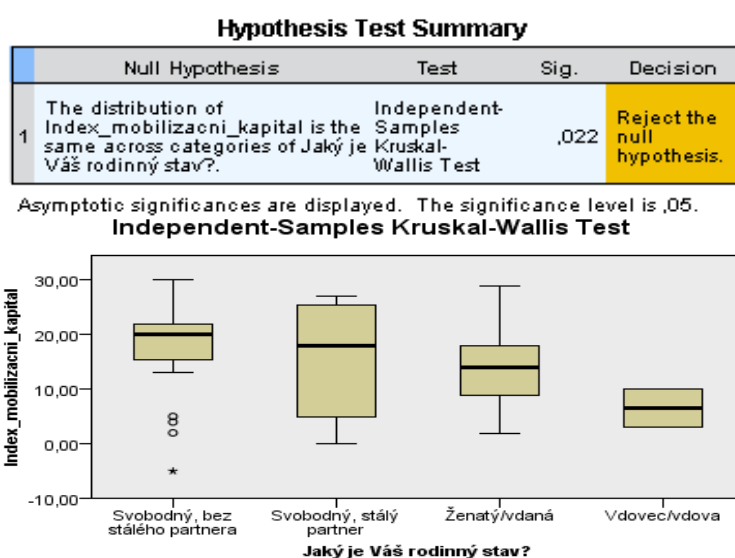
Tabulka 22: Obě migrační skupiny dohromady, faktor – znalost českého jazyka

Correlations			Index_mobilizační_kapital	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?
Spearman's rho	Index_mobilizační_kapital	Correlation Coefficient	1,000	,127*
		Sig. (2-tailed)	.	,037
		N	270	270
	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Correlation Coefficient	,127*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,037	.
		N	270	270

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Tabulka 23: Vietnamci, faktor – rodinný stav

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Vietnamu existuje statisticky významný vliv rodinného stavu na index mobilizačního sociálního kapitálu, a to na základě hodnoty p, která je v tomto případě 0,022. Vzhledem k tomu, že se jedná o porovnání indexů dle skupin rodinného stavu, tj. pokud vychází statistická významnost jako celek, je nutné tuto analýzu doplnit post-hoc testy.

Tabulka 24: Vietnamci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy

Ženatý/vdaná-Svobodný, stálý partner	7,183	8,547	,840	,401	1,000
Ženatý/vdaná-Svobodný, bez stálého partnera	19,828	7,413	2,675	,007	,045
Svobodný, stálý partner-Svobodný, bez stálého partnera	12,645	9,724	1,300	,193	1,000

Each row tests the null hypothesis that the Sample 1 and Sample 2 distributions are the

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Post-hoc testy označily za statisticky významnou jednu dvojici, a to ženatý/vdaná vs. svobodný, bez stálého partnera. Tedy svobodní bez stálého partnera mají statisticky významně vyšší hodnoty mobilizačního sociálního kapitálu než ženatí/vdané.

U respondentů z Ukrajiny hodnota p byla 0,072, rodinný stav u nich nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Tabulka 25: Ukrajinci, faktor – délka pobytu

Correlations^a

		Index_mobilizacni_kapital	Jak dlouho pobýváte na území ČR?
Spearman's rho	Index_mobilizacni_kapital	1,000	,303**
			,000
		157	157
Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Jak dlouho pobýváte na území ČR?	,303**	1,000
		,000	.
		157	157

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

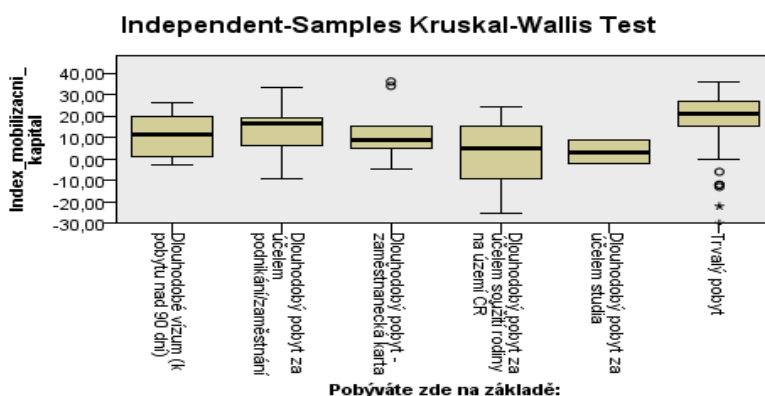
U respondentů z Ukrajiny existuje statisticky významný vliv délky pobytu na index mobilizačního sociálního kapitálu a vzhledem ke kladné hodnotě korelačního koeficientu platí, že čím déle v Česku respondenti z Ukrajiny jsou, tím vyšší mají hodnotu indexu mobilizačního sociálního kapitálu.

Vliv délky pobytu na index mobilizačního sociálního kapitálu se nepotvrdil u respondentů z Vietnamu, kde výsledná hodnota p je 0,768.

Tabulka 26: Ukrajinci, faktor – druh pobytu

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Index_mobilizacni_kapital is the same across categories of Pobýváte zde na základě:.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z výsledku analýzy, ověřující vliv druhu pobytu na index mobilizačního sociálního kapitálu vyplývá, že u respondentů z Ukrajiny existuje statisticky významná závislost mezi těmito proměnnými, a to na základě hodnoty p, která je v tomto případě 0,000. Z grafu je patrné, že ti s trvalým pobytem, mají nejvyšší index mobilizačního sociálního kapitálu. Analýza byla dále doplněna post-hoc testy:

Tabulka 27: Ukrajinci, faktor – druh pobytu, post-hoc testy

Dlouhodobý pobyt za účelem studia-Dlouhodobý pobyt za účelem podnikání/zaměstnání	40,319	17,668	2,282	,022	,337
Dlouhodobý pobyt za účelem studia-Trvalý pobyt	-64,412	16,964	-3,797	,000	,002
Dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny na území ČR-Dlouhodobé vízum (k pobytu nad 90 dní)	17,648	18,450	,957	,339	1,000
soužití rodiny na území ČR-Dlouhodobý pobyt za účelem podnikání/zaměstnání	27,592	11,697	2,359	,018	,275
Dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny na území ČR-Trvalý pobyt	-51,685	10,603	-4,875	,000	,000
Dlouhodobé vízum (k pobytu nad 90 dní)-Dlouhodobý pobyt -zaměstnanecká karta	-5,312	22,070	-,241	,810	1,000

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Tyto testy označily za statisticky významné dvě dvojice, a to trvalý pobyt vs. dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny a trvalý pobyt vs. dlouhodobý pobyt za účelem studia.

Dále bylo testováno, zda to, **s kým respondenti bydlí**, ovlivňuje index mobilizačního sociálního kapitálu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,191 u Ukrajinců 0,735. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Jako další se testoval **vliv temperamentu** na index mobilizačního sociálního kapitálu. U Vietnamců byla p-hodnota 0,260 u Ukrajinců 0,271. Z toho plyne, že ani pro jednu skupinu respondentů temperament nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Tabulka 28: Ukrajinci, faktor – „Kolik osob, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do země Vašeho původu, jste pře Vaším odjezdem znal/a?“

Correlations ^a			
		Index_mobilizacni_kapital	Kolik lidí, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do Vaší země, jste před Vaším odjezdem znal/a?
Spearman's rho	Index_mobilizacni_kapital	Correlation Coefficient	1,000
		Sig. (2-tailed)	,167*
		N	156
	Kolik lidí, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do Vaší země, jste před Vaším odjezdem znal/a?	Correlation Coefficient	,167*
		Sig. (2-tailed)	,038
		N	156

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny je hodnota p 0,038, existuje tedy statisticky významný vliv toho, kolik lidí, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do jejich země původu, znali na index mobilizačního sociálního kapitálu. Platí, že čím více takových osob znali, tím vyšší byla jejich hodnota indexu pro mobilizační sociální kapitál.

U respondentů z Vietnamu se kvůli p-hodnotě 0,220 nepotvrdil statisticky významný vliv toho, kolik lidí, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do jejich země původu, respondenti znali, na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Tabulka 29: Ukrajinci, faktor – „Kolik lidí trvale žijících v Česku jste znal/a před vaším odjezdem?“

			Index_mobilizacni_kapital	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?
Spearman's rho	Index_mobilizacni_kapital	Correlation Coefficient	1,000	,364
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	157	157
	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Correlation Coefficient	,364**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	157	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny existuje statisticky významný vliv toho, kolik lidí, trvale žijících v ČR respondenti před odjezdem znali na index mobilizačního sociálního kapitálu. Kladný korelační koeficient 0,364 udává, že čím více takových lidí respondenti znali, tím vyšší měli hodnotu mobilizačního sociálního kapitálu.

U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota 0,145, nepotvrdil se tedy statisticky významný vliv toho, kolik lidí trvale žijících v ČR respondenti před odjezdem znali, na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Tabulka 30: Ukrajinci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“

			Index_mobilizacni_kapital	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:
Spearman's rho	Index_mobilizacni_kapital	Correlation Coefficient	1,000	-,227**
		Sig. (2-tailed)	.	,004
		N	157	157
	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Correlation Coefficient	-,227**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,004	.
		N	157	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny existuje statisticky významný vliv (p-hodnota 0,004) blízkosti vztahů s lidmi, které před svým příjezdem Česku znali a těmi, které znali v zemi svého původu, kteří měli s migrací v Česku zkušenosti, na index mobilizačního sociálního kapitálu. Platí, že čím bližší vztah s těmito lidmi respondenti z Ukrajiny měli, tím vyšší měli hodnoty indexu mobilizačního sociálního kapitálu.

U respondentů z Vietnamu se kvůli p-hodnotě 0,177 nepotvrdil statisticky významný vliv blízkosti vztahů s lidmi, které před svým příjezdem Česku znali a těmi, které znali v zemi svého původu, kteří měli s migrací v Česku zkušenosti, na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Dále bylo testováno, zda to, **kolik těchto osob respondenti před svým příjezdem kontaktovali**, ovlivňuje index mobilizačního sociálního kapitálu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,121 u Ukrajinců 0,088. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Jako další bylo testováno, **jak byli tito lidé ochotni pomoci** na index mobilizačního sociálního kapitálu. U Vietnamců byla p-hodnota 0,199 u Ukrajinců 0,880. Z toho plyne, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Tabulka 31: Ukrajinci, faktor – „Pomohlo Vám to, že tyto osoby znáte a jejich rady, v rozhodnutí emigrovat?“

			Correlations ^a	
			Index_mobilizacni_kapital	Pomohlo Vám to, že je znáte a jejich rady v rozhodnutí emigrovat?
Spearman's rho	Index_mobilizacni_kapital	Correlation Coefficient	1,000	-,192
		Sig. (2-tailed)	.	,016
		N	157	157
	Pomohlo Vám to, že je znáte a jejich rady v rozhodnutí emigrovat?	Correlation Coefficient	-,192	1,000
		Sig. (2-tailed)	,016	.
		N	157	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny existuje statisticky významný vliv toho, zda to, že znali tyto osoby, bylo užitečné pro rozhodnutí emigrovat na index mobilizačního sociálního kapitálu. Záporná hodnota korelačního koeficientu udává, že čím vyšší impakt měla známost a rady na rozhodnutí emigrovat, tím vyšší jsou jejich hodnoty mobilizačního sociálního kapitálů.

U respondentů z Vietnamu se pro p-hodnotu 0,559 nepotvrdil statisticky významný vliv toho, zda to, že znali tyto osoby, bylo užitečné pro rozhodnutí emigrovat na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Dále bylo testováno, zda index mobilizačního sociálního kapitálu ovlivňuje to, **jak migranti vycházejí s českými občany**. U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota rovna 0,272, u respondentů z Ukrajiny 0,526. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Jako další bylo testováno, **jak často respondenti udržují kontakt s lidmi v zemi svého původu**, ovlivňuje index mobilizačního sociálního kapitálu. U Vietnamců byla p-hodnota 0,893 u Ukrajinců 0,434. Z toho je patrné, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv na index mobilizačního sociálního kapitálu.

Ani to, **jak často respondenti jezdí do země svého původu**, neovlivňuje ani u jedné migrační skupiny index mobilizačního sociálního kapitálu. To ukazují hodnoty p, které u Vietnamců byly 0,291 a u Ukrajinců 0,928.

Tabulka 32: Výzkumná otázka č. 1. – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „míra sociálního kapitálu“ na nezávislých proměnných)

Faktor	Vietnamci	Ukrajinci
Pohlaví	Ne	Ano
Věk	Ano	Ne
Vzdělání	Ano	Ne
Znalost jazyka	Ne	Ne
Rodinný stav	Ano	Ne
Délka pobytu	Ne	Ano
Druh pobytu	Ne	Ano
S kým bydlíte	Ne	Ne
Typ temperamentu	Ne	Ne
Kolik osob, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do země Vašeho původu, jste před Vaším odjezdem znal/a?	Ne	Ano
Kolik lidí, žijících v ČR jste znal/a před Vaším příjezdem?	Ne	Ano
Charakterizujte blízkost vztahu s většinou z těchto lidí.	Ne	Ano
Kolik, z těchto lidí, jste kontaktoval/a před svým odjezdem s nějakým dotazem?	Ne	Ne
Byli tito lidé ochotni se s Vámi setkat případně pomoci?	Ne	Ne
Pomohla Vám jejich pomoc v rozhodnutí emigrovat?	Ne	Ano
Jak vycházíte s českými občany?	Ne	Ne
Jak často komunikujete s lidmi v zemi svého původu?	Ne	Ne
Jak často se s těmito lidmi navštěvujete?	Ne	Ne

(Zdroj: Zpracováno na základě výsledků statistické analýzy)

5.3.2.3. Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 1

Vietnamci

Na základě tabulky uvedené výše bude korelační matice pro respondenty z Vietnamu obsahovat proměnné 1) věk 2) vzdělání a 3) rodinný stav. Pro všechny tyto proměnné bude dále vypočtena korelace. Vzhledem k přítomnosti dummy proměnných pro rodinný stav byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b, který se hodí v případě, že proměnné mají malý počet různých variant.

Tabulka 33: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		Kolik Vám je let?	Nejvyšší dosažené vzdělání?	d_RS_svo b_bez_partnera	d_RS_svo b_s_partnerem	d_RS_vdov
Kolik Vám je let?	Correlation Coefficient	1.000	-,270**	-,526**	-,107	,206*
	Sig. (2-tailed)		.001	.000	.228	.021
	N	113	113	113	113	113
Nejvyšší dosažené vzdělání?	Correlation Coefficient	-,270**	1.000	.029	.120	-,034
	Sig. (2-tailed)	.001		.740	.171	.694
	N	113	113	113	113	113

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle korelační matice je možné pozorovat, že většina proměnných spolu navzájem koreluje. Čím vyšší věk respondenti z Vietnamu mají, tím se u nich vyskytuje nižší úroveň vzdělání. Dále jsou také svobodní respondenti bez partnera spojeni s nižším věkem a vdovci s vyšším věkem.

Celkově z výsledku provedených analýz vyplývá, že na index mobilizačního sociálního kapitálu má statisticky významný vliv vzdělání, věk a rodinný stav. Vyšší hodnoty mobilizačního sociálního kapitálu jsou pak spojeny převážně s nižším věkem a vyšším vzděláním. Statisticky významně vyšší index mobilizačního sociálního kapitálu mají svobodní respondenti bez stálého partnera a to v porovnání s ostatními skupinami dle rodinného stavu.

Výsledky tedy lze jednoduše shrnout tak, že respondenty, kteří disponují vyšší měrou sociálního kapitálu, lze popsat jako mladší jedince s vyšším vzděláním, kteří jsou nejčastěji svobodní bez stálého partnera.

Ukrajinci

Na základě tabulky uvedené výše bude korelační matice pro respondenty z Ukrajiny obsahovat proměnné 1) pohlaví 2) délku pobytu 3) druh pobytu 4) „Kolik osob, kteří

v ČR dříve žili a vrátili se zpět do země Vašeho původu, jste před Vaším odjezdem znal/a?“ 5) „Kolik lidí žijících v ČR jste znal/a před Vaším příjezdem?“ 6) „Charakterizujte blízkost vztahu s většinou z těchto lidí.“ 7) „Pomohla jim jejich pomoc v rozhodnutí emigrovat?“. Pro všechny tyto proměnné bude dále vypočtena korelace. Vzhledem k přítomnosti dummy proměnné pro druh pobytu byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b.

Tabulka 34: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Kolik lidí, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do Vaší země, jste před Vaším odjezdem znal/a?	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem ?	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Pomohlo Vám to, že je znáte a jejich rady v rozhodnutí emigrovat ?	Jste muž nebo žena?	Druh_pobytu_dummy_trvaly
Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Correlation Coefficient	1.000	.119	.263 ^{**}	.089	-.063	-.078	.684 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		.079	.000	.194	.369	.281	.000
	N	157	156	157	157	157	157	157
Kolik lidí, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do Vaší země, jste	Correlation Coefficient	.119	1.000	.327 ^{**}	-.189 ^{**}	.254 ^{**}	-.001	.004
	Sig. (2-tailed)	.079		.000	.008	.000	.986	.954
	N	156	156	156	156	156	156	156
Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším	Correlation Coefficient	.263 ^{**}	.327 ^{**}	1.000	.034	-.147 [*]	-.217 ^{**}	.204 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.636	.042	.004	.006
	N	157	156	157	157	157	157	157
Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Correlation Coefficient	.089	-.189 ^{**}	.034	1.000	-.081	-.308 ^{**}	-.017
	Sig. (2-tailed)	.194	.008	.636		.269	.000	.825
	N	157	156	157	157	157	157	157
Pomohlo Vám to, že je znáte a jejich rady v rozhodnutí emigrovat	Correlation Coefficient	-.063	.254 ^{**}	-.147 [*]	-.081	1.000	.097	-.047
	Sig. (2-tailed)	.369	.000	.042	.269		.210	.543
	N	157	156	157	157	157	157	157

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Korelační matice vykazuje následující vztahy. Déle jsou v Česku respondenti z Ukrajiny, kteří znali více lidí ze země svého původu trvale žijících v Česku, a ti, kteří v Česku mají trvalý pobyt. U mužů spíše než u žen platí, že čím více lidí trvale žijících v Česku respondenti z Ukrajiny znali před svým odjezdem, tím větší impakt to mělo na jejich rozhodnutí emigrovat a tím spíše v Česku také mají trvalý pobyt. U žen více než u mužů platí, že osoby, které v Česku znali, jim byly bližší.

Celkově z výsledků provedených analýz vyplývá, že vyšší hodnoty indexu sociálního kapitálu se projevily u respondentů z Ukrajiny, kteří před svým odjezdem znali v Česku více trvale žijících osob a také znali více osob, kteří v Česku žili, ale vrátili se do země svého původu. Čím bližší respondentům tyto osoby byly, tím vyšší hodnoty indexu sociálního kapitálu se u nich vyskytovaly. Statisticky významně vyšší míru mobilizačního sociálního kapitálu mají muži. U respondentů, kteří vyjádřili kladné stanovisko u otázky, zda jim pomohlo, že tyto osoby znají v konečném rozhodnutí migrovat, se také prokázaly vyšší hodnoty indexu mobilizačního sociálního kapitálu. Vyšší míra mobilizačního sociálního kapitálu je také spojena s trvalým pobytem spíše než s ostatními druhy dlouhodobých pobytů a s tím také souvisí délka pobytu, čili čím delší pobyt, tím vyšší míra mobilizačního sociálního kapitálu.

Komparace sledovaných migračních skupin

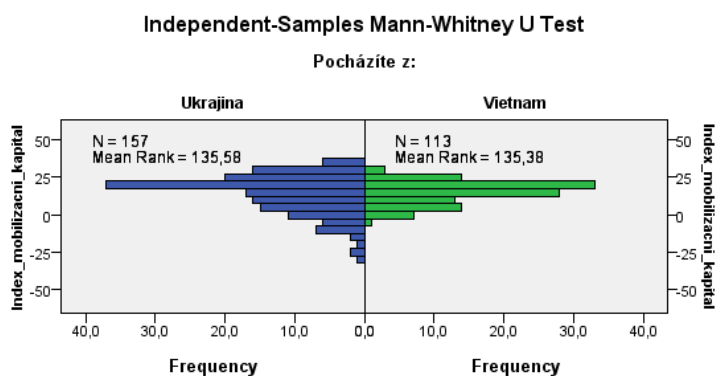
Celkově z výsledků provedených analýz vyplývá, že u respondentů z Ukrajiny ovlivňuje míru sociálního kapitálu více faktorů, než tomu je u respondentů z Vietnamu. Dokonce zde neexistuje jediný faktor, který by index mobilizačního sociálního kapitálu statisticky významně ovlivňoval u obou sledovaných skupin. U respondentů z Vietnamu je míra sociálního kapitálu ovlivněna pouze věkem, vzděláním a rodinným stavem, jak bylo popsáno výše. Podle těchto faktorů, lze tedy popsat hrubou identifikaci migranta z Vietnamu, který bude disponovat vyšší měrou sociálního kapitálu než ostatní. Co se týče respondentů z Ukrajiny, je situace odlišná. Kromě pohlaví míru sociálního kapitálu ovlivňuje také to, kolik osob s migrační zkušeností v Česku jednotlivý respondenti znali, ale také to, jak blízcí si s těmito lidmi jsou. Z celkového pohledu však neexistují statisticky významné rozdíly v míře

sociálního kapitálu mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny, jak dokazuje následující tabulka.

Tabulka 35: Ot. č. 1 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Index_mobilizacni_kapital is the same across categories of Pocházíte z:.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,984	Retain the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.3. Fáze příchodu

5.3.3.1. Kódování otázek

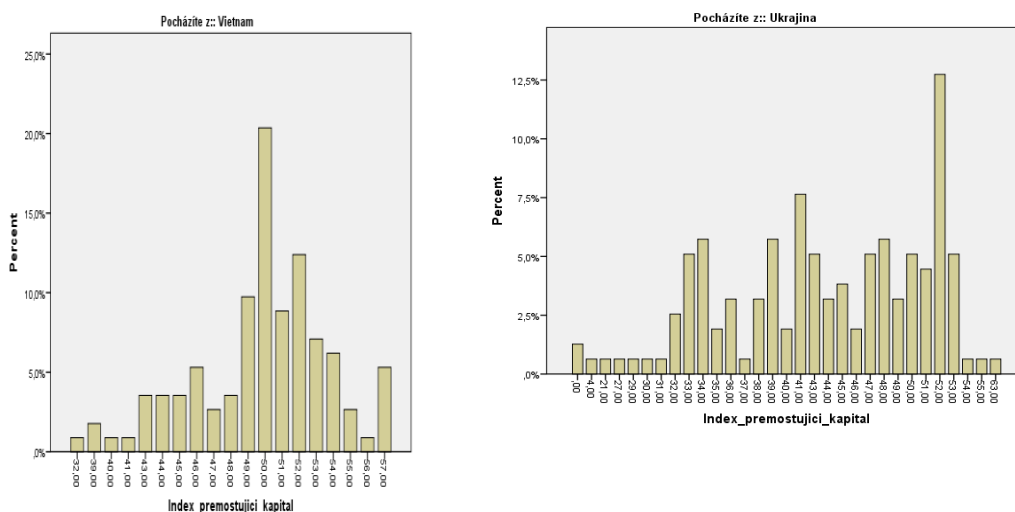
V této fázi migračního procesu byly do výzkumu zařazeny celkem dvě otázky. Vzhledem k tomu, že jako jedna z nezávislých proměnných, jež bude do následujících testů vstupovat, je otázka č. 38 („V okruhu mých blízkých přátel jsou lidé:“), bylo ji nejdříve nutné vyhodnotit. Tato otázka zjišťovala index přemostňujícího sociálního kapitálu. Metodika zpracování byla následující. Pro součet jednotlivých hodnot platí, že čím vyšší hodnota, tím rozmanitější a bohatší okruh sociálních vazeb a kontaktů respondenti mají.

Tabulka 36: Kódování otázky č. 38

Odpověď	Kód
Vůbec žádní	1
Ojedinele	2
Málo	3
Mnoho	4
Skoro všichni	5

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Tabulka 37: Rozložení hodnot indexu přemostňujícího sociálního kapitálu u jednotlivých migračních skupin

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.3.2. Výzkumná otázka č. 2 – testy nezávislosti

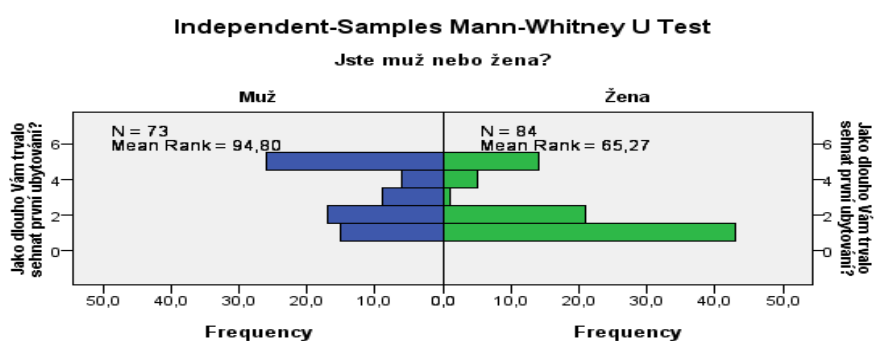
JAKÉ FAKTORY OVLIVNILY TO, JAK DLOUHO VÁM TRVALO SEHNAT SI PRVNÍ UBYTOVÁNÍ?

Jako závislá proměnná v této výzkumné otázce do analýz vstupuje otázka z dotazníku „Jak dlouho Vám trvalo sehnat si první ubytování?“. Položená výzkumná otázka tedy hledá odpověď na to, které faktory ovlivnily nebo přispěly k tomu, za jak dlouho se respondentovi podařilo sehnat si své první ubytování a vzájemně mezi sebou porovnává, jak se vliv různých faktorů liší mezi oběma sledovanými migračními skupinami. Tato závislá proměnná tedy byla na následujících stránkách korelována s různými faktory a z výsledků testů nezávislosti vyplynulo následující:

Tabulka 38: Ukrajinci, faktor – pohlaví

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of Jste muž nebo žena?.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny test prokázal statisticky významný vliv (p-hodnota 0,000) pohlaví na to, za jak rychle si respondenti byli schopni sehnat své první ubytování. Z grafu je možné vyčíst celkem výrazné proporcionalní diference v krajních hodnotách, čili u žen je mnohem více zastoupen kód „1“, který ve slovní

odpovědi znamená, že „měli ubytování domluvené předem“. U mužů je nejčastějším kódem „5“ tedy: ubytování si sehnali „za týden a více“. Z toho jasně plyne, že mužům, respondentům z Ukrajiny, trvalo sehnat ubytování déle než respondentkám.

Z Man-Whitney testu nezávislosti je patrné, že pohlaví nemá statisticky významný vliv u respondentů z Vietnamu, kde p-hodnota byla 0,400.

Tabulka 39: Vietnamci, faktor – věk

Correlations ^a			Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Kolik Vám je let?
Spearman's rho	Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Correlation Coefficient	1,000	,447**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
	Kolik Vám je let?	Correlation Coefficient	,447**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p je rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv věku u respondentů z Vietnamu na to, za jak dlouho si byli schopni sehnat si své první ubytování. Kladný korelační koeficient dále udává, že s rostoucím věkem jim sehnat si ubytování trvalo déle.

Dle p-hodnoty, která je u respondentů z Ukrajiny 0,921, je možno říci, že věk nemá u této migrační skupiny statisticky významný vliv na to, jak rychle si byli schopni sehnat své první ubytování.

Dále bylo testováno, zda existuje statisticky významný vliv **vzdělání** na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat své první ubytování. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,699 u Ukrajinců 0,718. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

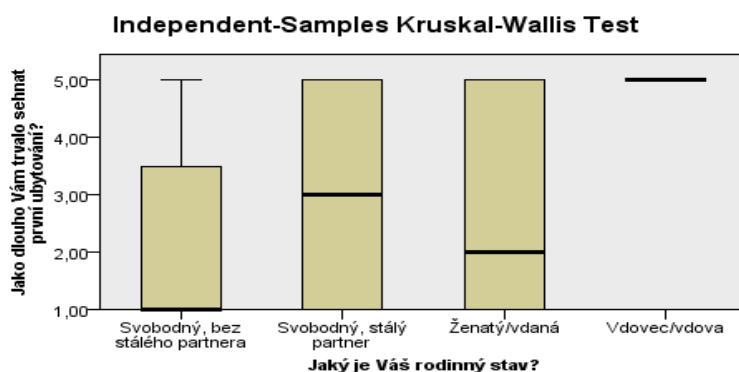
Jako další se testovalo, zda **znalost českého jazyka** ovlivňuje to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat své první ubytování. U Vietnamců byla p-hodnota 0,556 u Ukrajinců 0,796. Ani pro jednu skupinu respondentů tedy tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Tabulka 40: Vietnamci, faktor – rodinný stav

Hypothesis Test Summary

	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of Jaký je Váš rodinný stav?.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,049	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p u respondentů z Vietnamu je v tomto případě rovna 0,049, tedy existuje statisticky významný vliv rodinného stavu na to, jak dlouho respondentům z Vietnamu trvalo sehnat si své první ubytování. Z testu dále vyplývá, že nejdéle trvá sehnat si ubytování svobodným respondentům se stálým partnerem, dále pak ženatým a vdaným a nejrychleji si jsou schopni zajistit ubytování svobodní, bez stálého partnera.

Post-hoc testy (viz následující tabulka) však ukazují, že všechny skupiny dohromady jako celek vyšly, že se statisticky významně liší (těsně u hladiny významnosti 0,05, p -hodnota 0,049). Pokud se ale podíváme na konkrétní dvojice, pak žádná nevyšla jako statisticky významná. Z tohoto důvodu, tento faktor nebude dále zařazen do korelační analýzy.

Tabulka 41: Vietnamci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy

Each node shows the sample average rank of Jaký je Váš rodinný stav?.

Sample1-Sample2	Test Statistic	Std. Error	Std. Test Statistic	Sig.	Adj. Sig.
Svobodný, bez stálého partnera- Ženatý/vdaná	-12,990	7,043	-1,844	,065	,391
Svobodný, bez stálého partnera- Svobodný, stálý partner	-17,758	9,239	-1,922	,055	,327
Svobodný, bez stálého partnera- Vdovec/vdova	-50,232	22,750	-2,208	,027	,163
Ženatý/vdaná-Svobodný, stálý partner	4,769	8,120	,587	,557	1,000
Ženatý/vdaná-Vdovec/vdova	-37,242	22,319	-1,669	,095	,571
Svobodný, stálý partner- Vdovec/vdova	-32,474	23,106	-1,405	,160	,959

Each row tests the null hypothesis that the Sample 1 and Sample 2 distributions are the same. Asymptotic significances (2-sided tests) are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

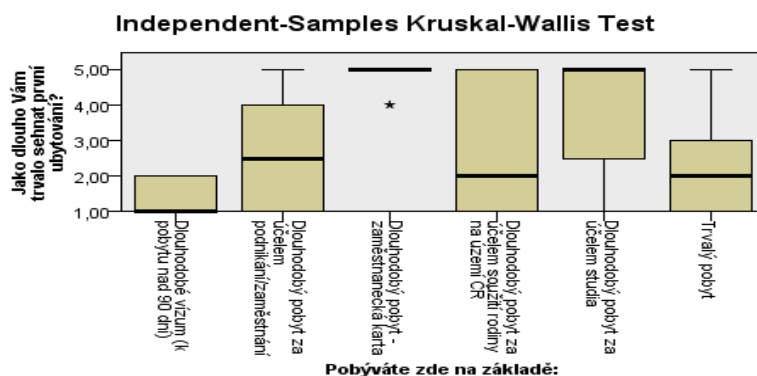
U Ukrajinců hodnota p dosahovala 0,424, tedy neexistuje statisticky významný vliv rodinného stavu respondentů z Ukrajiny na to, jak dlouho jim trvalo sehnat si své první ubytování.

Dále bylo testováno, zda existuje statisticky významný vliv **délky pobytu** na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat své první ubytování. U Vietnamců byla p -hodnota rovna 0,987 u Ukrajinců 0,324. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Tabulka 42: Ukrajinci, faktor – druh pobytu

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of Pobýváte zde na základě:.	Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

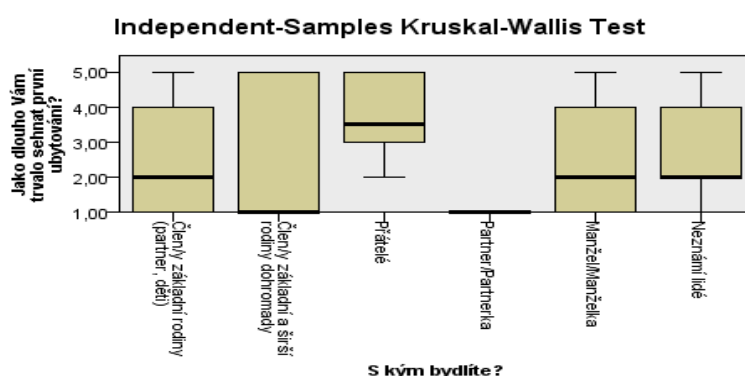
Hodnota p u respondentů z Ukrajiny je zde rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv druhu pobytu na to, jak dlouho respondentům z Ukrajiny trvalo sehnat si své první ubytování. Z testu dále vyplývá, že kategorie „dlouhodobý pobyt – zaměstnanecká karta“ je statisticky významná pro delší dobu hledání prvního ubytování než všechny ostatní druhy pobytu, kromě dlouhodobého pobytu za účelem studia. Pouze 9 respondentů z Ukrajiny zaškrtnulo, že jsou v Česku na základě zaměstnanecké karty, ale dle grafu trvalo většině z těchto respondentů sehnat si své první ubytování déle než týden, což na určení statistické významnosti stačilo.

U Vietnamců hodnota p dosahovala 0,801, tedy neexistuje statisticky významný vliv druhu pobytu respondentů z Vietnamu na to, jak dlouho jim trvalo sehnat si své první ubytování.

Tabulka 43: Ukrajinci, faktor – „S kým bydlíte?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of S kým bydlíte?.	Kruskal-Wallis Test	,001	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,001, tedy existuje statisticky významný vliv toho, s kým respondenti bydlí na to, jak dlouho jim trvalo sehnat si své první ubytování. Z testu dále vyplývá, že ti, kdo bydlí s přáteli, mají statisticky významnou delší dobu hledání bydlení než ostatní skupiny, což se projevilo i v post-hoc testech.

U Vietnamců hodnota p dosahovala 0,471, tedy neexistuje statisticky významný vliv toho, s kým respondenti z Vietnamu bydlí na to, jak dlouho jim trvalo sehnat si své první ubytování.

Dále byl testován statisticky významný vliv **temperamentu** na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat své první ubytování. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,514 u Ukrajinců 0,837. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Jako další bylo ověřováno, zda existuje statisticky významný vliv otázky „**Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a známých, kdo emigroval do ČR?**“ na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat své první ubytování. Respondenti mohli uvést odpovědi ano/ne. U Vietnamců byla p-hodnota 0,319

u Ukrajinců 0,415. Z toho vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Tabulka 44: Vietnamci, faktor - „Kolik lidí trvale žijících v Česku jste znal/a před vaším odjezdem?“

Correlations ^a				
			Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?
Spearman's rho	Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Correlation Coefficient	1,000	-,219*
		Sig. (2-tailed)	.	,020
		N	113	113
	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Correlation Coefficient	-,219*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,020	.
		N	113	113

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p je rovna 0,020, tedy existuje statisticky významný vliv toho, kolik lidí, trvale žijících v ČR respondenti před svým odjezdem znali na to, za jak dlouho si byli schopni sehnat si své první ubytování. Záporný korelační koeficient dále udává, že čím více lidí v Česku znali, tím kratší dobu jim trvalo sehnat ubytování.

Tabulka 45: Ukrajinci, faktor – „Kolik lidí trvale žijících v Česku jste znal/a před vaším odjezdem?“

Correlations ^a				
			Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?
Spearman's rho	Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Correlation Coefficient	1,000	,244**
		Sig. (2-tailed)	.	,002
		N	157	157
	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Correlation Coefficient	,244**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,002	.
		N	157	157

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p u Ukrajinců je rovna 0,002, tedy také existuje statisticky významný vliv toho, kolik lidí trvale žijících v ČR respondenti před svým odjezdem znali, na to, za jak dlouho si byli schopni sehnat si své první ubytování. Je zajímavé, že dle kladného korelačního koeficientu, platí opačný efekt než je tomu u Vietnamců, tedy, že čím více lidí v Česku znali, tím delší dobu jim trvalo sehnat si první ubytování.

Tabulka 46: Vietnamci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“

			Correlations ^a	
			Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:
Spearman's rho	Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Correlation Coefficient	1,000	,487**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
	N		113	113
	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Correlation Coefficient	,487**	1,000
Sig. (2-tailed)		,000	.	
N		113	113	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv blízkosti vztahu s lidmi, které v Česku znali na to, za jak dlouho si byli schopni sehnat si první ubytování. Kladný korelační koeficient udává, že čím vyšší blízkost vztahu, tím kratší dobu jim trvalo sehnat si první ubytování.

Tabulka 47: Ukrajinci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“

			Correlations ^a	
			Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:
Spearman's rho	Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Correlation Coefficient	1,000	,239**
		Sig. (2-tailed)	.	,003
		N	157	157
	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Correlation Coefficient	,239**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,003	.
		N	157	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

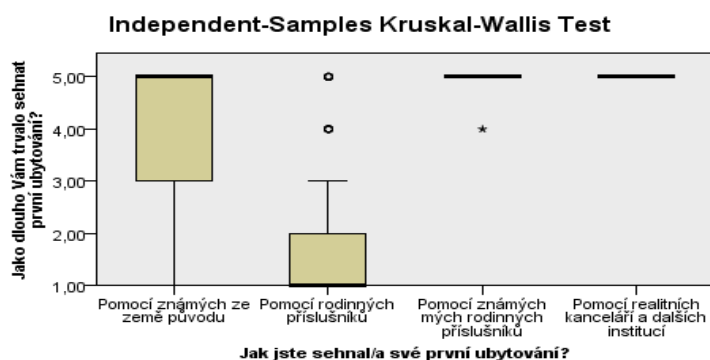
P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,003, tedy také existuje statisticky významný vliv blízkosti vztahu s lidmi, které v Česku znali, na to, za jak dlouho si byli schopni sehnat své první ubytování. Korelační koeficient udává, že čím vyšší blízkost vztahu, tím kratší dobu jim trvalo sehnat si své první ubytování.

Dále bylo testováno, zda má statisticky významný vliv to, **kolik z těchto lidí respondent před svým odjezdem kontaktoval s nějakým dotazem či jinými záležitostmi** na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat své první ubytování. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,521 u Ukrajinců 0,353. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Tabulka 48: Vietnamci, faktor – „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of Jak jste sehnal/a své první ubytování?.	Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p je rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv toho, jak respondenti sehnali své první ubytování na to, za jak dlouho si ho byli schopni sehnat. Z grafického znázornění (viz výše) a post-hoc testů (viz níže), vyplývá, že ti, kteří sehnali své první ubytování pomocí rodinných příslušníků, měli toto ubytování většinou domluvené už před odjezdem. Ti, kteří ho sehnali jinak než pomocí svých rodinných příslušníků, ho sháněli většinou více než týden.

Tabulka 49: Vietnamci, faktor – „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“ , post-hoc testy

Each node shows the sample average rank of Jak jste sehnal/a své první ubytování?.

Sample1-Sample2	Test Statistic	Std. Error	Std. Test Statistic	Sig.	Adj.Sig.
Pomocí rodinných příslušníků-Pomocí známých ze země původu	37,657	7,190	5,237	,000	,000
Pomocí rodinných příslušníků-Pomocí známých mých rodinných příslušníků	-51,547	10,472	-4,922	,000	,000
Pomocí rodinných příslušníků-Pomocí realitních kanceláří a dalších institucí	-53,797	15,956	-3,372	,001	,004
Pomocí známých ze země původu-Pomocí známých mých	-13,890	11,630	-1,194	,232	1,000

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

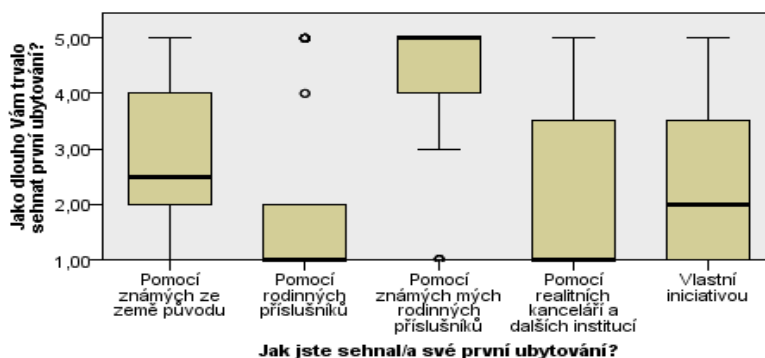
Tabulka 50: Ukrajinci, faktor – „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“

Hypothesis Test Summary

	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of Jak jste sehnal/a své první ubytování?.	Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Independent-Samples Kruskal-Wallis Test

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p je v případě respondentů z Ukrajiny rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv toho, jak respondenti sehnali své první ubytování, na to, za jak dlouho si ho byli schopni sehnat. Z grafického znázornění je možné pozorovat odlišnou situaci, než tomu bylo u Vietnamců. Rodinní příslušníci zde hrají stejnou roli jako u Vietnamců, ale jsou zde navíc také realitní kanceláře, jež patrně respondenti kontaktují už před odjezdem, a také vlastní iniciativa, která jim v mediánu zajistí ubytování ihned po příjezdu. Také známí ze země původu byli u respondentů z Ukrajiny zárukou rychlého sehnání prvního ubytování.

Tabulka 51: Ukrajinci, faktor – „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“, post-hoc testy

Pomocí rodinných příslušníků-Vlastní iniciativou	-9,694	10,474	-,925	,355	1,000
Pomocí rodinných příslušníků-Pomocí známých ze země původu	35,408	8,707	4,067	,000	,000
Pomocí rodinných příslušníků-Pomocí známých mých rodinných příslušníků	-49,625	10,812	-4,590	,000	,000
Pomocí realitních kanceláří a dalších institucí-Vlastní iniciativou	-3,286	18,716	-,176	,861	1,000
Pomocí realitních kanceláří a dalších institucí-Pomocí známých ze země původu	29,000	17,787	1,630	,103	1,000
Pomocí realitních kanceláří a dalších institucí-Pomocí známých mých rodinných příslušníků	43,218	18,907	2,286	,022	,223
Vlastní iniciativou-Pomocí známých ze země původu	25,714	11,149	2,306	,021	,211
Vlastní iniciativou-Pomocí známých mých rodinných příslušníků	39,932	12,860	3,105	,002	,019
Pomocí známých ze země původu-Pomocí známých mých rodinných příslušníků	-14,218	11,467	-1,240	,215	1,000

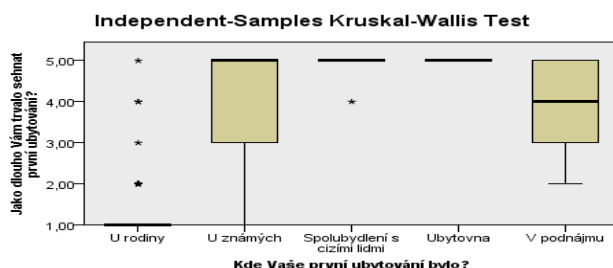
(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Následně provedené post-hoc testy z tohoto testu vyřadily realitní kanceláře, jež už dále nevyšly jako statisticky významné, a to především z toho důvodu, že takto ubytování sehnalo pouze 7 respondentů.

Tabulka 52: Vietnamci, faktor – „Kde bylo Vaše první ubytování?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of Kde Vaše první ubytování bylo?.	Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Tabulka 53: Vietnamci, faktor – „Kde bylo Vaše první ubytování?“, post-hoc testy

Each node shows the sample average rank of Kde Vaše první ubytování bylo?.

Sample1-Sample2	Test Statistic	Std. Error	Std. Test Statistic	Sig.	Adj.Sig.
U rodiny-V podnájmu	-47,803	9,271	-5,156	,000	,000
U rodiny-U známých	-48,127	6,866	-7,010	,000	,000
U rodiny-Spolubydlení s cizími lidmi	-61,518	11,149	-5,518	,000	,000
U rodiniv-Ubvtovna	-64,018	31,354	-2,042	,041	,412

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

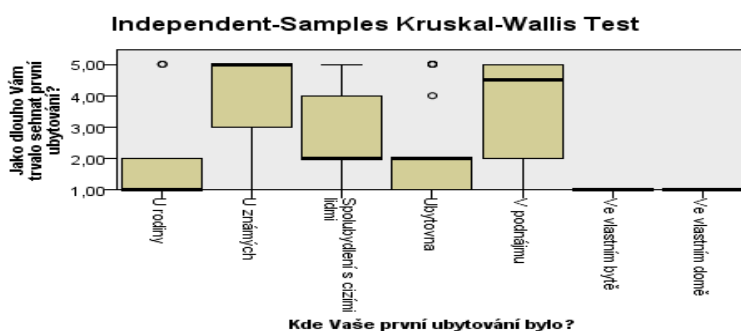
Hodnota p je u respondentů z Vietnamu rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv toho, kde měli respondenti své první ubytování, na to, za jak dlouho si ho byli schopni sehnat. Z grafického znázornění lze pozorovat, že v drtivé většině případů, ti, kteří se ubytovali u rodiny, měli toto ubytování domluvené před odjezdem. Ostatním možnostem to pak trvalo spíše déle. Výsledky post-hoc testů přirozeně korespondují s tím, co je patrné z grafu.

Tabulka 54: Ukrajinci, faktor – „Kde bylo Vaše první ubytování?“

Hypothesis Test Summary

	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of Kde Vaše první ubytování bylo?.	Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota je u respondentů z Ukrajiny také rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv toho, kde měli respondenti své první ubytování na to,

za jak dlouho si ho byli schopni sehnat. Zde je situace ale o něco složitější než u Vietnamců. Zřejmé je, že ti, kteří se ubytovali u známých, většinou své bydlení hledali více než týden. Delší dobu to pak trvalo i těm, co se ubytovali v podnájmu. Naopak rodina opět přirozeně znamená, že respondenti měli zajištěné ubytování předem.

Dále bylo testováno, zda **index mobilizačního sociálního kapitálu** má vliv na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat své první ubytování. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,150, u Ukrajinců 0,280. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Podobná situace nastala u testování **indexu přemostujícího sociálního kapitálu** a vlivu na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat své první ubytování. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,624, u Ukrajinců 0,282. Z uvedeného vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Tabulka 55: Výzkumná otázka č. 2 – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „rychlost sehnání si prvního ubytování“ na nezávislých proměnných)

Faktor	Vietnamci	Ukrajinci
Pohlaví	Ne	Ano
Věk	Ano	Ne
Vzdělání	Ne	Ne
Znalost jazyka	Ne	Ne
Rodinný stav	Ano	Ne
Délka pobytu	Ne	Ne
Druh pobytu	Ne	Ano
S kým bydlíte	Ne	Ano
Typ temperamentu	Ne	Ne
Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a známých, kdo migroval do ČR?	Ne	Ne
Kolik lidí, žijících v ČR jste znal/a před Vaším příjezdem?	Ano	Ano
Charakterizujte blízkost vztahu s většinou z těchto lidí.	Ano	Ano
Kolik, z těchto lidí, jste kontaktoval/a před svým odjezdem s nějakým dotazem?	Ne	Ne
Jak jste sehnal/a své první ubytování?	Ano	Ano
Kde toto ubytování bylo?	Ano	Ano
Index mobilizačního sociálního kapitálu	Ne	Ne
Index přemostujícího sociálního kapitálu	Ne	Ne

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.3.3. Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 2

Vietnamci

Na základě tabulky uvedené výše bude model pro Vietnamce obsahovat proměnné 1) věk, 2) „Kolik lidí, žijících v ČR jste znal/a před Vaším příjezdem?“ 3) „Charakterizujte blízkost vztahu s většinou z těchto lidí.“ 4) „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“ 5) „Kde toto ubytování bylo?“. Pro všechny tyto proměnné byla vypočtena korelace, pouze rodinný stav do korelace zahrnut není, neboť v post-hoc testech vyšel jako statisticky nevýznamný. Vzhledem k přítomnosti dummy proměnných byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b.

Tabulka 56: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		Kolik Vám je let?	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	d_rodinni	d_rodina
Kolik Vám je let?	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	1.000 113	-.069 .417 113	.175* .041 113	-.305** .001 113	-.478** .000 113
Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	-.069 .417 113	1.000 113	-.065 .447 113	.204* .022 113	.128 .153 113
Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	.175* .041 113	-.065 .447 113	1.000 113	-.625** .000 113	-.483** .000 113
d_rodinni	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	-.305** .001 113	.204* .022 113	-.625** .000 113	1.000 113	.695** .000 113
d_rodina	Correlation Coefficient Sig. (2-tailed) N	-.478** .000 113	.128 .153 113	-.483** .000 113	.695** .000 113	1.000 113

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z korelační matice lze pozorovat následující. S vyšším věkem je mírně spojen vzdálenější vztah s lidmi, které respondenti v Česku před svým příjezdem znali. Ti, kteří si sehnali první ubytování pomocí rodinných příslušníků, mají nižší věk a také v Česku znali před svým odjezdem více lidí než ti, kteří jej sehnali jinak. Dále ti, jejichž první ubytování bylo u rodiny, mají nižší věk než ti, kteří byli ubytováni jinde. Dále z tabulky vyplývá, že blízkost vztahu s lidmi, které respondenti v Česku znali, také silně koreluje s ubytováním u rodinných příslušníků a sehnání prvního ubytování právě pomocí rodinných příslušníků. Ti, kteří tak učinili, mají bližší vztah s lidmi, které v Česku znali, než ostatní skupiny. V neposlední řadě a spíše samozřejmě, sehnání ubytování přes rodinné příslušníky silně koreluje s prvním ubytováním u rodinných příslušníků.

Celkově z výsledků provedených analýz vyplývá, že doba, za kterou si respondenti z Vietnamu sehnali v Česku své první ubytování, statisticky významně souvisí s jejich věkem, počtem osob, které v ČR znali před svým odjezdem a blízkost vztahu s těmito osobami. Z výsledků vyplývá, že v rámci blízkosti vztahů se jednalo převážně o velmi blízké rodinné vztahy, čili právě tyto vztahy jim pomáhají sehnat si první ubytování, neboť jsou většinou ubytování právě u rodinných příslušníků, které v Česku mají. Což už neplatí u respondentů s vyšším věkem, kteří většinou nemigrují za rodinou a těm, sehnat si první ubytování většinou trvalo déle.

Ukrajinci

Na základě tabulky uvedené výše bude model pro Vietnamce obsahovat: 1) pohlaví 2) druh pobytu 3) s kým respondent bydlí 4) „Kolik lidí žijících v ČR jste znal/a před Vaším příjezdem?“ 5) „Charakterizujte blízkost vztahu s většinou z těchto lidí.“ 6) „Jak jste sehnal/a své první ubytování?“ 7) „Kde toto ubytování bylo?“. Pro všechny tyto proměnné byla vypočtena korelace. Vzhledem k přítomnosti dummy proměnných byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b.

Z korelační matice viz příloha č. 5 lze pozorovat následující. Pobyt za účelem studia mají v Česku spíše muži než ženy. S přáteli bydlí spíše muži než ženy. Přes rodinné příslušníky a realitní kanceláře si bydlení sehnaly spíše ženy než muži. Vlastní iniciativou nebo přes známé, či známé svých rodinných příslušníků si bydlení sehnali spíše muži. Více lidí trvale žijících v Česku před svým příjezdem znali spíše muži než ženy. Větší blízkost vztahu s těmito lidmi měly ženy než muži. Ti, kteří v Česku pobývají na zaměstnaneckou kartu nebo za účelem studia bydlí spíše u přátel než jinak a bydlení si našli spíše přes známé rodinných příslušníku než jiným způsobem. Blízkost lidí, které v Česku znali před svým odjezdem, mají tito respondenti nižší než ostatní skupiny s jiným druhem pobytu. Ti, co bydlí s přáteli, si bydlení našli spíše jiným způsobem než přes rodinu či realitní kancelář a to především vlastní iniciativou nebo přes známé. Bydleli poté hlavně v podnájmu a u známých. Ti, kteří si sehnali ubytování přes rodinné příslušníky nebo pomocí realitních kanceláří mají větší blízkost vztahů s lidmi, které v Česku znali před svým příjezdem. Dále ti, kteří si sehnali ubytování vlastní iniciativou nebo přes známé, znali více lidí, se kterými si ovšem byli méně blízcí než ostatní skupiny. A ti, kteří

si sehnali ubytování přes známé svých rodinných příslušníků, měli spíše vzdálenější vztahy s lidmi, které znali před svým příjezdem.

Celkově z výsledků provedených analýz plyne, že doba, za kterou si Ukrajinci sehnali své první ubytování, statisticky významně souvisí s jejich pohlavím, druhem pobytu, tím, s kým bydlí, kolik lidí v Česku znali před svým odjezdem, blízkostí vztahu s těmito lidmi, způsobem sehnání prvního ubytování a kde toto ubytování bylo. Již před odjezdem měli většinou ubytování zajištěno ti, kteří jej sehnali pomocí svých rodinných příslušníků nebo pomocí realitních kanceláří. Tito lidé potom většinou bydlí jinde než u přátel a mají vysokou blízkost vztahů s lidmi, které v Česku znali před svým příjezdem. Jedná se především o ženy, které díky úzkým vazbám v rodině mají často bydlení zajištěno předem. Muži naopak častěji hledali bydlení vlastní iniciativou a také na základě toho, že před odjezdem v Česku znali více lidí, ale sehnání ubytování jim obecně trvalo déle. Muži častěji než ženy bydlí u přátel. Dá se tedy říci, že muži využívají k sehnání bydlení širší sociální síť a ženy se spíše orientují na své blízké.

Komparace sledovaných migračních skupin

Z výsledků, které jsou pro obě migrační skupiny dostupné, je možné pozorovat, že co se týče sehnání první práce, existují faktory, které jsou statisticky významné pro obě sledované skupiny. Pro obě skupiny platí, že čím bližší vztahy s lidmi, které v Česku znali, respondenti měli, tím kratší dobu jim trvalo sehnat si své první ubytování. To je samozřejmě úzce spjato s tím, že blízkými vztahy se rozumí vztahy rodinné a tedy tito migranti, kteří v Česku měli nějaké rodinné příslušníky, měli většinou ubytování domluvené předem a to právě u své rodiny. U respondentů z Ukrajiny se potom vyskytuje, ve srovnání s respondenty z Vietnamu, také více případů toto, že pokud si ubytování hledali jinak, než pomocí rodinných příslušníků a pokud bydleli jinde než u nich, pak jim sehnat si první ubytování trvalo většinou týden a déle. U respondentů z Ukrajiny dále existují rozdíly mezi muži a ženami, kdy ženy si mnohem častěji sehnali bydlení pomocí rodinných příslušníků než muži. U respondentů z Vietnamu se rozdíly projevily u věku respondentů, kdy s rostoucím věkem trvalo sehnání ubytování sehnat déle. Celkově tedy až na drobné rozdíly neexistují významné rozdíly mezi sledovanými skupinami respondentů, což dokládá

test nezávislosti, viz níže, kde se potvrdilo, že neexistuje statisticky významný rozdíl mezi respondenty z Ukrajiny a Vietnamu v tom, jak dlouho jim trvalo sehnat si své první ubytování.

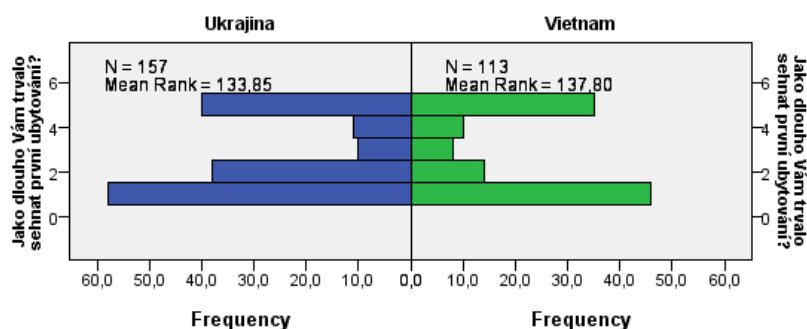
Tabulka 57: Ot. č. 2 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? is the same across categories of Pocházíte z:.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,668	Retain the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Independent-Samples Mann-Whitney U Test

Pocházíte z:

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.3.4. Výzkumná otázka č. 3 – testy nezávislosti

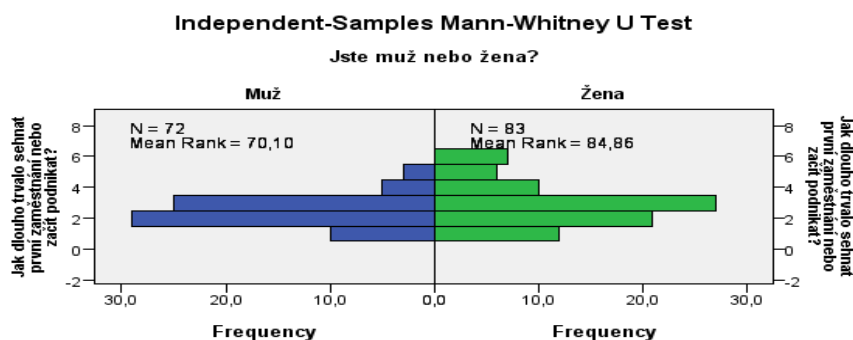
JAKÉ FAKTORY OVLIVNILY TO, JAK DLOUHO VÁM TRVALO SEHNAT SI PRVNÍ PRÁCI?

Jako závislá proměnná v této výzkumné otázce do analýz vstupuje otázka „*Jak dlouho Vám trvalo sehnat si první práci?*“. Položená výzkumná otázka tedy hledá odpověď na to, které faktory ovlivnily nebo přispěly k tomu, za jak dlouho se respondentovi podařilo sehnat si svou první práci a vzájemně mezi sebou porovnává, jak se vliv různých faktorů liší mezi oběma sledovanými migračními skupinami. Tato závislá proměnná tedy byla na následujících stránkách korelována s různými faktory a z výsledků testů nezávislosti vyplynulo následující.

Tabulka 58: Ukrajinci, faktor – pohlaví

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? is the same across categories of Jste muž nebo žena?	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,034	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny tento test prokázal statisticky významný vliv pohlaví na to, jak rychle si respondenti byli schopni sehnat první práci. Hodnota p byla 0,034. Z grafu je možné vyčíst, že ženám trvalo sehnat si první práci statisticky významně déle než mužům.

Testu nezávislosti dále prokázal, že pohlaví nemá statisticky významný vliv na rychlost sehnání práce u respondentů z Vietnamu, kde p-hodnota byla 0,419.

Tabulka 59: Ukrajinci, faktor – věk

Correlations ^a				
			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Kolik Vám je let?
Spearman's rho	Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Correlation Coefficient	1,000	-,197*
		Sig. (2-tailed)	.	,014
		N	155	155
	Kolik Vám je let?	Correlation Coefficient	-,197*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,014	.
		N	155	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny p-hodnota značí statisticky významný vliv věku na to, za jak dlouho si sehnali svou první práci. Dle korelačního koeficientu lze říci, že s rostoucím věkem klesá doba hledání práce. Vzhledem k tomu, že obecně by bylo možné očekávat spíše opačný efekt, byla pro podrobnější pochopení vytvořena kontingenční tabulka:

Tabulka 60: Ukrajinci, faktor – věk, kontingenční tabulka

Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? * Kolik Vám je let?
Crosstabulation^a

Count		Kolik Vám je let?				Total
		15-25	26-40	41-60	60+	
Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Měl/a jsem ji domluvenou předem	2	15	5	0	22
	Začal/a jsem pracovat prakticky ihned po svém příchodu	12	20	13	5	50
	Sehnat práci mi trvalo cca 1-3 měsíce	8	32	12	0	52
	Sehnat práci mi trvalo cca 3-6 měsíců	6	5	4	0	15
	Sehnám práci mi trvalo více než půl roku	6	1	1	1	9
	Sehnat práci mi trvalo rok a více	5	1	0	1	7
Total		39	74	35	7	155

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z kontingenční tabulky lze vyčíst, že věkové skupiny 60+ nemá příliš silnou roli, protože má významně méně pozorování. Pokud se porovnájí skupiny 15 – 25 a 26 – 40, lze tam pozorovat, že poměr odpovědí je ve druhém řádku 12:20, což znamená, že věková kategorie 26 – 40 byla rychlejší v sehnání první práce než skupina 15 – 25, což ovlivnilo předchozí analýzu, ale už to není tak překvapivé. Lze předpokládat, že závislost délky hledání první práce na věku je nelineární v tom smyslu, že u mladých s rostoucím věkem doba hledání práce klesá, ale s přibývajícím věkem pak dojde k zlomu, po němž doba hledání práce bude prodlužovat. Vzhledem k tomu, jaké věkové rozložení datový soubor obsahuje, lze tedy spíše pozorovat jen tu první část, která se jeví jako lineární, a z toho tedy plyne výsledek, že s rostoucím věkem doba hledání první práce klesá, tedy záporná korelace.

Test nezávislosti dále prokázal, že věk nemá statisticky významný vliv na sehnání si první práce u respondentů z Vietnamu, kde p-hodnota byla 0,114.

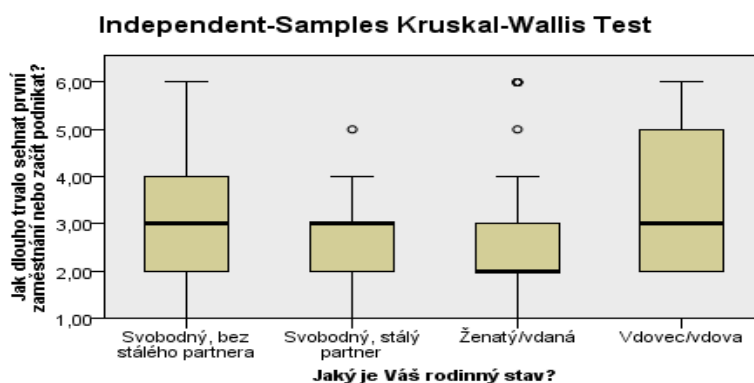
Dále bylo testováno, zda má **vzdělání** statisticky významný vliv na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat svou první práci. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,722 u Ukrajinců 0,077. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Jako další se testovalo, zda existuje statisticky významný vliv **znalosti jazyka** na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat svou první práci. U Vietnamců byla p-hodnota 0,680 u Ukrajinců 0,976. Z toho plyne, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Tabulka 61: Ukrajinci, faktor – rodinný stav

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? is the same across categories of Jaký je Váš rodinný stav?.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,010	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny p-hodnota (0,010) značí statisticky významný vliv rodinného stavu na to, za jak dlouho si sehnali svou první práci.

Tabulka 62: Ukrajinci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy

Ženatý/vdaná-Svobodný, stálý partner	13,537	9,433	1,435	,151	,908
Ženatý/vdaná-Svobodný, bez stálého partnera	26,397	8,533	3,094	,002	,012
Ženatý/vdaná-Vdovec/vdova	-29,358	16,989	-1,728	,084	,504
Svobodný, stálý partner-	13,537	9,433	1,435	,151	,908

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z post-hoc testů vyšel statisticky významný rozdíl u respondentů z Ukrajiny pro jednu dvojici – svobodným bez stálého partnera, trvá najít si práci statisticky významně déle než ženatým/vdaným.

Test nezávislosti dále prokázal, že rodinný stav nemá statisticky významný vliv na sehnání si první práce u respondentů z Vietnamu, kde p-hodnota byla 0,316.

Tabulka 63: Vietnamci, faktor – délka pobytu

Correlations ^a			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Jak dlouho pobýváte na území ČR?
Spearman's rho	Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Correlation Coefficient	1,000	,187*
		Sig. (2-tailed)	.	,047
		N	113	113
	Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Correlation Coefficient	,187*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,047	.
		N	113	113

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Vietnamu p-hodnota (0,047) značí statisticky významný vliv délky pobytu na to, za jak dlouho si sehnali svou první práci. Dle korelačního koeficientu je patrné, že s rostoucí délkou pobytu roste doba, kterou Vietnamci potřebovali k nalezení práce.

Tabulka 64: Ukrajinci, faktor – délka pobytu

Correlations ^a			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Jak dlouho pobýváte na území ČR?
Spearman's rho	Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Correlation Coefficient	1,000	-,164*
		Sig. (2-tailed)	.	,042
		N	155	155
	Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Correlation Coefficient	-,164*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,042	.
		N	155	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny p-hodnota (0,042) značí statisticky významný vliv délky pobytu na to, za jak dlouho si sehnali svou první práci. Dle korelačního koeficientu je patrné, že s rostoucí délkou pobytu klesá doba, kterou Ukrajinci potřebovali k nalezení práce.

Dále bylo testováno, zda má **druh pobytu** statisticky významný vliv na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat svou první práci. U Vietnamců byla

p-hodnota rovna 0,312 u Ukrajinců 0,052. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

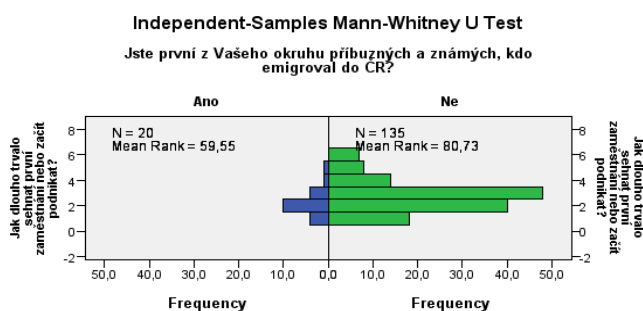
Dále bylo testováno, zda existuje statisticky významný vliv toho, s kým respondenti bydlí na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat svou první práci. U Vietnamců byla p-hodnota 0,082 u Ukrajinců 0,277. Z toho vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Ani u **temperamentu** se neprojevil statisticky významný vliv na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat svou první práci. U Vietnamců byla p-hodnota 0,800 u Ukrajinců 0,181.

Tabulka 65: Ukrajinci, faktor – „Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a známých, kdo emigroval do ČR?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? is the same across categories of Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a známých, kdo emigroval do ČR?.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,041	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny p-hodnota (0,041) značí statisticky významný vliv toho, zda byl respondent první ze svého okruhu příbuzných a známých, kdo migroval do ČR na to, za jak dlouho si sehnali svou první práci. Dle grafu je vidět, že ti, kteří v Česku byli první, si sehnali práci statisticky významně rychleji, než ti, kteří první nebyli.

Test nezávislosti dále prokázal, že tento faktor nemá statisticky významný vliv u Vietnamců, kde p-hodnota byla 0,761.

Tabulka 66: Vietnamci, faktor – „Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?“

Correlations ^a				
			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?
Spearman's rho	Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Correlation Coefficient	1,000	-,196*
		Sig. (2-tailed)	.	,037
		N	113	113
	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Correlation Coefficient	-,196*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,037	.
		N	113	113

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Vietnamu p-hodnota (0,037) značí statisticky významný vliv toho, kolik osob respondenti znali v ČR před svým odjezdem, na to, za jak dlouho si sehnali svou první práci. Dle korelačního koeficientu lze říci, že čím více lidí v Česku znali, tím kratší dobu jim trvalo sehnat si práci.

Test nezávislosti dále prokázal, že tento faktor nemá statisticky významný vliv na sehnání si práce u respondentů z Ukrajiny, kde p-hodnota byla 0,842.

Tabulka 67: Ukrajinci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“

Correlations ^a				
			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:
Spearman's rho	Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Correlation Coefficient	1,000	-,211**
		Sig. (2-tailed)	.	,008
		N	155	155
	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Correlation Coefficient	-,211**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,008	.
		N	155	157

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny p-hodnota (0,008) značí statisticky významný vliv toho, jak si respondenti byli blízcí s lidmi, které v Česku znali před svým příjezdem na to, za jak dlouho si sehnali svou první práci. Záporný korelační koeficient lze vysvětlit tak, že čím bližší vztah s lidmi, které v Česku před svým příjezdem respondenti znali, tím delší dobu jim trvalo sehnat si práci.

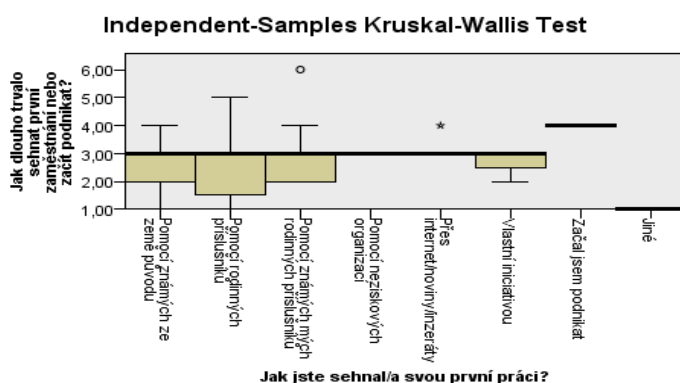
Test nezávislosti dále prokázal, že tento faktor nemá statisticky významný vliv u Vietnamců, kde p-hodnota byla 0,612.

Dále bylo testováno, zda má statisticky významný vliv to, **kolik lidí, které v Česku respondenti znali, kontaktovali s nějakým problémem před svým příjezdem**, na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat svou první práci. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,344 u Ukrajinců 0,612. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Tabulka 68: Vietnamci, faktor – „Jak jste sehnal/a svou první práci?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? is the same across categories of Jak jste sehnal/a svou první práci?.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Vietnamu p-hodnota (0,000) značí statisticky významný vliv toho, jak respondenti sehnali svou první práci, na to, za jak dlouho si ji sehnali.

Tabulka 69: Vietnamci, faktor – „Jak jste sehnal/a svou první práci?“, post-hoc testy

Jiné-Přes internet/noviny/inzeráty	70,214	31,367	2,238	,025	,705
Jiné-Začal jsem podnikat	101,500	32,142	3,158	,002	,044
Pomocí rodinných příslušníků-Pomocí známých ze země	6,770	7,784	,870	,384	1,000
Pomocí rodinných příslušníků-Přes internet/noviny/inzeráty	-30,751	12,445	-2,471	,013	,377
Pomocí rodinných příslušníků-Začal jsem podnikat	-62,037	14,285	-4,343	,000	,000
Pomocí známých ze země původu-Vlastní iniciativou	-3,433	17,767	-,193	,847	1,000
Pomocí známých ze země původu-Pomocí známých mých rodinných příslušníků	-8,740	7,166	-1,220	,223	1,000
Pomocí známých ze země původu-Pomocí neziskových organizací	-18,767	21,428	-,876	,381	1,000
Pomocí známých ze země původu-Přes internet/noviny/inzeráty	-23,981	12,316	-1,947	,052	1,000
Pomocí známých ze země původu-Začal jsem podnikat	-55,267	14,173	-3,899	,000	,003
Vlastní iniciativou-Pomocí známých mých rodinných	5,307	17,596	302	,763	1,000
rodinných příslušníků-Přes internet/noviny/inzeráty	-15,241	12,068	-1,263	,207	1,000
Pomocí známých mých rodinných příslušníků-Začal jsem podnikat	-46,526	13,958	-3,333	,001	,024
Pomocí neziskových organizací-Přes internet/noviny/inzeráty	-5,214	23,525	-,222	,825	1,000

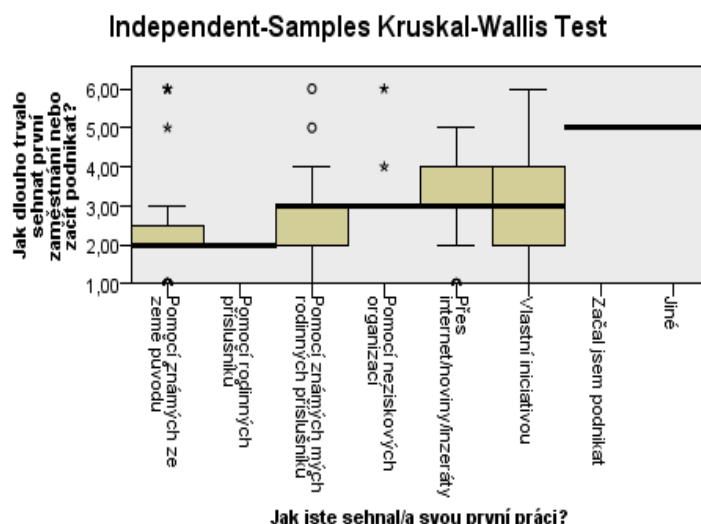
(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z post-hoc testu je zřejmé, že ti, kteří začali podnikat, mají delší dobu pro nalezení první práce než ostatní skupiny. Avšak vzhledem k tomu, že podnikat začalo po svém příjezdu pouze 5 respondentů, není tento faktor příliš relevantním. V ostatních skupinách se totiž statisticky významný vliv nevyskytuje.

Tabulka 70: Ukrajinci, faktor – „Jak jste sehnal/a svou první práci?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? is the same across categories of Jak jste sehnal/a svou první práci?.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny p-hodnota (0,000) značí statisticky významný vliv toho, jak respondenti sehnali svou první práci, na to, za jak dlouho si ji sehnali.

Tabulka 71: Ukrajinci, faktor – „Jak jste sehnal/a svou první práci?“ , post-hoc testy

Pomocí známých ze země původu-Pomocí známých mých rodinných příslušníků	-19,002	8,937	-2,126	,033	,937
Pomocí známých ze země původu-Přes internet/noviny/inzeráty	-35,090	10,842	-3,237	,001	,034
Pomocí známých ze země původu-Vlastní iniciativou	-35,540	11,010	-3,228	,001	,035
Pomocí známých ze země původu-Vlastní iniciativou	-35,540	11,010	-3,228	,001	,035
Pomocí známých ze země původu-Pomocí neziskových organizací	-49,376	14,928	-3,308	,001	,026
Pomocí známých ze země	,86 176	31 115	,2 770	,006	,157

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Post-hoc testy ukazují, že ti, kteří využili známých ze země původu k sehnání první práce, měli statisticky významně kratší dobu shánění práce než ostatní skupiny respondentů.

Tabulka 72: Vietnamci, faktor – index mobilizačního sociálního kapitálu

Correlations ^a			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Index_mobilizacni_kapital
Spearman's rho	Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Correlation Coefficient	1,000	-,195
		Sig. (2-tailed)	.	,038
		N	113	113
	Index_mobilizacni_kapital	Correlation Coefficient	-,195	1,000
		Sig. (2-tailed)	,038	.
		N	113	113

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle hodnoty p (0,038) má index mobilizačního sociálního kapitálu statisticky významný vliv u respondentů z Vietnamu na to, za jak dlouho si byli schopni sehnat svoji první práci. Korelační koeficient ukazuje, že čím vyšší index mobilizačního sociálního kapitálu respondenti měli, tím kratší potřebovali dobu k sehnání své první práce.

Tabulka 73: Ukrajinci, faktor – index mobilizačního sociálního kapitálu

Correlations ^a			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Index_mobilizacni_kapital
Spearman's rho	Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Correlation Coefficient	1,000	-,165
		Sig. (2-tailed)	.	,041
		N	155	155
	Index_mobilizacni_kapital	Correlation Coefficient	-,165	1,000
		Sig. (2-tailed)	,041	.
		N	155	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle hodnoty p (0,041) má index mobilizačního sociálního kapitálu statisticky významný vliv u respondentů z Ukrajiny na to, za jak dlouho si byli schopni sehnat

svoji první práci. Korelační koeficient ukazuje, že čím vyšší index mobilizačního sociálního kapitálu respondenti měli, tím kratší potřebovali dobu k sehnání své první práce.

Dále bylo testováno, zda **index přemostujícího sociálního kapitálu** má statisticky významný vliv na to, za jak dlouho si byli respondenti schopni sehnat svou první práci. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,246, u Ukrajinců 0,051. Z čehož vyplývá, že ani pro jednu skupinu respondentů tento faktor nemá statisticky významný vliv.

Tabulka 74: Vietnamci, faktor – „Jak dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?“

Correlations ^a			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?
Spearman's rho	Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?	Correlation Coefficient	1,000	,258**
		Sig. (2-tailed)	.	,006
		N	113	113
	Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Correlation Coefficient	,258**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,006	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty 0,006, existuje statisticky významný vliv toho, jak dlouho respondentům z Vietnamu trvalo sehnat první ubytování, na to, jak dlouho jim trvalo sehnat si první práci. Dle kladného korelačního koeficientu lze konstatovat, že čím rychleji sehnali ubytování, tím rychleji sehnali práci.

Test nezávislosti dále prokázal, že tento faktor nemá statisticky významný vliv u Ukrajinců, kde p-hodnota byla 0,090.

Tabulka 75: Výzkumná otázka č. 3 – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „rychlost sehnání si první práce“ na nezávislých proměnných)

Faktor	Vietnamci	Ukrajinci
Pohlaví	ne	ano
Věk	ne	ano
Vzdělání	ne	ne
Znalost jazyka	ne	ne
Rodinný stav	ne	ano
Délka pobytu	ano	ano
Druh pobytu	ne	ne
S kým bydlíte	ne	ne
Typ temperamentu	ne	ne
Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a známých, kdo emigroval do ČR?	ne	ano
Kolik lidí žijících v ČR jste znal/a před Vaším příjezdem?	ano	ne
Charakterizujte blízkost vztahu s většinou z těchto lidí.	ne	ano
Kolik z těchto lidí, které jste znal, jste před svým příjezdem kontaktoval?	ne	ne
Jak jste sehnal/a svou první práci?	Ano	ano
Index mobilizačního sociálního kapitálu	ano	ano
Index přemostňujícího sociálního kapitálu	ne	ne
Jak rychle Vám trvalo sehnat si své první ubytování?	ano	ne

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.3.5. Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 3

Vietnamci

Na základě tabulky uvedené výše bude model pro Vietnamce obsahovat proměnné 1) délka pobytu 2) „Kolik lidí, žijících v ČR jste znal/a před Vaším příjezdem?“ 3) „Jak rychle Vám trvalo sehnat si své první ubytování?“ 4) index mobilizačního sociálního kapitálu. Pro korelaci byl využit Spearmanův korelační koeficient, neboť vzorek neobsahuje žádné dummy proměnné.

Tabulka 76: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		Jak dlouho pobyváte na území ČR?	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Index_mobilizacni_kapital
Jak dlouho pobyváte na území ČR?	Correlation	1.000	-.125	.002	.028
	Coefficient				
	Sig. (2-tailed)		.186	.987	.768
	N	113	113	113	113
Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Correlation	-.125	1.000	-.219*	.138
	Coefficient				
	Sig. (2-tailed)	.186		.020	.145
	N	113	113	113	113
Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?	Correlation	.002	-.219*	1.000	-.136
	Coefficient				
	Sig. (2-tailed)	.987	.020		.150
	N	113	113	113	113
Index_mobilizacni_kapital	Correlation	.028	.138	-.136	1.000
	Coefficient				
	Sig. (2-tailed)	.768	.145	.150	
	N	113	113	113	113

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z korelační matice plyne především fakt, že čím více lidí respondenti před svým příjezdem znali, tím kratší dobu jim trvalo sehnat si první ubytování.

Celkově lze říci, že u respondentů z Vietnamu doba shánění první práce statisticky významně souvisela s délkou pobytu v Česku, s tím, kolik osob žijících v Česku znali před svým příjezdem, dobou, jakou potřebovali k sehnání svého prvního ubytování a hodnotou mobilizačního sociálního kapitálu. Lze konstatovat, že lidé, kteří měli vyšší hodnoty indexu mobilizačního sociálního kapitálu, si byli schopni sehnat první práci rychleji. Rychleji si první práci sehnali také ti, kteří si rychleji sehnali své první ubytování. Kratší doba sehnání první práce i prvního ubytování byla statisticky významně spojena s větším počtem lidí, které respondenti před svým odjezdem v Česku znali.

Ukrajinci

Na základě tabulky uvedené výše bude model pro Ukrajince obsahovat proměnné 1) pohlaví 2) věk 3) rodinný stav 4) délka pobytu 5) „Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a známých, kdo emigroval do ČR?“ 6) „Charakterizujte blízkost vztahu

s většinou z těchto lidí.“ 7) „Jak jste sehnal/a svou první práci?“ 8) index mobilizačního sociálního kapitálu. Pro všechny tyto proměnné bude dále vypočtena korelace. Vzhledem k přítomnosti dummy proměnných byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b.

Z korelační matice (viz přílohu č. 6) lze pozorovat následující. Ženy mají větší blízkost vztahů s osobami, které v Česku znaly před svým příjezdem, než muži. Zároveň mají ženy nižší index mobilizačního sociálního kapitálu než muži. Svobodní bez partnera patří k těm mladším ve sledovaném vzorku. Ti, co sehnali práci pomocí známých ze země původu, jsou v Česku déle než ti, kteří sehnali práci jiným způsobem. Ti, co sehnali práci pomocí svých známých ze země původu, mají nižší blízkost s lidmi, které v Česku znali před svým příjezdem, než ti, kteří sehnali práci jiným způsobem. Tyto osoby mají také vyšší index mobilizačního sociálního kapitálu než ti, kteří sehnali práci jinak. Čím jsou v Česku respondenti déle, tím vyšší mají hodnotu indexu mobilizačního sociálního kapitálu. Bližší vztah s lidmi, které v Česku respondenti znali před svým příjezdem, je také spojen s vyššími hodnotami indexu mobilizačního sociálního kapitálu.

Celkově se tedy dá říci, že doba hledání práce u Ukrajinců statisticky významně souvisí s pohlavím, věkem, rodinným stavem, délkou pobytu, tím, zda jsou v ČR první ze svého okruhu příbuzných a známých, blízkostí vztahu s lidmi, které v Česku znali před svým příjezdem, způsobem jakým si sehnali svou první práci a indexem mobilizačního sociálního kapitálu.

Rychlejší doba sehnání práce byla prokázána u mužů, kteří mají zároveň vyšší hodnoty indexu mobilizačního sociálního kapitálu než ženy, ale naopak nižší blízkost s lidmi, které v ČR před svým příjezdem znali. Rychlejší doba sehnání práce byla také zaznamenána u těch, jež si práci sehnali pomocí známých ze země původu. Tito lidé v Česku také zůstali déle a nemají v Česku natolik blízké osoby jako ti, kteří sehnali práci jiným způsobem. Dle rodinného stavu trvalo nejdéle najít práci svobodným bez stálého partnera, což jsou převážně mladší lidé. Rychleji si sehnali práci také lidé s vyšším indexem mobilizačního sociálního kapitálu, kteří jsou v Česku často jako první ze svého okruhu příbuzných a známých.

Komparace sledovaných migračních skupin

Z výsledků provedených analýz pro obě migrační skupiny je možné konstatovat, že u obou sledovaných skupin v rámci sehnání si první práce hraje statisticky významnou roli sociální kapitál. Jak u Vietnamců, tak u Ukrajinců se potvrdilo, že čím vyšší hodnoty mobilizačního sociálního kapitálu respondenti měli, tím kratší dobu potřebovali k sehnání své první práce.

U respondentů z Ukrajiny bylo dále možné konstatovat, že nejkratší dobu trvalo sehnání první práce těm, kteří využili pomoci svých známých ze země původu. Čili slabší vazby byly v tomto případě více užitečné, jak dokazuje i další statisticky významná proměnná, která uvádí, že čím větší blízkost vztahu s lidmi, které v Česku znali, respondenti z Ukrajiny měli, tím déle jim trvalo si první práci sehnat.

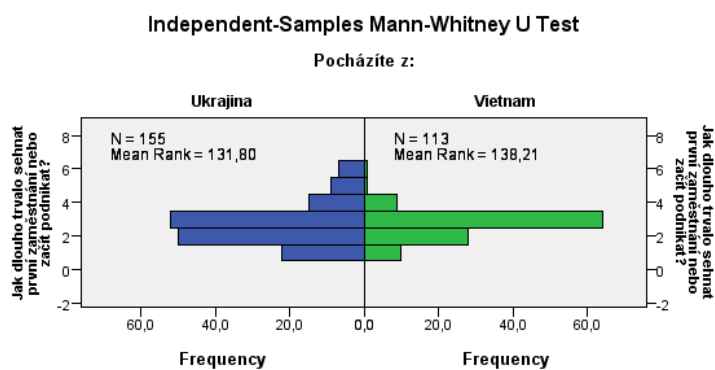
U respondentů z Vietnamu využití sociálního kapitálu potvrzuje fakt, že čím více osob v Česku před svým příjezdem znali, tím rychleji si v Česku byli schopni sehnat práci. Nelze ovšem porovnávat blízkost vztahů s těmito lidmi, neboť se u nich faktor blízkosti vztahů neprojevil jako statisticky významný.

Přes to, že lze u respondentů z Ukrajiny pozorovat více extrémních případů dlouhého hledání práce, více případů domluvené práce předem a také celková doba hledání práce je více variabilní, nelze říci, že by existoval statisticky významný rozdíl mezi respondenty z Ukrajiny a Vietnamu v tom, za jak dlouho si byli schopni sehnat svoji první práci.

Tabulka 77: Ot. č. 3 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? is the same across categories of Pocházíte z:.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,479	Retain the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4. Fáze usazení

5.3.4.1. Kódování otázek

V první řadě bylo pro další zpracování důležité vyhodnotit otázku č. 18 z dotazníku, která zněla: „Jaké faktory ovlivnily to, že jste se rozhodl/a právě pro Českou Republiku?“

Z celkem 15 faktorů, kterým respondenti přiřazovali důležitost, byly vytvořeny celkem tři dimenze – ekonomická, personální a sociální, se kterými bylo dále pracováno v analýzách.

Jednotlivé faktory byly do těchto dimenzí rozděleny následovně:

Tabulka 78: Kódování otázky č. 18 – rozdělení faktorů do jednotlivých dimenzí

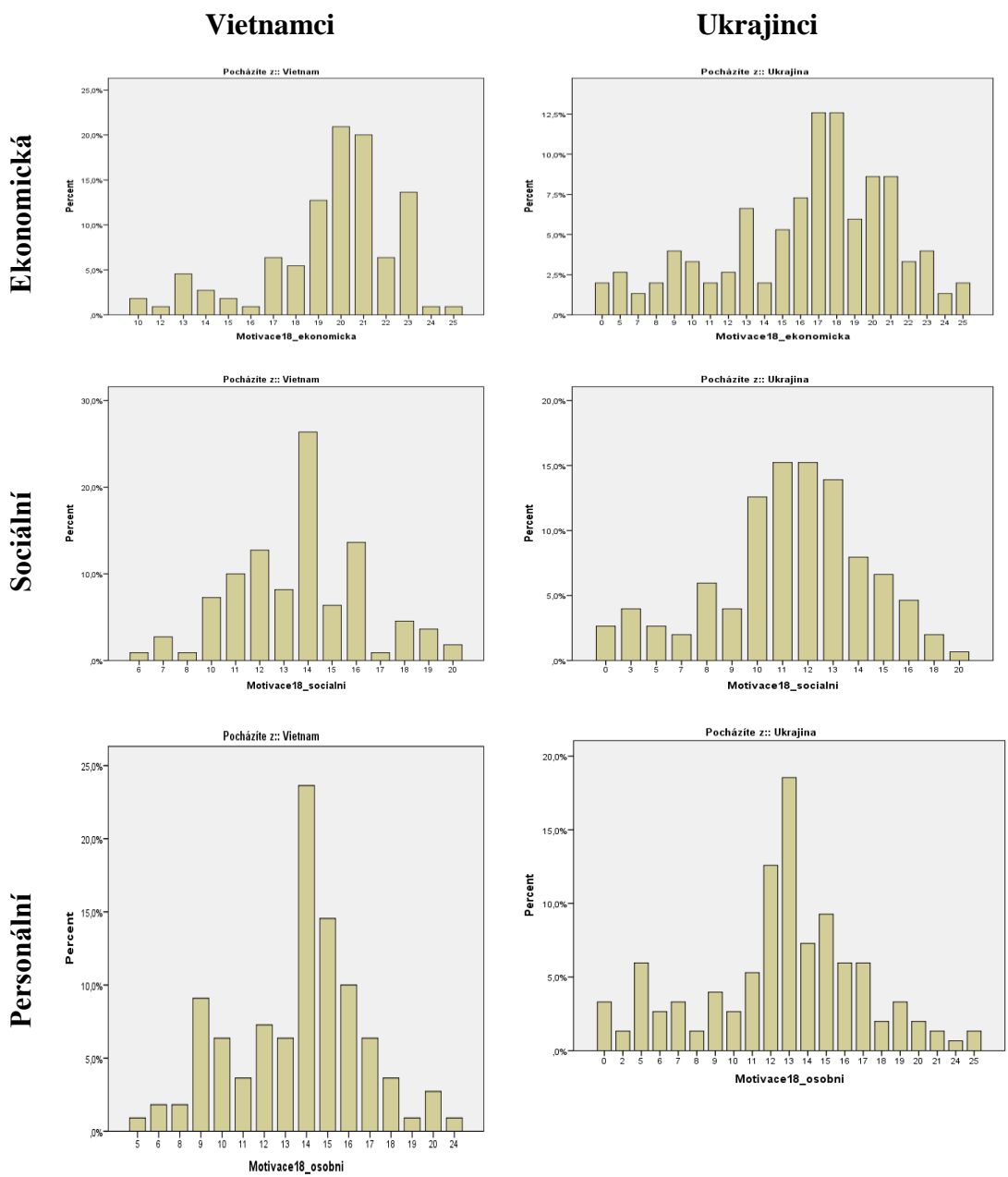
Dimenze	Faktory
Ekonomická	Je tu vidina dobré práce
	Je tu vidina dobrého výdělku
	Je tu vidina kvalitního života
	Dostal jsem pracovní příležitost
	Získal kvalifikaci
Sociální	Mám tu známé
	Mám tu rodinu
	Našel jsem si v Česku partnera
	Na doporučení mých známých
Personální	Kvůli českým lidem
	Líbí se mi jako země
	Je tu bezpečno
	Chci dále do jiné země
	Cestování
	Jazyky

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Metodika zpracování jednotlivých faktorů do těchto tří dimenzí vypadala následovně. Pro každou dimenzi motivace je použit součet dle škály použité v dotazníku, tedy 0 – 5. Z toho plyne, že u dimenze ekonomické budou hodnoty nabývat rozměru 0 až 25, u sociální 0 až 20, u personální 0 až 30. Ti respondenti, u kterých byly nalezeny chybějící hodnoty, byli z těchto výpočtů vyřazeni. Platí,

že čím vyšší číslo, tím důležitější faktor to pro respondenty byl. Výsledné rozložení pak vypadá následovně:

Tabulka 79: Rozložení hodnot ve stanovených dimenzích u jednotlivých migračních skupin

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4.2. Výzkumná otázka č. 4 – testy nezávislosti

CO PODMIŇUJE SUBJEKTIVNÍ SPOKOJENOST SE ŽIVOTEM V ČESKU? KTERÉ FAKTORY K TÉTO SPOKOJENOSTI PŘISPÍVAJÍ?

Jako závislá proměnná v této výzkumné otázce vystupuje otázka z dotazníku „Jste spokojen s životem v ČR?“. Položená výzkumná otázka tedy hledá odpověď na to, jaké faktory podmiňují subjektivní spokojenost s životem v Česku a jaké rozdíly je možné nalézt mezi sledovanými migračními skupinami. Spokojenost se životem v Česku je na následujících stránkách korelována s různými typy faktorů a z výsledků testů nezávislosti vyplynulo následující:

Prvním zkoumaným faktorem bylo **pohlaví** respondentů, u kterého se v testu nezávislosti neprokázalo, že by mělo statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku a to ani u jedné ze sledovaných migračních skupin. U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota rovna 0,066 a u respondentů z Ukrajiny p-hodnota dosahovala hodnoty 0,434.

Dále byl zkoumán statisticky významný vliv **věku** na spokojenost se životem v Česku a ani zde se neprokázal statisticky významný vliv tohoto faktoru na spokojenost zkoumaných migračních skupin. Vietnamci měli hodnotu p 0,057, Ukrajinci pak 0,296.

Tabulka 80: Vietnamci, faktor – vzdělání

			Correlations ^a	
			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Nejvyšší dosažené vzdělání?
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	-,292**
		Sig. (2-tailed)	.	,002
		N	113	113
	Nejvyšší dosažené vzdělání?	Correlation Coefficient	-,292**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,002	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je v případě vzdělání 0,002, tedy vzdělání má statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku u této migrační skupiny. Záporná korelace znamená, že s rostoucí úrovní vzdělání roste spokojenost se životem v Česku.

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,396, tedy vzdělání u této migrační skupiny nemá statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku.

Tabulka 81: Vietnamci, faktor – znalost českého jazyka

Correlations ^a				
			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	-,228*
		Sig. (2-tailed)	.	,015
		N	113	113
	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Correlation Coefficient	-,228*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,015	.
		N	113	113

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

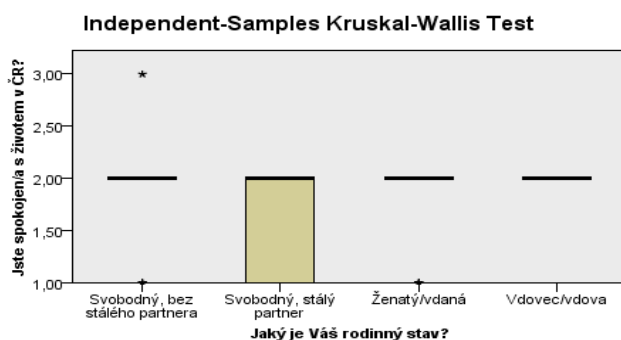
Hodnota p, u respondentů z Vietnamu, je v případě znalosti českého jazyka 0,015, tedy znalost českého jazyka má statisticky významný vliv na spokojenost s životem v Česku u této migrační skupiny. Záporná korelace znamená, že s rostoucí úrovní znalosti jazyka roste spokojenost se životem v Česku.

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,493, tedy znalost jazyka u této migrační skupiny nemá statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku.

Tabulka 82: Vietnamci, faktor – rodinný stav

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jste spokojen/a životem v ČR? is the same across categories of Jaký je Váš rodinný stav?.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,024	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty (0,024) existuje statisticky významný vliv rodinného stavu na spokojenost se životem v Česku u respondentů z Vietnamu. Z grafu je patrné, že první, třetí a čtvrté skupině splývají mediány dolní a horní kvartil, což znamená, že drtivá většina respondentů v těchto skupinách je „spíše spokojena“. U svobodných se stálým partnerem je možné pozorovat rozdíl, konkrétně v dolním kvartilu, což značí, že často odpovídali, že jsou „rozhodně spokojeni“, tzn., že celkově jsou spokojenější než ostatní skupiny.

Post-hoc testy, viz níže, prokázaly statisticky významný rozdíl pouze pro jednu dvojici, a sice že svobodní se stálým partnerem jsou statisticky významně spokojenější než ženatí/vdané.

Tabulka 83: Vietnamci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy

Svobodný, stálý partner- Svobodný, bez stálého partnera	16,779	6,692	2,507	,012	,073
Svobodný, stálý partner- Ženatý/vdaná	-17,298	5,882	-2,941	,003	,020
Svobodný, stálý partner- Vdovec/vdova	-23,368	16,738	-1,396	,163	,976

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,079, tedy rodinný stav u této migrační skupiny nemá statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku.

Dále byl zkoumán statisticky významný vliv **délky pobytu** na spokojenost se životem v Česku a ani zde se neprokázal statisticky významný vliv na spokojenost ani jedné z migračních skupin. Hodnota p pro Vietnamce byla 0,239, pro Ukrajince pak 0,089.

Stejně tak **druh pobytu** neměl u respondentů statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku, což dokazují hodnoty p, které pro Vietnamce byly 0,644 a pro Ukrajince 0,158.

Ani testování toho **s kým respondenti bydlí**, neprokázalo statisticky významný vliv na spokojenost s životem v Česku. U Vietnamců byla hodnota p rovna 0,607 a u Ukrajinců 0,087.

Dále byl testován **vliv temperamentu** na spokojenost se životem v Česku a ani zde se neprokázal statisticky významný vliv na spokojenost ani u jedné z migračních skupin. U Vietnamců byla p-hodnota 0,403, u Ukrajinců 0,726.

Vliv **osobní motivace k migraci** se u obou migračních skupin také prokázal jako statisticky bez vlivu na spokojenost se životem v Česku. Hodnota p u Vietnamců činila 0,684, u Ukrajinců 0,670.

Vliv **sociální motivace k migraci** také nebyl statisticky významný pro spokojenost se životem v Česku. P-hodnota Vietnamců byla 0,485 a Ukrajinců 0,998.

Stejně tomu bylo i u **ekonomické motivace k migraci**, kde se, dle p-hodnot (Vietnamci – 0,239; Ukrajinci – 0,058), také neprokázal statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku.

Tabulka 84: Ukrajinci, faktor – „Kolik lidí trvale žijících v Česku jste znal/a před vaším odjezdem?“

Correlations ^a				
			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	-,166*
		Sig. (2-tailed)	.	,038
		N	157	157
	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Correlation Coefficient	-,166*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,038	.
		N	157	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p 0,038 naznačuje, že existuje statisticky významný vliv toho, kolik lidí žijících v Česku respondenti znali před svým odjezdem na spokojenost s životem v Česku u respondentů z Ukrajiny. Záporný korelační koeficient dále specifikuje, že čím více lidí ukrajinští respondenti v Česku před svým odjezdem znali, tím spokojenější v Česku jsou.

U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota rovna 0,794, tedy tento faktor u nich neměl statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku.

Tabulka 85: Ukrajinci, faktor – „Charakterizujte blízkost vztahů s většinou těchto lidí.“

Correlations ^a				
			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	,192*
		Sig. (2-tailed)	.	,016
		N	157	157
	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Correlation Coefficient	,192*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,016	.
		N	157	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota 0,016 značí, že existuje statisticky významný vliv blízkosti vztahu s lidmi, které v Česku respondenti z Ukrajiny znali, na spokojenost se životem v Česku. Kladný korelační koeficient dále specifikuje, že čím bližší si respondenti s těmito osobami jsou, tím spokojenější jsou s životem v Česku.

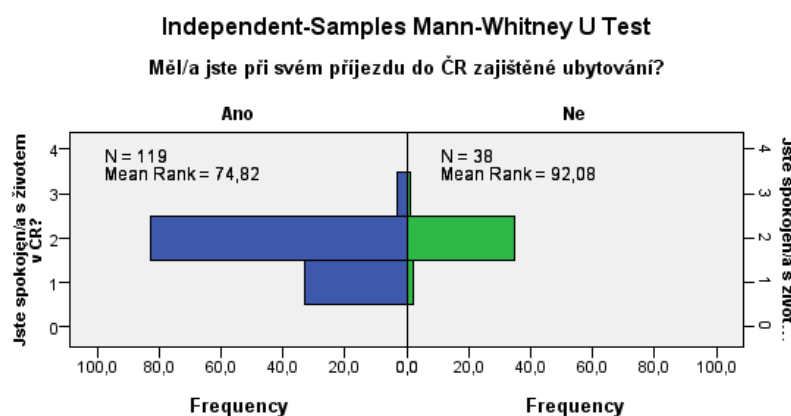
U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota rovna 0,524, tedy tento faktor u nich neměl statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku.

Dále bylo testováno, zda to, **kolik z těchto osob před svým příjezdem respondenti kontaktovali**, má statisticky významný vliv na spokojenost s životem v ČR. Dle p- hodnot 0,202 u Vietnamců a 0,344 u Ukrajinců, je možné konstatovat, že tento faktor na spokojenost s životem v Česku statisticky významný vliv nemá.

Tabulka 86: Ukrajinci, faktor – „Měl/a jste při svém příjezdu do Česka zajištěné ubytování?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jste spokojen/a životem v ČR? is the same across categories of Měl/a jste při svém příjezdu do ČR zajištěné ubytování?.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,007	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota 0,007 značí, že existuje statisticky významný vliv toho, zda měli respondenti z Ukrajiny zajištěné ubytování předem, na spokojenost s životem v ČR.

Z grafu dále vyplývá, že ti, kteří měli zajištěné ubytování, jsou statisticky významně spokojenější než ti, kteří jej zajištěné neměli.

U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota rovna 0,334, tedy tento faktor u nich neměl statisticky významný vliv na spokojenost se životem v ČR.

Tabulka 87: Vietnamci, faktor – index mobilizačního sociálního kapitálu

			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Index_mobilizacni_kapital
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	-,262**
		Sig. (2-tailed)	.	,005
		N	113	113
	Index_mobilizacni_kapital	Correlation Coefficient	-,262**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,005	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Index mobilizačního sociálního kapitálu má, dle hodnoty p (0,005), statisticky významný vliv na spokojenost s životem v Česku u respondentů z Vietnamu. Kladný korelační koeficient udává, že čím větší byl index mobilizačního sociálního kapitálu, tím se projevila větší spokojenost se životem v Česku.

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,336, tedy tento faktor u nich neměl statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku.

Tabulka 88: Vietnamci, faktor – index přemostujícího sociálního kapitálu

			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Index_premostujici_kapital
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	-,266**
		Sig. (2-tailed)	.	,004
		N	113	113
	Index_premostujici_kapital	Correlation Coefficient	-,266**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,004	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Index přemostujícího sociálního kapitálu má, dle hodnoty p (0,004), statisticky významný vliv na spokojenost s životem v ČR u respondentů z Vietnamu. Záporný korelační koeficient udává, že čím větší byl index přemostujícího sociálního kapitálu, tím se projevila větší spokojenost se životem v Česku.

Tabulka 89: Ukrajinci, faktor – index přemostujícího sociálního kapitálu

Correlations ^a			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Index_premostujici_kapital
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	,338**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	157	157
	Index_premostujici_kapital	Correlation Coefficient	-,338**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	157	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Index přemostujícího sociálního kapitálu má, dle hodnoty p (0,000) statisticky významný vliv na spokojenost se životem v ČR u respondentů z Ukrajiny. Záporný korelační koeficient udává, že čím větší byl index přemostujícího sociálního kapitálu, tím se projevila větší spokojenost se životem v Česku.

Tabulka 90: Vietnamci, faktor – „Jak vycházíte s českými občany?“

Correlations ^a			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Jak vycházíte s českými občany
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	,230*
		Sig. (2-tailed)	.	,014
		N	113	113
	Jak vycházíte s českými občany	Correlation Coefficient	,230*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,014	.
		N	113	113

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p -hodnoty 0,014 existuje statisticky významný vliv toho, jak respondenti z Vietnamu vychází s českými občany, na spokojenost se životem v Česku. Dle korelačního koeficientu je možné konstatovat, že spokojenost se váže s dobrými vztahy, tedy čím lepší mají s českými občany vztahy, tím jsou v ČR spokojenější.

Tabulka 91: Ukrajinci, faktor – „Jak vycházíte s českými občany?“

			Correlations ^a	
			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Jak vycházíte s českými občany
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	,168
		Sig. (2-tailed)	.	,035
		N	157	157
	Jak vycházíte s českými občany	Correlation Coefficient	,168	1,000
		Sig. (2-tailed)	,035	.
		N	157	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty 0,035 existuje statisticky významný vliv toho, jak respondenti z Ukrajiny vychází s českými občany, na spokojenost se životem v Česku. Dle korelačního koeficientu je možné konstatovat, že spokojenost se váže s dobrými vztahy, tedy čím lepší mají s českými občany vztahy, tím jsou v ČR spokojenější.

Tabulka 92: Vietnamci, faktor – „Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří v Česku žijí, bylo by to.“

			Correlations ^a	
			Jste spokojen/a s životem v ČR?	Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří tu žijí bylo by to:
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000	-,467*
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
	Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří tu žijí bylo by to:	Correlation Coefficient	-,467**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty 0,000 existuje statisticky významný vliv toho, jaký poměr přátel respondenti z Vietnamu mají na spokojenost s životem v Česku. Dle korelačního koeficientu je možné konstatovat, že čím větší podíl přátel v rámci Česka mají oproti přátelům ze země původu, tím spokojenější v Česku jsou.

Tabulka 93: Ukrajinci, faktor – „Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří v Česku žijí, bylo by to?“

Correlations ^a			
		Jste spokojen/a s životem v ČR?	Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří tu žijí bylo by to:
Spearman's rho	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	1,000
		Sig. (2-tailed)	,195*
		N	157
	Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří tu žijí bylo by to:	Correlation Coefficient	-,195*
		Sig. (2-tailed)	,014
		N	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty 0,014 existuje statisticky významný vliv toho, jaký poměr přátel respondenti z Ukrajiny mají, na spokojenost s životem v Česku. Dle korelačního koeficientu je možné konstatovat, že čím větší podíl přátel v rámci Česka mají oproti přátelům ze země původu, tím spokojenější v Česku jsou.

Dále byl zkoumán statisticky významný vliv toho, zda **měli respondenti po většinu času v Česku práci**, na spokojenost se životem v Česku. Zde se neprokázal statisticky významný vliv na spokojenost ani u jedné z migračních skupin. U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota rovna 0,627, u Ukrajinců pak 0,877.

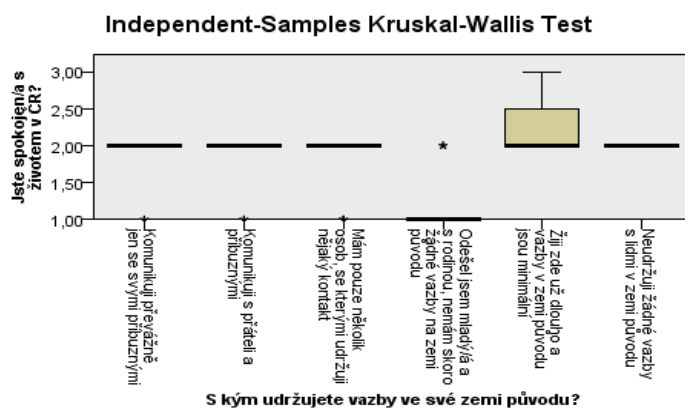
Stejně tak to, **zda se zlepšily ekonomické podmínky rodiny po emigraci respondenta do Česka**, nemělo statisticky významný vliv na spokojenost se životem v ČR, což dokazují hodnoty p, které pro Vietnamce byly 0,820 a pro Ukrajince 0,633.

Ani testování toho **zda se respondentům zdá česká společnost cizincům otevřená či nikoli**, neprokázalo statisticky významný vliv na spokojenost s životem v Česku. U Vietnamců byla hodnota p rovna 0,116, u Ukrajinců 0,398.

Tabulka 94: Vietnamci, faktor – „S kým udržujete vazby v zemi svého původu?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jste spokojen/a životem v ČR? is the same across categories of S kým udržujete vazby ve své zemi původu?.	Samples Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty (0,000) existuje u respondentů z Vietnamu statisticky významný vliv toho, s kým udržují vazby v zemi původu, na to, zda jsou spokojeni se životem v Česku.

Tabulka 95: Vietnamci, faktor – „S kým udržujete vazby v zemi svého původu?“ , post-hoc testy

Each node shows the sample average rank of S kým udržujete vazby ve své zemi původu?.

Sample1-Sample2	Test Statistic	Std. Error	Std. Test Statistic	Sig.	Adj.Sig.
Odešel jsem mladý/a s rodinou, nemám skoro žádné vazby na zemi původu-Komunikuji převážně jen se svými příbuznými	37,712	9,013	4,184	,000	,000
Odešel jsem mladý/a s rodinou, nemám skoro žádné vazby na zemi původu-Mám pouze několik osob, se kterými udržuji nějaký kontakt	41,676	7,146	5,832	,000	,000
Odešel jsem mladý/a s rodinou, nemám skoro žádné vazby na zemi původu-Komunikuji s přáteli a příbuznými	41,916	7,373	5,685	,000	,000
Odešel jsem mladý/a s rodinou, nemám skoro žádné vazby na zemi původu-Neudržuji žádné vazby s lidmi v zemi původu	-46,962	11,848	-3,964	,000	,001
Odešel jsem mladý/a s rodinou, nemám skoro žádné vazby na zemi původu-Žiji zde už dlouho a vazby v zemi původu jsou minimální	-58,587	10,117	-5,791	,000	,000
Komunikuji převážně jen se svými příbuznými-Mám pouze ..	-3,964	7,370	-.538	,591	1,000

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Post-hoc testy dále specifikují, že respondenti z Vietnamu, kteří odešli mladí a nemají skoro žádné vazby na zemi původu, jsou v Česku statisticky významně spokojenější než všechny ostatní skupiny.

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,639, tedy tento faktor u nich neměl statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku.

Dále byl testován **vliv toho, jak často respondenti komunikují s lidmi ve své zemi původu**, na spokojenost se životem v Česku. Ani zde se neprokázal statisticky významný vliv na spokojenost ani jedné z migračních skupin. Vietnamci měli hodnotu p 0,151, Ukrajinci pak 0,280.

Vliv **toho, jak často se s lidmi v zemi původu navštěvují**, se u obou migračních skupin také prokázal jako statisticky bez vlivu na spokojenost se životem v Česku. Hodnota p u Vietnamců byla 0,238, u Ukrajinců 0,241.

Tabulka 96: Výzkumná otázka č. 4. – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „spokojenost se životem v Česku“ na nezávislých proměnných)

Faktor	Vietnamci	Ukrajinci
Pohlaví	Ne	Ne
Věk	Ne	Ne
Vzdělání	Ano	Ne
Znalost jazyka	Ano	Ne
Rodinný stav	Ano	Ne
Délka pobytu	Ne	Ne
Druh pobytu	Ne	Ne
S kým bydlíte	Ne	Ne
Typ temperamentu	Ne	Ne
Osobní motivace	Ne	Ne
Sociální motivace	Ne	Ne
Ekonomická motivace	Ne	Ne
Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před odjezdem?	Ne	Ano
Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí	Ne	Ano
Kolik z těchto lidí jste před svým odjezdem kontaktoval?	Ne	Ne
Měl/a jste při svém příjezdu do ČR zajištěné ubytování?	Ne	Ano
Index mobilizačního sociálního kapitálu	Ano	Ne
Index přemostujícího sociálního kapitálu	Ano	Ano
Jak vycházíte s českými občany?	Ano	Ano
Poměr přátel mezi českými občany a lidmi ze země původu	Ano	Ano
Měl jste po většinu času v ČR práci?	Ne	Ne
Zlepšili se ekonomické podmínky rodiny, po dobu, po kterou pobýváte v ČR?	Ne	Ne
Je česká společnost podle Vás cizincům otevřená?	Ne	Ne
Jak často komunikujete s lidmi v zemi svého původu?	Ne	Ne
Jak často se s těmito lidmi navštěvujete?	Ne	Ne
S kým převážně komunikuje v zemi svého původu?	Ano	Ne

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4.3. Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 4

Vietnamci

Na základě tabulky uvedené výše bude model pro Vietnamce obsahovat proměnné 1) vzdělání 2) znalost jazyka 3) rodinný stav 4) index mobilizačního sociálního kapitálu 5) index přemostujícího sociálního kapitálu 6) „Jak vycházíte s českými občany?“ 7) „Poměr přátel mezi českými občany a lidmi ze země původu.“ 8) „S kým převážně komunikujete v zemi svého původu?“. Pro všechny tyto proměnné bude dále vypočtena korelace. Vzhledem k přítomnosti dummy proměnných byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b.

Tabulka 97: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		Nejvyšší dosažené vzdělání?	d_RS_svo b_s_partnerem	Index_mobilizacni_kapital	Index_premostujici_kapital	Jak vycházíte s českými občany	poměr Vašich známých	d_odesel_mlady	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?
Nejvyšší dosažené vzdělání?	Correlatio Sig. (2-	1,000	,120	,236 ^{**}	,279 ^{**}	-,325 ^{**}	,328 ^{**}	,327 ^{**}	,491 ^{**}
d_RS_svo b_s_partnerem	Correlatio Sig. (2-	,120	1,000	,019	,050	,050	,164	,283 ^{**}	-,018
Index_mobilizacni_kapital	Correlatio Sig. (2-	,236 ^{**}	,019	1,000	,133 [*]	-,070	,221 ^{**}	,246 ^{**}	,110
Index_premostujici_kapital	Correlatio Sig. (2-	,279 ^{**}	,050	,133 [*]	1,000	-,125	,172 [*]	,269 ^{**}	,168 [*]
Jak vycházíte s českými občany	Correlatio Sig. (2-	-,325 ^{**}	,050	-,070	-,125	1,000	-,440 ^{**}	-,134	-,286 ^{**}
poměr Vašich známých	Correlatio Sig. (2-	,328 ^{**}	,164	,221 ^{**}	,172 [*]	-,440 ^{**}	1,000	,421 ^{**}	,318 ^{**}
d_odesel_mlady	Correlatio Sig. (2-	,327 ^{**}	,283 ^{**}	,246 ^{**}	,269 ^{**}	-,134	,421 ^{**}	1,000	,331 ^{**}
Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Correlatio Sig. (2-	,491 ^{**}	-,018	,110	,168 [*]	-,286 ^{**}	,318 ^{**}	,331 ^{**}	1,000

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z korelační matice pro respondenty z Vietnamu vyplývá následující. Čím vyšší vzdělání, tím vyšší indexy mobilizačního a přemostujícího sociálního kapitálu, tím lepší vztahy s českými občany, tím větší poměr českých přátel a tím lepší znalost českého jazyka. Ti respondenti, kteří emigrovali mladí a spíše nemají vazby v zemi svého původu, mají vyšší vzdělání než ostatní skupiny s ohledem na vazby se zemí původu. Svobodní respondenti s partnerem jsou často ti, kteří emigrovali mladí a nemají vazby na zemi původu. Index mobilizačního sociálního kapitálu statisticky významně a přímo úměrně souvisí s indexem

přemost'ujícího sociálního kapitálu. S rostoucím indexem mobilizačního sociálního kapitálu je spojen rostoucí poměr přátel ve prospěch českých občanů. A ti, kteří odešli mladí a nemají vazby na zemi původu, mají statisticky významně vyšší index mobilizačního sociálního kapitálu než ostatní skupiny s ohledem na vazby se zemí původu. S rostoucím indexem přemost'ujícího sociálního kapitálu je spojen rostoucí poměr českých přátel a rostoucí znalost českého jazyka. Ti respondenti, již odešli mladí a nemají vazby na zemi původu, mají statisticky významně vyšší index přemost'ujícího sociálního kapitálu než ostatní skupiny s ohledem na vazby se zemí původu. Čím větší poměr českých přátel u respondentů je, tím lépe vycházejí s českými občany. Čím lepší znalost českého jazyka respondenti mají, tím více mají přátel mezi českými občany, a tím lépe s nimi vychází. Respondenti, kteří ze země svého původu odešli mladí, mají v Česku více přátel mezi českými občany než ostatní skupiny s ohledem na vazby se zemí původu a mají lepší znalost českého jazyka.

Souhrnně tedy lze konstatovat, že spokojenější jsou ti respondenti z Vietnamu, kteří mají vyšší vzdělání a lepší znalost českého jazyka, jsou svobodní se stálým partnerem, vychází dobře s českými občany a mají přátele spíše mezi Čechy než mezi lidmi ze země svého původu. Také jsou to lidé, kteří odešli ze země svého původu mladí a už na ni nemají silné vazby. Většina těchto charakteristik spolu úzce souvisí, a pokud se tedy u respondenta některá z nich projeví, velmi často se projeví většina ostatních. S těmito respondenty je dále často spojena vyšší hodnota indexu mobilizačního a přemost'ujícího kapitálu.

Ukrajinci

Na základě tabulky uvedené výše bude model pro Ukrajince obsahovat proměnné 1) „Kolik lidí trvale žijících v ČR jste znal/a před odjezdem?“ 2) „Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí.“ 3) „Měl/a jste při svém příjezdu do ČR zajištěné ubytování?“ 4) index přemost'ujícího sociálního kapitálu 5) „Jak vycházíte s českými občany?“ 6) „Poměr přátel mezi českými občany a lidmi ze země původu“. Pro všechny tyto proměnné bude dále vypočtena korelace pomocí korelačního koeficientu Kendallovo Tau-b.

Tabulka 98: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem	Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Měl/a jste při svém příjezdu do ČR zajištěné ubytování?	Index_premostující_kapital	Jak vycházíte s českými občany	poměr Vašich známých
Kolik lidí, trvale	Correlatio Sig. (2-	1,000	,034	-,017	,189 ^{**}	-,129	-,059
Charakterizujte	Correlatio Sig. (2-	,034	1,000	,327 ^{***}	,028	,138	-,127
Měl/a jste při svém	Correlatio Sig. (2-	-,017	,327 ^{***}	1,000	-,104	,071	,060
Index_premostující_	Correlatio Sig. (2-	,189 ^{**}	,028	-,104	1,000	,083	-,059
Jak vycházíte s	Correlatio Sig. (2-	-,129	,138	,071	,083	1,000	-,231 ^{**}
Pokud byste	Correlatio Sig. (2-	-,059	-,127	,060	-,059	-,231 ^{**}	1,000

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z korelační matice lze vyčíst následující. Čím více lidí trvale žijících v Česku před svým odjezdem respondenti z Ukrajiny znali, tím vyšší index přemostujícího sociálního kapitálu měli. Ti, již měli před odjezdem do Česka zajištěné ubytování, měli větší blízkost vztahů s lidmi, které před svým odjezdem v Česku znali. Vyšší poměr přátel mezi českými občany je spojen s lepšími vztahy s českými občany.

Celkově tedy u respondentů z Ukrajiny platí, že spokojenější jsou ti, kteří znali před svým odjezdem ze země původu v Česku více lidí a již před odjezdem měli domluvené ubytování. Jsou to také lidé, kteří dobře vycházejí s českými občany a mají více přátel mezi Čechy než mezi lidmi ze země svého původu. U Ukrajinců, na rozdíl od Vietnamců nejsou mezi těmito faktory statisticky významné vazby. To znamená, že se spokojeností se životem v Česku většinou nejsou spojeny všechny zmiňované faktory dohromady, ale pouze jeden či několik.

Komparace sledovaných migračních skupin

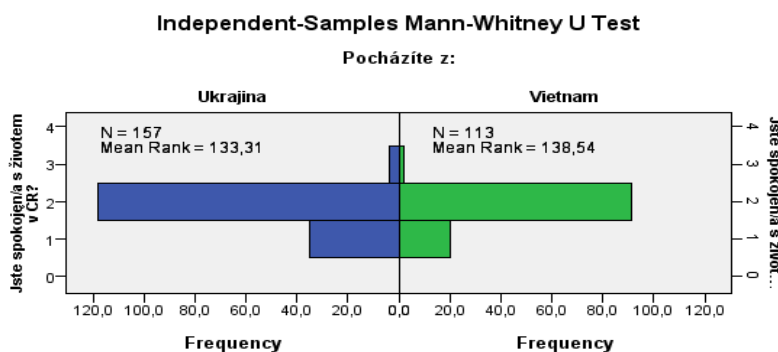
Z výsledků výše zpracovaných analýz plyne, že pro obě migrační skupiny platí, že v Česku jsou více spokojeni ti, kteří dobře vycházejí s českými občany a jejich přátelé jsou spíše Češi než lidé ze země jejich původu. I vyšší míra přemostujícího

sociálního kapitálu vedla k větší spokojenosti, čili čím rozmanitější sociální vztahy okolo sebe respondenti z obou migračních skupin mají, tím jsou v Česku spokojenější. U Vietnamců, na rozdíl od Ukrajinců, v rámci spokojenosti hraje roli také mobilizační kapitál, čili čím více ho respondenti z Vietnamu mají a jsou si pomocí něj schopni v Česku obstarat své potřeby, tím jsou v Česku spokojenější. Pro Vietnamce je také pro spokojenost důležitá znalost českého jazyka a vyšší úroveň vzdělání, což se nepotvrdilo jako významné u respondentů z Ukrajiny. U nich naopak v rámci spokojenosti hraje důležitou roli to, že čím více lidí v Česku znají a čím jsou jim tito lidé bližší, tím jsou v Česku více spokojeni. I přes tyto drobné rozdíly se nevyskytly výrazné odlišnosti, což potvrzuje i test nezávislosti, který byl mezi oběma migračními skupinami vytvořen a z něhož vyplývá, že mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny neexistuje statisticky významný rozdíl v rámci subjektivní spokojenosti se životem v Česku.

Tabulka 99: Ot. č. 4 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Jste spokojen/a s životem v ČR? is the same across categories of Pocházíte z:..	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,455	Retain the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4.4. Kódování otázek

Před samotnou analýzou další výzkumné otázky bylo nejprve nutné vytvořit souhrnný index pro míru integrace. K vytvoření tohoto indexu posloužily otázky č. 42 („Jak vycházíte s českými občany?“), č. 43 („Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří v Česku žijí, bylo by to:“) a č. 48 („Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?“). Jednotlivým odpovědím byly přiřazeny číselné hodnoty, viz následující tabulku. Platí, že čím je celková hodnota vyšší, tím jsou dotazovaní respondenti lépe integrováni.

Tabulka 100: Kódování otázek č. 42, 43, 48 – index míry integrace

Poměr přátel	Kód	Jazyk	Kód	Vztahy s majoritou	Kód
90 % z rodné země	1	Pouze česky	5	Velmi dobře	5
70 % z rodné země	2	Převážně česky	4	Převážně dobře	4
50 % – 50 %	3	50-50	3	Neutrální	3
70 % z ČR	4	Převážně rodným	2	Bez problémů	2
90 % z ČR	5	Pouze rodným	1	Nemnoho přátel	1
				Žádní přátelé	0

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dále byl vytvořen index pro interpersonální důvěru kolektivního sociálního kapitálu, který je prostým součtem kódu otázek č. 39 a č. 40, kde platí, že čím vyšší hodnota indexu, tím vyšší míra interpersonální důvěry. Kódování vypadá následovně:

Tabulka 101: Kódování otázek č. 39, 40 – index interpersonální důvěry

Ot. 39 – Většině lidí se:	Kód	Ot. 40 – O většině lidí se dá říci:	Kód
Dá věřit	1	Snaží se navzájem si pomáhat	1
Člověk by měl být opatrný	0	Starají se pouze o sebe	0

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Následně byl vytvořen index pro subjektivní hodnocení míry zakořenění na základě znalosti jazyka, který vznikl spojením položek 1, 2 a 4 z otázky č. 49. Součet všech položek pak může nabývat hodnot 3 až 12, přičemž platí, že čím vyšší hodnota, tím větší vliv, má dle respondentů znalost jazyka na míru zakořenění.

Tabulka 102: Kódování části otázky č. 49 – index subjektivního hodnocení zakořenění na základě znalosti českého jazyka

Otázka/Odpověď	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Myslíte si, že znalost českého jazyka ovlivňuje Vaše pracovní uplatnění?	4	3	2	1
Myslíte si, že znalost českého jazyka má vliv na Vaše sociální vazby a vztahy v ČR?	4	3	2	1
Hraje roli v tom, jak se k Vám chovají čeští občané, fakt, že neumíte/umíte česky?	4	3	2	1

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dále byl vytvořen index pro hodnocení míry zakořenění na základě dodržování tradic, jenž vznikl spojením položek 5 a 6 z otázky č. 49. Součet všech položek pak může nabývat hodnot 2 až 8, kdy platí, že čím vyšší hodnota, tím větší míra zakořenění na základě dodržování tradic.

Tabulka 103: Kódování části otázky č. 49 – index zakořenění na základě dodržování tradic

Otázka/Odpověď	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Dodržujete v rámci rodiny v ČR nějaké české zvyky?	4	3	2	1
Dodržujete v rámci své rodiny v ČR svátky a zvyky, které jste dodržovali v zemi původu?	1	2	3	4

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4.5. Výzkumná otázka č. 5 – testy nezávislosti

KTERÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍ MÍRU INTEGRACE?

Jako závislá proměnná v této výzkumné otázce vystupuje index míry integrace. Tento index v následující analýze udává míru integrace respondentů do majoritní společnosti na základě odpovědí získaných z několika otázek v dotazníkovém šetření zkoumajících integraci. Položená výzkumná otázka tedy hledá odpověď na to, které faktory k vyšší míře integrace přispívají, ale i to, jak se vliv různých faktorů liší mezi oběma sledovanými migračními skupinami. Index míry integrace byl na následujících stránkách korelován s různými typy faktorů a z výsledků testů nezávislosti vyplynulo následující:

Jako první byl testován vliv **pohlaví** na míru integrace. Dle p-hodnot u Vietnamců 0,959 a u Ukrajinců 0,389 lze konstatovat, že neexistuje statisticky významný vliv pohlaví na míru integrace ani u jedné ze sledovaných migračních skupin.

Tabulka 104: Vietnamci, faktor – věk

Correlations ^a			mira_integrace	Kolik Vám je let?
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	-,512
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
	Kolik Vám je let?	Correlation Coefficient	-,512**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty 0,000 existuje u respondentů z Vietnamu statisticky významný vliv věku na míru integrace. Ze záporného korelačního koeficientu plyne, že čím starší respondenti jsou, tím je míra integrace nižší.

U respondentů z Ukrajiny byla hodnota p 0,153, a věk tedy nemá statisticky významný vliv na míru integrace u této migrační skupiny.

Tabulka 105: Vietnamci, faktor – vzdělání

			Correlations ^a	
			mira_integrace	Nejvyšší dosažené vzdělání?
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	,525**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
	Nejvyšší dosažené vzdělání?	Correlation Coefficient	,525**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty 0,000 existuje u respondentů z Vietnamu statisticky významný vliv vzdělání na míru integrace. Z kladného korelačního koeficientu plyne, že čím vyšší vzdělání respondenti mají, tím je míra integrace vyšší.

Tabulka 106: Ukrajinci, faktor – vzdělání

			Correlations ^a	
			mira_integrace	Nejvyšší dosažené vzdělání?
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	-,220**
		Sig. (2-tailed)	.	,006
		N	156	156
	Nejvyšší dosažené vzdělání?	Correlation Coefficient	-,220**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,006	.
		N	156	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

I u respondentů z Ukrajiny je statisticky významný vliv vzdělání na míru integrace (hodnota p 0,006). Ovšem ze záporného korelačního koeficientu plyne, že čím vyšší vzdělání respondenti mají, tím je míra integrace nižší.

Tabulka 107: Vietnamci, faktor – znalost českého jazyka

			mira_integrace	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	,431**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Correlation Coefficient	,431**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

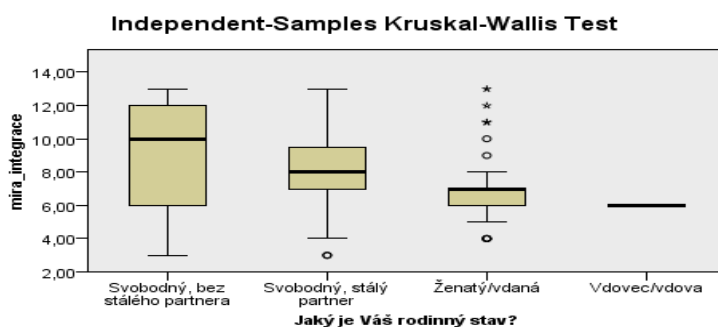
Znalost českého jazyka dle p-hodnoty 0,000 u respondentů z Vietnamu má statisticky významný vliv na míru integrace. Z kladného korelačního koeficientu plyne, že čím lepší znalost jazyka respondenti mají, tím je míra integrace vyšší.

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,178, tedy neprokázal se statisticky významný vliv znalosti jazyka na míru integrace.

Tabulka 108: Vietnamci, faktor – rodinný stav

	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of mira_integrace is the same across categories of Jaký je Váš rodinný stav?.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,004	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle p-hodnoty 0,004 existuje statisticky významný vliv rodinného stavu na míru integrace. Z grafu je patrné, že nejvyšší míru integrace mají svobodní

bez stálého partnera, následování svobodnými s partnerem a nejnižší míru integrace mají ženatí/vdané.

Tabulka 109: Vietnamci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy

Zenatý/vdaná-Svobodný, stálý partner	18,046	8,420	2,143	,032	,192
Ženatý/vdaná-Svobodný, bez stálého partnera	22,765	7,302	3,118	,002	,011
Svobodný, stálý partner-Svobodný, bez stálého partnera	4,718	9,579	,493	,622	1,000

Each row tests the null hypothesis that the Sample 1 and Sample 2 distributions are the same. Asymptotic significances (2-sided tests) are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle post-hoc testu lze dále specifikovat, že svobodní bez stálého partnera mají statisticky významně vyšší míru integrace než ženatí/vdané.

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,922, tedy neexistuje statisticky významný vliv rodinného stavu na míru integrace u této migrační skupiny.

Tabulka 110: Vietnamci, faktor – délka pobytu

Correlations ^a			mira_integrace	Jak dlouho pobýváte na území ČR?
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	,401**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
Jak dlouho pobýváte na území ČR?	mira_integrace	Correlation Coefficient	,401**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

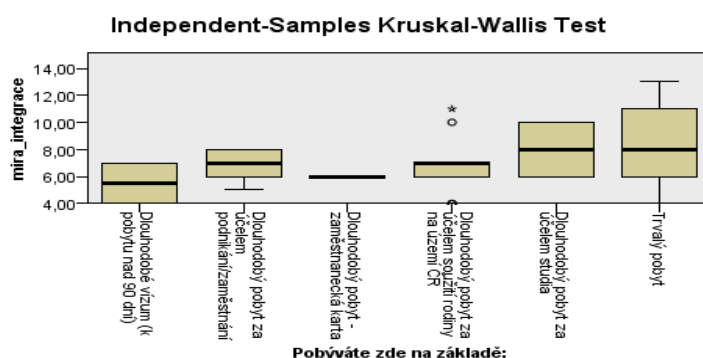
Dle p-hodnoty 0,000 existuje statisticky významný vliv délky pobytu na míru integrace u respondentů z Vietnamu. Kladný korelační koeficient udává, že čím jsou v Česku respondenti déle, tím vyšší je míra integrace.

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,524, tedy neexistuje statisticky významný vliv délky pobytu na míru integrace u této migrační skupiny.

Tabulka 111: Vietnamci, faktor – druh pobytu

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of mira_integrace the same across categories of Pobýváte zde na základě:..	Independent Samples Kruskal-Wallis Test	,012	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je 0,012, tedy existuje statisticky významný vliv druhu pobytu na míru integrace. Graf ukazuje, že respondenti s trvalým pobytem a studenti mají nejvyšší míru integrace v rámci všech ostatních druhů pobytu.

Tabulka 112: Vietnamci, faktor – druh pobytu, post-hoc testy

podnikání/zaměstnání- Dlouhodobý pobyt za účelem studia	-15,235	23,448	-,650	,516	1,000
Dlouhodobý pobyt za účelem podnikání/zaměstnání-Trvalý pobyt	-22,332	6,983	-3,198	,001	,021
Dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny na území ČR- Dlouhodobý pobyt za účelem	-14,676	24,091	-,609	,542	1,000

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle post-hoc testů existuje pouze jeden statisticky významný rozdíl, a sice že respondenti s trvalým pobytem mají statisticky významně vyšší míru integrace než ti, kteří jsou v Česku na dlouhodobém pobytu za účelem podnikání.

U respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota 0,163, tedy druh pobytu u této migrační skupiny nemá na míru integrace statisticky významný vliv.

Jako další byl testován vliv toho, **kolik lidí respondenti v ČR znali před svým odjezdem**, na míru integrace. Pro respondenty z Vietnamu byla hodnota p 0,185, u respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,265, tedy ani pro jednu migrační skupinu tento faktor nemá statisticky významný vliv na míru integrace.

Tabulka 113: Vietnamci, faktor – index přemostujícího sociálního kapitálu

Correlations ^a			mira_integrace	Index_premostujici_kapital
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	,291**
		Sig. (2-tailed)	.	,002
		N	113	113
	Index_premostujici_kapital	Correlation Coefficient	,291**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,002	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p u respondentů z Vietnamu je rovna 0,002, tedy existuje statisticky významný vliv přemostujícího sociálního kapitálu na míru integrace. Dle kladného korelačního koeficientu lze konstatovat, že čím vyšší index přemostujícího sociálního kapitálu, tím vyšší míra integrace.

U respondentů z Ukrajiny je p-hodnota rovna 0,864, tedy tento faktor na míru jejich integrace statisticky významný vliv nemá.

Tabulka 114: Vietnamci, faktor – interpersonální důvěra

Correlations ^a			mira_integrace	IDKSK
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	,295**
		Sig. (2-tailed)	.	,002
		N	113	112
	IDKSK	Correlation Coefficient	,295**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,002	.
		N	112	112

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p u respondentů z Vietnamu je rovna 0,002, tedy existuje statisticky významný vliv indexu interpersonální důvěry na míru integrace. Dle kladného korelačního koeficientu lze konstatovat, že čím vyšší index interpersonální důvěry, tím vyšší míra integrace.

U respondentů z Ukrajiny je p-hodnota rovna 0,174, tedy tento faktor na míru jejich integrace statisticky významný vliv nemá.

Tabulka 115: Ukrajinci, faktor – „Jak často udržujete vazby ve Vaší zemi původu pomocí moderních technologií (elektronická komunikace, telefon, sociální sítě, aj.)?“

Correlations ^a			
		mira_integrace	Jak často udržujete vazby ve Vaší zemi původu pomocí moderních technologií (elektronická komunikace, telefon, sociální sítě, aj.)?
Spearmans rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000
		Sig. (2-tailed)	,185*
		N	156
	Jak často udržujete vazby ve Vaší zemi původu pomocí moderních technologií (elektronická komunikace, telefon, sociální sítě, aj.)?	Correlation Coefficient	-,185*
		Sig. (2-tailed)	,021
		N	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,021, existuje tedy statisticky významný vliv toho, jak často respondenti komunikují s lidmi v zemi původu pomocí komunikačních technologií na míru integrace. Záporný korelační koeficient udává, že čím častěji komunikují se zemí původu, tím vyšší je míra integrace.

U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota tohoto faktoru rovna 0,418, tedy neexistuje statisticky významný vliv online kontaktů na míru integrace této migrační skupiny.

Jako další byl testován vliv toho, **jak často se respondenti navštěvují s lidmi, které mají v zemi původu** na míru integrace. Pro respondenty z Vietnamu byla hodnota p 0,664, u respondentů z Ukrajiny byla p-hodnota rovna 0,932, tedy

ani pro jednu migrační skupinu tento faktor nemá statisticky významný vliv na míru integrace.

Testování toho, **zda se respondent plánuje vrátit do země svého původu**, ukázalo, že u Vietnamců (p-hodnota 0,291) ani u Ukrajinců (p-hodnota 0,178) neexistuje statisticky významný vliv tohoto faktoru na míru integrace.

Ani otázka, **zda respondenti plánují trvale zůstat v ČR**, neměla ani u jedné ze sledovaných skupin statisticky významný vliv na míru integrace. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,326 u Ukrajinců 0,178.

Tabulka 116: Ukrajinci, faktor – „Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země Vašeho původu?“

			mira_integ race	Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země Vašeho původu?
Spear man's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	,287**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	156	155
	Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země Vašeho původu?	Correlation Coefficient	,287**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	155	156

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Hodnota p u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,000, existuje tedy statisticky významný vliv toho, zda respondenti plánují dále migrovat do jiné země než je země jejich původu, na míru integrace. Kladný korelační koeficient udává, že čím spíše plánují migrovat dále do jiné země, tím nižší je jejich míra integrace.

U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota rovna 0,069, tedy neexistuje statisticky významný vliv tohoto faktoru na míru integrace.

Tabulka 117: Ukrajinci, faktor – index subjektivního hodnocení zakořenění na základě znalosti českého jazyka

Correlations ^a				
			mira_integrace	Subjektivni_hodnoceni_zakoreneni_na_zaklade_jazyka
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	-,249**
		Sig. (2-tailed)	.	,002
		N	156	156
	Subjektivni_hodnoceni_zakoreneni_na_zaklade_jazyka	Correlation Coefficient	-,249**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,002	.
		N	156	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,002, tedy existuje statisticky významný vliv subjektivního hodnocení zakořenění na základě jazyka na míru integrace. Záporný korelační koeficient značí, že čím více si respondenti myslí, že jazyk má vliv na zakořenění, tím nižší míra integrace se u nich projevila.

U respondentů z Vietnamu byla hodnota p rovna 0,987, u nich tento faktor tedy statisticky významný vliv na míru integrace neměl.

Tabulka 118: Vietnamci, faktor – index zakořenění na základě dodržování tradic

Correlations ^a				
			mira_integrace	Mira_zakorenen_na_zaklade_tradic
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	,328**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
	Mira_zakorenen_na_zaklade_tradic	Correlation Coefficient	,328**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv zakořenění na základě dodržování českých tradic na míru integrace. Kladný korelační koeficient značí, že čím vyšší míra zakořenění na základě dodržování tradic, tím vyšší míra integrace.

U respondentů z Ukrajiny byla hodnota p rovna 0,107, u nich tento faktor tedy statisticky významný vliv na míru integrace neměl.

Tabulka 119: Vietnamci, faktor – personální faktory ovlivňující migraci

Correlations ^a			mira_integrace	Motivace18_osobni
Spearman's rho	mira_integrace	Correlation Coefficient	1,000	,239*
		Sig. (2-tailed)	.	,012
		N	113	110
	Motivace18_osobni	Correlation Coefficient	,239*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,012	.
		N	110	110

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,012, tedy existuje statisticky významný vliv personálních faktorů ovlivňujících migraci respondentů na míru integrace. Kladný korelační koeficient značí, že čím vyšší personální motivace k migraci, tím vyšší míra integrace.

U respondentů z Ukrajiny byla hodnota p rovna 0,095, u nich tento faktor tedy statisticky významný vliv na míru integrace neměl.

Dále bylo hodnoceno, zda existuje statisticky významný vliv **sociálních faktorů ovlivňujících migraci respondentů** na míru integrace. Dle p-hodnot u Vietnamců (0,153) a u Ukrajinců (0,054) tento faktor nemá statisticky významný vliv na míru integrace.

Ani **ekonomické faktory ovlivňující migraci respondentů** neměli dle p-hodnot (Vietnamci – 0,268; Ukrajinci 0,659) statisticky významný vliv na míru integrace ani u jedné ze sledovaných migračních skupin.

Tabulka 120: Výzkumná otázka č. 5. – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „míra integrace“ na nezávislých proměnných)

Faktor	Vietnamci	Ukrajinci
Pohlaví	Ne	Ne
Věk	Ano	Ne
Vzdělání	Ano	Ano
Znalost jazyka	Ano	Ne
Rodinný stav	Ano	Ne
Délka pobytu	Ano	Ne
Druh pobytu	Ano	Ne
Kolik lidí trvale žijících v ČR jste znal/a před odjezdem?	Ne	Ne
Index přemostujícího sociálního kapitálu	Ano	Ne
Index interpersonální důvěry kolektivního SK	Ano	Ne
Jak často komunikujete s lidmi v zemi svého původu?	Ne	Ano
Jak často se s těmito lidmi navštěvujete?	Ne	Ne
Plánujete se vrátit do země svého původu?	Ne	Ne
Plánujete zůstat trvale v ČR?	Ne	Ne
Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země Vašeho původu?	Ne	Ano
Subjektivní hodnocení zakořenění na základě jazyka	Ne	Ano
Zakořenění na základě dodržování tradic	Ano	Ne
Faktory ovlivňující migraci – personální	Ano	Ne
Faktory ovlivňující migraci – sociální	Ne	Ne
Faktory ovlivňující migraci – ekonomické	Ne	Ne

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4.6. Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 5

Vietnamci

Na základě tabulky uvedené výše bude korelační matice pro Vietnamce obsahovat 1) věk 2) vzdělání 3) znalost jazyka 4) rodinný stav 5) délku pobytu 6) druh pobytu 7) index přemostujícího sociálního kapitálu 8) index interpersonální důvěry kolektivního sociálního kapitálu 9) personální faktory ovlivňující migraci. Pro všechny tyto proměnné bude dále vypočtena korelace, Vzhledem k přítomnosti dummy proměnných byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b.

Tabulka 121: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		RS_dum my_final_ svobodny	d_trvaly_st udium	Kolik Vám je let?	Nejvyšší dosažené vzdělání?	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Index_pre mostující_ kapital	IDKSK	Motivace1 8_osobni
RS_dum	Correlatio	1,000	,052	-,542**	,116	,075	-,115	,060	,042	,267**
my_final_ svobodny	Sig. (2-		,579	,000	,183	,386	,176	,460	,645	,001
d_trvaly_st	Correlatio	,052	1,000	-,232**	,323**	,634**	,647**	,165*	,011	,151
udium	Sig. (2-	,579		,009	,000	,000	,000	,040	,904	,066
Kolik Vám je let?	Correlatio	-,542**	-,232**	1,000	-,270**	-,283**	-,019	-,157**	-,255**	-,353**
	Sig. (2-	,000	,009		,001	,001	,816	,039	,003	,000
Nejvyšší dosažené vzdělání?	Correlatio	,116	,323**	-,270**	1,000	,491**	,277**	,279**	,164	,132
	Sig. (2-	,183	,000	,001		,000	,000	,000	,051	,083
Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Correlatio	,075	,634**	-,283**	,491**	1,000	,514**	,168*	,065	,166*
	Sig. (2-	,386	,000	,001	,000		,000	,023	,435	,029
Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Correlatio	-,115	,647**	-,019	,277**	,514**	1,000	,080	-,034	,006
	Sig. (2-	,176	,000	,816	,000	,000		,266	,674	,932
Index_pre mostující_ kapital	Correlatio	,060	,165*	-,157**	,279**	,168*	,080	1,000	,162*	,077
IDKSK	Sig. (2-	,460	,040	,039	,000	,023	,266		,038	,272
	Correlatio	,042	,011	-,255**	,164	,065	-,034	,162*	1,000	-,006
	Sig. (2-	,645	,904	,003	,051	,435	,674	,038		,944
Motivace1 8_osobni	Correlatio	,267**	,151	-,353**	,132	,166*	,006	,077	-,006	1,000
	Sig. (2-	,001	,066	,000	,083	,029	,932	,272	,944	

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z korelační matice lze vyčíst následující. Svobodní respondenti mají nižší věk a více osobní motivace k migraci. Respondenti s trvalým pobytem nebo dlouhodobým pobytem za účelem studia mají nižší věk, vyšší vzdělání, lepší znalost českého jazyka a jsou v Česku déle než ostatní skupiny dle druhu pobytu. Respondenti s vyšším věkem mají nižší vzdělání, horší znalost jazyka, mírně nižší index přemostujícího sociálního kapitálu, nižší index interpersonální důvěry kolektivního sociálního kapitálu a nižší míru osobní motivace k migraci. Respondenti s vyšším vzděláním mají lepší znalost českého jazyka, jsou v Česku déle a mají vyšší index přemostujícího sociálního kapitálu. Respondenti s lepší znalostí jazyka jsou v Česku déle a mají vyšší osobní motivaci k migraci. Respondenti s vyšším indexem přemostujícího sociálního kapitálu mají také mírnou tendenci k vyššímu indexu interpersonální důvěry kolektivního sociálního kapitálu.

Celkově lze říci, že vyšší míru integrace vykazují Vietnamci s nižším věkem, vyšším vzděláním a lepší znalostí jazyka, přičemž vyšší vzdělání a lepší znalost jazyka se váže s delším pobytem v ČR, který je často trvalý, popř. dlouhodobý

za účelem studia. Lépe se integrují ti respondenti z Vietnamu, kteří mají vyšší míru interpersonální důvěry a vyšší míru přemostujícího sociálního kapitálu. Hlubší integrace je také spojena s vyšší mírou osobní motivace k migraci, jež je patrnější u mladších respondentů, kteří většinou dosáhnou vyšší úrovně znalosti českého jazyka.

Ukrajinci

Na základě tabulky uvedené výše bude korelační matice pro Ukrajince obsahovat proměnné 1) vzdělání 2) „Jak často komunikujete s lidmi v zemi svého původu?“ 3) „Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země Vašeho původu?“ 4) subjektivní hodnocení zakořenění na základě jazyka. Pro všechny tyto proměnné byla dále vypočtena korelace.

Tabulka 122: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory

			Nejvyšší dosažené vzdělání?	Kontakty online	Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země Vašeho původu?	subjektivní míra integrace
Spearman's rho	Nejvyšší dosažené vzdělání?	Correlation Coefficient	1,000	,123	-,014	-,084
		Sig. (2-tailed)		,124	,867	,295
	Jak často udržujete vazby ve Vaší zemi původu pomocí	Correlation Coefficient	,123	1,000	-,065	-,195*
		Sig. (2-tailed)	,124		,420	,014
	Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země	Correlation Coefficient	-,014	-,065	1,000	-,332**
		Sig. (2-tailed)	,867	,420		,000
	subjektivní míra integrace	Correlation Coefficient	-,084	-,195*	-,332**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,295	,014	,000	

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).
 **. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Z korelační analýzy vyplynulo, že ti, kteří jsou častěji v kontaktu s lidmi ze země svého původu, mají vyšší míru hodnocení zakořenění na základě znalosti jazyka. Respondenti, kteří plánují migrovat dále do jiné země, než je země jejich původu, mají vyšší míru hodnocení zakořenění na základě znalosti jazyka.

Celkově tedy respondenti z Ukrajiny, kteří mají vyšší míru integrace, mají nižší vzdělání, což jsou také často mladší lidé, kteří v Česku mají dlouhodobý studijní pobyt. Vyšší míra integrace je také spojena s častějšími kontakty se zemí původu.

Komparace sledovaných migračních skupin

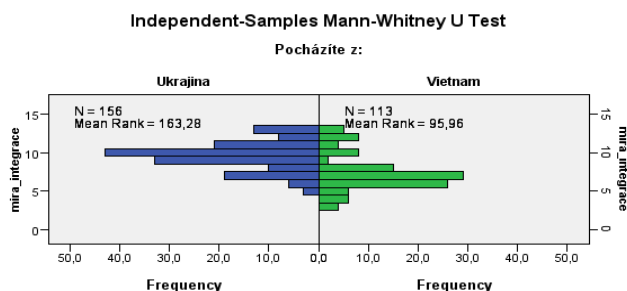
Celkově analýzy vypracované pro obě migrační skupiny odhalily následující skutečnosti. U respondentů z Vietnamu do integračního procesu vstupuje mnohem více proměnných, než tomu je u respondentů z Ukrajiny. Jediný faktor, který byl významný pro obě migrační skupiny, bylo vzdělání, avšak u obou skupin s opačným efektem. Zatímco u respondentů z Vietnamu je vyšší vzdělání zárukou lepší integrace, u respondentů z Ukrajiny je tomu naopak. Nižší míra integrace je u Ukrajinců spojena s plány do budoucna, tedy pokud respondent plánuje pouze dočasný pobyt a plánuje migrovat jinam, tím nižší je jeho integrace. U respondentů z Ukrajiny se také projevilo, že pokud si myslí, že znalost jazyka ovlivňuje míru zakořenění, vyskytla se u nich vyšší míra integrace.

U Vietnamců do hodnocení míry integrace vstoupilo mnohem více faktorů, a sice u těchto respondentů platí, že lépe integrování jsou mladší, vzdělanější jedinci s lepší znalostí českého jazyka, s dlouhodobým pobytem v Česku a personální motivací k migraci. Z testu nezávislosti vyplynulo, že v rámci míry integrace mezi migračními skupinami existuje statisticky významný rozdíl. Nutno podotknout, že tento rozdíl je nejspíše důsledkem hodnocení míry integrace, kdy se její index opírá především o znalost jazyka, počet českých přátel a vztahy s občany Česka, kdy kulturní a jazyková rozdílnost bude hrát roli v neprospěch respondentů z Vietnamu.

Tabulka 123: Ot. č. 5 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami

Hypothesis Test Summary			
Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1 The distribution of mira_integrace is the same across categories of Pocházíte z:.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4.7. Kódování otázek

Před samotnou analýzou poslední výzkumné otázky bylo nejprve nutné vytvořit souhrnný index pro intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. K vytvoření tohoto indexu posloužily otázky z dotazníku č. 45 („Jak často udržujete vazby s Vaší rodnou zemí pomocí moderních technologií?“) a č. 46 („Jak často se s lidmi z Vaší mateřské země navštěvujete?“). Jednotlivým odpovědím byly přiřazeny číselné hodnoty, viz následující tabulku. Zde platí, že čím je celková hodnota vyšší, tím jsou kontakty respondentů s mateřskou zemí intenzivnější.

Tabulka 124: Kódování otázek č. 45 a 46 – index intenzity kontaktů s lidmi v zemi původu

Četnost kontaktů online	Kód	Četnost návštěv	Kód
Denně	5	Často	5
1 týdně	4	5 do roka	4
2 za měsíc	3	Svátky	3
1 za měsíc	2	1 za rok	2
Párkrát do roka	1	Neviděli se roky	1
Ne	0		

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4.8. Výzkumná otázka č. 6 – testy nezávislosti

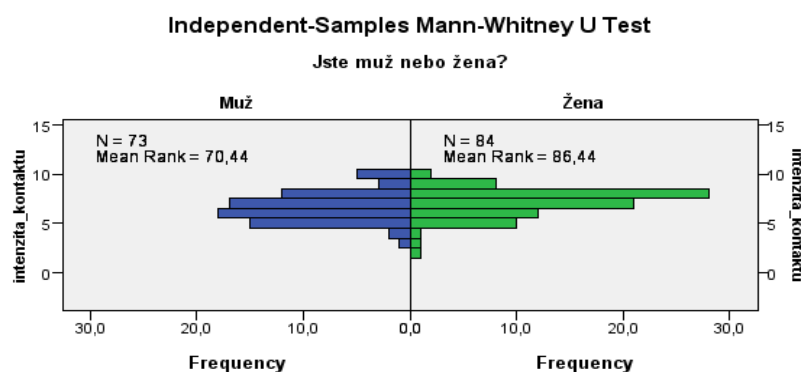
JAKÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍ INTENZITU KONTAKTŮ S MATEŘSKOU ZEMÍ?

Jako závislá proměnná v této výzkumné otázce vystupuje souhrnný index pro intenzitu kontaktů. Tento index v následující analýze udává intenzitu kontaktů respondentů s jejich rodinou a přáteli v zemi původu. Obsahuje jak kontakty na dálku pomocí moderních technologií, tak i osobní návštěvy. Tento index by tedy měl vyjadřovat míru, jak úzce jsou respondenti spojeni se svou mateřskou zemí. Výzkumná otázka zkoumá, jaké faktory tuto míru propojení ovlivňují. Index intenzity kontaktů byl na následujících stránkách korelován s různými typy faktorů a z výsledků testů nezávislosti vyplynulo následující:

Tabulka 125: Ukrajinci, faktor – pohlaví

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of intenzita_kontaktu is the same across categories of Jste muž nebo žena?	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,025	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,025, tedy existuje statisticky významný vliv pohlaví na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle grafu je možné říci, že ženy mají statisticky významně vyšší intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu než muži.

U respondentů z Vietnamu byla hodnota p rovna 0,053, u nich tento faktor tedy těsně statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu neměl.

Tabulka 126: Ukrajinci, faktor – věk

Correlations ^a			intenzita_kontaktu	Kolik Vám je let?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	-,247**
		Sig. (2-tailed)	.	,002
		N	157	157
	Kolik Vám je let?	Correlation Coefficient	-,247**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,002	.
		N	157	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,002, tedy existuje statisticky významný vliv věku na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je možné říci, že čím vyšší věk, tím nižší intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

U respondentů z Vietnamu byla hodnota p rovna 0,778, u nich tedy věk statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu neměl.

Dále bylo testováno, zda **vzdělání** ovlivňuje intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,137 u Ukrajinců 0,819, z čehož plyne, že ani u jedné skupiny se neprojevil statisticky významný vliv vzdělání na intenzitu kontaktů.

Tabulka 127: Vietnamci, faktor – znalost českého jazyka

Correlations ^a				
			intenzita_kontaktu	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	-,352**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	-,352**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Dle hodnoty p (0,000) existuje statisticky významný vliv znalosti jazyka na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu u respondentů z Vietnamu. Záporný korelační koeficient vypovídá o tom, že čím lepší znalost jazyka, tím menší intenzita kontaktů. V tomto případě je tato závislost dána souvislostí s mírou integrace, kdy ti, kteří mají lepší znalost jazyka, jsou více integrováni a ti, co jsou více integrováni, mají méně kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 128: Ukrajinci, faktor – znalost českého jazyka

Correlations ^a				
			intenzita_kontaktu	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	,182*
		Sig. (2-tailed)	.	,022
		N	157	157
Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	,182*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,022	.
		N	157	157

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

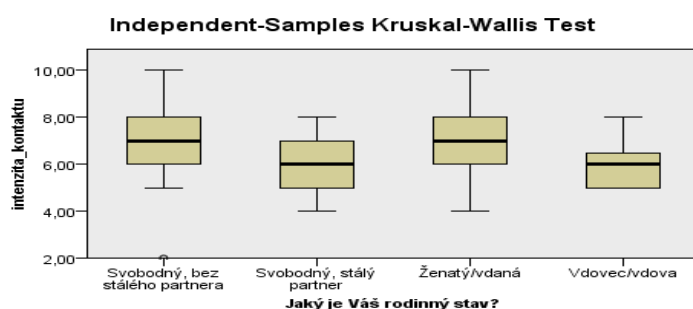
(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Ukrajiny je p-hodnota rovna 0,022 tedy také existuje statisticky významný vliv znalosti jazyka na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Kladný korelační koeficient však udává opačný efekt, než tomu bylo u Vietnamců, a tedy, čím lepší znalost jazyka, tím vyšší intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 129: Ukrajinci, faktor – rodinný stav

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of intenzita_kontaktu is the same across categories of Jaký je Váš rodinný stav?.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota 0,000 značí, že existuje statisticky významný vliv rodinného stavu na intenzitu kontaktů lidmi v zemi původu u respondentů z Ukrajiny. Dle post-hoc testů (viz níže) lze konstatovat, že svobodní se stálým partnerem mají statisticky významně méně kontaktů s lidmi v zemi původu než svobodní bez partnera a ženatí/vdané.

Tabulka 130: Ukrajinci, faktor – rodinný stav, post-hoc testy

Vdovec/vdova-Ženatý/vdaná	39,688	17,497	2,268	,023	,140
Svobodný, stálý partner-Svobodný, bez stálého partnera	29,902	11,146	2,683	,007	,044
Svobodný, stálý partner-Ženatý/vdaná	-38,563	9,696	-3,977	,000	,000
Svobodný, bez stálého partnera-Ženatý/vdaná	-8,661	8,764	-,988	,323	1,000

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Vietnamu byla hodnota p rovna 0,157, u nich tedy rodinný stav statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu neměl.

Tabulka 131: Vietnamci, faktor – délka pobytu

Correlations^a

			intenzita_kont aktu	Jak dlouho pobýváte na území ČR?
Spearman 's rho	intenzita_kont u	Correlation Coefficient	1,000	-,376**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
	Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Correlation Coefficient	-,376**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv délky pobytu na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je možné říci, že čím déle v Česku respondenti jsou, tím méně mají kontaktů s lidmi v zemi svého původu.

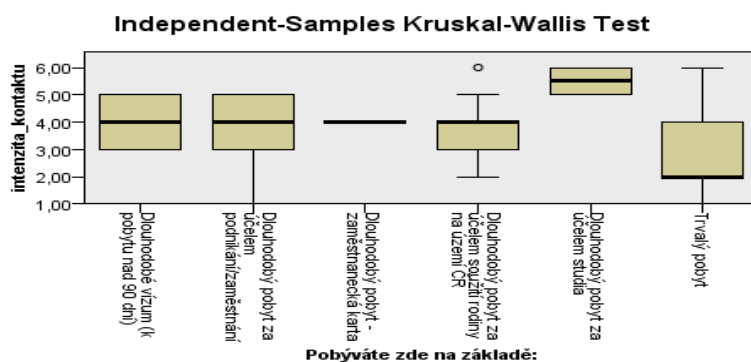
U respondentů z Ukrajiny byla hodnota p rovna 0,066, u nich tedy délka pobytu neměla statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 132: Vietnamci, faktor – druh pobytu

Hypothesis Test Summary

	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of intenzita_kontaktu is the same across categories of Pobýváte zde na základě:.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,034	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

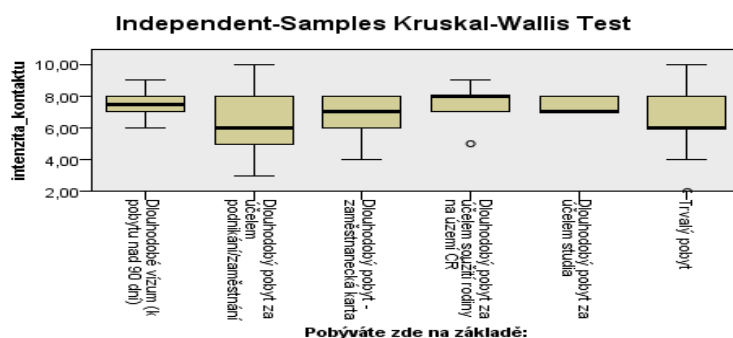
(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota 0,034 značí, že existuje statisticky významný vliv druhu pobytu na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu u respondentů z Vietnamu. Dle grafického znázornění je možno konstatovat, že ti, kteří v Česku jsou za účelem studia, mají nejvíce kontaktů s lidmi v zemi svého původu a ti, co v Česku mají trvalý pobyt, mají tyto kontakty nejméně intenzivní. Dle post-hoc analýzy však žádná z dvojic statisticky významná nevyšla.

Tabulka 133: Ukrajinci, faktor – druh pobytu

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of intenzita kontaktu is the same across categories of Pobýváte zde na základě:..	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	,026	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota 0,026 udává, že existuje statisticky významný vliv druhu pobytu na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu u respondentů z Ukrajiny. Dle post-hoc testů (viz níže) lze konstatovat, že respondenti s dlouhodobým pobytem za účelem soužití rodiny mají statisticky významně vyšší intenzitu kontaktů než respondenti s dlouhodobým pobytem za účelem zaměstnání. Vzhledem k tomu, že je tato statistická významnost velmi těsná a není vidět výrazný rozdíl mezi těmito dvěma skupinami, nebude dále tento faktor využit v korelační analýze.

Tabulka 134: Ukrajinci, faktor – druh pobytu, post-hoc testy

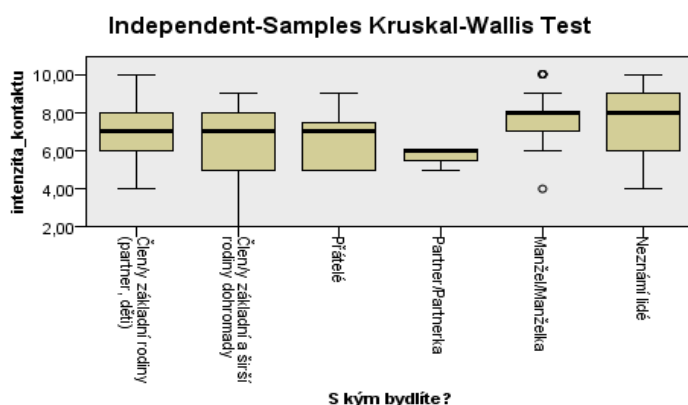
podnikání/zaměstnání- Dlouhodobé vízum (k pobytu nad 90 dní)	31,609	17,309	1,826	,068	1,000
Dlouhodobý pobyt za účelem podnikání/zaměstnání- Dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny na území ČR	-34,051	11,459	-2,972	,003	,044
Trvalý pobyt-Dlouhodobý pobyt -	4 229	15 770	268	789	1 000

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Tabulka 135: Ukrajinci, faktor – „S kým bydlíte?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of intenzita_kontaktu is the same across categories of S kým bydlíte?.	Independent-Samples Kruskal-Wallis Test	.011	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is .05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,011, tedy existuje statisticky významný vliv toho, s kým respondenti bydlí na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Po provedení post-hoc testů však žádná dvojice nevyšla jako statisticky významně se lišící.

U respondentů z Vietnamu byla hodnota p rovna 0,527, u nich tedy to, s kým bydlí, nemělo statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu.

Dále byl testován vliv **temperamentu** na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,589, u Ukrajinců 0,457. Z toho plyne, že ani u jedné migrační skupiny se neprojevil statisticky významný vliv temperamentu na intenzitu kontaktů.

Tabulka 136: Ukrajinci, faktor – personální faktory ovlivňující migraci

Correlations ^a			intenzita_kontaktu	Motivace18_osobni
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	,234**
		Sig. (2-tailed)	.	,004
		N	157	151
Motivace18_osobni	Motivace18_osobni	Correlation Coefficient	,234**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,004	.
		N	151	151

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,004, tedy existuje statisticky významný vliv personálních faktorů ovlivňujících migraci na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle kladného korelačního koeficientu lze konstatovat, že čím větší personální motivace, tím více kontaktů s lidmi v zemi původů.

U respondentů z Vietnamu byla hodnota p rovna 0,611, u nich tedy personální faktory ovlivňující migraci nemají statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu.

Dále byl testován vliv **sociálních faktorů ovlivňujících migraci** na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,586 u Ukrajinců 0,321, z čehož plyne, že ani u jedné migrační skupiny se neprojevil statisticky významný vliv těchto faktorů na intenzitu kontaktů.

Následně byl testován vliv **ekonomických faktorů ovlivňujících migraci** na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,177 a u Ukrajinců 0,312, z čehož plyne, že ani u jedné migrační skupiny se neprojevil statisticky významný vliv těchto faktorů na intenzitu kontaktů.

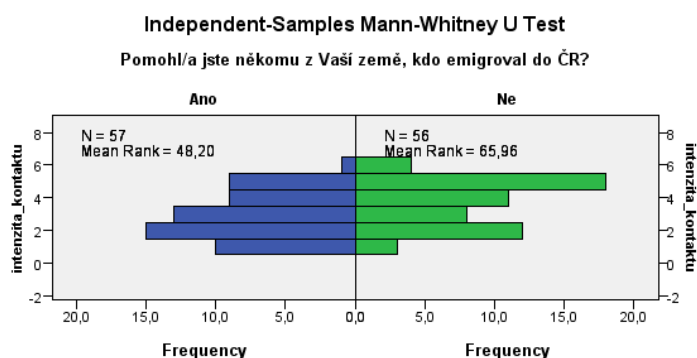
Testování toho, zda má na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu vliv to, **kolik lidí respondent znal v ČR před svým odjezdem**, dopadlo dle p-hodnot u respondentů z Vietnamu (0,127) a Ukrajiny (0,527) tak, že neexistuje statisticky významný vliv tohoto faktoru na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu ani u jedné z migračních skupin.

Ani u **vztahu s lidmi, které respondent v Česku znal před svým odjezdem**, se neprokázal statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu ani u jedné z migračních skupin. U respondentů z Vietnamu byla p-hodnota rovna 0,517 u respondentů z Ukrajiny 0,696.

Tabulka 137: Vietnamci, faktor – „Pomohl/a jste někomu z Vaší země, kdo emigroval do Česka?“

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of intenzita_kontaktu is the same across categories of Pomohl/a jste někomu z Vaší země, kdo emigroval do ČR?	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,003	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,003, tedy existuje statisticky významný vliv toho, zda respondenti pomohli v migraci do ČR někomu ze své země, na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Z grafu je možné vyčíst, že ti, kteří nikomu nepomohli, mají statisticky významně vyšší intenzitu kontaktů s lidmi v zemi svého původu.

U respondentů z Ukrajiny byla hodnota p rovna 0,922, u nich tedy tento faktor nemá statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu.

Dále byl testován vliv **indexu mobilizačního sociálního kapitálu** na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,547 u Ukrajinců 0,496, z čehož plyne, že ani u jedné migrační skupiny se neprojevil statisticky významný vliv tohoto faktoru na intenzitu kontaktů.

Tabulka 138: Ukrajinci, faktor – index přemosťujícího sociálního kapitálu

			intenzita_kontaktu	Index_premostujici_kapital
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	,386**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	157	157
	Index_premostujici_kapital	Correlation Coefficient	-,386**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	157	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv indexu přemosťujícího sociálního kapitálu na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je patrné, že čím vyšší index přemosťujícího sociálního kapitálu, tím nižší intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

U respondentů z Vietnamu byla hodnota p rovna 0,992, u nich tedy tento faktor nemá statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 139: Vietnamci, faktor – index interpersonální důvěry

			intenzita_kontaktu	IDKSK
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	,191*
		Sig. (2-tailed)	.	,044
		N	113	112
	IDKSK	Correlation Coefficient	,191*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,044	.
		N	112	112

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,044, tedy existuje statisticky významný vliv indexu interpersonální důvěry kolektivního sociálního kapitálu na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle kladného korelačního koeficientu je patrné, že čím vyšší tento index je, tím vyšší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 140: Ukrajinci, faktor – index interpersonální důvěry

Correlations ^a			intenzita_kontaktu	IDKSK
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	-,207 ^{**}
		Sig. (2-tailed)	.	,010
		N	157	155
	IDKSK	Correlation Coefficient	-,207 ^{**}	1,000
		Sig. (2-tailed)	,010	.
		N	155	155

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,010, tedy existuje statisticky významný vliv indexu interpersonální důvěry kolektivního sociálního kapitálu na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je patrné, že čím vyšší tento index je, tím nižší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Dále byl testován vliv **spokojenosti se životem v Česku** na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,924 a u Ukrajinců 0,171, z čehož plyne, že ani u jedné migrační skupiny se neprojevil statisticky významný vliv tohoto faktoru na intenzitu kontaktů.

Tabulka 141: Ukrajinci, faktor – „Jak vycházíte s českými občany?“

Correlations ^a			intenzita_kontaktu	Jak vycházíte s českými občany
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	-,181 [*]
		Sig. (2-tailed)	.	,023
		N	157	157
	Jak vycházíte s českými občany	Correlation Coefficient	-,181 [*]	1,000
		Sig. (2-tailed)	,023	.
		N	157	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,023, tedy existuje statisticky významný vliv toho, jak respondenti vycházejí s českými občany na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je patrné,

že čím lépe vycházejí s občany Česka, tím vyšší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

U respondentů z Vietnamu byla hodnota p rovna 0,252, u nich tedy tento faktor nemá statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu.

Dále byl testován vliv **poměru přátel** na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,555 u Ukrajinců 0,299, z čehož plyne, že ani u jedné migrační skupiny se neprojevil statisticky významný vliv tohoto faktoru na intenzitu kontaktů.

Tabulka 142: Vietnamci, faktor – „Plánujete se vrátit do země svého původu?“

			intenzita_kontaktu	Plánujete se vrátit do země svého původu?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	-,463**
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	112
	Plánujete se vrátit do země svého původu?	Correlation Coefficient	-,463**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	112	112

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv toho, zda se respondenti plánují vrátit do země svého původu na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je patrné, že čím spíše se plánují vrátit, tím vyšší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 143: Ukrajinci, faktor – „Plánujete se vrátit do země svého původu?“

			intenzita_kontaktu	Plánujete se vrátit do země svého původu?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	-,171*
		Sig. (2-tailed)	.	,032
		N	157	157
	Plánujete se vrátit do země svého původu?	Correlation Coefficient	-,171*	1,000
		Sig. (2-tailed)	,032	.
		N	157	157

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,032, tedy existuje statisticky významný vliv toho, zda se respondenti plánují vrátit do země svého původu na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je patrné, že čím spíše se plánují vrátit, tím vyšší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 144: Vietnamci, faktor – „Plánujete zůstat trvale v Česku?“

Correlations ^a			intenzita_kontaktu	Plánujete zůstat trvale v ČR?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	,305**
		Sig. (2-tailed)	.	,001
		N	113	112
	Plánujete zůstat trvale v ČR?	Correlation Coefficient	,305**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,001	.
		N	112	112

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,001, tedy existuje statisticky významný vliv toho, zda respondenti plánují trvale žít v Česku na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle kladného korelačního koeficientu je patrné, že čím spíše se plánují usadit v Česku, tím nižší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 145: Ukrajinci, faktor – „Plánujete zůstat trvale v Česku?“

Correlations ^a			intenzita_kontaktu	Plánujete zůstat trvale v ČR?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	,260**
		Sig. (2-tailed)	.	,001
		N	157	157
	Plánujete zůstat trvale v ČR?	Correlation Coefficient	,260**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,001	.
		N	157	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,001, tedy existuje statisticky významný vliv toho, zda respondenti plánují trvale žít v Česku na intenzitu kontaktů

s lidmi v zemi původu. Dle kladného korelačního koeficientu je patrné, že čím spíše se plánují usadit v Česku, tím nižší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Dále byl testován vliv toho, zda **respondenti plánují dále migrovat do jiné země než je ČR a země jejich původu**, na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,293 a u Ukrajinců 0,302, z čehož plyne, že ani u jedné migrační skupiny se neprojevil statisticky významný vliv tohoto faktoru na intenzitu kontaktů.

Tabulka 146: Vietnamci, faktor – „Jakým jazykem v Česku (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?“

Correlations ^a				
			intenzita_kontaktu	Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	,263**
		Sig. (2-tailed)	.	,005
		N	113	113
	Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?	Correlation Coefficient	,263**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,005	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,005, tedy existuje statisticky významný vliv toho, jakým jazykem respondenti komunikují, na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle kladného korelačního koeficientu je patrné, že čím spíše komunikují rodným jazykem, tím vyšší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 147: Ukrajinci, faktor – „Jakým jazykem v Česku (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?“

Correlations ^a				
			intenzita_kontaktu	Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	-,221 ^{**}
		Sig. (2-tailed)	.	,006
		N	157	156
	Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?	Correlation Coefficient	-,221 ^{**}	1,000
		Sig. (2-tailed)	,006	.
		N	156	156

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Ukrajiny je rovna 0,006, tedy existuje statisticky významný vliv toho, jakým jazykem respondenti komunikují na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je patrné, že čím spíše komunikují česky, tím vyšší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

Dále byl testován vliv toho, zda má **subjektivní hodnocení zakořenění na základě jazyka**, vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. U Vietnamců byla p-hodnota rovna 0,555 u Ukrajinců 0,560, z čehož plyne, že ani u jedné migrační skupiny se neprojevil statisticky významný vliv tohoto faktoru na intenzitu kontaktů.

Tabulka 148: Vietnamci, faktor - index zakořenění na základě dodržování tradic

Correlations ^a				
			intenzita_kontaktu	Mira_zakorenen_na_zaklade_tradic
Spearman's rho	intenzita_kontaktu	Correlation Coefficient	1,000	-,323 ^{**}
		Sig. (2-tailed)	.	,000
		N	113	113
	Mira_zakorenen_na_zaklade_tradic	Correlation Coefficient	-,323 ^{**}	1,000
		Sig. (2-tailed)	,000	.
		N	113	113

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

P-hodnota u respondentů z Vietnamu je rovna 0,000, tedy existuje statisticky významný vliv míry zakořenění na základě dodržování tradic, na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu. Dle záporného korelačního koeficientu je patrné, že čím více respondenti dodržují české zvyky a svátky, tím nižší je intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu.

U respondentů z Ukrajiny byla hodnota p rovna 0,945, u nich tedy tento faktor nemá statisticky významný vliv na intenzitu kontaktů s lidmi v zemi původu.

Tabulka 149: Výzkumná otázka č. 6. – přehled výsledků testů nezávislosti (znázornění závislosti závislé proměnné „intenzita kontaktů s mateřskou zemí“ na nezávislých proměnných)

Faktor	Vietnamci	Ukrajinci
Pohlaví	Ne	Ano
Věk	Ne	Ano
Vzdělání	Ne	Ne
Znalost jazyka	Ano	Ano
Rodinný stav	Ne	Ano
Délka pobytu	Ano	Ne
Druh pobytu	Ano	Ano (ne do korelací)
S kým bydlíte?	Ne	Ano (ne do korelací)
Typ temperamentu	Ne	Ne
Faktory ovlivňující migraci – personální	Ne	Ano
Faktory ovlivňující migraci – sociální	Ne	Ne
Faktory ovlivňující migraci – ekonomické	Ne	Ne
Kolik lidí trvale žijících v ČR jste znal/a před odjezdem?	Ne	Ne
Jaký máte vztah s těmito lidmi?	Ne	Ne
Pomohl jste někomu z Vaší země v migraci?	Ano	Ne
Index mobilizačního sociálního kapitálu	Ne	Ne
Index přemostňujícího sociálního kapitálu	Ne	Ano
Index interpersonální důvěry kolektivního sociálního kapitálu	Ano	Ano
Jste spokojen s životem v ČR?	Ne	Ne
Jak vycházíte s českými občany?	Ne	Ano
Poměr přátel mezi českými občany a občany rodné země v ČR	Ne	Ne
Plánujete se vrátit do země svého původu?	Ano	Ano
Plánujete zůstat trvale v ČR?	Ano	Ano
Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země Vašeho původu?	Ne	Ne
Jakým jazykem v ČR nejčastěji komunikujete?	Ano	Ano
Subjektivní hodnocení zakořenění na základě jazyka	Ne	Ne
Zakořenění na základě dodržování tradic	Ano	Ne

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.3.4.9. Korelační analýza a interpretace výsledků k otázce č. 6

Vietnamci

Na základě tabulky uvedené výše bude korelační matice pro Vietnamce obsahovat proměnné 1) znalost jazyka 2) délka pobytu 3) druh pobytu 4) „Pomohl jste někomu

z Vaší země v migraci?“ 5) index interpersonální důvěry 6) „Plánujete se vrátit do země svého původu?“ 7) „Plánujete trvale zůstat v ČR?“ 8) „Jakým jazykem v ČR nejčastěji komunikujete?“ 9) zakořenění na základě dodržování tradic. Pro všechny tyto proměnné byla dále vypočtena korelace. Vzhledem k přítomnosti dummy proměnných byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b.

Tabulka 150: Vietnamci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Druh_pobytu_dummy_trvaly	d_studium	Pomohl/a jste někomu z Vaší země, kdo emigroval do ČR?	IDKSK	Plánujete se vrátit do země svého původu?	Plánujete zůstat trvale v ČR?	Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?	objektivní míra_integrace
Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Correlatio	1,000	,514**	,662**	-,110	,003	,065	,190*	-,091	-,502**	,145
	Sig. (2-tailed)		,000	,000	,204	,971	,435	,028	,289	,000	,080
Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Correlatio	,514**	1,000	,681**	-,133	-,093	-,034	,460**	-,265**	-,416**	,233**
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,116	,271	,674	,000	,002	,000	,004
Druh_pobytu_dummy_trvaly	Correlatio	,662**	,681**	1,000	-,135	-,044	-,016	,381**	-,192*	-,489**	,166
	Sig. (2-tailed)	,000	,000		,152	,640	,862	,000	,040	,000	,066
d_studium	Correlatio	-,110	-,133	-,135	1,000	,135	,101	-,080	,177	-,035	-,009
	Sig. (2-tailed)	,204	,116	,152		,152	,267	,394	,060	,696	,917
Pomohl/a jste někomu z Vaší země, kdo emigroval do ČR?	Correlatio	,003	-,093	-,044	,135	1,000	,343**	-,088	,248**	-,160	,062
	Sig. (2-tailed)	,971	,271	,640	,152		,000	,348	,008	,077	,495
IDKSK	Correlatio	,065	-,034	-,016	,101	,343**	1,000	,027	,149	-,049	,065
	Sig. (2-tailed)	,435	,674	,862	,267	,000		,766	,099	,576	,458
Plánujete se vrátit do země svého původu?	Correlatio	,190*	,460**	,381**	-,080	-,088	,027	1,000	-,561**	-,215**	,258**
	Sig. (2-tailed)	,028	,000	,000	,394	,348	,766		,000	,017	,004
Plánujete zůstat trvale v ČR?	Correlatio	-,091	-,265**	-,192*	,177	,248**	,149	-,561**	1,000	,163	-,085
	Sig. (2-tailed)	,289	,002	,040	,060	,008	,099	,000		,071	,340
Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?	Correlatio	-,502**	-,416**	-,489**	-,035	-,160	-,049	-,215**	,163	1,000	-,299**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,696	,077	,576	,017	,071		,001
objektivní míra_integrace	Correlatio	,145	,233**	,166	-,009	,062	,065	,258**	-,085	-,299**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,080	,004	,066	,917	,495	,458	,004	,340	,001	

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Na základě korelační tabulky lze pozorovat následující. Čím lepší znalost českého jazyka respondenti z Vietnamu mají, tím déle jsou na území Česka, tím spíše v Česku mají trvalý pobyt. Také se u nich zároveň projevuje, že tím spíše se neplánují vrátit do země původu a také spíše komunikují mimo svůj rodinný okruh v českém jazyce. Čím déle v Česku pobývají, tím spíše v Česku mají trvalý pobyt a neplánují se vrátit do země svého původu. Také spíše plánují trvale zůstat v Česku a tím spíše komunikují česky a tím vyšší míru zakořenění na základě dodržování tradic mají. Respondenti s trvalým pobytem se neplánují vrátit do země svého

původu, plánují zůstat spíše v Česku a komunikují spíše česky. Respondenti, kteří pomohli v migraci do Česka někomu ze své země původu, mají statisticky významně vyšší index interpersonální důvěry než ti, kteří nikomu nepomohli a neplánují trvale zůstat v Česku. Také ti s vyšší mírou zakořenění na základě dodržování tradic se méně často plánují vrátit do země svého původu a spíše mluví více česky.

Celkově se tedy dá říci, že vyšší míra intenzity kontaktů s mateřskou zemí je spojena s horší znalostí českého jazyka a delším pobytem v Česku. Vietnamci, kteří jsou v Česku již delší dobu a dobře znají jazyk, se neplánují vracet do země svého původu, komunikují více česky a často v Česku již mají trvalý pobyt. Nižší intenzitu kontaktů se zemí původu mají ti, kteří někomu ze země svého původu pomohli emigrovat do Česka. S vyšší mírou intenzity kontaktů se zemí původu je spojena vyšší míra interpersonální důvěry. Vietnamci plánující se vrátit do země svého původu s ní mají častější kontakty. Naopak Vietnamci, kteří vykazují vyšší míru zakořenění na základě dodržování tradic, mají s domovinou nižší intenzitu kontaktů. Vyšší míra zakořenění na základě dodržování tradic je často spojena s častějším používáním českého jazyka a delší dobou, kterou v Česku žijí.

Ukrajinci

Na základě tabulky, viz výše, bude korelační matice pro Ukrajince obsahovat 1) pohlaví 2) věk 3) znalost jazyka 4) rodinný stav 5) personální faktory ovlivňující migraci 6) index přemostňujícího sociálního kapitálu 7) index interpersonální důvěry 8) „Jak vycházíte s českými občany?“ 9) „Plánujete se vrátit do země svého původu?“ 10) „Plánujete trvale zůstat v ČR?“ 11) „Jakým jazykem v ČR nejčastěji komunikujete?“ Pro všechny tyto proměnné bude dále vypočtena korelace. Vzhledem k přítomnosti dummy proměnných byl zvolen korelační koeficient Kendallovo Tau-b.

Tabulka 151: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory

		Jste muž nebo žena?	Kolik Vám je let?	Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	d_RS_svo b_s Partn erem	Motivace1 8_osobni	Index_pre mostující kapital	IDKSK	Jak vycházíte s českými občany	Plánujete se vrátit do země svého původu?	Plánujete zůstat trvale v ČR?	Českým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikuj
Jste muž nebo žena?	Correlatio	1,000	,052	,187	-,200	,052	-,036	,016	-,062	-,168	,126	-,189
	Sig. (2-		,485	,014	,013	,454	,588	,834	,408	,023	,090	,012
Kolik Vám je let?	Correlatio	,052	1,000	-,097	,043	-,178	,117	,030	,164	-,192	,053	-,020
	Sig. (2-	,485		,173	,565	,006	,063	,679	,019	,006	,446	,778
Jaká je Vaše znalost českého jazyka?	Correlatio	,187	-,097	1,000	-,149	,245	-,053	,031	-,093	,101	,027	-,260
	Sig. (2-	,014	,173		,049	,000	,404	,671	,187	,149	,697	,000
d_RS_svo b_s Partn erem	Correlatio	-,200	,043	-,149	1,000	,083	,164	,012	-,037	,154	-,250	,061
	Sig. (2-	,013	,565	,049		,234	,015	,877	,623	,038	,001	,422
Motivace1 8_osobni	Correlatio	,052	-,178	,245	,083	1,000	-,017	,068	-,208	,015	-,021	-,116
	Sig. (2-	,454	,006	,000	,234		,773	,309	,001	,815	,741	,077
Index_pre mostující kapital	Correlatio	-,036	,117	-,053	,164	-,017	1,000	-,038	,083	-,120	,100	,046
	Sig. (2-	,588	,063	,404	,015	,773		,556	,182	,054	,112	,463
IDKSK	Correlatio	,016	,030	,031	,012	,068	-,038	1,000	-,019	,099	-,152	-,020
	Sig. (2-	,834	,679	,671	,877	,309	,556		,794	,163	,034	,780
Jak vycházíte s českými občany	Correlatio	-,062	,164	-,093	-,037	-,208	,083	-,019	1,000	-,130	,059	,255
	Sig. (2-	,408	,019	,187	,623	,001	,182	,794		,060	,392	,000
Plánujete se vrátit do země svého původu?	Correlatio	-,168	-,192	,101	,154	,015	-,120	,099	-,130	1,000	-,490	,069
	Sig. (2-	,023	,006	,149	,038	,815	,054	,163	,060		,000	,321
Plánujete zůstat trvale v ČR?	Correlatio	,126	,053	,027	-,250	-,021	,100	-,152	,059	-,490	1,000	,023
	Sig. (2-	,090	,446	,697	,001	,741	,112	,034	,392	,000		,740
Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikuj	Correlatio	-,189	-,020	-,260	,061	-,116	,046	-,020	,255	,069	,023	1,000
	Sig. (2-	,012	,778	,000	,422	,077	,463	,780	,000	,321	,740	

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Korelační tabulka ukazuje, že muži mají ve srovnání se ženami horší znalost českého jazyka, častěji jsou svobodní se stálým partnerem, méně často se plánují vrátit do země svého původu a komunikují více svým rodným jazykem. Starší respondenti z Ukrajiny mají k imigraci méně osobní motivace, hůře vycházejí s českými občany a častěji se plánují vrátit do země svého původu. Respondenti s lepší znalostí českého jazyka mají více osobní motivace k migraci. Svobodní se stálým partnerem mají vyšší hodnoty indexu přemostujícího sociálního kapitálu a spíše plánují zůstat v Česku. Ti, kdo mají více osobní motivace k migraci, vychází lépe s českými občany. Ti s vyšším indexem interpersonální důvěry plánují spíše zůstat v Česku. Čím více respondenti komunikují českým jazykem, tím lépe vychází s českými občany.

Celkově se dá říci, že vyšší intenzita komunikace s mateřskou zemí u respondentů z Ukrajiny je spojena spíše se ženami, nižším věkem a lepší znalostí českého jazyka. Naopak nižší intenzitu komunikace s lidmi v zemi svého původu vykazují svobodní Ukrajinci se stálým partnerem. Vyšší intenzitu kontaktů s mateřskou zemí mají Ukrajinci, kteří v Česku mají dlouhodobý pobyt za účelem

soužití rodiny. Oproti tomu nižší intenzitu mají ti, kteří v Česku mají dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání či podnikání. Vyšší intenzita kontaktů s mateřskou zemí je spojena také s větší měrou personální motivace k migraci, nižším indexem přemost'ujícího sociálního kapitálu, nižší mírou interpersonální důvěry, lepšími vztahy s českými občany, výhledem zůstat v Česku a komunikací spíše v českém jazyce.

Komparace sledovaných migračních skupin

Celkově z výsledků provedených analýz vyplynulo, že v rámci porovnání jednotlivých migračních skupin se objevilo několik faktorů, které u obou skupin ovlivňují intenzitu jejich kontaktů s lidmi v zemi původu. Lze také pozorovat, že většina těchto faktorů ovlivňuje tento kontakt opačným způsobem. Jediné v čem obě skupiny měly shodné výsledky, byly plány do budoucna, čili pokud plánují zůstat v Česku, jejich intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu se snižuje, pokud se však plánují vrátit do země svého původu, jejich kontakty jsou intenzivnější.

U Vietnamců je velice patrný vliv integračních faktorů, čím lépe mluví česky, čím jsou v Česku déle a čím více dodržují české zvyky, tím se snižuje intenzita jejich kontaktů. U respondentů z Vietnamu na intenzitu kontaktů mělo také vliv to, že pokud nikomu ze své země nepomohli v migraci do Česka, jejich kontakty se zemí původu byly intenzivnější, což může znamenat, že jejich rodina je stále ve Vietnamu.

U Ukrajinců výsledky podobně jednoznačné nejsou, dokonce u nich platí opačný efekt, tedy čím lépe vychází s českými občany a čím spíše komunikují česky a znají český jazyk, tím vyšší je intenzita jejich kontaktů s lidmi v zemi svého původu. Také u nich v intenzitě kontaktů hraje roli pohlaví, kdy ženy mají významně vyšší intenzitu kontaktů než muži, s věkem se však u respondentů intenzita kontaktů snižuje. Dále se u Ukrajinců vyskytuje i vliv přemost'ujícího sociálního kapitálu, tedy, čím rozmanitější sociální vztahy mají v Česku, tím se snižuje intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu a to platí i v rámci interpersonální důvěry. Z testů nezávislosti je možné pozorovat, že mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny existuje statisticky významný rozdíl v intenzitě kontaktů s lidmi v zemi původu, tedy že respondenti

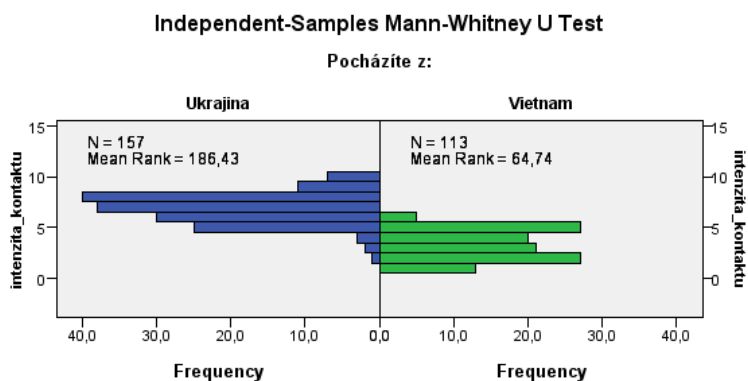
z Ukrajiny mají statisticky významně častější kontakty s mateřskou zemí, než je tomu u respondentů z Vietnamu.

Tabulka 152: Ot. č. 6 – testování statisticky významného rozdílu mezi migračními skupinami

Hypothesis Test Summary

	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of intenzita_kontaktu is the same across categories of Pocházíte z:	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

5.4. Ověření stanovených hypotéz

V rámci cílů, které byly předem stanoveny, byly k jednotlivým výzkumným otázkám rovněž přiřazeny hypotézy. Ty se tato kapitola ve stručnosti snaží potvrdit či vyvrátit.

FÁZE ODCHODU

V rámci první otázky „Existuje statisticky významný rozdíl mezi tím, která migrační skupina využívá více sociálního kapitálu?“ byla vytvořena hypotéza: „**H1: Pro migraci budou respondenti z Vietnamu potřebovat více sociálního kapitálu než respondenti z Ukrajiny.**“ V rámci ověření této hypotézy byly použity oba výše zpracované indexy vyjadřující míru sociálního kapitálu, tedy index mobilizačního sociálního kapitálu a index přemostujícího sociálního kapitálu. Dle Mann-Whitney testu nezávislosti provedeném mezi indexem mobilizačního sociálního kapitálu a zemí původu respondentů, neexistuje statisticky významný rozdíl mezi Vietnamci a Ukrajinci. Existuje ovšem statisticky významný rozdíl mezi indexem přemostujícího sociálního kapitálu a zemí původu respondentů, kdy Vietnamci mají hodnoty přemostujícího sociálního kapitálu statisticky významně vyšší než Ukrajinci.

Tabulka 153: Otázka č. 1 – H1 – závislost mezi mobilizačním a přemostujícím sociálním kapitálem a zemí původu

Mobilizační sociální kapitál:

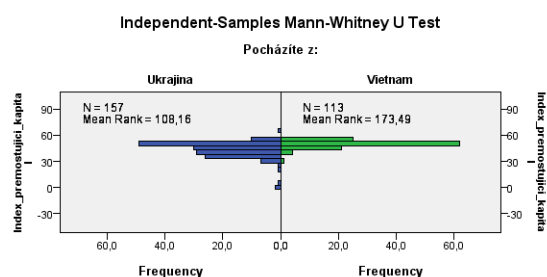
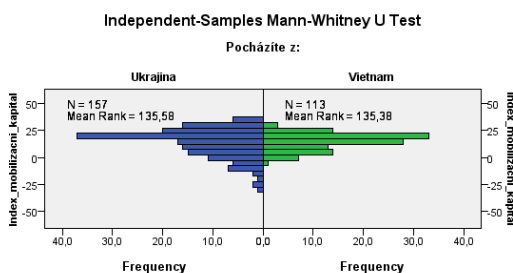
Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Index_mobilizaoni_kapital is the same across categories of Pocházíte z:.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,984	Retain the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Přemostující sociální kapitál:

Hypothesis Test Summary				
	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of Index_premostujici_kapital is the same across categories of Pocházíte z:.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,000	Reject the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

FÁZE PŘÍCHODU

V rámci otázky „*Funguje sociální kapitál v kontextu mezinárodní migrace Vietnamců a Ukrajinců spíše na úrovni příbuzenských vazeb nebo vazeb mezi známými?*“ byla vytvořena hypotéza:

„H1: Rodina spíše zajistí akutní potřeby po příjezdu do cílové země.“

Již z výše uvedených testů nezávislosti vyplynulo, že u obou migračních skupin existuje statisticky významný vliv blízkosti vztahu na sehnání si prvního ubytování, čili čím bližší si respondenti s lidmi, které v Česku znali, byli, tím rychleji si našli své první ubytování (viz tabulku 46, kde pro Vietnamce byla p-hodnota rovna 0,000; viz tabulku 47, kde pro Ukrajince byla p-hodnota rovna 0,003). To také potvrzuje provedený chí-kvadrát test, který dle p-hodnoty (0,000) ukazuje, že existuje statisticky významná závislost mezi dobou hledání prvního ubytování a blízkostí vztahu s lidmi, které respondenti v Česku znali. V rámci ověření toho, že blízkostí vztahu se opravdu rozumí rodinní příslušníci, byla vytvořena kontingenční tabulka (viz tabulku 155). Z této tabulky je vidět, že ti, kdo v rámci blízkosti vztahů označili rodinné příslušníky, mají při sehnání si první práce před příjezdem a hned po příjezdu proporcionalně vyšší četnosti než ti, kteří mají tuto blízkost spíše v rámci přátel a známých.

Tabulka 154: Otázka č. 2 – H1 – závislost mezi blízkostí vztahu s lidmi v Česku a sehnáním prvního ubytování – chí-kvadrát test

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	41,916 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	40,638	8	,000
Linear-by-Linear Association	22,553	1	,000
N of Valid Cases	258		

a. 4 cells (26,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,65.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Tabulka 155: Otázka č. 2 – H1 – závislost blízkosti vztahu s lidmi v Česku a sehnáním prvního ubytování – kontingenční tabulka

Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí: * Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování? Crosstabulation

Count		Jako dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?					Total
		Měl/a jsem ho domluvené předem	Sehnal/a jsem ho prakticky ihned po svém příjezdu	Sehnat ubytování mi trvalo několik dní	Sehnat ubytování mi trvalo cca týden	Sehnat ubytování mi trvalo více než týden	
Charakt	Jsou mi velmi blízcí, převážně se jedná o rodinu	86	34	9	12	32	173
erizujte	Jsou to blízcí přátelé	7	6	7	1	17	38
blízkost	Jsou to spíše moji známí	8	11	2	8	18	47
vztahu s většinou těchto lidí:	Jsou to spíše známí mých známých, nemám s nimi vztah ze země původu	2	1	0	0	8	11
	Jiné	1	0	0	0	0	1
Total		104	52	18	21	75	270

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Druhá hypotéza k této otázce zněla: „**H2: Kontakty mimo rodinný okruh nově přichozímu pomohou s uspokojením dlouhodobějších potřeb.**“ V rámci této otázky bylo pracováno zvlášť s respondenty z Ukrajiny a zvlášť s respondenty z Vietnamu. Důvodem bylo, že z předchozích analýz vyplynulo, že blízkost vztahů u respondentů z Ukrajiny má statisticky významný vliv na sehnání první práce (p-hodnota byla 0,008 a platí, že čím bližší vztah s lidmi, které znali, tím delší dobu jim trvalo sehnat si první práci), ale nemá statisticky významný vliv u respondentů z Vietnamu (p-hodnota byla 0,612).

U respondentů z Ukrajiny lze výše zmíněnou hypotézu částečně podpořit údaji z kontingenční tabulky, kdy platí, že ti, kteří se zkontaktovali se známými, sehnali častěji práci ihned po svém příjezdu a naopak, ti, kteří v Česku měli spíše rodinné příslušníky, měli práci méně často ihned po svém příjezdu.

Tabulka 156: Otázka č. 2 – H2 – závislost blízkosti vztahu s lidmi v Česku a sehnáním první práce – kontingenční tabulka, Ukrajinci

Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí: * Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? Crosstabulation^a

			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?						Total
			Měl/a jsem domluveno u předem	Začal/a jsem pracovat prakticky ihned po svém příchodu	Sehnat práci trvalo cca 1-3 měsíce	Sehnat práci trvalo cca 3-6 měsíců	Sehnat práci trvalo více než půl roku	Sehnat práci trvalo více	
Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Jsou mi velmi blízcí, převážně se jedná o rodinu	Count	14	24	34	11	7	7	97
		Expected Count	12,8	30,8	30,8	11,3	6,0	5,3	97,0
		Adjusted Residual	,7	-3,0	1,4	-,2	,8	1,6	
	Jsou to spíše moji známí	Count	3	17	7	4	1	0	32
		Expected Count	4,2	10,2	10,2	3,7	2,0	1,7	32,0
		Adjusted Residual	-,7	3,0	-1,4	,2	-,8	-1,6	
Total		Count	17	41	41	15	8	7	129
		Expected Count	17,0	41,0	41,0	15,0	8,0	7,0	129,0

a. Pocházíte z: = Ukrajina

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

U respondentů z Vietnamu tuto hypotézu statisticky potvrdit nelze, neboť dle kontingenční tabulky je možné pozorovat, že u nich platí, že rodina pomáhá také se sehnáním práce, ač ne do té míry, jako tomu je u sehnání prvního ubytování.

Tabulka 157: Otázka č. 2 – H2 – závislost blízkosti vztahu s lidmi v Česku a sehnáním první práce – kontingenční tabulka, Vietnamci

Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí: * Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat? Crosstabulation^a

			Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?						Total
			Měl/a jsem ji domluvenou předem	Začal/a jsem pracovat prakticky ihned po svém příchodu	Sehnat práci mi trvalo cca 1-3 měsíce	Sehnat práci mi trvalo cca 3-6 měsíců	Sehnat práci mi trvalo více než půl roku	Sehnat práci mi trvalo o rok a více	
Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:	Jsou mi velmi blízcí, převážně se jedná o rodinu	Count	10	17	40	6	1	1	75
		Expected Count	6,8	17,7	43,0	6,1	,7	,7	75,0
		Adjusted Residual	2,3	-,4	-1,2	-,1	,7	,7	
	Jsou to blízcí přátelé	Count	0	5	13	3	0	0	21
		Expected Count	1,9	5,0	12,0	1,7	,2	,2	21,0
		Adjusted Residual	-1,6	,0	,5	1,1	-,5	-,5	
	Jsou to spíše moji známí	Count	0	4	10	0	0	0	14
		Expected Count	1,3	3,3	8,0	1,1	,1	,1	14,0
		Adjusted Residual	-1,3	,5	1,1	-1,2	-,4	-,4	
Total	Count	10	26	63	9	1	1	110	
	Expected Count	10,0	26,0	63,0	9,0	1,0	1,0	110,0	
	Count							0	

a. Pocházejí z: = Vietnam

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

FÁZE USAZENÍ

V rámci otázky „Existuje závislost mezi sociálním kapitálem a subjektivní spokojeností s životem v cílové destinaci?“ byla vytvořena hypotéza: „**Migranti s vyšším sociálním kapitálem budou v Česku více spokojeni.**“ V rámci ověření této hypotézy byly použity oba výše zpracované indexy vyjadřující míru sociálního kapitálu, tedy index mobilizačního sociálního kapitálu a index přemost'ujícího sociálního kapitálu. Z korelační matice je patrné, že pro oba typy sociálního kapitálu existuje statisticky významný vliv na spokojenost se životem v Česku. To je možné interpretovat tak, že čím vyšší sociální kapitál migranti mají, tím jsou se životem v Česku statisticky významně spokojenější.

Tabulka 158: Otázka č. 4 – H1 – závislost mezi spokojeností se životem v Česku a sociálním kapitálem

Correlations					
			Index_mobiliza cni_kapital	Index_prem ostujici_kapi tal	Jste spokojen/a s životem v ČR?
Spear man's rho	Index_mobiliz acni_kapital	Correlation Coefficient	1,000	,031	-,142 [*]
		Sig. (2-tailed)	.	,612	,020
		N	270	270	270
	Index_premos tujici_kapital	Correlation Coefficient	,031	1,000	-,249 ^{**}
		Sig. (2-tailed)	,612	.	,000
		N	270	270	270
	Jste spokojen/a s životem v ČR?	Correlation Coefficient	-,142 [*]	-,249 ^{**}	1,000
		Sig. (2-tailed)	,020	,000	.
		N	270	270	270

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci otázky „Existuje závislost mezi sociálním kapitálem a temperamentem?“ byla vytvořena hypotéza: „**H1: Migranti extroverti, budou mít více sociálního kapitálu než migranti introverti.**“ V rámci ověření této hypotézy byly použity oba výše zpracované indexy vyjadřující míru sociálního kapitálu, tedy index mobilizačního sociálního kapitálu a index přemost'ujícího sociálního kapitálu. Dle Mann-Whitney testu nezávislosti provedeném mezi indexem mobilizačního sociálního kapitálu (viz tabulku 155), indexem přemost'ujícího sociálního kapitálu (viz tabulku 156) a typem temperamentu u obou sledovaných

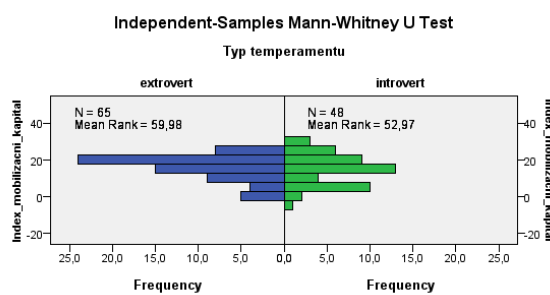
migračních skupin vyplynulo, že neexistuje statisticky významný vliv temperamentu na výši sociálního kapitálu ani u jedné ze sledovaných migračních skupin.

Tabulka 159: Otázka č. 5 – H1 – závislost mezi temperamentem a výší sociálního kapitálu

Vietnamci – mobilizační kapitál

Hypothesis Test Summary			
Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1 The distribution of Index_mobilizacni_kapital is the same across categories of Typ temperamentu.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,280	Retain the null hypothesis.

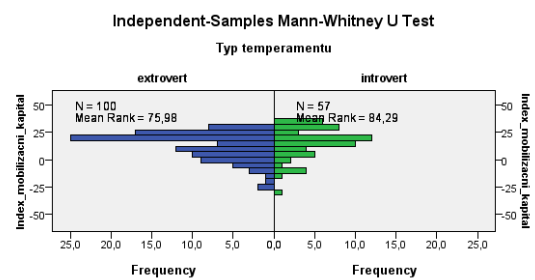
Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Ukrajinci – mobilizační kapitál

Hypothesis Test Summary			
Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1 The distribution of Index_mobilizacni_kapital is the same across categories of Typ temperamentu.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,271	Retain the null hypothesis.

Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

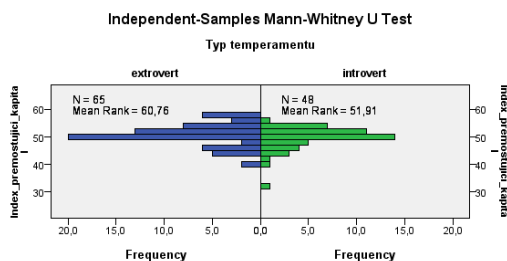
(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

Tabulka 160: Otázka č. 5 – H1 – závislost mezi temperamentem a výší přemostujícího sociálního kapitálu

Vietnamci – přemostující kapitál

Hypothesis Test Summary			
Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1 The distribution of Index_premostujici_kapital is the same across categories of Typ temperamentu.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,153	Retain the null hypothesis.

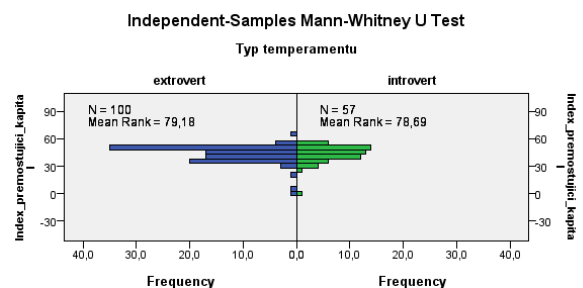
Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Ukrajinci – přemostující kapitál

Hypothesis Test Summary			
Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1 The distribution of Index_premostujici_kapital is the same across categories of Typ temperamentu.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,949	Retain the null hypothesis.

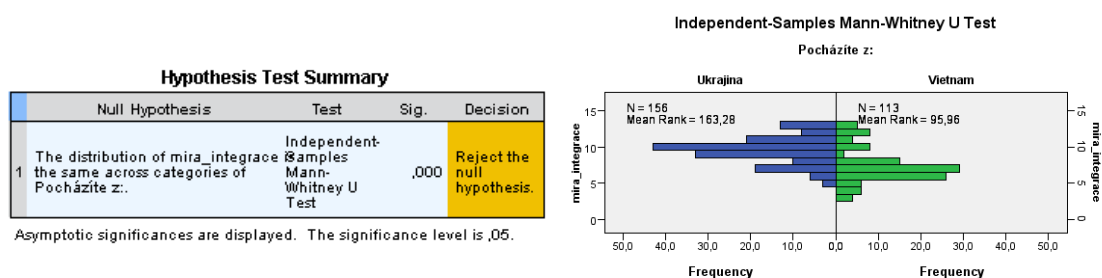
Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci otázky „Které faktory podmiňují míru integrace?“ byla vytvořena hypotéza: „**H2: Migranti z Vietnamu budou spíše usilovat o zakořenění v Česku více než Ukrajinci.**“ V rámci ověření této hypotézy byl použit index měřící míru integrace a proměnná pro zemi původu. Dle Mann-Whitney testu nezávislosti existuje statisticky významný rozdíl mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny v míře integrace, ale přesně opačný, než předpokládá hypotéza. Tedy respondenti z Ukrajiny mají statisticky významně vyšší míru integrace než Vietnamci. Odpověď na otázku, proč tomu tak je, se v tomto případě nachází nejspíše v tvorbě indexu míry integrace, kdy ve všech položkách, které tento index obsahuje, mají respondenti z Ukrajiny lepší výsledky. Tedy v rámci této práce se tato hypotéza nepotvrdila, ale neznamená, že při zvolení jiné metodiky hodnocení tomu tak nemůže být.

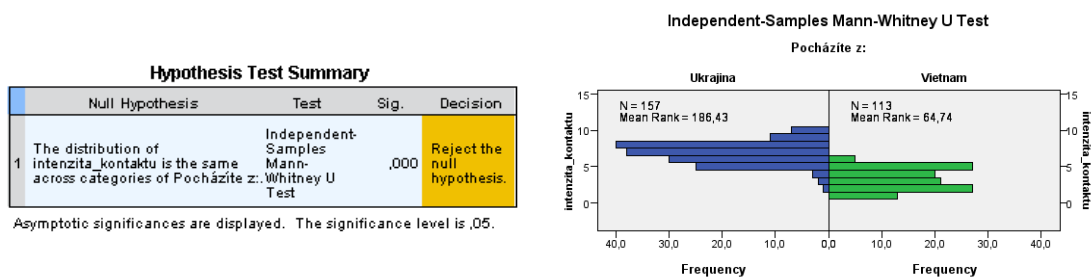
Tabulka 161: Otázka č. 5 – H2 – závislost mezi mírou integrace a zemí původu

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

V rámci otázky „Existuje statisticky významný rozdíl mezi tím, která migrační skupina využívá více sociálního kapitálu?“ byla vytvořena hypotéza: „**H1: Vazby v zemi původu budou mít trvalé a intenzivnější spíše migranti z Ukrajiny než z Vietnamu.**“ Z testu nezávislosti vyplývá, že mezi respondenty z Vietnamu a Ukrajiny existuje statisticky významný rozdíl v intenzitě kontaktů s lidmi v zemi původu, tedy že respondenti z Ukrajiny mají statisticky významně častější kontakty s mateřskou zemí, než je tomu u respondentů z Vietnamu. Tuto hypotézu je tedy možné potvrdit.

Tabulka 162: Otázka č. 6 – H1 – závislost mezi intenzitou kontaktů s lidmi v zemi původu a zemí původu

(Zdroj: Zpracováno na základě dotazníkového šetření)

6. DISKUSE

Tématika mezinárodní migrace a obecně téma cizinců žijících mimo zemi svého původu je vnitřně velmi heterogenní a samotný proces migračních pohybů jedním z nejdiskutovanějších témat v současném globalizovaném světě. Ač jsou migrační pohyby staré jako civilizace sama, je to zároveň proces, který je ovlivněn mnoha zřejmými i skrytými faktory, které do migračních pohybů vstupují v závislosti na politickém, ekonomickém, kulturním, ale i prostorovém a časovém kontextu (Drbohlav et Uherek, 2007). Sociální kapitál, jako jeden z faktorů, které migraci ovlivňují, byl definován jako ucelený koncept relativně nedávno (Coleman, 1988), ale rychle se stal jedním z klíčů k pochopení současných migračních pohybů. Jeho nesporný význam se prokázal i u kontrolní skupiny respondentů v této práci. U obou sledovaných migračních skupin se dokonce potvrdilo, že sociální kapitál nebo sociální sítě a kontakty vstupují do celého migračního procesu, tedy do všech jeho částí, jak jsou definovány Demuthem (2000).

6.1. Fáze odchodu

Jedním z klíčových momentů v úplném počátku migračního procesu je rozhodnutí potenciálního migranta o odchodu ze země svého původu (Demuth, 2000). V této fázi si potencionální migrant musí zhodnotit své šance na úspěšné zvládnutí migrace. Ať už se jedná o rozhodnutí jedince (Demuth, 2000) či rozhodnutí kolektivní (převážně rodinné rozhodnutí o vyslání svého člena rodiny do jiné země - Palloni et al., 2001), musí potenciálně migrující jedinec už v této fázi zvažovat, jak celý proces zvládnout s co nejmenšími psychickými i ekonomickými investicemi. K tomu z velké části může přispět právě výše jeho sociálního kapitálu, díky kterému mohou tito jedinci dosáhnout na informace o migraci, ale i přímou pomoc od migrantů předchozích, což jejich náklady významně snižuje (Massey et Espinosa, 1997; Massey et Zenteno, 1999). V návaznosti na tyto poznatky byla položena otázka:

„KTERÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍ MÍRU SOCIÁLNÍHO KAPITÁLU?“

V rámci této otázky byly u obou sledovaných migračních skupin (po statistickém zpracování dat získaných z dotazníkového šetření) nalezeny ty faktory, jež statisticky významně u těchto migračních skupin míru sociálního kapitálu ovlivňovaly. První rozdíl mezi oběma skupinami byl už v počtu těchto faktorů, kdy u respondentů z Ukrajiny byl nalezen více než dvojnásobek statisticky významných faktorů, než u respondentů z Vietnamu. Dále nebyl nalezen ani jeden faktor, který by byl statisticky významný pro obě sledované skupiny, což značí, že na míru sociálního kapitálu obou sledovaných skupin mají vliv různé faktory. U respondentů z Vietnamu se kvůli silné korelaci všech tří statisticky významných faktorů vyprofiloval jedinec, jenž by dle provedeného výzkumu měl mít nejvíce sociálního kapitálu na základě faktorů, které jeho míru statisticky ovlivňují. Na základě těchto výsledků disponuje největší měrou sociálního kapitálu respondent z Vietnamu, který je spíše mladší, svobodný a s vyšším vzděláním. Tyto faktory potvrzují definici sociálního kapitálu Halpernem (2005), který rodinný stav a vzdělání považuje za jedny z hlavních determinantů sociálního kapitálu.

U respondentů z Ukrajiny s mírou sociálního kapitálu souviselo faktorů více. Jak uvádí Sýkora et. Matoušek (2009), reprodukci sociálního kapitálu zajišťují sociální interakce mezi členy sociálních sítí a skupin. To dále rozvádí Kučerová (2008), když tvrdí, že míra sociálního kapitálu je mimo jiné odvozována od počtu členů v daných sociálních sítích, což se u respondentů z Ukrajiny potvrdilo. Platí u nich, že míra jejich sociálního kapitálu roste s počtem osob, které respondenti znali v Česku, ale také těch, jež znali v zemi původu a jež mají s životem v Česku zkušenosti. Dále stojí za zmínku, že se u respondentů z Ukrajiny projevil statisticky významný rozdíl také mezi muži a ženami. Muži měli statisticky významně vyšší míru sociálního kapitálu než ženy, ale zároveň se u nich projevilo, že jejich vazby v rámci sociálních sítí byly spíše vzdálenější, tedy na úrovni přátel a vazeb mezi známými. U žen sice míra sociálního kapitálu byla nižší, ale jejich vztahy byly spíše hlubší, rodinné povahy. Podobné výsledky zveřejnili ve svém výzkumu také Heering et al. (2004), kteří poukázali na to, že u žen je v rámci migračních tendencí nejdůležitější přítomnost rodinných sítí v místě, kam migrují, a u mužů je to spíše

vliv vzdálenějšího okolí se zkušeností s migrací. Sami respondenti z Ukrajiny pak také v převážné většině vyjádřili souhlas s tím, že jim pomohlo v konečném rozhodnutí uskutečnění migrace, že tyto osoby znali. To signalizuje důležitost těchto sociálních sítí a vazeb, jak je popsáno např. ve výzkumech zabývajících se migrací mezi Mexikem a USA, kde se jednoznačně potvrzuje, že pokud mají potenciální migranti vazby na osoby, které již migrovali, riziko migrace u těchto osob dramaticky stoupá (Massey et al., 1987; Massey et Garcia, 1987; Massey et Espinosa, 1997; Hernández-León et Zúniga, 2002; Aguilera et Massey 2003; atd.).

Ani u jedné ze sledovaných skupin se překvapivě neprojevil temperament jako statisticky významný faktor na míru sociálního kapitálu, kdy by se dalo předpokládat, že extrovertní typy respondentů budou disponovat většími společenskými vazbami (Nakonečný, 2009), a tedy se u nich projeví větší míra sociálního kapitálu, než tomu bude u introvertních typů osobností. Případně, se tento vliv dal očekávat alespoň u respondentů z Vietnamu, a to především z toho důvodu, že Vietnamci budou kvůli geografické a kulturní vzdálenosti potřebovat k migraci vynaložit mnohem více finančního a psychického úsilí, což dle Kušnierákové (2008) nejlépe zvládají stabilní extroverti.

Ač se tedy v rámci obou sledovaných skupin na míru sociálního kapitálu projevil vliv různých faktorů, celkově nelze říci, že by jedna či druhá migrační skupina disponovala vyšší mírou sociálního kapitálu.

Pro zajímavost byl testován také přemost'ující sociální kapitál definovaný Putnamem (2000), kde se projevilo, že v rámci respondentů z Vietnamu a Ukrajiny existuje statisticky významný rozdíl v míře přemost'ujícího sociálního kapitálu. Čili je možné konstatovat, že existuje rozdíl v tom, jak pestré sociální vazby a okruh svých sociálních kontaktů respondenti mají. Dle skladby otázek (Šafr et Sedláčková, 2006), které přemost'ující sociální kapitál měřily, asi nijak překvapivě, vzhledem k sociální hierarchii a zvykům Vietnamské společnosti (Martínková, 2010), vyšlo, že respondenti z Vietnamu mají statisticky významně nižší míru přemost'ujícího sociálního kapitálu. To značí více homogenní okruh sociálních kontaktů, než je tomu u respondentů z Ukrajiny.

6.2. Fáze příchodu

Ve fázi odchodu se potenciální migrant na základě informací, které mu poskytly jeho sociální vazby a kontakty, rozhodl k uskutečnění migrace. Potenciální migrant se tedy stává migrantem, překračujícím hranice cílové destinace. Tak jak se mění povaha jeho statusu, mění se i potřeby, jež nyní klade na své sociální síť. Ve fázi odchodu migrant od svých sociálních sítí potřebuje pomoc převážně informačního charakteru, což mu pomáhá v rozhodnutí, zda migrovat či nikoli (De Jong, 1996; Davis, 2002; Curran et al., 2005). Povaha pomoci v rámci jeho sociálních sítí se tedy mění ze spíše informační do více materiální podoby, kdy migrant díky svým sociálním sítím snižuje náklady a rizika s migrací spojená (Massey et al., 1987; 1994; Coleman, 1990). Sociální síť mu tedy vytvářejí podmínky, které jeho migraci usnadňují (Massey et al., 1998). Ovšem ne všechny jeho sociální kontakty fungují na stejné úrovni. Dle Morosanu (2010) je důležité rozlišovat mezi silnými a slabými vazbami, které mohou migrantovi pomoci v různých oblastech.

„JAKÉ FAKTORY OVLIVNILY TO, JAK DLOUHO VÁM TRVALO SEHNAT SI PRVNÍ UBYTOVÁNÍ?“

U obou sledovaných migračních skupin se v rámci rychlosti sehnání prvního ubytování projevilo mnoho statisticky významných faktorů ovlivňujících rychlost sehnání prvního ubytování, které měly obě tyto skupiny společné. Z výsledku analýz vyplynulo, že sehnání prvního ubytování bylo především záležitostí mobilizace blízkého okruhu sociálních kontaktů, tedy převážně v rámci rodinného okruhu. Respondenti z obou migračních skupin shodně uvedli, že čím bližší vztah měli s lidmi, které v Česku znali, tím kratší dobu jim trvalo sehnat si své první ubytování, kdy logicky také platilo, že toto ubytování měli většinou domluvené předem a navíc platilo, že bylo většinou právě u rodiny. U respondentů z Vietnamu dále vyšlo, že sehnat si první ubytování jim trvalo déle s přibývajícím věkem, ale ten úzce koreloval se vzdálenějšími vazbami s lidmi, které v Česku respondenti znali. To tedy spíše to potvrzuje fakt, že k sehnání prvního ubytování je potřeba úzkých rodinných vazeb, a že starší respondenti je v Česku tím pádem spíše nemají.

U respondentů z Ukrajiny vstupovaly do sehnání prvního ubytování také realitní kanceláře a známí ze země původu, kdy i díky jejich pomoci bylo sehnání prvního ubytování rychlé. Toto však platilo opět spíše o mužích, kteří v Česku měli spíše slabší vazby, ale přesto si byli schopni s jejich pomocí sehnat první ubytování v řádu několika dní. I zde se tedy potvrdili výsledky z výzkumu Heering (2004) a ukázalo se, že muži díky tomu, že v Česku znali více lidí než ženy, si první ubytování dokázali s jejich pomocí zajistit, a to i přesto, že s těmito lidmi měli vzdálenější vztah. Mužští respondenti z Ukrajiny se tedy spíše orientují na známé a ženy spíše na rodinu, což ale spíše značí, jak již bylo nastíněno výše, že muži v Česku rodinu při své migraci neměli, a nemohli se na ni tedy spolehnout. Takový závěr potvrzuje i Collyer (2005), jenž tvrdí, že pokud jsou silné vazby méně dostupné, slabé vazby jsou tím pádem mnohem důležitější.

Pouze u výsledku, kolik osob v Česku respondenti znali, byl mezi oběma sledovanými skupinami nalezen opačný efekt. Zatímco u respondentů z Vietnamu platilo, že čím více lidí znali, tím rychleji si sehnali ubytování, u respondentů z Ukrajiny to bylo naopak. Důvod, proč tomu tak u respondentů z Ukrajiny bylo, lze nejspíše najít u respondentů ženského pohlaví. Tedy konkrétněji u žen se prokázalo, že v Česku znají spíše méně osob, ale tyto osoby jsou jim velmi blízké, v tom je tedy možné hledat odpověď na první pohled spíše nelogický výsledek. Tedy ženy, ač v Česku znaly méně lidí, si přesto byly schopny ubytování sehnat ve velmi krátké době a to tedy teoreticky mohlo ovlivnit tento výsledek.

Celkově se dá konstatovat, že u respondentů z obou migračních skupin má blízkost vztahů s osobami, které v cílové zemi mají přímý vliv na zajištění jejich potřeb. Konkrétně, rodinné vazby pomáhají se zajištěním akutních potřeb, jako je např. bydlení, krátce po příjezdu migranta do cílové země.

JAKÉ FAKTORY OVLIVNILY TO, JAK DLOUHO VÁM TRVALO SEHNAT SI PRVNÍ PRÁCI?

Sehnání si první práce bylo v této práci zařazeno spíše mezi potřebu dlouhodobějšího charakteru. Z časového hlediska měly na sehnání si první práce, tedy dlouhodobější potřeby respondentů, vliv následující faktory. Statisticky významně dlouhodobé potřeby respondentů z obou sledovaných skupin ovlivnil index mobilizačního sociálního kapitálu, tedy čím více ho respondenti měli, tím rychleji si byli schopni sehnat práci. Podobné výsledky popsali také Behtoui (2007), kdy na švédské studii prokázal, že čím vyšší sociální kapitál respondenti měli, tím byli odměňováni vyššími mzdami, lepšími pracovními místy apod. Čili v tomto případě se u obou sledovaných skupin potvrdila definice Bourdieua (1986), který chápe (mobilizační) sociální kapitál jako síť kontaktů, již člověk může ve svůj prospěch využít.

U Vietnamců také platilo, že čím více osob znali, tím rychleji si práci sehnali, ale už se neprokázalo, že na rychlost sehnání práce má vliv i blízkost vztahů s těmito lidmi. To může být dáno kulturními, povahovými a zvykovými rysy Vietnamců, kdy se nově příchozí stávají součástí komunity. V této komunitě se nacházejí jak blízcí, tak vzdálení příbuzní, ale i známý ze země původu a další osoby více či méně na migranta navázání. Ti mu práci, na základě sociálních vazeb, kulturních zvyklostí, či na různých bázích reciprocity pomohou zajistit. Z toho vyplývá, že následkem toho nemusí statisticky významně převažovat jen jedna sociální skupina, která by většině respondentů s uspokojováním dlouhodobějších potřeb pomohla (Martínková, 2010). U Vietnamců také úzce koreluje rychlé sehnání ubytování s rychlým sehnáním práce. Jelikož u sehnání prvního ubytování se potvrdilo, že především rodinné vazby mají na rychlost sehnání ubytování vliv, je možné částečně předpokládat, že tomu tak bude i u sehnání první práce. To by také odpovídalo charakteristikám vietnamské komunity v Česku, kdy migranti většinou míří za rodinou, které cca první rok pomáhají a až poté se osamostatňují a hledají si vlastní živobytí (Kušniráková et al, 2013).

U respondentů z Ukrajiny blízkost vztahu s lidmi, které v Česku znali, naopak statisticky významný vliv má. Prokázalo se, že čím bližší vztahy respondenti s lidmi,

které v Česku znali, měli, tím déle jim trvalo sehnat si první práci. Částečně to může být vysvětleno tím, že nově příchozí migranti se mohli delší dobu poohlížet po např. kvalifikovanější, či lépe placené práci, s jistotou toho, že se o ně rodina v začátcích postará, a nebyli tedy nuceni ihned po příjezdu začít pracovat. Toto tvrzení by podporoval i fakt, že ženy si, dle výsledků analýz, práci hledaly déle než muži a jak bylo popsáno výše, respondentky z Ukrajiny migrovali do Česka převážně za rodinou. Pokud se však výsledky interpretují v opačném znění (tedy čím vzdálenější vztahy respondenti měli s lidmi, které v Česku znali, tím rychleji si byli schopni sehnat svou první práci), mohou se výsledky této práce ztotožnit s mnohými výzkumy. Např. Lancee (2010) potvrdil, že slabší vazby mají pozitivní vliv na zaměstnanost a příjmy, kdežto silné vazby spíše nově příchozí migranty více izolují od možností pracovního trhu v cílové destinaci. Či Aguilera et Massey (2003) prokázali, že tyto vazby zlepšují účinnost a efektivitu při hledání práce.

Pro ověření těchto výsledků, byla dále konstruována hypotéza ověřující vliv blízkosti vztahu na sehnání první práce. I dle těchto výsledků lze konstatovat, že platí, že dlouhodobé potřeby lépe zajistí spíše slabší sociální vazby (Bethoui, 2007; Lancee, 2010; Aguilera et Massey, 2003), ale platí to pouze pro respondenty z Ukrajiny. To, že tento výsledek nepotvrdil i u Vietnamců, neznamená, že by to vyvracelo již dříve provedené výzkumy, spíše to může podhalovat behaviorální specifika respondentů z Vietnamu (Martínková, 2010; Kušniráková et al. 2013), potažmo existenci výraznějších rozdílů mezi migračními skupinami, které jsou předmětem výzkumů. Také je nutné brát v potaz, že se tato výzkumná otázka zabývala pouze sehnáním první práce po příjezdu do cílové destinace, jiné výsledky pak mohou vyjít v případě, kdy si budou respondenti hledat další práci.

6.3. Fáze usazení

Za finální fázi migračního procesu lze považovat fázi usazení, kdy záleží na mnoha faktorech, ale i na migrantovi samotném, jaké podmínky bude v cílové destinaci mít (Demuth, 2000). Fázi usazení lze chápat také jako proces integrace, kdy se imigranti začínají začleňovat do různých oblastí života majoritní společnosti (Heckmann,

2000). K tomu jim mimo jiné významnou měrou pomáhají právě jejich sociální sítě a kontakty.

CO PODMIŇUJE SUBJEKTIVNÍ SPOKOJENOST SE ŽIVOTEM V ČR? KTERÉ FAKTORY K TÉTO SPOKOJENOSTI PŘISPÍVAJÍ?

Obě kontrolní migrační skupiny shodně tvrdí, že jsou obecně se svou situací v Česku spokojeni, většina dokonce uvádí, že se jejich životní úroveň a ekonomická situace po příchodu do Česka zvýšila. U respondentů z Vietnamu i Ukrajiny se jako statisticky významný faktor projevily přemosťující sociální kapitál. Čili čím více heterogenní sociální vazby a kontakty respondenti v Česku mají, tím jsou v Česku spokojenější (u respondentů z Vietnamu míra přemosťujícího sociálního kapitálu zároveň úzce koreluje s poměrem českých přátel). Dle Putnama (2000) hraje přemosťující sociální kapitál významnou roli při utváření společenské soudržnosti, vyvolává tolerantní postoje k cizím lidem a omezuje předsudky mezi různými skupinami, měl by tedy fungovat jako jeden z integračních faktorů vedoucí k větší spokojenosti v cílové destinaci, což se u obou migračních skupin potvrdilo. U obou sledovaných skupin také platí, že čím více mají českých přátel, tím lépe vycházejí s majoritou, a tím jsou v Česku více spokojeni, což je dle Heckermanna (2000) jeden z důležitých integračních faktorů.

U respondentů z Vietnamu je i míra mobilizačního sociálního kapitálu významným faktorem ovlivňujícím spokojenost v Česku, kdy respondenti z Vietnamu jsou v Česku spokojenější, pokud jsou schopni aktivovat či mobilizovat své sociální sítě za účelem zisku svých materiálních i nemateriálních potřeb (Lin, 2001). U respondentů z Vietnamu dále platí, že většina statisticky významných faktorů, které spokojenost se životem v Česku ovlivňují, spolu navzájem úzce koreluje, lze tedy opět hrubě vyprofilovat jedince, kteří by v Česku dle daných charakteristik měli být nejspokojenější. Nejspokojenější jsou vzdělaní, svobodní respondenti s dobrou znalostí českého jazyka, kteří odešli ze země svého původu jako mladí a nemají na ni tedy skoro žádné vazby a přátele v Česku mají spíše mezi Čechy. Vzhledem k tomu, že se vyšší vzdělání u Vietnamců v Česku vždy nerovná rovným příležitostem v sehnání kvalifikované práce a uplatnění v rámci oboru,

a to nejen kvůli diskriminačnímu prostředí českého pracovního trhu, ale i z důvodu tlaku rodiny na pokračování v rodinném podnikání apod., (Kušniráková et al., 2013) nelze konstatovat, že tito vzdělanější respondenti jsou v Česku spokojenější díky vzdělání a s ním spojeným pracovním příležitostí či ekonomické prosperitě. Spíš je možné podívat se profil „spokojeného“ respondenta z Vietnamu více jako na celek, jenž byl těmito faktory vyprofilován. A z toho lze konstatovat, že se bude jednat o velmi dobře integrované mladé lidi, kteří se v Česku buď narodili, nebo přišli jako malé děti, tedy prošli spíše českým vzdělávacím systémem a díky tomu nemají problém s českým jazykem a mají řadu českých přátel (Zhou et Bankston, 1999; Prušvicová, 2010).

U respondentů z Ukrajiny dále hraje roli počet osob, které v Česku znali, ale také jejich blízkost. Platí tedy, že čím více osob znali a čím jim tyto osoby byli bližší, tím jsou v Česku spokojenější. U této migrační skupiny tedy spokojenost na jedné straně ovlivňuje to, jak dobře si rozumí s majoritou a kolik přátel mezi Čechy mají, a zároveň na druhé straně potřeba blízkých sociálních kontaktů s lidmi ze země svého původu. U Ukrajinců se mezi těmito faktory neprojevila silnější korelace, z čehož plyne, že ne každý respondent potřeboval by ke spokojenosti se životem v Česku všechny výše popsané sociální vazby. Spíše lze výsledek interpretovat tak, že celkově se u respondentů projevilo, že ke spokojenosti se životem v Česku jsou pro ně důležité sociální vazby a kontakty a u některých to může být spíše v rámci majoritní společnosti a u některých spíše v rámci rodiny nebo vlastní komunity ze země původu. Tato zjištění mohou také poukazovat na možnost transnacionálního chování (Faist, 2000; Portes, 1997; Castles, 2002), tedy, že respondenti z Ukrajiny nepotřebují ke spokojenosti tak vysokou míru integrace, protože určitá část z nich je v Česku např. pouze dočasně, případně se jedná o sezónní migraci (Leontiyeva in Rákoczyová et Trbola, 2010). Tito respondenti se tedy plánují za určitý čas vrátit zpět do země svého původu, a pokud po dobu svého pobytu v Česku mají své blízké s sebou, budou v Česku spokojeni jako ti, kteří projevili větší míru integrace. U migrantů z Ukrajiny se bude tento trend vzhledem k jejich kulturní a geografické blízkosti projevovat spíše než u Vietnamců, kteří kvůli náročnosti migračního procesu budou migrovat spíše natrvalo (Massey et Aysa 2005).

V rámci ověření hypotézy závislosti spokojenosti se životem v Česku na míře sociálního kapitálu se tato závislost potvrdila jako statisticky významná. Tedy čím vyšší míru sociálního kapitálu respondenti mají, tím spokojenější jsou se životem v Česku, a to i přes rozdíly, které mezi oběma sledovanými skupinami vyšly.

KTERÉ FAKTORY PODMIŇUJÍ MÍRU INTEGRACE?

Jak již bylo nastíněno v předchozí otázce, ke spokojenosti se životem v cílové destinaci výrazně přispívá úspěšná integrace migrantů do majoritní společnosti (Heckermann, 2000). K hodnocení míry integrace byly využity především faktory integrace na základě jazyka a faktor sociální integrace dle IOM (2010). U jednotlivých migračních skupin však integraci mohou ovlivňovat různé faktory (Heckermann, 2000), což se potvrdilo i v rámci této práce. U respondentů z Vietnamu se objevily více konzistentní výsledky, spíše potvrzující fakta z předchozí otázky tedy, že lépe integrováni jsou mladší jedinci s vyšším vzděláním lépe ovládající český jazyk. Jsou to také většinou svobodní jedinci s dlouhodobým pobytem, kteří v Česku žijí spíše déle. Což opět ukazuje na charakteristiku, která byla popsána výše.

Poprvé se zde také objevuje jako statisticky významný faktor další typ sociálního kapitálu, a sice interpersonální důvěra, která spadá do kolektivního sociálního kapitálu (Bourdieu, 1993; Vertovec, 2001). Důvěra je tedy spíše sociokulturní složka sociálního kapitálu, což je chápáno jako důvěra v komunitu, společenské instituce, normy a hodnoty v dané společnosti (Putnam, 1993). S důvěrou se také upevňují normy reciprocity, které dále umožňují rozvoj sociálních sítí (Putnam, 1995). Čili u respondentů z Vietnamu platí, že čím více mají důvěru v danou společnost obecně, tím lépe jsou integrováni. Ve spojení s předchozí charakteristikou je možné sledovat, jak se vietnamská komunita v rámci dvou generací pomalu mění a z uzavřené společnosti (Martínková, 2010), se pomalu stává lépe integrovaná, otevřenější společnost s důvěrou ve společenské instituce v cílové destinaci. Lépe integrováni respondenti z Vietnamu mají dále vyšší míru přemostujícího sociálního kapitálu (Putnam, 2010). Čím více také respondenti z Vietnamu dodržují české tradice, svátky a zvyky, tím více jsou integrováni.

V rámci respondentů z Vietnamu se tedy potvrdilo, že statisticky významný vliv na míru integrace mají jednak klasické integrační faktory jako je jazyk, dodržování tradic apod., ale zároveň se potvrdilo, že velkou měrou k úspěšné integraci přispívá také sociální kapitál v různých podobách.

U respondentů z Ukrajiny je možné pozorovat výsledky více zmatečné. Ze zpracovaných analýz vyplynulo, že u respondentů z Ukrajiny platí, že čím vyšší vzdělání mají, tím méně jsou integrováni. Dále, že čím častěji komunikují s lidmi v zemi svého původu tím je míra jejich integrace vyšší a čím více si myslí, že znalost českého jazyka ovlivňuje integraci do české společnosti, tím je jejich míra integrace nižší. Tyto výsledky lze smysluplněji interpretovat, pokud se blíže podíváme na index míry integrace, jenž byl pro zpracování této otázky zpracován. Pak z výsledků vyplývá, že vzdělanější Ukrajinci mají vazby přátele spíše mezi Ukrajinci, hovoří spíše svým rodným jazykem a mají spíše neutrální vztahy s majoritní společností. Na základě této interpretace je tedy možné navázat na tvrzení z předchozí otázky, kde se ukázalo, že migranti z Ukrajiny nepotřebují ke spokojenosti s životem v Česku vysokou míru integrace, což se zde u části respondentů opět potvrdilo. Vzhledem, že spolu žádný z výše zmíněných faktorů nekoreluje, lze je interpretovat bez vzájemného propojení. Tedy pokud se dále projevilo, že čím více si respondenti myslí, že znalost jazyka je důležitou součástí integrace a přesto jsou méně integrováni, může to značit subjektivní pocit segregace v rámci majoritní společnosti, kdy je neznalost českého jazyka, dle jejich názoru nejvíce vylučuje z integračního procesu. V případě vyšší míry integrace, která koreluje s častější komunikací s lidmi v zemi původu, je možné zdůvodnění tohoto výsledku hledat v migrační teorii transnacionalismu a tzv. dvojím životě migrantů, kdy se dle Portese (1997) jedná o migranty snáze přijímající jinou kulturu, a tedy o jedince, kteří se zajímají o dění v obou státech, které vnímají jako svůj domov. Szalo (2007) doplňuje, že migranti nerezignují na udržování sociálních vztahů propojujících je s místem původu a nevzdávají se ani svých identit. Což je u respondentů z Ukrajiny vzhledem ke geografické a kulturní blízkosti s Českem možné považovat za pravděpodobnější než by tomu bylo u respondentů z Vietnamu.

JAKÉ FAKTORY OVLIVŇUJÍ INTENZITU KONTAKTŮ S MATEŘSKOU ZEMÍ?

Dle Markley (2011), tradiční pohled na migraci, kdy migrační proces jedince vyprostí z původního prostředí a implementuje do nové společnosti, již neodpovídá složité situaci 21. století, kdy migranti udržují a rozvíjejí vztahy jak s novými zeměmi, tak se zemí svého původu. Což se potvrdilo i u obou sledovaných skupin, kdy se ukázalo, že většina respondentů nějaké kontakty se zemí původu většinou udržuje. Vcelku nepřekvapivě se prokázalo, že u obou skupin platí, že pokud se migranti plánují do země původu vrátit jejich intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu je vyšší, a čím více chtějí zůstat v Česku, tím je intenzita kontaktů nižší.

U respondentů z Vietnamu je patrný silný vliv integrace na intenzitu těchto kontaktů, kdy pokud plánují trvalé usazení v Česku, mají lepší znalost českého jazyka, dodržují české tradice a intenzita jejich kontaktů s lidmi v zemi původu se výrazně snižuje. Intenzita kontaktů se zemí původu je dále u těchto respondentů také ovlivněna věkem a délkou pobytu. Tedy, čím déle v Česku respondenti jsou a čím jsou starší, tím méně intenzivní kontakty s lidmi v zemi svého původu mají. Také ti respondenti, kteří někomu ze své země pomohli migrovat do Česka, mají kontakty také méně intenzivní, neboť lze předpokládat, že ty se kterými potencionálně komunikovali, již emigrovali právě do Česka. S tím také souvisí, že s nižší intenzitou kontaktů je spojeno více osob, které v Česku respondenti mají. Celkově se tedy u respondentů z Vietnamu opět projevilo, že pokud podstoupí proces integrace, která je pro ně, vzhledem odlišnostem popsáním výše, mnohem náročnější než pro respondenty z Ukrajiny, a úspěšně se včlenění do českého prostředí, je to spíše trvalý akt, a tedy pomalu ustupují kontakty a vazby na zemi jejich původu. U respondentů z Vietnamu se tedy úplně nelze ztotožnit s teorií transnacionalismu, kdy u nich příliš nedochází k tzv. žití „dvojích životů“ (Portes, 1997). Ani se neprokázalo, že by tito migranti byli součástí minimálně dvou společností, jak uvádí Markley (2011) v kontextu definice novodobých procesů migračních pohybů.

Dle teorie transnacionalismu však dochází k nárůstu migrantů, žijících „dvojitý život“, kteří svým způsobem spojují cílovou zemi své migrace se zemí původu (Portes, 1997). To se potvrdilo především u respondentů z Ukrajiny, kdy v obou sledovaných typech chování tedy jak v komunikaci pomocí moderních technologií, tak v rámci osobních návštěv jasně dominovali nad respondenty z Vietnamu v intenzitě těchto kontaktů. U respondentů z Ukrajiny se dále ukázalo, že čím vyšší měli interpersonální důvěru a hodnotu přemosťujícího sociálního kapitálu, tím nižší intenzita kontaktů s lidmi v zemi původu se u nich projevila. Což ukazuje na fakt, že ti respondenti z Ukrajiny, kteří mají důvěru v komunitu, společenské instituce, normy a hodnoty české společnosti (Putnam, 1993) a také ti, kteří mají pestřejší sociální vazby (Putnam, 2000), mají nižší intenzitu kontaktů se zemí původu. Oba tyto faktory lze brát jako integrační i zde se tedy projevuje zvýšená míra integrace, která omezuje kontakt se zemí původu. Na druhou stranu další integrační faktory jako je komunikace v českém jazyce, sociální vazby a přátelství mezi Čechy a pozitivní vztahy s majoritou ukázaly, že mají zvýšený vliv na intenzitu kontaktu se zemí původu. Tyto výsledky tedy poukazují na to, že se u respondentů z Ukrajiny nacházejí integrační faktory, které intenzitu kontaktů se zemí utlumují, ale i ty které ji zvyšují, tedy jednoznačně je možné potvrdit tzv. efekt „dvojitého života“ a spojení se zemí původu i přesto, že v cílové zemi jsou tito respondenti (alespoň částečně) integrováni také (Portes, 1997). Z korelací je také zajímavé pozorovat, že muži mají horší znalost českého jazyka než ženy, a více tedy komunikují ve svém rodném jazyce, a to i přesto, že se do země svého původu chtějí vrátit méně často než je tomu u žen. Na to navazuje fakt, že ženy mají více kontaktů se zemí původu než muži a to i přesto, že umí lépe česky, ale spíše se u nich projevuje fakt, že se chtějí vrátit do země svého původu, tedy stále na Ukrajině udržují kontakty, což u nich opět potvrzuje teoretická tvrzení teorie transnacionalismu (Portes, 1997). Také se potvrdilo, že u obou pohlaví platí, že s věkem opět intenzita kontaktů s mateřskou zemí klesá, jako tomu je i u Vietnamců, a zároveň starší Ukrajinci mají spíše neutrální vztahy s majoritní společností a méně osobní motivace k migraci, tedy lze předpokládat, že jsou v Česku spíše za prací a platí u nich, že se spíše chtějí vrátit do země svého původu. To může poukazovat na skutečnost, že jde spíše o dočasnou nebo sezónní migraci (Leontiyeva in Rákoczyová et Trbola, 2010).

Dle komparace výsledků této otázky a komparace s rozdělením dle Dahinden (2010), je možné na základě intenzity migračních vztahů mezi zemí původu a zemí cílovou označit respondenty z Vietnamu jako „lokalizovaná diasporická uskupení“, kdy existuje nízká mobilita mezi přijímající zemí a zemí původu a silné vztahy s místní komunitou. Respondenty z Ukrajiny pak jako „lokalizovaný mobilní typ, kdy existuje vysoká mobilita mezi zemí přijímající a zemí původu a zároveň silné vztahy se zemí původu i zemí cílovou, což potvrzuje i Drbohlav (2015).

7. ZÁVĚR

S rostoucím počtem cizinců v Česku stoupá také zájem o problematiku migrace. Předkládaná práce si klade za cíl zmapovat jeden z mnoha faktorů, které do migračních procesů vstupují, a sice roli sociálního kapitálu v rámci mezinárodní migrace, a to na příkladech jedněch z nejpočetnějších imigračních skupin u nás, a sice Ukrajinců a Vietnamců. Právě tyto dvě skupiny byly vybrány i z důvodu jejich kulturních, geografických a behaviorálních rozdílů.

Hlavním cílem práce bylo zjistit, jakým způsobem je sociální kapitál u jednotlivých migračních skupin v různých fázích migračního procesu využíván a co jeho využití ovlivňuje, ale také nakolik se na něj migranti v migračním procesu spoléhají. V návaznosti na dosavadní poznatky v problematice sociálního kapitálu byly vedle základních identifikačních údajů respondentů (pohlaví, věk, vzdělání, rodinný stav, aj.) do výzkumu zařazeny další proměnné, které by na sociální kapitál měly mít vliv. Mezi tyto faktory velmi stručně patřily např. informace o sociálních vazbách a kontaktech respondentů v Česku, o intenzitě těchto vazeb a kontaktů, migrační motivace respondentů, různé druhy integračních faktorů, intenzita kontaktů s mateřskou zemí, osobní názory na život v Česku, ekonomické a sociální podmínky respondentů aj.

Konkrétněji samotná statistická analýza obsahovala především testy nezávislosti závislých proměnných na těchto faktorech. Závislé proměnné byly vyselektovány na základě předem stanovených výzkumných otázek. Statisticky významné faktory pak vstupovaly do korelačních matic, které mezi nimi specifikovaly další vztahy, na základě kterých pak bylo možné vysledovat konkrétnější odpovědi na výzkumné otázky a následně mezi sebou obě sledované migrační skupiny porovnat. Je důležité také připomenout, že sledovaný výzkumný vzorek migrantů byl získán pomocí snow-ball metody výběru respondentů, a to za pomoci nevládních organizací a jejich vazeb na migranty. Jedná se tedy o skupinu respondentů, jež je svým výběrem v mnoha ohledech specifická a práce si v tomto smyslu neklade a ani nemůže klást za cíl sledovat obecné trendy migračního chování ve společnosti.

Vliv sociálního kapitálu lze v různých mírách u obou migračních skupin pozorovat prakticky ve všech stádiích migračního procesu – od fáze rozhodování k uskutečnění migrace až po integraci v cílové zemi. V rámci migračního procesu sledovaných respondentů se sociální síť projevily jako důležitý faktor ovlivňující migraci (Arango, 2000). Z teoreticko-metodologického pohledu se tedy u sledovaného vzorku migrantů potvrdily mnohé aspekty teorie sítí (Massey et al., 1988). Konkrétně bylo vysledováno, že u obou migračních skupin, míru sociálního kapitálu ovlivňují různé faktory v různých fázích migračního procesu. U respondentů z Ukrajiny se míra sociálního kapitálu odvíjela mimo jiné od počtu osob se zkušeností s migrací v Česku, které respondenti znali, což potvrdila také Kučerová (2008). Dále se u respondentů z Ukrajiny prokázaly významné rozdíly mezi muži a ženami. Kdy muži s osobami, které v Česku znali, měli spíše vzdálenější, slabší vazby, přesto se u nich „riziko migrace“ ze země jejich původu na základě těchto vazeb zvyšovalo. U žen naopak platilo, že vysoké riziko migrace bylo spojeno s menším počtem osob, které znaly, a silnějšími vazbami na ně, jak popsali Heering et al. (2004). Riziko migrace u respondentů také stoupalo s počtem osob, které v Česku znali, což bylo popsáno již mnohokrát – viz např. Massey et al. (1987), Massey et Garcia (1987), Massey et Espinosa (1997), Hernández-León et Zúñiga (2002), Aguilera et Massey (2003) ad.

A ani u jedné ze sledovaných migračních skupin míra sociálního kapitálu nebyla významně vyšší než u té druhé. To se ukázalo pouze v rámci přemostňujícího sociálního kapitálu, který měli vyšší respondenti z Ukrajiny. Ani u jedné skupiny respondentů se také neprojevil temperament jako významný faktor ovlivňující míru sociálního kapitálu (Kušniráková, 2008).

Dále se jednoznačně prokázal vliv silných a slabých vazeb²⁴, jak je definoval Granovetter (1973) nebo o nich hovoří Morosanu (2010). Výsledky této práce potvrdily, že silné vazby lépe fungují v rámci uspokojování krátkodobých potřeb

²⁴ Dle dělení Granovettera (1973) se silnými vazbami rozumí rodinné vazby a vazby s blízkými přáteli, slabšími pak veškeré ostatní „vzdálenější“ známosti.

u obou sledovaných skupin respondentů. Tomuto závěru se lehce vymykali pouze respondenti mužského pohlaví z Ukrajiny, kteří si tyto potřeby dokázali částečně zajistit i se slabšími vazbami, ale spíše proto, že ty silné pro ně byly nedostupné (Collyer, 2005). U obou sledovaných skupin se také jasně ukázalo, že čím vyšší míru sociálního kapitálu respondenti měli, tím rychleji si byli schopni zajistit své dlouhodobé potřeby. Předpoklad, že k rychlejšímu uspokojení dlouhodobých potřeb budou respondenti využívat spíše slabé vazby v rámci svých sociálních sítí, se však potvrdil pouze u respondentů z Ukrajiny.

I v rámci integrační fáze migračního procesu sociální kapitál potvrdil svou důležitou roli. Spokojenost se životem v Česku u obou sledovaných skupin závisela právě na míře sociálního kapitálu a na rozmanitosti sociálních kontaktů a vazeb respondentů. Také se potvrdilo, a to hlavně u respondentů z Vietnamu, že spokojenost úzce souvisí s klasickými integračními faktory, jako jsou dobré vztahy s majoritní společností, přátelství s osobami z majoritní společnosti aj. Pro respondenty z Ukrajiny je dále důležité, aby měli zároveň okolo sebe své krajany, ideálně v rodinném vztahu, tedy u nich jsou jasně patrné známky transnacionálního chování (Faist, 2000; Portes, 1997; Castles, 2002). To se ukázalo ve výsledcích míry integrace, kdy se u Ukrajinců projevilo, že oproti Vietnamcům sice prokazují podobnou míru integrace, ale zároveň si zachovávají silné provázání se zemí původu. Integrace Vietnamců je hodně ovlivněna integračními faktory, jako je znalost českého jazyka, dodržování českých tradic, ale také mírou interpersonální důvěry. Pokud tedy respondenti z Vietnamu důvěřují komunitě, společenským institucím, normám a hodnotám české společnosti, lze hovořit o úspěšné integraci (Putnam, 1993). S vyšší mírou integrace také u nich souvisí méně časté kontakty se zemí původu. Což se opět nepotvrdilo u respondentů z Ukrajiny, u kterých na míře integrace příliš nezáleží, tedy i pokud jsou velmi dobře integrováni, stále intenzivně udržují kontakty se zemí svého původu tedy vliv transnacionálního chování a tzv. žití „dvojích životů“ (Portes, 1997) je u nich velmi dobře patrné.

Celkově z hlediska teoretického a pojmového rámce, který byl v této práci použit, je obecně možné potvrdit, že na sledovaném vzorku byly patrné mnohé atributy teorie sítí, čili jednoznačně lze pozorovat existenci sociálních sítí, jakožto

mezilidských svazků spojujících migranty, bývalé migranty, ale i nemigranty v původní i cílové zemi skrze příbuzenské vazby, přátelství nebo společný původ (Massey et. al., 1988). A dále také migrační a integrační chování respondentů z Ukrajiny lze poměrně s jistotou ztotožnit s teorií transnacionalismu, kdy tito migranti nerezignovali na udržování sociálních vztahů propojujících je s místem původu (Szaló, 2007) a mnoho z nich udržuje tzv. „dvojitý život“, kdy se jedná především o jedince, kteří snáze přijímají jinou kulturu, ale zároveň se zajímají o dění v obou státech, které vnímají jako svůj domov (Portes, 1997).

Migranti, kteří podstoupili šetření v rámci této práce, prokázali, že pro většinu z nich byl sociální kapitál důležitým podpůrným faktorem v jejich migračním procesu a i díky němu byl celý migrační proces snadnější, než by tomu pravděpodobně bylo, pokud by své sociální sítě nijak nevyužili.

Ze zpracovaného výzkumu v rámci této diplomové práce mezi migranty z Vietnamu a Ukrajiny žijícími v Česku je možné formulovat několik doporučení:

1) Již se samotného sběru dotazníků vyplynulo, že míra důvěry v instituce jakéhokoliv typu je u obou migračních skupin velmi omezená, což se projevilo i neochotou na výzkumu spolupracovat. Z výsledků práce vyplynulo, že většina respondentů disponuje různými druhy individuálního sociálního kapitálu a aktivně je využívá ve všech etapách migračního procesu. Migrantům chybí více kolektivního sociálního kapitálu, což potvrzuje i Howard (2003). Otázka kolektivního sociálního kapitálu je zde zmíněna hlavně proto, že v rámci integrační fáze se projevilo, že především u respondentů z Vietnamu má významný vliv na míru integrace. To lze považovat za informaci, se kterou se dá dále pracovat a rozvíjet její potenciál. Z konkrétních kroků, které by tímto směrem mohly být realizovány, je možné zmínit zlepšení osvěty nově příchozích migrantů. Tedy zlepšit informovanost migrantů o možnostech, které jim může nabídnout právě neziskový sektor. Pokud migranti budou více využívat služeb tohoto sektoru s pozitivní zkušeností, bude se dále snižovat potenciální nedůvěra v další jiné instituce a veřejné organizace.

2) Z výsledků výzkumu v rámci této diplomové práce je také patrné, že individuální sociální kapitál je migranty z obou sledovaných migračních skupin využíván poměrně intenzivně, a to ve všech migračních fázích. Ač v mnohém proces migrace respondentům usnadňuje, jsou zde i úskalí, která je třeba si uvědomovat. Speciálně s využíváním širších sociálních sítí jak je definuje Boyd (1989) vzniká prostor pro vykořisťování, nelegální zaměstnávání aj. (Castles, 2004; v českém prostředí více Drbohlav et al., 2010; Medová, 2011; Medová, 2013). Zde opět mohou jako vyvažující faktor hrát roli různé instituce, které pro migranty budou dostupnější, a kterým budou migranti důvěřovat podobně jako svým kontaktům v rámci svých širších sociálních sítí, nebudou se pak například v rámci sehnání práce muset spoléhat převážně na svoje kontakty.

Vzhledem k tomu, že sociální kapitál v rámci mezinárodní migrace patří v Česku k tématům, jejichž úroveň poznání je nízká, patří mezi další cíle této diplomové práce přinést poznatky o těchto procesech v rovině českého prostředí. Jedná se především o představení hlavních typů sociálního kapitálu a podmínek, které sociální kapitál jednak ovlivňují a jednak jsou jím ovlivněny. Na základě výsledku předkládané diplomové práce je možné konstatovat, že mezinárodní migrace obou sledovaných migračních skupin je se sociálním kapitálem úzce spjata.

Níže je konkrétněji formulováno doporučení, kterým by se další rozvoj výzkumu v této oblasti mohl inspirovat. Vhodným pokračováním výzkumu představeného v této práci by mohlo být podrobnější zkoumání vlivů slabých a silných vazeb na jednotlivé fáze migračního procesu. Dostupné výzkumy se zaměřují spíše na rozhodovací fázi, čili na to, jak blízkost vztahů ovlivňuje riziko migrace. Zajímavé by tedy bylo tyto vazby sledovat nejen ve fázi příchodu, jak bylo naznačeno v této práci, ale i ve fázi integrační.

Za hlavní přínos této práce považuji to, že výzkum vlivu sociálního kapitálu na mezinárodní migraci, byl proveden u dvou migračních skupin. Lze tedy data analyzovat i s ohledem na rozdíly, které se mezi oběma skupinami objevují. Zároveň tato práce přispívá do diskuse o využití sociálního kapitálu v mezinárodní

migraci v českém kontextu a upozorňuje na možný výzkumný potenciál v této oblasti.

8. POUŽITÁ LITERATURA

1. AGUILERA, M., MASSEY, D., 2003: Social Capital and the Wages of Mexican Migrants: New Hypotheses and Tests, *Social Forces*, 82 (2), s. 671 - 701
2. ARANGO, J., 2000: Explaining Migration: A Critical View, *International Social Science Journal*, 52, č. 165, s. 283 – 296
3. BEHTOUI, A., 2007: The Distribution and Return of Social Capital: Evidence from Sweden, *European Societies: The Official Journal of the European Sociological Association*, ISSN 1461-6696, Vol. 9, No. 3, 383-407
4. BERGMAN, N., MAKSIM, H., OHNMACHT, T., 2009: *Mobilite and inequality*. Ashgate, Burlington, 223 stran
5. BIJAK, J., 2006: Forecasting international migration: selected theories, models, and methods. *Central European Forum Fior Migrations Research*, Working Paper 4/2006, 58 stran
6. BITTNEROVÁ, D., MORAVCOVÁ, M., 2011: Integrate – identita. in Bittnerová, D., Moravcová, M. (eds.). *Etnické komunity: integrate, identita*. Praha: FHS UK, s. 9 – 13
7. BLATNÝ, M., PLHÁKOVÁ, A., 2003: *Temperament, inteligence, sebepojetí. Nové pohledy na tradiční téma psychologického výzkumu*. Brno: Psychologický ústav akademie věd ČR a Sdružení SCAN. ISBN 80-86620-05-0
8. BOGUE, D., J., 1952: *a Methodological Study of Migration and Labor Mobility in Michigan and Ohio in 1947*. Scripps Foundation, Miami University, Oxford, Ohio
9. BOURDIEU, P., 1986: The Forms of Capital. In Richardson, J.: *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, Greenwood Press, NY
10. BOURDIEU, P., 1993: *Sociology in Question*, London

11. BOYD, M., 1989: Family and Personal Networks in International Migrations: Recent Developments and New Agendas. *International Migration Review*, 23 (3), s. 638 – 670
12. BROOK, K., 2005: Labour Market Participation: the influence of social capital. Office for National Statistics U – Special Feature, 113-123
13. BUSS, A. H., PLOMIN, R., 1984: Temperament: Early developing personality traits. Hillsdale
14. CALLOIS J., ANGEON, V., 2004: On the role of social capital on local economic development, an econometric investigation on rural employment areas in France. Irstea
15. CAMPERIO, C., CAPILUPPI, C., VERONESE A., SARTORI, G., 2007: The adaptive value of personality differences revealed by small island population dynamics. *European Journal of Personality*, 21, 3 - 22
16. CASADO-DIAZ, M., CASADO-DIAZ, A. B., CASADO-DIAZ, J. M., 2014: Linking tourism, retirement migration and social capital. *Tourism Geographies*, 16 (1), pp. 124- 140, ISSN 1461-6688
17. CASTLES, S., 2002: Migration and Community Formation under Conditions of Globalization. *International Migration Review*, 36 (4): 1143 – 1168
18. CASTLES, S., 2004: The Factors that Make and Unmake Migration Policies. *International Migration Review*, 38, č. 3, s. 852-884
19. COLEMAN, J., 1980: *Foundations of Social Theory*. Cambridge: Belknap
20. COLEMAN, J., 1988: Social Capital in the Creation od Human Capital. *American Journal od Sociology*, Vol. 94, s. 95 – 120. in Ostrom, E., Ahn, T., 2003: *Foundation od Social Capital*. Edward Elgar Publishing, CHeltenham, s. 159 – 184
21. COLEMAN, J., 1990: *Foundations of Social Theor*. Cambridge, Mass: Harvard University Press

22. COLLYER, M., 2005: When Do Social Networks Fail to Explain Migration? Accounting for the Movement of Algerian Asylum-seekers to the UK, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 31, No. 4, pp. 669-718
23. CRESSWEL, T., 2006: On the move (mobility in the modern western world). Routledge, New York, 327 stran
24. CURRAN, S., GARIP, F., CHUNG., C., TANGCHONLATIP, K., 2005: Gendered migrant Social Capital: Evidence from Thailand. *Social Forces* 84: 225 – 55
25. ČERMÁK, Z., 2005: Migrace a suburbanizační procesy v České republice. in *Demografie*, 47, č. 3, s. 169 – 176
26. ČERMÁK, Z., JÁNSKÁ, E., 2011: Rozmístění a migrace cizinců jako součást sociálněgeografické diferenciacie Česka. *Geografie*, 116, č. 4, s. 422-439
27. DAVIS, B., STECKLOV, G., WINTERS, P., 2002: Domestic and International migration from Rural Mexico: Disaggregating the Effects of Network Structure and Composition. *Popular Studies* 56: 291 – 309
28. DE HAAN, A., 1999: Livelihoods and poverty. The role of migration - a critical review of the migration literature. *The Journal of Development Studies*, 36, č. 2, s. 1- 47
29. DE JONG, G., RICHTER, P., ISARABHAKDI, P., 1996: Gender, Values and Intentions to move in Rural Thailand. *International Migration Review* 30: 748 – 70
30. DEMUTH, A., 2000: Some conceptual thoughts on migration. In Agozino, (eds). *Theoretical and methodological issues in migration research: interdisciplinary, intergenerational and international perspectives*. Aldershot: Ashgate, s. 21 – 58
31. DISMAN, M., 2002: Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, Praha

32. DRBOHLAV, D. (ed.), 2008: Nelegální ekonomické aktivity migrantů. Karolinum, Praha, 311 stran
33. DRBOHLAV, D., 1990: Migrační motivace, regionální a sídelní preference obyvatelstva – teoretická východiska v československé a zahraniční literatuře. Sociologický časopis, 26, č. 5, s. 358 – 374
34. DRBOHLAV, D., 2010: Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme? Vyd. 1, Slon, Praha, 207 stran
35. DRBOHLAV, D., 2011: Imigrace a integrace cizinců v Česku: několik zastavení na cestě země v její imigrační proměně z Davida na téměř Goliáše, Geografie, č. 4., ročník 116
36. DRBOHLAV, D., 2015: Ukrajinská pracovní migrace v Česku: migrace – remittance – (rozvoj), Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum
37. DRBOHLAV, D., UHEREK, Z., 2007: Reflexe migračních teorií. Geografie – Sborník České geografické společnosti, 112 (2): s. 125 – 141
38. ESPINOSA, K., MASSEY, D., 1998: Undocumented Migration and the Quantity and Quality of Social Capital. Soziale Welt 12:141-62
39. FAIST, T., 1997: The Crucial Mso-Level. In: Hammar, T., Brochmann, G., Tamas, K., Twist, T., (eds.) International Migration Immobility and Development: Multidisciplinary Perspectives, Berg Publisher, Oxford, s. 187 - 217
40. FAIST, T., 2000: The Volume and Dynamics of International Migration and Transnational Social Spaces. Oxford University Press, Oxford, 380 stran
41. FAWCETT, J.T., 1985: Migration psychology: New Behavioral models. Population and Environment 8, 5 - 14
42. FLAP, H., VOLKER, B. (eds.), 2004: Creation and returns of social capital. London: Routledge

43. FLEKOVÁ, M., 2012: Sociologický výzkum – zjišťování názorů veřejnosti. Studijní materiál k workshopu, 9 stran
44. GARIP, F., 2008: Social capital and migration: How do similar resources lead to divergent outcomes? *Demography*, vol. 45, s. 591-617
45. GLAESER, E., LAIBSON, D., SACERDOTE, B., 2002: An Economic Approach to Social Capital. *The Economic Journal*, vol. 112, s. 437-458
46. GOULD, P., WHITE, R., 1974: *Mental Maps*. Routledge, London, 172 stran
47. GREGORY, D., JOHNSTON, R., PRATT, G., WATTS, M., WHATMORE, S., (eds.), 2009: *The dictionary of human geography*. 5 vyd., New York: Wiley-Blackwell, 1072 stran, ISBN: 978-1-4051-3288-6
48. HALPERN, D., 2005: *Social Capital*. Cambridge: Polity Press
49. HECKMANN, F., 2000: *Integration Research in a European Perspective*. Workshop on Demographic and Cultural Specificity and Integration of Migrants, 10-11 November, Bingen, Germany
50. HEERING L., VAN DER ERF, R., VAN WISSEN, L., 2004: The Role of Family Networks and Migration Culture in the Continuation of Moroccan Emigration: A Gender Perspective, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Vol. 30, No. 2, pp, 323-337
51. HENDL, J., 2006: *Přehled statistických metod zpracování dat: Analýza a metaanalýza dat*. Portál, Praha
52. HERNÁNDEZ-LEÓN, R., ZÚNIGA, V., 2002: *Mexican Immigrant Communities in the South and Social Capital: The Case of Dalton, Georgia*, The Centre for Comparative Immigration Studies
53. HEROLDOVÁ, I., MATĚJOVÁ, V., 1987: Vietnamští pracující v českých zemích. *Český lid*, 74, č. 3, 194-203
54. HOWARD, M., 2003: *The Weakness of Civil Society in Post – Communist Europe*. New York: Cambridge University Press

55. CHAMLEE-WRIGHT, E., 2008: The Structure of Social Capital: An Austrian Perspective on its Nature and Development. *Review of Political Economy*, Vol. 20, No. 2, s. 41-58
56. JÁNSKÁ, E., 2007: Ukrajinec – symbol levné pracovní síly v Česku nebo zdroj investic na Ukrajině? *Geografické rozhledy*, č. 5
57. JEŘÁBEK, H., 1992: Úvod do sociologického výzkumu. Praha: 13s
58. JOKELA, M., 2008: Personality predicts migration within and between U.S. states, *Journal of Research in Personality*
59. JOKELA, M., ELOVAINIO, M., KIVIMAKI, M., KELTIKANGAS-JARVINEN, J., 2008: Temperament and migration patterns in Finland, *Psychol Sci.*, Sep. 19
60. KALINOWSKA, B., KNAPINSKA, M., 2009: Review of chosen migration theories. *Economics and Competition Policy*, 5 (14): s. 45 – 54
61. KANE, E., 1985: *Doing Your Own Research: How to do basic descriptive research in the social sciences and humanities*. London
62. KAUFMANN, V., 2008: *Les paradoxes de la mobilité, bouger, s'enraciner*. Lausanne, 115 stran
63. KNACK, S., KEEFER, P., 1997: Does Social Capital Have an Economic Payoff? A Cross-country Investigation. *The Quarterly Journal of Economics*, vol. 112, No. 4
64. KUČEROVÁ, S., 2008: Education Towards Obtaining Various Forms of Capital. *AUC Geographica*
65. KUŠNIRÁKOVÁ, T., 2008: Psychologické aspekty mezinárodní migrace a integrace cizinců do majoritní společnosti, Diplomová práce, UK
66. KUŠNIRÁKOVÁ, T., 2013: Vietnamci v Česku a ve světě - migrační a adaptační tendence, disertační práce, UK, Praha

67. KUŠNIRÁKOVÁ, T., PLAČKOVÁ, A., TRAN VU VAN ANH, 2013: Vnitřní diferenciacie Vietnamců, pro potřeby analýzy segregace cizinců z třetích zemí, výzkumná zpráva, Praha
68. LANCEE, B., 2010: The Economic Returns of Immigrants Bonding and Bridging Social Capital: The Case of the Netherlands, *International Migration Review*, Vol. 44, No. 1. 202 - 226
69. LEE, E., 1969: A Theory of Migration. In: JACKSON, J., (ed.): *Migration*. Cambridge University Press, London, Cambridge
70. LEONTIYEVA, Y., 2010: Uplatnění a integrace migrantů z Ukrajiny na českém trhu práce. In: RÁKOCZYOVÁ, M., TRBOLA, R. (eds.) *Vybrané aspekty života cizinců v České republice*. 1. vyd. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i. 2010, s. 52 - 64
71. LEONTIYEVA, Y., 2012: Rodinná situace migrantů ze zemí mimo EU, jejich úroveň vzdělání a jejich příjmy v ČR, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
72. LIGHT, I., BHACHU, P., KARAGEORGIS, S., 1989: *Migration Network and Immigrant Entrepreneurship. California Immigrants in World Perspective: Tge Conference Papers*
73. LIN, N., 2001: *Social Capital. A Theory of the Social Structure and Action*. Cambridge: Cambridge University Press
74. LITSCHMANNOVÁ, M., 2009: Máme dotazníky. A co dál? Škoman: 13 stran
75. LU, M., 1999: Do people move when they say they will? Inconsistencies in individual migration behaviour. *Population and Environment*, 20, 467 - 488
76. MALYNOVSKÁ, O., 2008: Migrace z Ukrajiny (s důrazem na Česko jako cílovou zemi) in Drbohlav, D. (ed.) *Nelegální ekonomické aktivity migrantů (Česko v evropském kontextu)*. Praha Karolinum, 311 stran

77. MARKLEY, E., 2011: Social Remittances and Social Capital: Values and Practices of Transnational Social Space, *Quality of Life, Calitatea Vietii*, Vol. 22, Issue 4
78. MARKOV, I., 2009: Ukrainian Labour Migration in Europe: Findings of the Complex Research of the Processes of Ukrainian Labour Migration, Lviv: International Charitable Foundation.
79. MARTÍNKOVÁ, Š., 2010: Vietnamská komunita v Praze, Praha
80. MASSEY, D., 1988: Economic development and international migration in comparative perspective. *Population and Development Review*, 14., č. 3., s. 383-413
81. MASSEY, D., AKARCON, J., GONZALEZ, H., 1987: Return to Aztlan: The Social Process of International Migration from Western Mexico. Berkeley and Los Angeles? University of California Press
82. MASSEY, D., ARANGO, J., HUGO, G., KOUAOUCCI, A., PELLEGRINO, A., TAYLOR, J., E., 1998: *Worlds in Motion: Understanding International Migration at the End of Millennium*, Oxford: Oxford University Press
83. MASSEY, D., ARANGO, J., HUGO, G., KOUAOUCCI, A., PELLEGRINO, A., TAYLOR, J., E., 2008: *Worlds in Motion*. Oxford University Press, Oxford
84. MASSEY, D., ARIANGO, J., HUGO, G., KOUAOUCCI, A., PELLEGRINO, A., TAYLOR, J., 1993: Theories of International Migration: A Review and Appraisal. *Population and Development Review* 19: 431 – 66
85. MASSEY, D., AYSA, M., 2005: Social Capital and International Migration from Latin America, Expert Group meeting in Mexico City, 30Nov- 2Dec
86. MASSEY, D., ESPINOSA, K., 1997: What's Driving Mexico-U.S. Migration? A theoretical, Empirical and Policy Analysis. *American Journal of Sociology* 102: 939 – 99

87. MASSEY, D., GARCIA, F., 1987: The Social Process of International Migration. *Science* 237:733-8
88. MASSEY, D., GOLDRING L., DURAND, J., 1994: Continuities in Transnational Migration: An Analysis of 19 Mexican Communities. *American Journal of Sociology*
89. MASSEY, D., ZENTENO, R., 1999: The Dynamics of Mass Migration. *Proceedings of the National Academy of Sciences* 96: 5325 – 35
90. MEDOVÁ, L., 2011: Vrátit se či zůstat? Aspirace neoprávněně pracujících migrantů, *Geografie*, 116, č. 4, s. 462-470
91. MEDOVÁ, L., 2013: Migranti v neoprávněném postavení – Česko jako cílová země, Disertační práce, Přírodovědecká fakulta, UK Praha
92. MIKŠÍK, O., 2007: Psychologická charakteristika osobnosti. Praha: Karolinum, ISBN 978-80-246-1304-8
93. MILLER, A., MITAMURA, T., 2003: Are Surveys on Trust Trustworthy? *Social Psychology Quarterly* 66 (1): 66-70
94. MOHAN, G., MOHAN, J., 2002: Placing Social Capital. *Progress in Human Geography*, 26, č. 2, s. 493-516
95. MOROSANU, L., 2010: Mixed Migrant Ties Social Networks and Social Capital in Migration Research, Migration Policy Center, CARIM Analytic and Synthetic Notes, Migration Summer School
96. MUNSHI, K., 2003: Networks in the Modern Economy: Mexican Migrants in the US Labour Market. *Quarterly Journal of Economics* 118:549-597
97. NAKONEČNÝ, M., 2009: Psychologie osobnosti. Praha. Academia. ISBN 978-80-200-1680-5
98. NĚMEČEK, J., 2012: Cizinci v ČR: Vietnamci u nás zakořenili, ČSÚ

99. ORMEL, J., STEVERINK, N., VONKORFF, M., LINDENBERG, S., 1997: Quality of life and social production functions: a framework for understanding health effects. *Social Science and Medicine* 45: 1051 - 1063
100. PAJAK, K., 2006: A Tool for Measuring Bridging Social Capital. in Šafr, J., Sedláčková, M., 2006: Sociální kapitál, Koncepty, teorie a metody měření, Sociologický ústav Akademie věd České republiky, Praha, ISBN 80-7330-095-8
101. PALLONI, A., MASSEY, D., CEBALLOS, M., ESPINOSA, K., SPITTEL M., 2001: Social Capital and International Migration: A Test Using Information on Family Networks. *American Journal of Sociology*, University of Chicago Press.
102. PAULÍK, K., 2002: *Obecná psychologie*. Ostrava: Ostravské univerzita v Ostravě. ISBN 80-8042-201-7
103. PAXTON, P., 1999: Is Social Capital Declining in United States? Multiple Indicator Assessment. *American Journal of Sociology* 105: 1
104. PECHOVÁ, E., MARTÍNKOVÁ, Š., 2011: Vietnamská menšina v ČR: Náboženství, kultura, soužití. in Fujda, M., Klocová, E., Kundt (eds.): *Identity v konfrontaci, Multikulturní výchova pro učitele/učitelky SŠ a ZŠ*, Masarykova univerzita, Brno
105. PETERSEN, W., 1970 : A General Typology of Migration. In Jansen, C. J. (ed.): *Readings in the Sociology of Migration*. Pergamon Press, Oxford
106. PILEČEK, J., 2010: Koncept sociálního kapitálu: pokus o přehled teoretických a metodických východisek a aplikačních přístupů jeho studia. *Geografie*, r. 115, č. 1.
107. PORTES, A., 1997: Immigration Theory for a New Century: Some Problems and Opportunities, *International Migration Review*, 31 (4): 789 – 825
108. PORTES, A., 1998: Social capital: It's Origins and Applications in Modern Sociology. *Annual Review of Sociology* 24: 1 – 24

109. PRUŠVICOVÁ, A., 2010: Integrace druhé generace Vietnamců v Praze, Diplomová práce, Přírodovědecká fakulta UK v Praze
110. PUTNAM, R., 1993: Making Democracy Work: Civil Traditions in Modern Italy. Princeton University Press
111. PUTNAM, R., 1993: The Prosperous Community: Social Capital and Public Life. *The American Prospect*, 13, s. 35 – 42
112. PUTNAM, R., 1995: Bowling Alone? America's Declining Social Capital. *Journal of Democracy* 6 (1): 65 – 78
113. PUTNAM, R., 1995: Tuning In, Tuning Out: The Strange Disappearance of Social Capital in America. In Ostrom, E., Ahn, T., 2003: Foundations of social Capital. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, s. 537-556
114. PUTNAM, R., 2000: Bowling Alone: The challenge and revival of American community. Simon and Schuster, New York
115. PUTNAM, R., 2002: Democracies in Flux. The Evolution of Social Capital in Contemporary Society. Oxford University Press
116. PUTNAM, R., LEONARDI, R., NANETTI, R., 1993: Making Democracy work: Civil traditions in Modern Italy. Princeton. Princeton University Press.
117. RÁKOCZYOVÁ, M., 2009: Přistěhovalectví v České republice aneb co vyčteme ze statistik in Rákoczyová, M., Trbola, R., (eds): Sociální integrace přistěhovalců v České republice v České republice. Praha, Sociologické nakladatelství (SLON), s. 16-22
118. RAVENSTEIN, E., 1889: The Laws of Migration. *Journal of the Royal Statistical Society*, Vol. 52, No. 2
119. RITZER, G. (ed)., 2005: Encyclopedia of social theory. Vol. 2. Thousand Oaks: Sage Publications
120. ROSE, R., HAERPFER, CH., MISHLER, W., 1997: Getting Real: Social Capital in Post-communist Societies. *Studies in Public Policy* 278. Glasgow: University of Strathclyde

121. SEBATINI, F., 2009: Does Social Capital Create Trust? Evidence from community of entrepreneurs. Universita degli studi di Siena, quaderni del dipartimento di economia politica, Siena
122. SILVENTOINEN, K., HAMMAR, N., HEDLUND, E., KOSKENVUO, M., RONNEMAA T., KAPRIO, J., 2008: Selective international migration by social position, health behaviour and personality. *European Journal of Public Health*, 18, 150 - 154
123. STONE, W., 2001: Measuring social capital. Australian Institute of Family Studies, Research Paper No. 24
124. SURYNEK, A., KOMÁRKOVÁ, R., KAŠPÁRKOVÁ, E., 2001: Základy sociologického výzkumu. Management Press, Praha, 160 stran
125. SÝKORA, L., 2014: Vztahy mezi majoritou, vietnamskou menšinou a dalšími národnostními skupinami v MČ Praha-Libuš. Univerzita Karlova
126. SÝKORA, L., MATOUŠEK, R., 2009: Sociální kapitál a teritorialita sociálních sítí. Geodny Liberec 2008. Poštolka, V., Lipský, Z., Popková, K., Šmída, J., eds, Geodny Liberec 2008 sborník příspěvků, Geodays Liberec 2008 book of proceedings, s. 50-56. Liberec, TU Liberec.
127. SZALÓ, C., 2007: Transnacionální migrace. Proměny identit, hranic a vědění o nich. Praha, CDK, 175 s.
128. SZTOMPKA, P., 1999: Trust. *Sociological Theory*. Cambridge: Cambridge University Press
129. ŠAFR, J., SEDLÁČKOVÁ, M., 2006: Sociální kapitál: koncepty, teorie a metody měření. Sociologický ústav AV ČR, Praha, 90 s.
130. URBÁNEK, T., DENGLEROVÁ, T., ŠIRŮČEK, J., 2011: Psychometrika: měření v psychologii. Praha: Portál
131. VAN DER GAAG, M., 2005: Measurement of individual social capital. NWO, Amsterdam

132. VAN DER GAAG, M., SNIJDERS, T., 2005: The Resource Generator: Social Capital Quantification with Concrete Items. *Social networks* 27 (1): 1-29
133. VETROVEC, S., 2001: Transnational social formations: Towards conceptual cross – fertilization. Paper presented at Workshop on Transnational Migration: Comparative Perspectives on 30 June – 1 July. Princeton University
134. WINDLE, M., LERNER, R., 1986: Reassessing the dimensions of temperament individuality across the life span: The Revised Dimensions of Temperament Survey. *Journal of Adolescent Research*, 1, 213 - 229
135. ZHOU, M., BANKSTON C. L. III., 1999: *Growing Up American: How Vietnamese Children Adapt to Life in United States*. Russell Sage Foundation. New York
136. ZILYNSKYJ, B., 2001: Ukrajinci v České Republice. In Šišková Tatjana (ed.) *Menšiny a migranti v České Republice*, 1. Vyd. Praha: Portál, 2001
137. ZLOTNIK, H., 1998: The theories of international migration. Paper for the Conference on International Migration: Challengers for European Population, Bari, Italy, 25 – 27 June

INTERNETOVÉ ZDROJE:

1. BARŠOVÁ, A., BARŠA, P., 2005a: Od multikulturalismu k občanské integraci. Změny v západoevropských politikách integrace přistěhovalců. Sociální studia, FSV MU, s. 49-66, [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: <http://socstudia.fss.muni.cz/dokumenty/080229144149.pdf>
2. BAUBOCK, R., 1994: Integration of Immigrants. Institute For Advanced Studies, 1995: [online] [cit. 2016-03-02] dostupné z: http://www.ihs.ac.at/publications/lib/ihsrp_15.pdf
3. BJØRNSKOV, CH., SVENDSEN, G., 2003: Measuring social capital – Is there a single underlying explanation? Working paper 03-5, Aarhus School of Business [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: http://www.hha.dk/nat/WPER/03-5_gts.pdf
4. ČERMÁKOVÁ, D., 2005: Prostorové rozmístění cizinců v Česku a jeho změny od 90. let. [online] [cit. 2016-03-02] dostupné z: <http://www.migraceonline.cz/cz/e-knihovna/prostorove-rozmisteni-cizincu-v-cesku-a-jeho-zmeny-od-90-let>.
5. ČSÚ, 2015: Cizinci v ČR: Vietnamci u nás zakořenili. Praha [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: <http://1url.cz/GSb2>
6. ČSÚ, 2016: 10 nejčastějších státních občanství cizinců: cizinci - občané EU a občané třetích zemí v krajích ČR k 31.12.2015, [online] [cit. 2017-15-11] dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/32912864/29002716_t1-07.pdf/bb67ea45-6a00-4df0-8b22-542d166afc09?version=1.0
7. ČSÚ, 2016: Cizinci podle pohlaví a věku k 31.12.2015, [online] [cit. 2017-15-11] dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/32912864/29002716_t1-08.pdf/eba1f0a0-1516-421e-aa6a-3a1b6dbc6537?version=1.0
8. ČSÚ, 2017: Cizinci v ČR podle státního občanství, [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu#cr

9. DRBOHLAV, D., 1999: Geografické aspekty v rámci interdisciplinárního výzkumu migrace obyvatelstva, Geografie, č. 2, ročník 104, [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: http://geography.cz/sbornik/wp-content/uploads/downloads2014/03/1999_104_2_Drbohlav_Geografickeaspektyvramciinterdisciplinarnihovyzkumu.pdf
10. IOM, 2010: World Migration Report 2010, The Future of Migration: Building capacities for change. [online] [cit. 2016-03-02] dostupné z: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2010_english.pdf
11. JELÍNKOVÁ, M., 2008: Terén – rozhovory. In Krebs, M., Pechová, E. (ed): Zpráva z projektu. Vietnamští dělníci a dělnice v českých továrnách [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: <http://www.strada.cz/publikace-a-vystupy-la-strada-cr>
12. KING, R., 2012: Theories and typologies of migration: an overview and a primer. Willy Brandt Series od Working Papers International Migration and Ethnic Relations. [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: <http://www.mah.se/upload/forskningscentrum/mim/wb/wb%203.12.pdf>
13. LEONTIYEVA, Y., 2005: Ukrajinci v ČR. [online] [cit. 2016-03-02] dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=200&lst=103>
14. LEVINSKY, O., 2007: Různé pohledy na emigranty na Ukrajině. [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: <http://www.migraceonline.cz/>
15. MV ČR, 2010: Slovník nejčastěji používaných termínů v oblasti azylu a migrace (terminologický slovník). Ministerstvo vnitra České republiky, [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx>
16. ŠVEC, J., 2009: Terénní výzkumné šetření – agenturní zaměstnávání Vietnamců a Vietnamek v období světové hospodářské krize. In Krebs, M. (ed): Analýza procesu agenturního zaměstnávání Vietnamců a Vietnamek

v ČR [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: <http://www.strada.cz/publikace-a-vystupy-la-strada-cr>

ZDROJE OBRÁZKŮ:

1. KUBÁNEK, M., 2012: Temperament. ČR [online] [cit. 2016-03-18] dostupné z: <http://www.slideshare.net/MaelCZ/temperament-13944368>

PŘÍLOHY:

Příloha 1: Dotazník – čestina

Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Diplomová práce:

Role konceptu sociálního kapitálu v problematice mezinárodní migrace

Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku v příloze. Jeho vyplnění by nemělo zabrat více jak 10 minut. Vyplnění tohoto dotazníku je dobrovolné a anonymní.

Informace získané touto formou budou použity pro potřeby diplomové práce na téma „Role konceptu sociálního kapitálu v problematice mezinárodní migrace“. Jsem studentkou posledního ročníku navazujícího magisterského oboru Sociální geografie a regionální rozvoj a ve své diplomové práci se zabývám problematikou mezinárodní migrace. Účelem tohoto dotazování je snaha zjistit, jaký význam, v rámci jednotlivých migračních fází u migrantů z Vietnamu/Ukrajiny, měl a má sociální kapitál a sociální sítě v místě cílové destinace.

Na tomto dotazníkovém šetření stojí celá diplomová práce, která si klade za cíl zodpovědět předem stanovené hypotézy. Informace, které mi touto formou budou poskytnuty, budou podkladem pro zpracování mé diplomové práce.

Pro koho je dotazník určen:

- *Migrant – občan Vietnamu nebo Ukrajiny*
- *Starší 15 let*
- *Osoba, která je držitelem jakéhokoli povolení nebo víza s délkou pobytu v Česku více než 90 dní*

Návod na vyplnění:

- *Dotazník má standardní formu uzavřených otázek*
- *Na výběr je několik jazykových variant (čeština, angličtina, vietnamština/ukrajinština)*
- *Z vypsáných možností se volí vždy jedna odpověď, která nejlépe odpovídá Vašemu současnému názoru nebo stavu, pokud je možné zaškrtnout více odpovědí, vždy je to u konkrétní otázky zdůrazněno*

Předem velmi děkuji za Vaši přínosnou spolupráci

Dr. Alena Franciova, alenafranciova@geumk.com, 724361273

IDENTIFIKAČNÍ ČÁST

1. Pocházíte z:
a) Vietnamu b) Ukrajiny
2. Jste muž nebo žena?
a) Muž b) Žena
3. Kolik je Vám let?
a) 15 – 25
b) 26 – 40
c) 41 – 60
d) 60 +
4. Nejvyšší dosažené vzdělání?
a) Základní
b) Středoškolské bez maturity
c) Středoškolské s maturitou
d) Vysokoškolské
5. Jaká je Vaše znalost českého jazyka?
a) Vůbec nerozumím
b) Základní znalost
c) Dobrá, komunikativní znalost
d) Výborná znalost
6. Jaký je Váš rodinný stav?
a) Svobodný, bez stálého partnera
b) Svobodný, stálý partner
c) Ženatý/vdaná
d) Rozvedený/á
e) Vdovec/vdova
7. Počet nezaopatřených dětí (do 18 let věku)?
a) 0
b) 1
c) 2
d) 3
e) 4 a více
8. Jak dlouho pobýváte na území České republiky?
a) 90 dní – 1 rok
b) 1 rok – 3 roky
c) 4 roky – 5 let
d) 6 let – 10 let
e) 11 let – 15 let
f) Více než 16 let
9. Pobýváte zde na základě: (*druhy povolení/víza*)
a) Dlouhodobé vízum (k pobytu nad 90 dní)
b) Dlouhodobý pobyt za účelem podnikání/zaměstnání
c) Dlouhodobý pobyt – zaměstnanec karta
d) Dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny na území ČR
e) Dlouhodobý pobyt za účelem studia
f) Trvalý pobyt
g) Žadatel o azyl
h) Jiné – uveďte:
.....
10. Kde bydlíte?
a) V pronájmu
b) U příbuzných
c) Ve vlastním bytě
d) Ve vlastním domě
e) Na ubytovně
f) Jiné – uveďte:
.....
11. S kým bydlíte?
a) Člen/y základní rodiny (partner, děti)
b) Člen/y základní i širší rodiny dohromady
c) Přátelé
d) Partner/partnerka
e) Manžel/ manželka
f) Neznámí lidé
g) Pouze s dětmi
h) Jiné – uveďte:
.....
12. Kolik členů tuto domácnost obývá?

Celkem	Z toho dospělých*	Z toho dětí**

*Osoba starší 18 let

**Osoba mladší 18 let

13. Odpovězte na následující otázky pomocí číselného hodnocení:

(1 - Ano; 2 - spíše ano; 3 - spíše ne; 4 - Ne)

Číslo:

Jste spontánní?	
Cítíte se dobře středem pozornosti?	
Promýšlíte věci důkladně a dlouho předem?	
Snášíte dobře samotu?	
Máte strach vystupovat na veřejnosti?	
Je pro Vás těžké vyjádřit své emoce?	

14. Jaký typ temperamentu Vás, podle Vás nejvíce vystihuje?

- a) Cholerik (výbušná povaha, impulzivní chování, neústupný)
- b) Sangvinik (emočně stabilní, vyrovnaný, čilý, veselý, společenský, bezstarostný, plný nadějí, žije okamžikem)
- c) Melancholik (citlivý, strach z budoucnosti, pomalý, hluboké a trvalé city, vážný, oddaný)
- d) Flegmatik (klidný až lhostejný, pomalý, spolehlivý, rozvážený, stálý, přemýšlivý)

FÁZE ODCHODU

15. Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a blízkých známých kdo migroval kamkoli mimo svou rodnou zemi?

- a) Ano
- b) Ne

16. Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a blízkých známých kdo emigroval do České republiky?

- a) Ano
- b) Ne

17. Jaká byla Vaše hlavní motivace k emigraci? (možno zaškrtnout více odpovědí)

- a) Změna dosavadního způsobu života
- b) Bezpečnost nebo politická situace v zemi původu
- c) Slučování rodiny - stěhování za rodinou nebo členy rodiny žijící v ČR
- d) Stěhování za partnerem, který žije v ČR
- e) Ekonomické důvody, zlepšení životní úrovně díky vyšším příjmům
- f) Ekonomické důvody - získání práce
- g) Ekonomické důvody - získání kvalifikace
- h) Cestování
- i) Studium
- j) Jiné - uveďte:

.....

18. Jaké faktory ovlivnili to, že jste se rozhodl/a právě pro Českou republiku?

(obodujte- vyznačte křížkem, jak významný pro Vás každý z těchto faktorů byl. 0 - úplně nedůležité až 5 - nejdůležitější)

Faktory:	0	1	2	3	4	5
Kvůli českým lidem						
Je tu vidina dobré práce						
Je tu vidina dobrého výdělku						
Je tu vidina kvalitního života						
Líbí se mi, jako země						
Je tu bezpečno						
Mám tu známé						
Mám tu rodinu/ příbuzné						
Našel jsem si zde partnera						

Na doporučení mých známých nebo rodiny							
Je to pouze dočasné chci dále do jiné země							
Dostal/a jsem zde pracovní/studijní příležitost							
Cestování/poznávání							
Naučit se jazyky							
Získ kvalifikace							

19. Kolik lidí, kteří v ČR dříve žili a vrátili se zpět do Vaší země, jste před Vaším odjezdem znal/a?

- a) Nikoho
- b) 1-2 osoby
- c) 2-5 osob
- d) 5 a více

20. Kolik lidí, trvale v ČR žijících, jste znal/a před Vaším příjezdem?

- a) Nikoho
- b) 1-2 osoby
- c) 2-5 osob
- d) 5 a více osob

21. Charakterizujte blízkost vztahu s většinou těchto lidí:

- a) Jsou mi velmi blízcí, převážně se jedná o rodinu

- b) Jsou to blízcí přátelé
- c) Jsou to moji známí
- d) Jsou to spíše známí mých známých, nemám s nimi vztah ze země původu
- e) Jiné – uveďte:

22. Kolik z těchto lidí jste před svým odjezdem kontaktoval/a s nějakým dotazem, poskytnutím informace, problémem nebo jinými záležitostmi? (možné zaškrtnout více možností)

- a) Většinu
- b) Jen rodinu
- c) Jen přátele
- d) Jen známé
- e) Jen ty které jsem znal osobně
- f) Jen ty, o kterých jsem věděl, že mi mohou pomoci
- g) Nikoho, vyřešil (zjistil) jsem si to sám
- h) Žádné informace/rady jsem nepotřeboval

23. Byli tito lidé ochotni se s Vámi setkat případně pomoci?

- a) Ano, všichni, které jsem oslovil
- b) Většina ano
- c) Tak polovina
- d) Spíše ne

24. Pomohlo Vám to, že je znáte a jejich rady v rozhodnutí emigrovat?

- a) Ano, rozhodně
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Rozhodně ne

FÁZE PŘÍCHODU

25. Kdy jste přišel/la do ČR?

- a) V roce:

26. Měl/a jste při svém příjezdu od České republiky zajištěné ubytování?

- a) Ano
- b) Ne

27. Jak jste sehnal/a své první ubytování?

- a) Pomocí známých ze země původu
- b) Pomocí rodinných příslušníků
- c) Pomocí známých mých rodinných příslušníků
- d) Pomocí neziskových organizací
- e) Pomocí realitních kanceláří a dalších institucí
- f) Vlastní iniciativou
- g) Jinak – uveďte:

28. Kde Vaše první ubytování bylo?

- a) U rodiny
- b) U známých
- c) Spolubydlení s cizími lidmi
- d) Ubytovna
- e) V podnájmu
- f) Ve vlastním bytě
- g) Ve vlastním domě
- h) Jiné – uveďte:

29. Jak dlouho Vám trvalo sehnat první ubytování?

- a) Měl/a jsem ho domluvené předem
- b) Sehnal/a jsem ho prakticky ihned po svém příjezdu
- c) Sehnat ubytování mi trvalo několik dní
- d) Sehnat ubytování mi trvalo cca týden
- e) Sehnat ubytování mi trvalo více než týden

30. Měl/a jste při svém příjezdu do České republiky zajištěnou práci?

- a) Ano
- b) Ne

31. Jak jste sehnal/a svou první práci?

- a) Pomocí známých ze země původu
- b) Pomocí rodinných příslušníků
- c) Pomocí známých svých rodinných příslušníků
- d) Pomocí neziskových organizací
- e) Přes internet/noviny/inzeráty
- f) Vlastní iniciativou
- g) Začal jsem podnikat
- h) Jiné – uveďte:

32. Jak dlouho trvalo sehnat první zaměstnání nebo začít podnikat?

- a) Měl/a jsem ji domluvenou předem
- b) Začal/a jsem pracovat prakticky ihned po svém příjezdu
- c) Sehnat práci mi trvalo cca 1-3 měsíce
- d) Sehnat práci mi trvalo cca 3-6 měsíce
- e) Sehnat práci mi trvalo více než půl roku
- f) Sehnat práci mi trvalo rok a více

33. Stýkáte se stále s lidmi, se kterými jste se seznámil/a po příjezdu, a kteří Vám v počátečním období pomáhali?

- a) Ano, cca 1x týdně
- b) Ano, cca 1x za měsíc
- c) Ano, párkrát do roka
- d) Spíše ne
- e) Ne

34. Požadovali od Vás něco za jejich pomoc?

- a) Ano
- b) Ne

35. Měl/a jste i vy možnost jim na oplátku pomoci?

- a) Ano
- b) Ne

36. Pomohl/a jste někomu z Vaší země, kdo imigroval do ČR?

- a) Ano
- b) Ne

FÁZE USAZENÍ

37. Kdybyste potřeboval/a, dokázal/a byste si zajistit v Česku následující věci?

(zakřížkujte možnost NE nebo ANO u každé z nabízených položek. Poslední sloupec vyplňujete pouze v případě, že jste na danou věc odpověděl/a - ANO)

	NE	ANO	(Pokud ano, uveďte přibližný čas)
Obstarání nedostatkového zboží			a) Cca za 1 den b) Za 2-5 dní c) Cca za týden d) Cca za 2 týdny e) Cca za měsíc
Získání kontaktu na dobrého doktora – specialistu			a) Cca za 1 den b) Za 2-5 dní c) Cca za týden d) Cca za 2 týdny e) Cca za měsíc
Rychlé obstarání větší finanční hotovosti (cca 50 tis.)			a) Cca za 1 den b) Za 2-5 dní c) Cca za týden d) Cca za 2 týdny e) Cca za měsíc
Sehnání podnájem			a) Cca za 1 den b) Za 2-5 dní c) Cca za týden d) Cca za 2 týdny e) Cca za měsíc
Získání kontaktu na dobrého právníka			a) Cca za 1 den b) Za 2-5 dní c) Cca za týden d) Cca za 2 týdny e) Cca za měsíc
Spolehlivé hlídání dětí			a) Cca za 1 den b) Za 2-5 dní c) Cca za týden d) Cca za 2 týdny e) Cca za měsíc
Půjčení auta			a) Cca za 1 den b) Za 2-5 dní c) Cca za týden d) Cca za 2 týdny e) Cca za měsíc
Dobrého tlumočnicka			a) Cca za 1 den b) Za 2-5 dní c) Cca za týden d) Cca za 2 týdny e) Cca za měsíc

38. V kruhu mých blízkých přátel jsou lidé:

(odpovědi na pětibodové škále: 1. Vůbec žádní, 2. Ojedinelé, 3. Málo, 4. Mnoho, 5. Skoro všichni)

	Číslo:
Mnohem starší než já	
S odlišným životním stylem, než je můj	
Rozdílného občanství, než je moje	
S odlišnou sexuální orientací, než je moje	
Kteří sledují odlišné TV programy než já	
Z jiného okruhu, než byli spolužáci na střední škole	
Druhého pohlaví	
Kteří poslouchají odlišnou hudbu než já	
Kteří čtou knihy jiných autorů než já	
Kdo čtou jiné novinové tituly a časopisy	
Mnohem chudší než já	
Z jiného pracovního oboru	
S rozdílnými politickými názory	

39. Řekl/a byste, že většině lidí (obecně) se:

- a) Dá věřit
- b) Člověk nemůže být nikdy dost opatrný

40. Řekl/a byste, obecně o většině lidí že:

- a) Převážně se snaží si navzájem pomáhat
- b) Starají se pouze o sebe

41. Jste spokojen/a s životem v České republice?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

42. Jak vycházíte s českými občany?

- a) Velmi dobře, mám zde mnoho českých přátel
- b) Převážně dobře
- c) Spíše neutrální vztahy
- d) Nemám žádné problémy

- e) Nemám zde mnoho přátel z české republiky
- f) Nemám žádné přátele z české republiky
- g) Jiné – uveďte:

43. Pokud byste měl/a vyjádřit poměr Vašich známých mezi českými občany a občany Vaší rodné země, kteří tu žijí, bylo by to:

- a) Převážně mám přátele ze země svého původu, cca 90%
- b) Přátele mám spíše mezi lidmi ze země svého původu, cca 70%
- c) Mám to přibližně stejně, cca 50%
- d) Přátele mám spíše mezi občany ČR, cca 70%
- e) Převážně mám přátele mezi občany, ČR, cca 90%

44. S kým udržuje vazby ve své zemi původu?

- a) Komunikuji převážně jen se svými příbuznými
- b) Komunikuji s přáteli a příbuznými
- c) Mám pouze několik osob, se kterými udržuji nějaký kontakt
- d) Odešel jsem mladý/a a s rodinou nemám skoro žádné vazby na zemi původu
- e) Žiji zde už dlouho a vazby se zemí původu jsou minimální
- f) Neudržuji žádné vazby s lidmi v zemi původu

45. Jak často udržujete vazby na Vaší zemi původu pomocí moderních technologií (elektronická komunikace, telefon, sociální sítě, aj.?)

- a) Prakticky denně
- b) Cca 1 x týdně
- c) Cca 2x za měsíc
- d) Cca 1x za měsíc
- e) Párkrát do roka
- f) Nemám žádné vazby

46. Jak často se s těmito lidmi z Vaší mateřské země, se kterými na dálku komunikujete, navštěvujete?

- a) Jezdí za mnou nebo já za nimi poměrně často, vždy se s někým vidím alespoň jednou za měsíc
- b) Vidíme se jednou za pár měsíců cca 5 do roka
- c) Vidíme se pouze o svátcích nebo výjimečných rodinných situacích
- d) Vidíme se pravidelně jednou za rok
- e) Už jsme ses neviděli několik let

47. Odpovězte na následující otázky pomocí číselného hodnocení:

(1 - *Ano*; 2 – *spíše ano*; 3 – *spíše ne*; 4 – *Ne*)

Číslo:

Plánujete se vrátit do země svého původu?	
Plánujete zůstat trvale v ČR?	
Plánujete migrovat do jiné země jiné než je země původu?	
Měl/a jste po většinu svého pobytu zde v ČR práci?	
Zlepšili se ekonomické podmínky vaší rodiny, po dobu, po kterou pobýváte v ČR ?	

48. Jakým jazykem v ČR (mimo rodinu) nejčastěji komunikujete?

- a) Pouze česky
- b) Převážně česky
- c) Tak 50-50
- d) Převážně svým rodným jazykem
- e) Pouze svým rodným jazykem
- f) Jinými jazyky

49. Odpovězte na následující otázky pomocí číselného hodnocení:

(1 - *Ano*; 2 – *spíše ano*; 3 – *spíše ne*; 4 – *Ne*)

Číslo:

Myslíte si, že znalost českého jazyka ovlivňuje Vaše pracovní uplatnění?	
Myslíte si, že znalost českého jazyka má vliv na Vaše sociální vztahy a vazby v ČR?	
Je česká společnost podle Vás cizincům dostatečně otevřená?	
Hraje roli v tom, jak se k Vám chovají čeští občané, fakt, že umíte/neumíte česky?	
Dodržujete v rámci své rodiny v ČR nějaké české zvyky (Vánoce, Velikonoce, svátky)?	
Dodržujete v rámci své rodiny v ČR svátky a zvyky, které jste dodržovali v zemi původu?	

Charles University in Prague
Ngành Địa lý và Xã hội
Khoa Địa lý Xã hội và Phát triển khu vực

Đồ án tốt nghiệp:

Vai trò của khái niệm vốn xã hội trong vấn đề di dân quốc tế

Chào các bạn, tôi là sinh viên trường Đại học Charles University, khoa Địa lý Xã hội và Phát triển khu vực. Dưới đây là vài câu hỏi đáp giúp tôi hoàn thiện được bài luận án thạc sỹ của mình. Rất mong được mọi người giúp đỡ! :) Phần trả lời sẽ không chiếm nhiều thời gian của các bạn. Tất cả các câu trả lời đều là tự nguyện và giấu tên.

Mục đích của khảo sát này là để xác định tầm quan trọng trong mỗi giai đoạn di trú đối với người di cư từ Việt Nam/Ukraine đã và đang có vốn xã hội và mạng xã hội tại nơi đang cư trú. (Cộng hoà Séc).

Những câu hỏi dưới đây dành cho những đối tượng như sau:

- người di cư từ Việt Nam/Ukraine từ 15 tuổi trở lên.
- người có bất kỳ giấy phép hoặc thị thực nào với thời hạn cư trú tại Cộng hoà Séc dài hơn 90 ngày.

Hướng dẫn cách điền:

- Bạn có thể lựa chọn nhiều phiên bản ngôn ngữ (tiếng Séc, tiếng Anh, tiếng Việt / tiếng Ucraina).
- Mỗi câu hỏi bạn chỉ được chọn một câu trả lời phù hợp nhất với ý kiến của bạn. Câu hỏi nào có thể chọn nhiều đáp án cùng một lúc, sẽ được lưu ý.

Cảm ơn sự hợp tác của các bạn rất nhiều!

Dr. Alena Francová, alenafrancova@gmail.com, 727 301 275

PHẦN NHẬN DIỆN

1. Bạn đến từ:
a) Việt Nam b) Ukraina
2. Giới tính của bạn:
a) Nam b) Nữ
3. Bạn bao nhiêu tuổi?
a) 15-25
b) 26-40
c) 41-60
d) 60+
4. Mức độ học vấn của bạn?
a) Giáo dục cơ bản (9 năm)
b) Trường trung học – chưa tốt nghiệp
c) Tốt nghiệp trường trung học (12 năm)
d) Cao học/Đại học
5. Mức độ hiểu biết tiếng Séc của bạn?
a) Tôi hoàn toàn không hiểu
b) Trung bình
c) Tốt – có thể giao tiếp
d) Xuất sắc
6. Tình trạng hôn nhân của bạn?
a) Tự do
b) Tự do, bạn lâu dài
c) Hôn nhân
d) Ly hôn
e) Góa
7. Số trẻ em phụ thuộc (dưới 18 tuổi)?
a) 0
b) 1
c) 2
d) 3
e) 4 và hơn
8. Bạn đã cư trú tại CH Séc được bao nhiêu lâu ?
a) 90 ngày – 1 năm
b) 1 năm – 3 năm
c) 4 năm – 5 năm
d) 6 năm – 10 năm
e) 11 năm – 15 năm
f) Hơn 16 năm

9. Bạn cư trú dưới dạng: (*giấy phép/visa*)
a) Thị thực dài hạn (kỳ nghỉ hơn 90 ngày)
b) Cư trú dài hạn với mục đích kinh doanh/làm việc
c) Cư trú dài hạn – theo công ty
d) Cư trú dài hạn với mục đích đoàn tụ gia đình
e) Cư trú dài hạn với mục đích học/nghiên cứu
f) Cư trú dài hạn dạng residence (trvalý)
g) Tị nạn
h) Khác – vui lòng ghi rõ:
.....

10. Bạn đang ở đâu?
a) Ở nhà thuê
b) Ở cùng người nhà
c) Nhà riêng của bạn
d) Căn hộ riêng của bạn
e) Ký túc
f) Khác – vui lòng ghi rõ:
.....

11. Hiện tại bạn đang ở với ai?
a) Gia đình (vợ/chồng, con)
b) Hộ hàng trong gia đình
c) Bạn bè
d) Người yêu
e) Vợ/chồng
f) Với người lạ
g) Với trẻ em
h) Khác – vui lòng ghi rõ:
.....

12. Hộ gia đình có tất cả bao nhiêu người??

Tổng thể	Trong đó có bao nhiêu người lớn*	Bao nhiêu trẻ em**

*hơn 18 tuổi

**ít hơn 18 tuổi

13. Bạn hãy trả lời những câu hỏi dưới đây bằng số từ 1 đến 4:

(1 - Có; 2 - phần lớn là có; 3 - phần lớn là không; 4 - Không)

Číslo:

Bạn là người yêu thích tự do – thích gì làm này?	
Bạn có yêu thích làm điểm trọng tâm của mọi chú ý?	
Bạn có hay suy nghĩ kỹ và lâu về việc bạn sẽ làm?	
Bạn chịu đựng tốt sự cô đơn?	
Bạn lo ngại về việc đứng phát biểu trước đám đông?	
Bạn cảm thấy việc thể hiện tình cảm khó đối với bạn?	

14. Bạn nghĩ bạn thuộc loại khí gì?

- a) Choleric (=hay giận – dễ mất bình tĩnh, bốc đồng, ngoan cố)
- b) Sangvinik (=lạc quan – ổn định tình thần, lạc quan, tràn đầy sức sống)
- c) Melancholy (=nhạy cảm, lo lắng, chậm chạp, cảm xúc sâu sắc và lâu dài, nghiêm túc)
- d) Phlegmatic (lành đạm, thờ ơ, chậm chạp, bình tĩnh, ổn định)

GIẢI ĐOẠN CHUYỂN ĐI

15. Bạn là người đầu tiên trong gia đình/người quen di cư đến bất cứ nơi nào khác ngoài quê hương của mình?

- a) Có
- b) Không

16. Bạn là người đầu tiên trong gia đình/người quen di cư đến CH Séc?

- a) Có
- b) Không

17. Lý do chính của việc bạn di cư là gì? (Bạn có thể chọn nhiều câu trả lời)

- a) Thay đổi cuộc sống
- b) An ninh, tình hình chính trị trong nước bạn sống
- c) Đoàn tụ gia đình
- d) Đoàn tụ người yêu – bạn đời
- e) Lý do tài chính – lương cao để có cuộc sống ổn định hơn
- f) Lý do tài chính – tìm việc
- g) Lý do tài chính – đạt trình độ cần thiết cho công việc sau này của bạn
- h) Du lịch
- i) Địch học
- j) Khác – vui lòng ghi rõ:

.....

18. Những yếu tố nào dưới đây đã ảnh hưởng bạn chọn CH Séc?

(Hãy chấm điểm từ 0 đến 5 – 0 = hoàn toàn không quan trọng, 5 = rất quan trọng)

Yếu tố:	0	1	2	3	4	5
Người Séc						
Tâm nhìn việc tốt						
Tâm nhìn thu nhập cao						
Tâm nhìn mức sống cao						
Vì tôi thích						
Vì tôi cảm thấy an toàn						
Tôi có người quen bên này						
Tôi có gia đình/họ hàng bên này						

Tôi tìm được bạn đời bên này						
Tôi được gia đình/bạn bè giới thiệu						
Tôi chỉ ở tạm đây tạm thời, sau này tôi muốn chuyển đến nước khác						
Tôi đạt được cơ hội làm việc/học tập tại đây						
Du lịch/học hỏi						
Học tiếng						
Đạt trình độ cần thiết cho công việc sau này						

19. Trước khi bạn đi, bạn đã quen bao nhiêu người đã sống tại CH Séc một thời gian rồi quay trở lại?

- a) Không có ai
- b) 1-2 người
- c) 2-5 người
- d) Hơn 5 người

20. Trước khi bạn đi, bạn đã quen bao nhiêu người sinh sống tại CH Séc lâu dài?

- a) Không có ai
- b) 1-2 người
- c) 2-5 người
- d) Hơn 5 người

21. Bạn hãy mô tả quan hệ giữa bạn và những người này

GIẢI ĐOẠN CHUYỂN ĐẾN

25. Bạn chuyển đến đây từ bao giờ?

- a) Từ năm:

26. Khi bạn sang đến đây bạn đã có nơi để cư trú chưa?

- a) Rồi
- b) Chưa

- a) Rất gần gũi – chủ yếu là gia đình
- b) Bạn thân
- c) Họ là người tôi quen
- d) Họ là người quen của bạn bè tôi, tôi không
- e) Khác – vui lòng ghi rõ:

22. Trước khi bạn đi, bạn đã liên lạc với những người nào dưới đây, vì lý do cung cấp thông tin, vấn đề bạn gặp hoặc lý do khác? (Có thể đánh dấu nhiều câu trả lời)

- a) Đa số tất cả mọi người tôi quen
- b) Mỗi gia đình của tôi
- c) Mỗi bạn bè của tôi
- d) Mỗi người quen của tôi
- e) Mỗi người quen cá nhân của tôi
- f) Chỉ những người tôi biết họ có thể giúp tôi
- g) Tôi không liên lạc với ai cả - mọi việc tôi tự lo
- h) Tôi không cần thông tin hoặc lời khuyên của ai cả

23. Những người đó có sẵn sàng giúp đỡ bạn không?

- a) Có, tất cả những ai tôi hỏi
- b) Phần lớn là có
- c) Có người có có người không
- d) Không

24. Những người đó và lời khuyên của họ có giúp bạn nhiều không?

- a) Chắc chắn là có
- b) Có lẽ là có
- c) Có lẽ là không
- d) Chắc chắn là không

27. Bạn tìm nơi ở tại đây bằng cách nào?

- a) Nhờ người quen
- b) Nhờ gia đình của tôi
- c) Nhờ người quen của gia đình tôi
- d) Qua tổ chức phi chính phủ
- e) Qua công ty môi giới hoặc các cơ quan khác
- f) Tôi tự tìm
- g) Khác – vui lòng ghi rõ:

28. Khi bạn mới đến bạn ở đâu?

- a) Tôi ở với gia đình
- b) Tôi ở với người quen
- c) Tôi ở với người lạ
- d) Tôi ở nhà nghỉ
- e) Nhà thuê
- f) Căn hộ của tôi
- g) Nhà của tôi
- h) Khác - vui lòng ghi rõ:

29. Mất bao nhiêu lâu để bạn tìm được nơi ở đầu tiên?

- a) Tôi đã thỏa thuận được trước khi tới
- b) Tôi tìm được nhà gần như ngay sau khi tới đây
- c) Tôi tìm mất vài ngày
- d) Tôi tìm mất tầm 1 tuần
- e) Tôi tìm nhà mất hơn 1 tuần

30. Khi tới Séc bạn đã có việc làm ngay chứ?

- a) Có
- b) Không

31. Bạn đã tìm được công việc đầu tiên như thế nào?

- a) Nhờ người quen ở nước nhà
- b) Nhờ người nhà
- c) Nhờ người quen của người nhà
- d) Nhờ tổ chức phi chính phủ
- e) Qua mạng/báo/quảng cáo
- f) Tự tôi
- g) Tôi bắt đầu kinh doanh
- h) Cách khác – vui lòng ghi rõ:

32. Tìm được công việc đầu tiên hoặc bắt đầu kinh doanh hết bao nhiêu lâu?

- a) Tôi đã thỏa thuận được trước khi tới
- b) Tôi bắt đầu làm ngay sau khi sang tới đây
- c) Tôi tìm trong vòng tầm 1-3 tháng
- d) Tôi tìm trong vòng tầm 3-6 tháng
- e) Tôi tìm được sau hơn nửa năm
- f) Tôi tìm được hơn một năm hoặc lâu hơn

33. Bạn vẫn gặp những người mà bạn làm quen sau khi sang tới đây hoặc những người đã từng giúp bạn hồi mới sang chứ?

- a) Vâng, tầm 1 lần một tuần
- b) Vâng, tầm 1 lần một tháng
- c) Vâng, vài lần trong năm
- d) Hầu như là không
- e) Không

34. Họ có đòi hỏi gì khi giúp bạn không?

- a) Có
- b) Không

35. Bạn đã có cơ hội giúp đỡ lại họ chưa?

- a) Rồi
- b) Chưa

36. Bạn đã từng giúp đỡ ai từ nước bạn sang bên này làm chưa?

- a) Rồi
- b) Chưa

GIAI ĐOẠN ĐỊNH CỤ

37. Nếu như cần, bạn có thể tự làm những thứ sau đây không?

(hãy đánh dấu chéo vào ô Không hoặc Có. Bạn hãy chỉ chọn những đáp án ở cột dọc thứ ba nếu như bạn chọn Có)

	KHÔNG	CÓ	(Nếu có, hãy đưa ra áng khoảng bao lâu)
Lấy thêm hàng			a) <i>Tám 1 ngày</i> b) <i>Tám 2 – 5 ngày</i> c) <i>Tám 1 tuần</i> d) <i>Tám 2 tuần</i> e) <i>Tám 1 tháng</i>
Liên lạc được với bác sĩ/chuyên gia tốt			a) <i>Tám 1 ngày</i> b) <i>Tám 2 – 5 ngày</i> c) <i>Tám 1 tuần</i> d) <i>Tám 2 tuần</i> e) <i>Tám 1 tháng</i>
Thu xếp nhanh chóng số tiền mặt lớn (tầm 50 nghìn)			a) <i>Tám 1 ngày</i> b) <i>Tám 2 – 5 ngày</i> c) <i>Tám 1 tuần</i> d) <i>Tám 2 tuần</i> e) <i>Tám 1 tháng</i>
Tìm nhà thuê			a) <i>Tám 1 ngày</i> b) <i>Tám 2 – 5 ngày</i> c) <i>Tám 1 tuần</i> d) <i>Tám 2 tuần</i> e) <i>Tám 1 tháng</i>
Liên lạc được với luật sư tốt			a) <i>Tám 1 ngày</i> b) <i>Tám 2 – 5 ngày</i> c) <i>Tám 1 tuần</i> d) <i>Tám 2 tuần</i> e) <i>Tám 1 tháng</i>
Tim được người trông trẻ con tin cậy			a) <i>Tám 1 ngày</i> b) <i>Tám 2 – 5 ngày</i> c) <i>Tám 1 tuần</i> d) <i>Tám 2 tuần</i> e) <i>Tám 1 tháng</i>
Mượn ô tô			a) <i>Tám 1 ngày</i> b) <i>Tám 2 – 5 ngày</i> c) <i>Tám 1 tuần</i> d) <i>Tám 2 tuần</i> e) <i>Tám 1 tháng</i>
Tim được phiên dịch tốt			a) <i>Tám 1 ngày</i> b) <i>Tám 2 – 5 ngày</i> c) <i>Tám 1 tuần</i> d) <i>Tám 2 tuần</i> e) <i>Tám 1 tháng</i>

38. Những người bạn thân của bạn có những người như sau:

(trả lời bằng số từ 1-5: 1. Không có ai cả, 2. Rất hiếm, 3. Có vài người, 4. Nhiều người, 5. Hầu hết tất cả)

Số:

Gia hơn tôi nhiều	
Có cách sống khác so với tôi	
Có quốc tịch khác tôi	
Với định hướng tình dục khác tôi	
Theo dõi chương trình TV khác tôi	
Những đối tượng khác ngoài bạn khọc cùng trường trung học với tôi	
Người khác giới	
Những người nghe thể loại khác tôi	
Những người đọc sách của tác giả khác tôi	
Những người đọc báo và tạp chí khác tôi	
Những người nghèo hơn tôi nhiều	
Những người khác ngành nghề	
Những người có ý kiến về chính trị khác tôi	

39. Bạn có nghĩ là:

- Có thể tin hầu hết mọi người (chung chung)
- Cẩn thận không bao giờ là thừa cả

40. Bạn có nghĩ rằng, nói chung mọi người đều:

- Hầu hết cố gắng giúp đỡ lẫn nhau
- Chỉ lo cho bản thân

41. Bạn có hài lòng với cuộc sống ở Cộng hòa Séc?

- Chắc chắn là có
- Gần như là có
- Gần như là không
- Không

42. Bạn có mối quan hệ thế nào với người Séc?

- Rất tốt, tôi có rất nhiều người bạn Séc
- Hầu hết là tốt

- Quan hệ bình thường
- Tôi không có vấn đề gì với họ
- Tôi không có nhiều người bạn Séc
- Tôi không có bạn người Séc
- Lí do khác – xin nêu:

43. Nếu bạn phải so sánh số người quen người Séc và người Việt Nam sống bên này thì:

- Tôi quen chủ yếu người nước tôi, tầm 90%
- Bạn bè tôi chủ yếu là người nước tôi, tầm 70%
- Tôi có cả bạn nước tôi và người Séc, 50/50
- Bạn bè tôi chủ yếu là người Séc, 70%
- Bạn bè tôi phần lớn là người Séc, 90%

44. Ở nước bạn, bạn giữ quan hệ với những ai?

- Tôi liên lạc chủ yếu với họ hàng của tôi
- Tôi liên lạc chủ yếu với họ hàng và bạn bè
- Tôi chỉ giữ quan hệ với một vài người
- Tôi ra nước ngoài khi còn trẻ, vì vậy tôi và gia đình gần như không có mối quan hệ nào với nước tôi
- Tôi sống ở đây lâu rồi nên có rất ít quan hệ ở nước nhà
- Tôi không có mối quan hệ nào với nước nhà

45. Bạn liên lạc về nước qua thiết bị công nghệ hiện đại như (điện thoại, mạng xã hội, vv.) thường xuyên như thế nào?

- Gần như hàng ngày
- Tầm 1 lần 1 tuần
- Tầm 2 lần một tháng
- Tầm 1 lần 1 tháng
- Vài lần trong năm
- Tôi không hề liên lạc

46. Bạn có hay thăm những người bạn giữ liên lạc ở nước nhà không?

- Họ sang thăm tôi hoặc tôi thăm họ khá thường xuyên, tôi thường gặp một trong số họ ít nhất 1 lần trong tháng
- Chúng tôi gặp nhau 1 lần trong vài tháng, tầm 5 lần trong năm
- Chúng tôi chỉ gặp nhau những dịp lễ tết hoặc sự kiện đặc biệt
- Chúng tôi gặp nhau đều đều một lần trong một năm
- Đã bao nhiêu năm nay chúng tôi không gặp nhau

47. Bạn hãy trả lời những câu sau bằng cách đánh số

(1 – Có/vâng; 2 – hầu như là có; 3 – hầu như là không; 4 – không)

Cislo:

Bạn có định trở về nước không?	
Bạn có định ở hẳn lại Cộng hòa Séc không?	
Bạn có định di chuyển sang nước nào khác ngoài nước của bạn không?	
Phần lớn thời gian ở Séc bạn có việc làm không?	
Tình hình kinh tế của gia đình bạn có trở nên tốt hơn trong thời gian bạn ở Séc không?	

48. Bạn sử dụng ngôn ngữ nào thường xuyên nhất khi ở Séc (ngoài với gia đình)?

- a) Nguyên tiếng Séc
- b) Hầu như tiếng Séc
- c) 50/50
- d) Hầu như là tiếng mẹ đẻ
- e) Nguyên tiếng mẹ đẻ
- f) Các ngôn ngữ khác

49. Xin hãy trả lời những câu hỏi sau đây bằng số:

(1 – Có/vâng; 2 – Hầu như có; 3 – Hầu như không; 4 – không)

Số:

Bạn có nghĩ rằng, biết tiếng Séc sẽ tác động đến nghề nghiệp của bạn không?	
Bạn có nghĩ rằng biết tiếng Séc sẽ có ảnh hưởng đến các mối quan hệ xã hội của bạn và mối quan hệ đối với Cộng hòa Séc không?	
Theo bạn thì xã hội Séc có cởi mở đối với người nước ngoài không?	
Cách xử sự của công dân Séc đối với bạn có liên quan đến việc bạn biết tiếng Séc hay không không?	
Bạn và gia đình ở Séc có làm theo một số truyền thống của Séc (Giáng sinh, Phục sinh, những ngày lễ) không?	
Bạn và gia đình tại Séc có duy trì truyền thống và những ngày lễ của nước bạn không?	

Príloha 3: Dotazník – ukrajiniština

Карловий Університет у Празі
Природознавський факультет
Кафедра соціальної географії та регіонального розвитку.

Дипломна робота:

РОЛЬ концепту соціального капіталу у проблематиці міжнародної еміграції

Я буду дуже вам вдячна за заповнення анкети у додатку. Заповнення анкети не займе у вас більше, ніж 10 хвилин. Заповнення анкети є добровільне та анонімне.

Зібрана тутим шляхом вся інформація, буде мною використана на користь дипломної роботи на тему „Роль концепту соціального капіталу у проблематиці міжнародної еміграції“. Я студентка останнього курсу Університету, перехідного в магістратуру за спеціальністю Соціальної географії та регіонального розвитку, а в своїй роботі цікавлюсь проблемами міжнародної еміграції. Метою цієї анкети є зусилля пізнати, який вплив у рамках одноіменні еміграційні фази у емігрантів з України, мав а має соціальний капітал, таке соціальні сіті в місці цільової дестинації.

На цій анкеті побудована ціла дипломна робота, яка кладе за мету відповідати на вже раніше установлені гіпотези. Уся зібрана мною інформація буде додана до моєї дипломної роботи.

Кому ця анкета призначена:

- Емігрант-громадянин України
- Старший 15 років
- Особа, яка є власником дострокового дозвілу на прожиття у Чехії над 90 днів

Інструкція на заповнення:

- Анкета має стандартну форму
- Можете вибрати з декілька мов (чеській, англійській, українській)
- З представлених варіантів питань, виберіть тільки одну відповідь, яка найвище відповідає вашому сучасному погляду.

До переду дуже вдячна вам за вашу співпрацю. Контактна інформація: anna.kocikova@natur.cuni.cz

Індексаційна частина

1. З якої країни Ви прибули?
 - а) В'єтнаму
 - б) України
2. Ви чоловік або жінка?
 - а) чоловік
 - б) жінка
3. Скільки Вам років?
 - а) 15-25
 - б) 26-40
 - в) 41-60
 - г) 60+
4. Здобута освіта?
 - а) Початкова освіта
 - б) Середня освіта
 - в) Середньо-технічна освіта
 - г) Вища освіта
5. Як добре Ви знаєте Чеську мову?
 - а) не розумію
 - б) трохи розумію
 - в) добре розумію
 - г) дуже добре розумію
6. Родняний статус ?
 - а) не одружений(без постійного зв'язку)
 - б) не одружений(з постійним зв'язком)
 - в) одружений/заміжня
 - г) розлучений/розлучена
 - д) вдова/вдовець
7. Кількість дітей (віком до 18 років)?
 - а) 0
 - б) 1
 - в) 2
 - г) 3
 - д) 4 і більше
8. Як довго Ви живете у Чехії?
 - а) 90 днів-1 рік
 - б) 1 рік-3 роки
 - в) 4 роки-5 років
 - г) 6 років-10 років
 - д) 11 років-15 років
 - е) більш, ніж 16 років

9. Живете тут на підставі (тип дозволу про перебування чи візи)?
 - а) достроковий термін перебування(над 90 днів)
 - б) достроковий термін за метою підприємства
 - в) дострокова працьовна карта
 - г) з'єднання родини
 - д) вивчення
 - е) тривале перебування
 - Є) ухвалити на отримання притулку
 - ж) в іншому випадку позначте:

.....

10. Де живете?
 - а) арендую житло
 - б) у родичів
 - в) у своїй квартирі
 - г) у своєму будинку
 - д) гуртожитку
 - е) в іншому випадку уведіть:

.....

11. З ким живете?
 - а) члени основної сім'ї(за супутником та дітьми)
 - б) члени ширшої родини(з родичами суцільно)
 - в) друзі
 - д) супутник/супутниці
 - е) Чоловік/жінка
 - є) незнайомі люди
 - ж) тільки діти
 - з) в іншому випадку напишіть:

.....

12. Скільки членів родини мешкає з Вами?

Всього	з того дорослих *	з того дітей **

*Од 18 років

**До 18 років

13. На питання одповісти за допомогою числової шкали:

(1-так 2-скоріше так,3-скоріше ні,4-ні)

Число:

ви спонтанні?	
є вам добре в центрі уваги?	
чи обмірковуєте речі добре та довго допереду?	
є вам добре о самоті?	
чи боїтеся виступовати на більшому скопиченні людей?	
чи є для вас тяжким висловити свої почуття?	

14. Який тип вашого темпераменту Вас відрізняє?

- а) холерик (*запальний характер, імпульсивна поведінка, епертість*)
 б) сангвіник (*зрівноважений, веселий, безтурботливий*)
 в) меланхолік (*чутєвий,страх перед майбутнім, стовільнений, глибокі почуття, відданий*)
 г) флегматик (*спокійний аж байдужий, помалий, покладистий, розсудливий, постійний, мрійливий*)

Фаза одходу

15. Ви перший з вашого оточення знайомих та друзів,хто емігрував з Батьківщини?

- а)так
 б)ні

16. Ви перший з вашого оточення знайомих та друзів,що емігрували до Чехії?

- а)так
 б)ні

17. Яка була ваша мотивація до еміграції (можно і дві відповіді закреслити)

- а)змiна теперешнього способу життя
 б)безпека,чи політична ситуація на Батьківщині
 в)злучення сімї-переїзд за сімєю,чи єї членами,які живуть у Чехії
 г)перізд до Чехії за супутником,що живе у Чехії
 д)економічні причини,злепшення рівня життя завдяки вищій з/платні
 е)економічні причини,отримання роботи
 є)економічні причини,отримання кваліфікації
 ж)мандрування

- і)навчання
 ї)інакше,напишіть:

18. Яки фактори вплинули на те,що Ви вибрали саме Чехію?

(оцініть-позначте хрестиком,який для вас кождий з цих факторів був 0-мені важливо 5-найважливіш)

Фактори:	0	1	2	3	4	5
із за людей						
преспектива праці						
добра заробітна платня						
якісне життя						
подобається мені ця Країна						
тут безпека						
маю тут знайомих						
у мене тут родичі						
є тут моє кохан						
порекомендували мені знайомі						
є то тимчасово,поїду до іншої Країни						

отримав/ла тут роботу							
мандрівка							
знання мови							
отримати кваліфікацію							

19. Скільки людей,які виїхали до Чехії,а потім знову повернулися на Україну,ви знали перед виїздом до Чехії?
а) нікого
б) 1-2особи
в) 2-5особ
г) 5 і більше

20. Скільки людей,які тимчасово проживали на території Чехії Ви знали перед тм,яи поїхали до Чехії?
а) нікого
б) 1-2особи
в) 2-5особи
г) 5 і віщ особ

21. Характер близьких відношии з Вашим оточенням?
а) мені дуже близькі,скоріше це люди з однієї родини
б) друзі
в) знайомі
г) скоріше це знайомі моїх знайомих,які не мають ніякого відношення до моєї країни
д) інше,напишіть що:
.....

ФАЗА ПРИБУТТЯ

25. Коли Ви прибулидо Чехії??
а) у році:

26. Мав/ла по прибутті до Чехії зарезорованне житло?
а) так
б) ні

22. На скількох людей з цього списку перед своїм виїздом,ви зверталися з питаннями,за допомогою,за інформацією,рішали проблеми(можливо і дві відповіді наєдно)?
а)більшість
б)тільки у сімі
в) тільки у друзів
г)тільки у знайомих
д)тільки тих,що знав/ла сам/сама
е)тільки тих,що знав/ла ,що мені можуть допогти
є)нікого,бо все вирішив/ла самостійно
ж)жодна допомога та інформація мені не була потрібна

23. Чи були то люди,які мали охоту з Вами зустрітися та допомогти?
а)так,усі кого я запитав/ла
б)скоріше всього,так
в)так половмна
г)найскоріше так

24. Чи допомогло Вам то,що цих людей Ви знали,коли вирішили емігрувати?
а)так
б)скоріше так
в)скоріше ні
г)ні

27. Як Ви знайшли своє перше житло?
а) за допомогою місцевих українців
б) за допомогою сімі
в) за допомогою знайомих моєї сімі
г) задопо огоюеміграційнихорганів
д) за допомогою рерторні служби
е) самостійно
є) інакше:
.....

28. Де було Ваше перше житло?

- а) у сім'ї
- б) у знайомих
- в) жив/ла з чужими людьми
- г) гуртожиток
- д) арендоване житло
- е) власна квартира
- є) власний будинок
- ж) інакше, написати

.....

29. Як довго Ви шукали житло?

- а) мав/ла попередню домовленість
- б) найшов/ла одразу по приїзду
- в) найшов/ла житло за ніколика днів
- г) знайти житло мені тривало аж тиждень
- д) знайти житло мені тривало більше, ніж тиждень

30. Мав/ла по приїзду до Чехії роботу?

- а) так
- г) ні

31. Як Ви знайшли свою першу працю?

- а) за допомогою знайомих з моєї країни
- б) за допомогою родичів
- в) за допомогою знайомих моїх рідних
- г) за допомогою еміграційних органів
- д) за допомогою інтернету, газет, об'яв
- е) зміг/ла усе самостійно
- є) зачав/ла займатися підприємством
- ж) інакше, написати як само

.....

32. Через який час Ви зачали працювати?

- а) мав/ла попередню угоду
- б) почав/ла працювати одразу по приїзду
- в) знайти роботу мені знадобилося 1-3 місяці
- в) 3-6 місяців
- г) більше ніж 6 місяців
- д) більше ніж рік

33. Чи постійно бачитися з людьми, з якими Ви познайомилися по приїзду до Чехії? Які допомогли вам з початку?

- а) так, раз за тиждень
- б) так, два рази до місяця
- в) два рази на рік
- г) скоріше ні
- д) ні

34. Чи хотіли од Вас щось за вою допомогу?

- а) так
- б) ні

35. Чи мав/ла потім можливість їм ніяк віддячити, допомогти?

- а) та
- б) ні

36. Чи допомог/ла Ви нікому з вашої країни, хто потім емігрував до Чехії?

- а) так
- б) ні

ФАЗА АДОПТАЦІЇ

37. Колиб Вам було це потрібно,чи зміг/ла найти наступні речі?

(позначте хрестиком можливості Так чи Ні у кожного пункту,а у останньому словечку ті,що відповіли ТАК)

	ні	так	Тільки так,визніть близький час
пошук дефіційних товарів так ні			а) близько 1дня б) 2-5днів в) тиждень г) 2 тиждні д) місяц
пошук контакту на доброго лікаря			а) близько 1дня б) 2-5днів в) тиждень г) 2 тиждні д) місяц
швидко позичитигроші			а) близько 1дня б) 2-5днів в) тиждень г) 2 тиждні д) місяц
найтижитло			а) близько 1дня б) 2-5днів в) тиждень г) 2 тиждні д) місяц
найти доброго юриста			а) близько 1дня б) 2-5днів в) тиждень г) 2 тиждні д) місяц
добру няню			а) близько 1дня б) 2-5днів в) тиждень г) 2 тиждні д) місяц
позичити автомобіл			а) близько 1дня б) 2-5днів в) тиждень г) 2 тиждні д) місяц
доброго перекладача			а) близько 1дня б) 2-5днів в) тиждень г) 2 тиждні д) місяц

38. Мене оточують люди (відповідні за 5-ти бальною системою)

(1-ні,ніхто, 2-іноді, 3-трохи, 4-багато, 5-усі число)

	Число:
багатостарших за мене	
з іншим стилем життя	
іншої національності	
іншої сексуальної орієнтації	
які дивляться інші ТВ програми	
з іншого оточення, ніж мої однокласники	
іншої статі	
які слухають іншу музику	
які читають книжки інших авторів	
які читають інші газети	
менше забезпечені од мене	
з іншого професійного напрямку	
з іншими політичними поглядами	

39. Сказав/ла би Ви, що люди в більшості

- а) їм можна довіряти
- б) людина ніколи не може бути достатньо обережна

40. Сказав/ла би Ви (теоретично), що люди в більшості:

- а) в більшості допомагають один одному
- б) живуть тільки для себе

41. Чи гарно Вам в Чехії?

- а) дуже
- б) скоріше так
- в) скоріше ні
- г) ні

42. Чи товаришусте з громадянами Чехії?

- а) дуже добре, є у мене тут багато друзів
- б) скоріше добре
- в) скоріше маю нейтральні стосунки
- г) немає жодні проблеми
- д) не маю тут багато друзів з оточення чехів
- е) не маю жодні друзі мезі чехами
- є) інше, напишіть:

43. Коли б Ви могли висловити відношення до ваших знайомих між чеськими громадянами та українцями, було би то:

- а) приважують друзі з моєї країни, так 90%
- б) преважають друзі з моєї країни, так 70%
- в) у мене друзів однаково, так 50%
- г) у мене друзів більше серед чехів, так 70%
- д) усі мої друзі мезі чехами, так 90%

44. З ким приважно підтримуєте взаємовідношення на Батьківщині?

- а) спілкуюсь с родичами
- б) спілкуюсь з друзями та родичами
- в) маю там тільки пар осіб ,з якими спілкуюсь
- г) одейшов/ла молодим, і з сімєю, не маю там нікого
- д) живу тут довго, і відялшення з Батьківщиною мінімальні
- є) ніяки стосунки на Батьківщині ні підтримую

45. Як часто спілкуєтесь з Батьківщиною за допомогою модерних технологій (інтернет, телефон, соц. сіті)?

- а) майже кожен день
- б) 1 раз на тиждень
- в) 1раз на місяць
- г) 2раза на місяць
- д) два раза на рік
- е) не маю ніякі звязки

46. Як часто їздите на Батьківщину за вашими рідними та близькими?

- а) приїждять вони до мене, чи я їду до них хоч раз за місяць
- б) бачимося так раз за два місяця, а

взагалі так 5 раз за рік

- в) бачимося тільки на свята, чи за родинними обставинами
- г) бачимося стабільно, раз за рік
- д) не бачив/ла рідних так ніколік років

47. На питання одновісти за допомогою числової шкали:

(1 – так, 2 - скоріше так, 3 - скоріше ні, 4 – ні)

Число:

Чи хочете повернутися на Батьківщину?	
Чи плануєте зустать навжди у Чехії?	
Чи плануєте емігрувати до іншої країни, неж ваша Батьківщина?	
Мав/ла праці цілу добу проживання у Чехії?	
Чи полегшилася економічна ситуація вашої сімї за добу вашого прибування у Чехії?	

48. Якою мовою (окрем дїм) розмовляєте?

- а) тільки чеською
- б) більшості чеською
- в) так 50/50
- г) більшості рідною мовою
- д) тільки рідною мовою
- е) іншою, якою напишіть

49. На питання одновісти за допомогою числової шкали:

(1 – так, 2 - скоріше так, 3 - скоріше ні, 4 – ні)

Число:

Чи думаєте Ви, що знання чеської мови має вплив на працьовлаштування?	
Здається Вам, що знання чеської мови має вплив на соціальний статус?	
Здається Вам, що чеська суспільність достатньо відкрита що до емігрантів?	
Здається вам, що грає роль в тому, як громадяни Чехії відносяться до вас, той факт, чи знаєте Ви їх мову?	
Чи дотримуєте в вашій сімї чеські традиції (Різдво, Паску, та свята)?	
В рамці своєї сімї дотримуєте і свята та традиції і свого народу?	

Charles University in Prague
Faculty of Science
Department of Social Geography and Regional Development

Diploma Thesis:

Role of the concept of social capital in the international migration

Let me kindly ask you to fill out the questionnaire, which can you find attached. The completing should not take you more than 10 minutes. You can be sure that the questionnaire is voluntary and anonymous. The results of the questionings will be used only for the diploma thesis named „Role in the concept of social capital in the international migration“

I am student of the last year of the master studies in the Social geography and regional development field. The main issue of the diploma thesis is international migration.

The purpose of the questioning is to find the main importance of the social capital and social connection focused on final destination, especially at all of the migrations phases of the Vietnamilies and Ukrainian migrants.

This diploma thesis is based on the questionnaire survey and the main task is to answer predetermined hypothesis. The obtained information from the questionnaires will be used for the diploma thesis processing.

For whom is the questionnaire intended:

- *Migrant – citizen of Vietnam or Ukraine*
- *Over 15 years*
- *Person with any permission or visa, which allows to stay in the Czech Republic for more than 90 days.*

Instructions for completion:

- *The questionnaire has a standart form of closed questions*
- *The questionnaire has language varieties in (czech, english, vietnamese/ukrainian)*
- *You can always choose only one answer of the listed options, which describes your opinion of the current state the best. If there is possibility to answer multiple, it will be always highlighted at the specific question.*

Thank you in advance for your cooperation.

Bc. Alena Franciova, alenafranciova@gmail.com, 724361213

IDENTIFICATION PART

1. Where are you from:
a) Vietnam b) Ukraine
2. Are you man or woman?
a) Man b) Woman
3. How old are you?
a) 15-25
b) 26-40
c) 41-60
d) 60+
4. The highest level of education?
a) Basic
b) High school without final exam
c) High school with final exam
d) University
5. What is your Czech language knowledge?
a) No knowledge
b) Basic knowledge
c) Communication knowledge
d) Excellent knowledge
6. What is your marital status?
a) Unmarried, no relationship
b) Unmarried, in relationship
c) Married
d) Divorced
e) Widow/Widower
7. The number of dependent children (under 18 years) ?
a) 0
b) 1
c) 2
d) 3
e) 4 and more
8. How long have you live in Czech republic?
a) 90 days – 1 year
b) 1 year – 3 years
c) 4 years – 5 years
d) 6 years – 10 years
e) 11 years – 15 years
f) More than 16 years

9. What is your residence permission ?

- a) Long-term visa (stay exceeding 90 days)
- b) Long-term stay for the purpose of business/employment
- c) Long-term stay for purpose – employee card
- d) Long-term stay for the purpose of family reunification in the Czech Republic
- e) Long-term stay for the purpose of study
- f) Permanent Residence
- g) The asylum seeker
- h) Other – please specify:
.....

10. Where do you live?

- a) Rental apartment
- b) By relatives
- c) In own apartment
- d) In own house
- e) At the dormitory
- f) Other – please specify:
.....

11. With whom do you live?

- a) Member/s of the close family (partner, children)
- b) Member/s of the close family and relatives together
- c) Friends
- d) Partner
- e) Husband/ wife
- f) Strangers
- g) Only with children
- h) Other – please specify:
.....

12. How many members occupies your household?

Amount	Adults*	Kids**

*Person over 18 years

**Person under 18 years

13. Answer the following questions using numeric ratings:

(1 - Yes; 2 - rather yes; 3 - rather no; 4 - No)

Nr.

Are you spontaneous?	
Do you feel good in the centre of attention?	
Do you think about things thoroughly and in advance?	
Do you tolerate solitude?	
Are you afraid of speaking in public?	
Does it hard for you to express your emotions?	

14. What kind of temperament describe you the best?

- a) Choleric (*temper, impulsive, obstinate*)
- b) Sanguine (*emotionally stable, balanced, lively, cheerful, sociable, easygoing, full of hope, lives at the moment*)
- c) Melancholy (*sensitive, fearful of the future, slow, deep and lasting emotions, servus, dedicated*)
- d) Phlegmatic (*indifferent to calm, slow, reliable, calm, steady, thoughtful*)

THE LEAVING PHASE

15. Are you the first of your relatives and close friends, who migrated abroad?

- a) Yes
- b) No

16. Are you the first of your relatives and close friends, who migrated to Czech Republic?

- a) Yes
- b) No

17. What was your main motivation to emigrate? (You can choose more options)

- a) To change the current way of living
- b) The safety and political situation in country of origin
- c) To bring together the family - moving to your family or their members living in Czech Republic
- d) Moving to your lifepartner, who lives in Czech Republic
- e) Economic reasons - to improve your living standards through better salary
- f) Economic reasons - to get work
- g) Economic reasons - to get better qualification
- h) Travelling
- i) Study
- j) Other - please specify:

.....

18. What kind of factors affected your choice to choose Czech republic?

(mark- mark with a cross, mark all of the following factors on the range depends of your personal importance. 0 - not important až 5 - most important)

Factors:	0	1	2	3	4	5
Because of Czechs people						
Better job offer						
Better salary						
Better life standards						
Like the countryside						
It is safety place						
I have relations here						
My family/relatives lives here.						
I found lifepartner here.						
Recommendation of my family or friends.						

Staying here is temporary. I am heading to another country.							
I have got job/study offer here.							
Traveling/exploring							
To learn other languages							
Get more skills							

19. How many people, who used to live in Czech Republic and returned to country of origin, have you known before your emigration.

- a) Nobody
- b) 1-2 persons
- c) 2-5 persons
- d) 5 and more

20. How many people living in Czech Republic have you known before your emigration.

- a) Nobody
- b) 1-2 persons
- c) 2-5 persons
- d) 5 and more

21. Can you characterize your relationship with these people?

- a) Very close relationship, mostly my family
- b) Close friends
- c) Friends
- d) They are more like friends of my friends, I do not them from the country of origin
- e) Other – specify:.....

The coming phase

25. When did you come to Czech Republic?

- a) Year:

26. Did you have guaranteed accommodation, when you came to Czech Republic?

22. How many of these people did you ask about some advice or providing information or other issues before your leaving from country of origin (You can choose more answers)

- a) Most of them
- b) Family only
- c) Friends only
- d) Well-known people
- e) Only those who I knew well
- f) Only those who I knew they could help me
- g) Nobody, I solved my problem myself
- h) I did not need any information or advices

23. Were those people willing to meet you and help you?

- a) Yes all of them, who where asked
- b) Most of them
- c) Half of them
- d) Rather not

24.

How did their advices help you with your decision to emigrate?

- a) Yes definitely
- b) Rather yes
- c) Rather no
- d) Definitely not

- a) Yes
- b) No

27. How did you find your first accommodation?

- a) With help from my friends from country of origin.
- b) With help from my family
- c) With help from friends of my family

- d) With help of non-profit organizations
- e) With help of estate agents and other institutions
- f) Own initiative
- g) Other – specify:

.....

28. What was your first accomodation?

- a) With my family
- b) With my friends
- c) Sharing with strangers
- d) Dormitory
- e) Rental apartment
- f) Own apartment
- g) Own house
- h) Other – specify:

.....

29. How long did it take to find your first accomodation?

- a) I had pre-agreement
- b) I started work immediately after my arrival
- c) It took me few days to find accomodation
- d) It took me about week to find accomodation
- e) It took me more than a week to find accomodation

30. Have you already arranged your job before your arrival?

- a) Yes
- b) No

31. How did you find your job?

- a) With help from my friends from country of origin.
- b) With help from my family
- c) With help from friends of my family
- d) With help of non-profit organizations

- e) on the Internet/ newspapers/ads
- f) own initiative
- g) I start to run my own business
- h) Other – specify:

32. How long did it take to get your first job or start your own business?

- a) I had pre-agreement
- b) I started work immediately after my arrival
- c) It took me about 1-3 months to get a job
- d) It took me about 3-6 months to get a job
- e) It took me more than 6 months to get a job
- f) It took me more than 1 year to get a job

33. Are you in connection with people who you met after your arrival and whose helped you immediately after your arrival?

- a) Yes, approx once a week
- b) Yes, approx once a month
- c) Yes, few times in a year
- d) Rather not
- e) No

34. Did they require something from you in return?

- a) Yes
- b) No

35. Have you already got a possibility to help them in return?

- a) Yes
- b) No

36. Have you already helped to somebody from your country of origin to emigrate to Czech Republic?

- a) Yes
- b) No

SETTLED DOWN PHASE

37. If needed, would you be able to attend the following things in Czech Republic?

(mark with cross the option NO or Yes at each of the following items. Last column fill in only in case your answer was YES)

	NO	YES	(If YES, specify approx time)
Obtaining scarce goods.			a) About 1 day b) 2-5 days c) About 1 week d) About 2 weeks e) About 1 month
To get contact on professional doctor – specialist.			f) About 1 day g) 2-5 days h) About 1 week i) About 2 weeks a) About 1 month
To obtain finance aid (aprox 50 thousands)			j) About 1 day k) 2-5 days l) About 1 week m) About 2 weeks a) About 1 month
To find rental apartment			n) About 1 day o) 2-5 days p) About 1 week q) About 2 weeks a) About 1 month
To get contact on the professional lawyer.			r) About 1 day s) 2-5 days t) About 1 week u) About 2 weeks a) About 1 month
Reliable child care.			v) About 1 day w) 2-5 days x) About 1 week y) About 2 weeks a) About 1 month
To get renting car.			z) About 1 day aa) 2-5 days bb) About 1 week cc) About 2 weeks a) About 1 month
To get professional translator.			dd) About 1 day ee) 2-5 days ff) About 1 week gg) About 2 weeks a) About 1 month

38. My friends are mostly:

(choose on the 5points scale: 1. Nobody, 2. extraordinary, 3. few, 4. A lot, 5. Almost everyone)

	Number:
Older than me	
With different lifestyle than me	
With different citizenship than me	
With different sexual orientation than me	
Who are watching different TV channels than me	
They are not my classmates from high school	
Opposite sex	
Who are listening different music than me	
Who are reading different books than me	
Who are reading different newspapers than me	
Poorer than me	
From another work specialization	
With different political opinions	

39. Would you say that most people (in general):

- a) Are truthful
- b) Man must be always careful

40. Would you say that most people (in general):

- a) They mostly try to help each other
- b) They take care only about yourself

41. Are you satisfied with your life in Czech Republic?

- a) Definitely yes
- b) Rather yes
- c) Rather not
- d) No

42. How do you like czech people?

- a) A lot, I have many czech friends
- b) Rather well

- c) Rather neutral ties
- d) I do not any problems
- e) I do not have a lot friends from Czech Republic
- f) I do not any friends from Czech Republic
- g) Other - specify:

43. If you have to compare, are your friends mostly czech people or foreigners (from country of origin)?

- a) My friends are mostly from country of origin aprox 90%
- b) My friends are mostly from country of origin aprox 70%
- c) Roughly the same 50%
- d) My friends are mostly from Czech Republic aprox 70%
- e) My friends are mostly from Czech Republic aprox 90%

44. With who are you in connection from country of origin?

- a) I communicate mostly with my relatives
- b) I communicate with my friends and relatives
- c) I know only few people, with who I communicate
- d) I migrated very young so I do not know many people from country of origin
- e) I am living here very long time so I do not have strong ties in the country of origin
- f) I do not have any connection with people in country of origin

45. How often do you maintain relatives ties in the country of origin by using modern technology (electronic communication, phone, social networks, etc.)?

- a) Daily
- b) aprox once a week
- c) aprox twice a month
- d) aprox once a month
- e) few times in year
- f) I do not have any ties

46. How often do you visit people (with whose you communicate remotely) from the country of origin?

- a) We are visiting each other often at least once a year

- b) We are visiting each other once in a few months (aprox 5 times in year)
- c) We are visiting each other only during holidays and important family events.
- d) We are visiting each other regulary once a year.
- e) We have not seen each other many years.

47. Answer the following questions with the numeric scale:

(1 - Yes; 2 - rather yes; 3 - rather not; 4 - no)

Number:

Are you planning to return to your country of origin?	
Are you planning to settle down in Czech Republic?	
Are you planning to migrate to another country than country of origin?	
Did you have most of the time spent in Czech Republic work?	
Does the economical situation of your family improved, during the time of living in Czech Republic?	

48. What kind of language in Czech Republic (beside your family) do you speak the most?

- a) Czech only
- b) Mostly czech
- c) 50/50
- d) Mostly mother tongue
- e) Only mother tongue
- f) Other languages

49. Answer the following questions with the numeric scale:

(1 - Yes; 2 - rather yes; 3 - rather not; 4 - no)

Number:

Do you think that knowledge of the Czech language influences your job offer?	
Do you think that knowledge of Czech language influences your social relationships and contacts in Czech Republic?	
In your opinion is the czech comunity open enough for foreigners?	
Is there some difference in the behavior of the Czech people, depending to your ability of speaking english?	
Do you follow the Czech traditions with your family in Czech Republic (Christmas/Easter/holidays)?	
Do you follow the native traditions of your country with your family in Czech Republic?	

Příloha 5: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory, první ubytování

Correlations ^a											
			Jste muž nebo žena?	d_zamkart_a_studium	d_pratele	d_rodinni_real	d_vlastni_in_znami	d_znami_rod	d_znami_podnajem	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Charakterizujete blízkost vztahu s většinou těchto lidí
Kendalls tau_b	Jste muž nebo žena?	Correlation Sig. (2-tailed)	1,000	-,251**	-,295**	,388**	-,267**	-,176*	-,148	-,217**	-,308**
			157	,002	,000	,000	,001	,028	,065	,004	,000
	d_zamkart_a_studium	Correlation Sig. (2-tailed)	-,251**	1,000	,297**	-,143	-,006	,214**	,017	,015	,263**
			,002	157	,000	,073	,939	,008	,836	,841	,001
	d_pratele	Correlation Sig. (2-tailed)	-,295**	,297**	1,000	-,223**	,255**	-,044	,244**	,035	,143
			,000	,000	157	,005	,001	,581	,002	,640	,060
	d_rodinni_real	Correlation Sig. (2-tailed)	,388**	-,143	-,223**	1,000	-,754**	-,357**	-,153	-,108	-,381**
			,000	,073	,005	157	,000	,000	,056	,146	,000
	d_vlastni_in_znami	Correlation Sig. (2-tailed)	-,267**	-,006	,255**	-,754**	1,000	-,344**	,089	,200**	,232**
			,001	,939	,001	,000	157	,000	,267	,007	,002
	d_znami_rod	Correlation Sig. (2-tailed)	-,176*	,214**	-,044	-,357**	-,344**	1,000	,092	-,130	,216**
			,028	,008	,581	,000	,000	157	,249	,082	,005
	d_znami_podnajem	Correlation Sig. (2-tailed)	-,148	,017	,244**	-,153	,089	,092	1,000	,016	-,078
			,065	,836	,002	,056	,267	,249	157	,827	,303
	Kolik lidí, trvale žijících v ČR, jste znal/a před Vaším odjezdem?	Correlation Sig. (2-tailed)	-,217**	,015	,035	-,108	,200**	-,130	,016	1,000	,034
			,004	,841	,640	,146	,007	,082	,827	157	,636
	Charakterizujete blízkost vztahu s většinou těchto lidí	Correlation Sig. (2-tailed)	-,308**	,263**	,143	-,381**	,232**	,216**	-,078	,034	1,000
			,000	,001	,060	,000	,002	,005	,303	,636	157

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina

Příloha 6: Ukrajinci, korelační matice pro statisticky významné faktory, první práce

Correlations ^a										
			Jste muž nebo žena?	Kolik Vám je let?	d_RS_ svob_b ez_part nera	d_znam i_zeme _puvod u	Jak dlouho pobývá te na území ČR?	Jste první z Vašeho okruhu příbuznýc h a známých, kdo emigrova l do ČR?	Charak terizujt e blízkost vztahu s většino u těchto lidí?	Index_m obilizacni _kapital
Kendal l's tau_b	Jste muž nebo žena?	Correlation Sig. (2- N	1,000	,052 ,485	,006 ,939	-,062 ,436	-,078 ,281	,027 ,737	-,308** ,000	-,179** ,007
	Kolik Vám je let?	Correlation Sig. (2- N	,052 ,485	1,000	-,368** ,000	-,111 ,140	,354** ,000	-,055 ,466	,041 ,568	,015 ,808
	d_RS_svbob_b ez_partnera	Correlation Sig. (2- N	,006 ,939	-,368** ,000	1,000	-,129 ,108	,042 ,564	-,013 ,872	-,090 ,236	,017 ,799
	d_znamami_zem e_puvodu	Correlation Sig. (2- N	-,062 ,436	-,111 ,140	-,129 ,108	1,000	,174* ,016	-,061 ,444	,238** ,002	,162* ,015
	Jak dlouho pobýváte na území ČR?	Correlation Sig. (2- N	-,078 ,281	,354** ,000	,042 ,564	-,174* ,016	1,000	-,049 ,495	,089 ,194	,231** ,000
	Jste první z Vašeho okruhu příbuzných a	Correlation Sig. (2- N	,027 ,737	-,055 ,466	-,013 ,872	-,061 ,444	-,049 ,495	1,000	-,236** ,002	,211** ,001
	Charakterizujt e blízkost vztahu s většinou	Correlation Sig. (2- N	-,308** ,000	,041 ,568	-,090 ,236	,238** ,002	,089 ,194	-,236** ,002	1,000	-,182** ,004
	Index_mobiliz acni_kapital	Correlation Sig. (2- N	-,179** ,007	,015 ,808	,017 ,799	,162* ,015	,231** ,000	,211** ,001	-,182** ,004	1,000

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

a. Pocházíte z: = Ukrajina